NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 83.

BERETNING

OM

SKOLEVÆSENETS TILSTAND

I

KONGERIGET NORGE

FOR AARET 1885.

(Statistique de l'instruction publique pour l'année 1885.)

UDGIVEN AF

KIRKE- OG UNDERVISNINGS-DEPARTEMENTET.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1889.

Pris: Kr. 1.00.

Norges officielle Statistik, Tredie Række.

(Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

No. 1. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1884. *(Rapports consulaires.)*
— 2. Den norske Statstelegraf 1884. *(Statistique des télégraphes de l'État.)*
— 3. Norges Sparebanker 1884. *(Statistique des caisses d'épargne.)*
— 4. Norges Handel 1884. *(Tableaux du commerce.)*
— 5. Skiftevæsenet 1882. *(Tableaux des successions et faillites.)*
— 6. Kriminalstatistiske Tabeller 1882. *(Statistique de la justice criminelle.)*
— 7. Norges Postvæsen 1884. *(Statistique postale.)*
— 8. Strafarbeidsanstalter 1883 84. *(Rapport sur les établissements pénitentiaires.)*
— 9. Sindssygeasylernes Virksomhed 1884. *(Statistique des hospices d'aliénés.)*
— 10. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1882. *(Rapport sur l'état sanitaire et médical.)*
— 11. Norges Fiskerier 1884. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 12. Folkemængdens Bevægelse 1883. *(Mouvement de la population.)*
— 13. Norges Skibsfart 1884. *(Tableaux de la navigation.)*
— 14. De offentlige Jernbaner 1884 85. *(Rapport sur les chemins de fer publics.)*
— 15. Rekruteringsstatistik 1884. *(Statistique du recrutement.)*
— 16. Fattigstatistik 1882 og 1883. *(Statistique de l'assistance publique.)*
— 17. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1885. *(Rapports consulaires.)*
— 18. Norges Handel 1885. *(Tableaux du commerce.)*
— 19. Den norske Statstelegraf 1885. *(Statistique des télégraphes de l'État.)*
— 20. Norges Sparebanker 1885. *(Statistique des caisses d'épargne.)*
— 21. Rekruteringsstatistik 1885. *(Statistique du recrutement.)*
— 22. Skiftevæsenet 1883. *(Tableaux des successions et faillites.)*
— 23. Norges almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1879—1884. *(Statistique de l'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.)*
— 24. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1883. *(Rapport sur l'état sanitaire et médical.)*
— 25. Strafarbeidsanstalter 1884 85. *(Rapport sur les établissements penitentiaires.)*
— 26. Norges Postvæsen 1885. *(Statistique postale.)*
— 27. Skolestatistik 1881. *(Statistique de l'instruction publique.)*
— 28. Sindssygeasylernes Virksomhed 1885. *(Statistique des hospices d'aliénés.)*
— 29. Norges Fiskerier 1885. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 30. Folkemængdens Bevægelse 1884. *(Mouvement de la population.)*
— 31. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1884. *(Rapport sur l'état sanitaire et médical.)*
— 32. Kriminalstatistiske Tabeller 1883. *(Statistique de la justice criminelle.)*
— 33. De offentlige Jernbaner 1885 86. *(Rapport sur les chemins de fer publics.)*
— 34. Norges Skibsfart 1885. *(Tableaux de la navigation.)*
— 35. Skiftevæsenet 1884. *(Tableaux des successions et faillites.)*
— 36. Norges kommunale-Finantser 1881, 1882 og 1883. *(Finances des communes.)*
— 37. Skolestatistik 1882. *(Statistique de l'instruction publique.)*
— 38. Den norske Statskasses Finantser 1878 79—1884 85. *(Finances de l'État.)*
— 39. Kriminalstatistiske Tabeller 1884. *(Statistique de la justice criminelle.)*
— 40. Norges Bergværksdrift 1883—1885. *(Statistique des mines et usines de 1883 à 1885.)*
— 41. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1886. *(Rapports consulaires.)*
— 42. Strafarbeidsanstalter 1885 86. *(Rapport sur les établissements pénitentiaires.)*
— 43. Norges Handel 1886. *(Tableaux du commerce.)*
— 44. Rekruteringsstatistik 1886. *(Statistique du recrutement.)*
— 45. Norges Sparebanker 1886. *(Statistique des caisses d'épargne.)*
— 46. Den norske Statstelegraf 1886. *(Statistique des télégraphes du l'Etat.)*
— 47. Norges Postvæsen 1886. *(Statistique postale.)*
— 48. Sindssygeasylernes Virksomhed 1886. *(Statistique des hospices d'aliénés.)*
— 49. Norges Fiskerier 1886. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 50. Norges indenrigske Skibsfart 1885. *(Mouvements du cabotage.)*
— 51. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1885. *(Rapport sur l'état sanitaire et médical.)*
— 52. Folkemængdens Bevægelse 1885. *(Mouvement de la population.)*
— 53. Kommunal Folketælling i Norges Byer 1885. *(Recensement dans les villes.)*

Fortsættelse se Omslagets 3die Side.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 83.

BERETNING

OM

SKOLEVÆSENETS TILSTAND

I

KONGERIGET NORGE

FOR AARET 1885.

(Statistique de l'instruction publique pour l'année 1885.)

UDGIVEN AF

KIRKE- OG UNDERVISNINGS-DEPARTEMENTET.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1889.

TRYKT I H. TANGENS BOGTRYKKERI.

Indhold.

Side.

Résumé de la statistique scolaire pour l'année 1885 ..... I—XX

De vigtigste resultater af skolestatistiken for 1885 ..... XXI—XLIII

Tabel 1. Almueskolevæsenets tilstand i rigets landdistrikter ..... 2—81

a. Opgaver, sammendragne stifts- og amtsvis ..... 2—5

b. Specificerede opgaver for skolekommunerne ..... 5—81

— 2. Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter ..... 82—115

a. Opgaver, sammendragne stifts- og amtsvis ..... 82—83

b. Specificerede opgaver ..... 84—115

— 3. Extrakt af amtsskolekassernes indtægter og udgifter ..... 116—117

— 4. Indberetning om aftenskoler ..... 118—119

— 5. Almueskolevæsenets tilstand (stifts- og amtsvis og i de større byer) i rigets kjøbstæder og ladesteder ..... 120—123

— 6. Almueskolevæsenets tilstand i rigets mindre kjøbstæder og ladesteder 124—125

— 7. Beretning om kommunale borgerskoler, pigeskoler og høiere almueskoler i byerne ..... 126—127

— 8. Beretning om høiere almueskoler paa landet ..... 128—129

— 9. Beretning om offentlige skoler for den høiere almendannelse, private latin- og realskoler samt kommunale middelskoler i skoleaaret 1885—86 130—137

— 10. Beretning om seminarierne ..... 138—139

— 11. Oversigt over udgifterne til det offentlige undervisningsvæsen i 1885 140

Anhang. Tabel over læreres afgang fra almueskolen i 1885 141

Stiftsdirektionernes Indberetninger for Aaret 1885 om Almueskolevæsenet samt om Amtsskoler og Aftenskoler m. V. ..... 142 - 219

Table des matières.

Pages.

Résumé de la statistique scolaire pour l'année 1885 ..... I–XLIII

1. Tableau indiquant la situation de l'enseignement public primaire dans les communes rurales du Royaume en 1885 ..... 2—81
   a. Les diocèses et les préfectures ..... 2—5
   b. Les arrondissements scolaires ..... 5—81
2. Tableau des dépenses des caisses communales, des caisses des mines et fabriques et des établissements industriels ainsi que de celles des cercles scolaires au profit de l'enseignement public primaire dans les communes rurales du Royaume en 1885 82–115
   a. Les diocèses et les préfectures ..... 82—83
   b. Les arrondissements scolaires ..... 84—115
3. Extrait du budget des recettes et des dépenses des caisses scolaires préfectorales en 1885 .....
4. Tableau contenant un compte-rendu du fonctionnement des écoles du soir durant l'exercice ..... 118—119
5. Tableau indiquant (par diocèse, par préfecture et en outre séparément pour les villes d'une certaine importance) la situation de l'enseignement public primaire dans les villes du Royaume en 1885 ..... 120—123
6. Tableau indiquant la situation de l'enseignement public primaire dans les villes de moindre importance en 1885 .....
7. Tableaux contenant un compte-rendu du fonctionnement des écoles communales: enseignement primaire, écoles de filles et enseignement primaire supérieur ainsi que des écoles libres de garçons et de filles ..... 126—127
8. Tableau des écoles primaires supérieures dans les communes rurales .... 128—129
9. Comptes-rendus du fonctionnement des écoles de l'enseignement public secondaire, des écoles libres de lettres et de sciences ainsi que des écoles communales intermédiaires durant l'année scolaire 1885—86 130–137
10. Compte-rendu du fonctionnement des séminaires durant l'année scolaire 1885–86 138–139
11. Aperçu des frais de l'enseignement public en 1885 140

Annexe indiquant la sortie des instituteurs dans les écoles primaires 141

Rapports des conseils de l'enseignement des diocèses pour l'année 1885 concernant l'enseignement public primaire, les écoles populaires préfectorales, les écoles du soir etc. ..... 142—219

Résumé de la statistique scolaire pour l'année 1885.

I. Ecole primaire.

A. Communes rurales.

---

1. Organisation, enseignement et fréquentation.

Les arrondissements scolaires du pays, dont le nombre en 1885 était de 638, contre 630 en 1880, étaient divisés en 6 290 circonscriptions scolaires, contre 6 350 en 1880. Pour ces circonscriptions l'enseignement avait lieu:

	a. en local fixe acquis par l'école.	b. en local fixe loué.	c. alternativement dans plusieurs fermes.	total.
1875 . . .	2 100	2 491	1 806	6 397
1880 . . .	2 560	2 550	1 240	6 350
1885 . . .	2 932	2 390	968	6 290

Le nombre des circonscriptions scolaires, dont les enfants étaient classés en sections fréquentant séparément l'école, était en 1880 de 2 840, comprenant 6 698 sections, donc un total de 10 208 groupes ou classes scolaires. En 1885 le nombre des circonscriptions divisées était de 3 140, comprenant 7 540 sections, donc le nombre des groupes ou classes scolaires etait de 10 690. A ajouter les domiciles isolés, en 1885 au nombre de 240, contre 271 en 1880.

Le nombre des écoles de filles pour les ouvrages manuels a augmenté de 78, de 170 en 1880 à 248 en 1885.

Le nombre des écoles maternelles (asiles), etait de 209 en 1885, contre 126 en 1880.

Le total des enfants soumis à l'enseignement obligatoire était:

	les communes rurales;	les villes;	le royaume;
en 1880	211 709	60 863	272 572
» 1881	209 069	61 532	270 601
» 1882	208 069	62 035	270 104
» 1883	209 192	63 716	272 908
» 1884	212 452	65 561	278 013
» 1885	218 779	68 329	287 108

Parmi les enfants dans les communes rurales tenus à fréquenter l'école, et dont il y avait 111 623 garçons et 107 156 filles, 2 240 ou 1,03 pct. restaient continuellement absents, contre 2 766 ou 1,3 pct. en 1880; d'un autre côté 4 265,

ou environ 2,0 pct., étaient instruits en dehors de l'école, contre 4 017 ou 1.8 pct. en 1880. Les autres enfants soumis à l'enseignement obligatoire étaient instruits à l'école primaire d'où aux écoles fixes 197 256 ou environ 93 pct. (des enfants fréquentant l'école), et aux écoles ambulantes 15 018 ou environ 7 pct. En 1880 les nombres respectifs étaient de 185 258, environ 90,4 pct., et de 19 668 ou environ 9,6 pct.

Le nombre moyen des enfants tenus à fréquenter l'école était, pour chaque circonscription, de 35 (contre 33 en 1880) ou, si l'on ne compte que ceux fréquentant l'école, d'environ 34 (contre 32 en 1880). 37 étaient instruits à l'école fixe (contre 30 en 1880), et à l'école ambulante, comme en 1880, environ 16 enfants pour chaque circonscription. En tenant compte de la subdivision des circonscriptions en sections, le total moyen de chaque groupe ou classe scolaire était d'environ 21 (contre 20 en 1880).

Le total des enfants pour lesquels la durée des cours a été réduite — celle prescrite par la loi est de 12 ou 9 semaines — a diminué, pendant les cinq dernières années, de 28 330 à 25 345, dont pour le diocèse de Tromsö 17 360, contre 18 960 en 1880. Le total des enfants participant à l'enseignement volontaire a considérablement augmenté dans la même période; il était en 1885 de 76 133, contre 64 806 en 1880; de 60 490 en 1875 et de 54 723 en 1871.

Le nombre des enfants fréquentant l'enseignement volontaire était, pour tout le royaume, de 36 pct. du total des enfants fréquentant les écoles. Les resultats pour les différents diocèses étaient comme suit:

diocèse de	Christiania	83 pct.
—	Hamar	40 »
—	Christianssand	49 »
—	Bergen	7 »
—	Drontheim	14 »
—	Tromsö	3 »

Le total des jours de classe prescrits par la loi, et auxquels tous les enfants fréquentant l'école auraient dû s'y présenter, était de 12 053 960 ou, en moyenne, comme en 1880, de 57 jours pour chaque enfant. Le nombre des jours manqués était de 1 455 135 ou 12 pct. = environ 7 jours par enfant, contre 13,7 pct. = 10 jours par enfant en 1880.

Les résultats pour les différents diocèses étaient:

	Nombre moyen des jours de classe prescrits par la loi pour chaque enfant;	Dont jours manqués;	Donc, nombre moyen des jours que chaque enfant a réellement fréquenté l'école;
diocèse de Christiania .	54 (en 1880, 54)	6,8 (en 1880, 7,7)	47,2 (en 1880, 46,3)
— Hamar . .	55 (— 56)	6,4 (— 7,4)	48,6 (— 48,6)
— Christianssand	63 (— 62)	10,0 (— 12,1)	53,0 (— 49,9)
— Bergen . .	62 (— 62)	4,8 (— 5,7)	57,2 (— 56,3)
— Drontheim .	58 (— 58)	5,3 (— 5,7)	52,7 (— 52,3)
— Tromsö . .	51 (— 47)	8,1 (— 8,1)	42,9 (— 38,9)

A ajouter ici l'école volontaire qui, surtout dans les diocèses de Christiania, de Hamar et de Christianssand, augmente la durée des cours pour une grande partie des arrondissements scolaires; ainsi, pour la diocèse de Christiania, suivant le rapport de la direction du diocèse, jusqu' à $13\frac{1}{2}$ semaines ou de 81 jours pour plus du $\frac{4}{5}$ des enfants.

Comme ci-dessus mentionné, les jours manqués s'élevaient, pour tout le royaume, à 12 pct.

L'année 1885, comparée à celle de 1880, donne les résultats suivants pour les différents diocèses:

	1880		1885	
diocèse de Christiania . . .	14.4	pct.	12.7	pct.
— Hamar	13.3	—	11.6	—
— Christianssand .	19.0	—	15.2	—
— Bergen	9.0	—	7.8	—
— Drontheim . .	9.8	—	9.2	—
— Tromsö . . .	17.1	—	15.8	—

Le nombre des enfants fréquentant l'école primaire qui avait à parcourir plus de 5 km. pour se rendre à l'école, était en 1885 de 15 644, contre 13 394 en 1880.

2. Instituteurs.

Le nombre des instituteurs était de 3 453 et celui des institutrices de 267, contre respectivement 3 390 et 140 en 1880. 3 271 des instituteurs avaient passé l'examen d'instituteur prescrit par la loi, tandis que 182 n'avaient pas d'examen; 249 institutrices avaient leur examen tandis que 18 ne l'avaient pas. En 1880 la proportion était, pour les instituteurs, de 3 087 et 303, pour les institutrices de 104 et 36.

Le nombre total des semaines d'école des instituteurs et des institutrices était:

	prescrites par la loi;	volontaires;	total;
en 1880 . . .	98 442	14 186	112 628
» 1885 . . .	102 576	16 693	119 269

Le total des semaines d'école volontaires était, pour le royaume, 14.00 pct. contre 14.4 pct. en 1880 et pour:

	1880		1885	
le diocèse de Christiania	38.3	pct.	31.2	pct.
— Hamar	13.0	—	13.3	—
— Christianssand . . .	24.0	—	24.8	—
— Bergen	2.0	—	2.3	—
— Drontheim	4.0	—	3.7	—
— Tromsø	1.0	—	0.9	—

Supplément d'ancienneté était touché par:

	de 1er degré (après 5 années de service)	de 2e degré (après 10 années de services)
en 1880	594	1 944
» 1885	640	2 103

Les trois quarts du nombre total d'instituteurs et d'institutrices touchaient donc en 1885 un supplément d'ancienneté.

Le nombre d'habitations pour les instituteurs a été augmenté, pendant les cinq dernières années, de 83, 1 471 instituteurs étant logés gratuitement en 1885, contre 1 658 en 1880; de plus avaient une terre attenante:

	de grandeur prescrite par la loi;	plns petite que ne le prescrit la loi;
en 1880	589	429
» 1885	649	437

655 instituteurs, contre 640 en 1880, étaient logés sans avoir de terre. 862 (836 en 1880) instituteurs étaient en même temps chantres, et touchaient à ce titre un traitement annuel de 170 245 (en 1880 167 383) couronnes. Le traitement moyen des chantres était par conséquent de 197 cour. 50 öre, contre 200 cour. en 1880.

Les revenus réunis touchés par les instituteurs et les institutrices, et provenant des communes, s'élevaient en 1885 à 2 282 232 cour., contre 2 098 783 cour. en 1880 d'où, en moyenne, respectivement environ 614 et 595 couronnes. En tenant compte des traitements des institutrices qui peuvent être mis à environ la moitié des traitements alloués aux instituteurs, la moyenne des traitements d'un instituteur était en 1885 de 636 couronnes, contre 608 couronnes en 1880. Les instituteurs fonctionnant en même temps comme chantres avaient un traitement moyen de 833 couronnes en 1885, contre 808 en 1880. Outre les traitements supportés par la commune tous les instituteurs et institutrices fixes, en vertu de la loi du 19 Juin 1878, touchent un traitement supplémentaire du trésor de 2 couronnes par semaine d'école; après 15 années de service, les instituteurs touchent 5 couronnes et les institutrices 4 couronnes par semaine. De plus tous les instituteurs et institutrices qui, de la commune, ont un traitement par semaine plus élevé que respectivement 8 et 5 couronnes, touchent un supplément correspondant du trésor jusqu' à 2 couronnes par semaine. Un instituteur peut par conséquent toucher du trésor un traitement hebdomadaire de 7 couronnes et une institutrice de 6 couronnes. Les dits suppléments s'élevant en 1880 à 395 606 couronnes ou, en moyenne, à 114 couronnes pour chaque instituteur, montaient en 1885 à 463 150 couronnes ou, en moyenne, à 129 couronnes pour chaque instituteur (en tenant compte, comme ci-dessus, de la proportion entre les traitements respectifs des instituteurs et des institutrices). Les revenus moyens des instituteurs ont par conséquent augmenté, pendant les cinq dernières années, de 722 à 765 couronnes ou de 43 couronnes, dont les 28 incombent à la commune et les 15 au trésor.

533 instituteurs ont quitté le service des écoles pendant les cinq dernières années. 104 ont embrassé d'autres professions, les autres sont morts ou ont démissionné; 213 avaient servi moins de 10 années et 211 avaient servi 20 années ou plus.

3. Economie des écoles.

Les dépenses des petites caisses scolaires (pour subvenir aux frais de traitement, nourriture et logement des instituteurs, achat de terre, construction, entretien et location des locaux, livres et autres dépenses —) s'élevaient en 1885 à 2 128 819, contre respectivement 2 034 540 couronnes en 1881. Les dépenses ont par conséquent augmenté de 94 279 couronnes ou d'environ 4,6 pct.

Le tableau suivant indique le détail des dépenses pour les cinq dernières années:

	traitements des instituteurs;	frais de nourriture;	achat de terres pour les instituteurs;	construction et entretien des maisons d'école;	Loyer des locaux;	livres et autre matériel;	autres frais.	Total.
en 1881 .	1 005 473	485 062	35 249	222 332	100 143	41 607	144 674	2 034 540
» 1882 .	1 023 436	496 936	28 953	216 725	101 687	49 366	141 045	2 058 148
» 1883 .	1 036 912	509 735	19 044	210 084	103 381	46 523	141 054	2 066 733
» 1884 .	1 058 157	510 750	22 366	281 637	104 698	46 172	134 870	2 158 650
» 1885 .	1 061 084	523 498	18 521	231 097	107 457	44 293	142 869	2 128 819

Le total des dépenses des caisses scolaires fut couvert en 1885 par subvention des fonds publics et par les caisses scolaires préfectorales, respectivement avec 30 954 couronnes et 139 655 couronnes, contre 30 024 couronnes et 122 589 couronnes en 1881.

Le total des dépenses des circonscriptions scolaires a été réduit pendant les cinq dernières années: l'argent dépensé an comptant, de 95 893 couronnes en 1881 à 38 020 couronnes en 1885, et de même la valeur des prestations en nature, de 74 543 couronnes à 37 188 couronnes ou un total ensemble de 14 258 couronnes.

Les dépenses des caisses scolaires préfectorales étaient en 1885 de 499 709 couronnes, contre 509 698 en 1881, dont d'après répartition sur la caisse préfectorale, en 1885, 128 366 couronnes et en 1880, 128 278 couronnes; le restant, 371 343 couronnes et 381 411 couronnes, etait fourni par les fonds de secours de l'instruction publique.

Les traitements supplémentaires payés par le trésor aux instituteurs, s'élevaient en 1885 à 463 150 couronnes, contre 423 885 en 1881.

Le total des dépenses pour les écoles primaires des communes rurales était de 2 242 783 couronnes dont 865 447 couronnes étaient fournies par les fonds publics, le reste par les communes.

En 1881 les communes fournirent environ 73 pct. du total des dépenses et l'Etat 27 pct., en 1885 la répartition était respectivement de 72 pct. et 28 pct.

L'instruction de chaque enfant a coûté en général par an, pour 1885 14 couronnes 64 öre, contre 14 couronnes 81 öre en 1881 dont les communes en 1885 fournirent 10 couronnes 56 öre et l'Etat 4 couronnes 8 öre. contre respectivement 10 couronnes 89 öre et 3 couronnes 97 öre en 1881.

4. Ecoles libres des communes rurales.

En 1880 il y avait 22 de ces écoles avec 553 élèves. Outre l'enseignement plus complet des matières enseignées dans les écoles de circonscription les études comprenaient en même temps d'autres matières, entre autres, parfois une langue étrangère. Les écoles étaient en 1885 au nombre de 24 avec ensemble 499 élèves dont 360 garçons et 139 filles. 417 des élèves avaient l'âge les obligeant de fréquenter l'école. L'enseignement était confié à 31 instituteurs et 6 institutrices, avec un total de 1 130 semaines d'école. Le total des revenus d'argent des instituteurs et des institutrices était de 29 072 couronnes ou (en calculant deux institutrices = un instituteur) d'environ 805 couronnes pour chaque instituteur, contre environ 750 couronnes en 1880. Les dépenses étaient réparties avec 4 464 couronnes sur les caisses scolaires préfectorales, et 4 134 couronnes fournies par les fonds publics.

5. Ecoles préfectorales, écoles libres privées et écoles du soir.

Pendant les cinq dernières années, les écoles préfectorales et les écoles libres privées suivantes ont fonctionné avec subvention des fonds publics:

	nombre de cours		nombre d'élèves		nombre	
	pour garçons	pour filles	garçons	filles	d'instituteurs	d'institutrices
en 1881—82 . .	43	38	1 237	738	80	44
» 1882—83 . .	48	42	1 396	798	105	41
» 1883—84 . .	45	44	1 378	823	106	43
» 1884—85 . .	46	42	1 348	889	115	49
» 1885—86 . .	46	49	1 374	892	119	53

38 des écoles, en 1885—86, étaient des écoles de garçons avec un cours pour fllles, 8 étaient des écoles de garçons sans cours pour filles et 11 étaient des écoles de filles; 5 de ces dernières étaient essentiellement pratiques. Le total moyen des élèves de chaque école était environ 40; pour les cours spéciaux de garçons 30, et pour les cours de filles 19 élèves. Les cours de garçons duraient environ 6, les cours de filles environ 3 mois.

Le total des dépenses de ces écoles s'élevait, en 1885—86, à 186 862 couronnes, dont 140 515 couronnes fournies par les fonds de secours de l'instruction publique, et le reste par les communes préfectorales et les communes où les écoles fonctionnaient, partiellement aussi comme rétribution pour l'enseignement.

Le tablean suivant donne des détails sur les écoles du soir pendant les cinq dernières années:

	Nombre d'écoles.	Nombre d'élèves.		Nombre des heures d'enseignement.	Dépenses.
		garçons.	filles.		
1881—82 . . .	1 273	12 269	4 857	72 850	63 902
1882—83	1 171	11 316	4 612	71 182	59 297
1883—84 . . .	1 112	10 819	4 278	72 675	59 788
1884—85 . . .	1 084	10 766	4 162	76 033	61 104
1885—86 . . .	1 043	10 542	3 723	73 868	58 701

Nombre moyen d'élèves et d'heures d'enseignement avec les dépenses pour chaque école:

	élèves.	heures d'enseignement.	dépenses par école.	dépenses par élève.
en 1881—82 . .	13,5	58	environ 51 couronnes	3.73 öre
» 1882—83 . .	13,6	61	— 51 —	3,72 —
» 1883—84 . .	13,6	65	— 54 —	3,96 —
» 1884—85 . .	13,8	70	— 56 —	4,12 —
» 1885—86 . .	13,7	71	— 56 —	4,12 —

Comme avant, la plus grande partie du temps de l'enseignement a été consacrée à la langue maternelle et au calcul, en 1885—86 respectivement environ 29 000 et 25 000 heures; pour les autres matières environ 3 500 à 5 000 heures pour chacune.

En 1885—86 les caisses préfectorales subvenaient aux dépenses de ces écoles avec 54 391 couronnes dont 40 425 couronnes revenaient aux dites caisses par les fonds de secours de l'instruction publique.

B. Villes.

Le nombre total des enfants soumis à l'enseignement obligatoire, dans les villes et ports marchands du Royaume, a augmenté, comme il a été déjà dit plus haut, pendant la période quinquennale, de 60 863 en 1881 à 68 329 en 1885, soit de 7 566 enfants.

Ont reçu leur instruction de ce nombre total:

	à l'école primaire;	aux écoles privées visant au même enseignement que l'école primaire;	aux écoles supérieures;	chez eux;	enfants qui n'obtinrent aucune instruction;
en 1876 . . .	35 745	2 919	14 259	428	600
» 1880 . . .	42 377	2 749	14 542	643	552
» 1885 . . .	49 104	2 826	15 293	620	486
ou en pct:					
en 1876 . . .	66.2	5,4	26 5	0.8	1,1
» 1880 . . .	69.6	4 5	23,9	1 0	1.0
» 1885 . . .	71.8	4,1	22.4	0.9	0,8

Tous les enfants qui en 1885 fréquentaient l'école primaire, étaient distribués en 1 477 classes, contre 1 198 en 1880, — dont, en 1885, 564 classes de garçons, 542 classes de filles et 371 classes pour les deux sexes réunis. Dans les villes d'une certaine importance les enfants sont en général divisés par sexe ce qui est plus rarement le cas pour les petites villes.

Le nombre moyen des élèves pour chaque classe était de 33.2 en 1885, et de 35,4 en 1880.

Le nombre moyen d'enfants dans les écoles primaires était en 1885 de 46 765, qui auraient dû fréquenter l'école 10 371 130 jours. Le nombre moyen des jours d'école pour chaque enfant était donc de 221.8, contre 198.6 en 1880. Le nombre des jours manqués était en tout de 811 236 ou 7.9 pct., contre 8,4 pct. en 1880. 407 735 jours ou 4,0 pct. étaient manqués par suite de maladie, 215 564 jours ou 2,1 pct. par suite d'autre motif fondé, et 187 937 jours ou 1,8 pct. sans motif aucun, contre respectivement 3,7 pct., 2.2 pct. et 2,5 pct. en 1880.

A l'école libre on enseignait à 8 123 enfants le dessin, à 9 344 la gymnastique, à 15 406 les ouvrages manuels pour femmes, contre respectivement 4 574, 7 016 et 12 298 en 1880.

Les fonctions dites complètes d'instituteur (— en général avec 30 à 36 heures pour les instituteurs et 27 à 36 heures pour les institutrices —) étaient confiées á 415 instituteurs et à 591 institutrices, contre respectivement 390 et 438 en 1880. Le nombre des instituteurs est donc augmenté, pendant les cinq dernières années, de 25 et celui des institutrices de 153. L'emploi des institutrices est devenu de plus en plus général, non seulement dans les grandes villes, mais aussi dans les petites ou il y avait, en 1885, 105 institutrices, contre 69 en 1880. Tandis qu'en 1875 56 sur cent du personnel total étaient instituteurs et 44 institutrices, il y avait en 1880 47 instituteurs contre 53 institutrices, et en 1885 41 institutrices contre 59 instituteurs.

Le total des dépenses des villes pour les écoles primaires s'élevait à

1 344 927 couronnes, non compris les frais de nouvelles constructions et d'achats de maisons pour l'école, ni les intérêts et les acomptes sur dettes. En 1880 les mêmes dépenses s'élevaient à 1 054 448 couronnes, qui étaient couvertes par subvention de la commune pour 1 255 171 couronnes; le restant était fourni autrement: 6 900 couronnes par les fonds de secours de l'instruction publique, 15 129 couronnes par les intérêts de différents legs, et 53 140 couronnes par retribution scolaire. Le nombre moyen des enfants étant de 46 765, l'enseignement pour chaque enfant a coûté 28 couronnes 76 öre, dont 26 couronnes 84 öre retombaient à la charge des communes, contre respectivement 26 couronnes 57 öre et 24 couronnes 92 öre en 1880, lorsque le nombre moyen des élèves était de 39 678.

Si l'on comprend aussi les traitements supplémentaires, payés au personnel par l'Etat, s'élevant en 1885 à 116 032 couronnes, et en 1880 à 101 368 couronnes, les dépenses de l'enseignement se montent, pour chaque enfant, à 31 couronnes 9 öre en 1885, contre 29 couronnes 13 öre en 1880.

II. Enseignement secondaire.

1. Ecoles publiques pour l'enseignement secondaire, écoles intermédiaires communales et privées, et collèges.

Le nombre des écoles publiques secondaires est, comme avant, 17 dont 4 avaient un collège latin et un collège spécial, 10 avaient seulement un collège latin, contre 9 en 1880, une école intermédiaire ayant été changée en école dite complète; 1 avait seulement un collège spécial, et 2 étaient des écoles intermédiaires. A 1 école était jointe une classe spéciale pratique. A 9 écoles il y avait des classes préparatoires.

Le nombre des écoles intermédiaires privées avec collège, au nombre de 3 en 1880, a été augmenté à 5 en 1885; de plus, il a été fondé, à une des écoles intermédiaires communales, un collège latin communal (Fredriksstad) et à une école publique (Hamar), un collège latin privé par les soins des instituteurs de l'école et sous la direction du chef de l'école. Trois des écoles ci-mentionnées, toutes à Christiania, avaient tant un collège latin qu'un collège spécial. De plus, il a été fondé une nouvelle école intermédiaire privée pour garçons.

Parmi ces écoles une école communale et une école privée étaient subventionnées par l'Etat.

Le nombre des écoles intermédiaires communales était en 1885 de 32 ou, en comprenant aussi celle de Fredriksstad, de 33, contre 27 en 1880.

3 écoles étaient entretenues par les communes seules, toutes les autres étaient subventionnées par l'Etat. Toutes ces écoles intermédiaires communales et privées, à l'exception de deux, étaient autorisées à établir des examens de sortie à l'instar de ceux des écoles publiques.

En renvoyant aux données statistiques du tableau 9, pour chaque école séparément, on trouvera ci-après un resumé de quelquesuns des détails les plus importants du dit tableau:

	Nombre de classes.	Nombre d'élèves dans l'année scolaire de 1885 – 1886							Nombre des élèves qui ont passé l'examen artium.		Nombre des élèves qui ont passé l'examen d'école intermédiaire.			Nombre d'institutteurs.	Nombre d'institutrices.	Total des dépenses pour l'année scolaire.
		le collège latin.	le collège spécial.	l'école intermédiaire.	l'école préparatoire.	total.	latin.	spécial.	l'épreuve latine.	l'épreuve spéciale.	dont des filles.					
17 écoles publiques pour l'enseignement secondaire . .	198	433	137	2 398	463	3 431	164	48	197	232	75	266	11	762 538		
8 collèges et écoles intermédiaires communaux et privés	114	258	130	1 440	606	2 434	90	58	115	102	4	144	23	327 960		
32 écoles intermédiaires communales .	237	-	-	2 825	942	3 767	-	-	38	315	102	177	71	499 617		
Totaux:	549	691	267	6 663	2 011	9 632	254	106	350	649	181	587	105	1 590 115		

En 1881, le nombre total des élèves des écoles secondaires était de 8 104, donc un accroissement de 1 528 élèves.

Parmi les élèves de l'école intermédiaire, 1 025 fréquentaient le collège latin, et 2 106 le collège spécial.

Dans les classes préparatoires, le nombre d'élèves s'est accru de 1 606 en 1881 à 2 011 en 1886.

Le nombre moyen d'élèves dans chaque classe était, pour les écoles publiques, d'environ 17 (20 en 1880), pour les écoles privées de 21 (25), et pour les écoles intermédiaires communales de 16 (16).

Dans les différentes divisions des écoles, le nombre moyen des élèves pour chaque classe était:

	aux écoles publiques;		aux écoles privées;		aux écoles communales;	
	en 1880—81;	en 1885—86;	en 1880—81;	en 1885—86;	en 1880—81;	en 1885—86;
au collège latin .	8	11	18	14	-	-
au collège spécial	9	9	22	16	-	-
à l'école intermédiaire	24	20	26	23	16	15
à l'école préparatoire	28	19	25	24	18	18

D'après la loi du 16 Juin 1883 l'examen artium a été transféré de l'Université aux collèges de l'Etat. De plus, les écoles communales et privées peuvent être autorisées à établir des examens à l'instar de ceux des collèges publics. Il est procédé à l'examen sous la surveillance d'une inspection d'enseignement devant laquelle doivent se présenter les élèves privés qui ne se font pas inscrire pour passer leur examen aux écoles. L'examen artium eut lieu, pour la première fois d'après cette loi, en 1884.

L'examen artium eut lieu en 1886 à 15 collèges publics, à 1 école communale et à 4 écoles privées qui y furent autorisées. Outre les 360 candidats sus-nommés qui se présentèrent aux examens de ces écoles 22 candidats se présentèrent devant l'inspection d'enseignement. De ces derniers 8 se présentèrent à l'épreuve classique et 14 á l'épreuve spéciale.

Le nombre total des étudiants en 1886 est par conséquent de 374 dont 262 avec l'épreuve classique et 112 avec l'épreuve spéciale. 304 candidats étaient élèves des écoles où ils se présentèrent à l'examen, 70 étaient des élèves privés.

L'examen d'école intermédiaire eut lieu à 11 écoles de filles et, de plus, aux écoles déjà mentionnées, soit à 17 écoles publiques, à 31 écoles communales intermédiaires et à 6 écoles privées. Les filles qui se présentèrent à l'examen étaient au nombre de 150 dont 140 étaient élèves des écoles respectives, et 10 étaient des élèves privés. Le total de ceux qui en 1886 se présentèrent à l'examen intermédiaire, était donc de 1 149 dont 352 pour l'épreuve

classique et 797 pour l'épreuve spéciale. Sur le nombre total il y eut 331 filles. En 1881, 865 se présentèrent à cet examen: 304 pour l'épreuve classique, 561 pour l'épreuve spéciale; le nombre de filles était de 109.

Le total des dépenses de ces écoles secondaires était:

pour les écoles primaires publiques . . .	762 538	couronnes
pour les écoles communales	535 323	—
pour les écoles privées	292 254	—
	1 590 115	couronnes

Le nombre des élèves étant de 10 046, l'enseignement pour chaque enfant a coûté, en moyenne, 158 couronnes par an, ou respectivement pour:

les écoles publiques avec	3 445	élèves	221	couronnes	par élève
les écoles communales avec	4 048	—	132	—	—
les écoles privées avec	2 153	—	136	—	—

2. Ecoles de garçons et de filles, communales et privées.

En 1880, il y eut 97 de ces écoles avec 7 310 élèves dont 1 243 garçons et 6 067 filles. En 1886, il y en eut 89 avec 7 899 élèves dont 1 355 garçons et 6 544 filles. Les écoles étaient:

pour garçons seuls, au nombre de	8
— filles seules, —	51
— garçons et filles —	30

45 des écoles pour filles seules et 19 des écoles pour les deux sexes réunis étaient des écoles privées. Dans les écoles de garçons et de filles réunis la plupart des élèves étaient des filles.

Pour ce qui concerne les dépenses des écoles privées il manque de données authentiques. Les dépenses des écoles communales étaient évaluées à 113 561 couronnes.

III. Instruction des instituteurs.

En 1885, le nombre des écoles normales était de 7, y compris l'école normale auxiliaire à Hviteseid.

Le nombre des élèves des écoles normales, pendant les cinq dernières années, était:

en 1881—82,	420	dont ayant subi	l'examen	234
» 1882—83,	416	» —		174
» 1883—84,	416	» —		204
» 1884—85,	380	» —		183
» 1885—86,	388	» —		192

138 élèves étaient logés gratuitement aux écoles de Asker, de Stord et de Klaebu; 80 avaient des bourses.

Le nombre des instituteurs entrant était, pendant la période quinquennale, de 987 ou, en moyenne, 197 par an. Parmi les instituteurs ayant subi les examens, 67 avaient déjà, avant l'entrée à l'école, fonctionné comme instituteurs; le nombre effectif des instituteurs entrant n'était donc que 920.

Les écoles normales avaient 31 instituteurs dont 41 avec instruction académique. Le total des dépenses des écoles normales était, en 1885—86, de 108 990 couronnes dont 105 801 couronnes fournies par les fonds publics. Le nombre des élèves étant de 388, l'enseignement dans l'année, pour chaque élève, a coûté environ 281 couronnes.

Après l'essai fait en 1880, à plusieurs écoles normales d'introduire l'enseignement de l'ouvrage manuel cet enseignement est maintenant introduit comme objet d'enseignement volontaire dans toutes les écoles normales. En 1885—86, 200 élèves participèrent à cet enseignement pour lequel il avait été voté un crédit ordinaire de 3 500 couronnes. Les élèves qui d'une manière satisfaisante ont suivi le cours d'ouvrage manuel (ouvrages en bois), fixé à 200 heures comme minimum, en obtiennent la mention sur leur certificat de sortie.

Indépendamment des écoles normales il y a eu à l'école ouvrière de Fredrikshald, par les soins de l'Etat, des cours pour l'instruction des instituteurs pour l'ouvrage manuel auxquels 34 instituteurs ont participé en 1885—86. Les dépenses de ces cours étaient de 960 couronnes, et d'environ 1 300 couronnes aux boursiers.

En vertu de la loi du 22 Mai 1869 et du réglement du 16 Novembre 1871 il y a eu, pendant les cinq dernières année, des cours pratiques pour les institutrices, et une épreuve de 1er degré aux diocèses de Christiania, Christianssand, Bergen et Drontheim, ainsi que des épreuves de degré inférieur dans tous les diocèses. Les nombres des institutrices qui se sont présentées à l'examen, étaient:

	de 1er degré. (supérieur)	de 2e degré. (inférieur).
en 1881—82	23	123
» 1882—83	161	65
» 1883—84	67	17
» 1884—85	43	62
» 1885—86	88	62
	382	329

Les dépenses des cours et épreuves pour les institutrices, en 1885—86, se sont montées à 10 244 couronnes couvertes par les fonds publics.

Indépendamment de ces institutrices, instruites par les soins de l'Etat, il y a eu, à l'école de filles de M. Nissen à Christiania, des cours théoriques et pratiques, pour l'instruction des institutrices, employées surtout dans les écoles de filles supérieures et comme gouvernantes.

Pour devenir professeur de gymnastique, 9 élèves civils ont annuellement participé au cours établi par l'école centrale pour l'instruction des professeurs de gymnastique.

IV. Ecoles pour les enfants infirmes.

Par la loi du 8 Juin 1881 l'enseignement obligatoire a étè introduit dans des écoles spéciales pour les enfants infirmes de façon à ce que les sourds-muets puissent reclamer l'admission et l'entretien dans ces écoles, à partir de la 7e année jusqu' à la 17e année révolue, les aveugles de la 9e, les faibles d'esprit de la 8e, les uns et les autres jusqu' à la 21e année révolue, chaque enfant jusqu'à 8 années d'école. Les dépenses pour l'instruction des enfants infirmes sont supportées par l'Etat, tandis que les frais d'entretien, pour les enfants indigents, durant le séjour à l'école, sont payés par la caisse préfectorale et la caisse communale respective, dans les communes rurales, et par la caisse urbaine respective, pour les enfants des villes.

Le nombre des écoles pour les sourds-muets qui, en 1880, était de 4 avec 298 élèves, a étè augmenté, durant les cinq dernières années, par suite de l'application de la nouvelle loi, jusqu'à 7, 2 nouvelles écoles ayant été fondées en 1881, l'école de Mme Rosing à Christiania et l'école de Hamar, ainsi qu'une nouvelle école à Drontheim. En 1883, la loi relative à l'instruction des enfants infirmes fut mise en vigueur pour les enfants sourds muets qui, par conséquent, depuis le 1er Juillet 1883 ont été tenus à fréquenter les écoles. En 1881, année de laquelle se datent les premières données authentiques, le nombre des sourds-muets de 7 à 20 ans, était de 576; en tenant compte des 45 calculés à l'âge au-dessous de 7 ans et des 73 au-dessus de 17 ans, il reste 458 enfants en âge pour fréquenter les écoles.

En 1886, le nombre des enfants tenus à fréquenter les écoles est indiqué à 463, dont 452 fréquentaient les écoles suivantes:

L'institution	publique à Drontheim	60
—	de M. Balchen à Christiania	56
—	de Mme Rosing —	58
—	de Christianssand	54
—	de Bergen	69
—	de Hamar	73
—	privée à Drontheim	82

Le total des dépenses de l'Etat pour l'instruction des enfants sourds-muets était, en 1885—86 — déduction faite des revenus provenant de l'institution pu-

blique de Drontheim — de 123 592 couronnes ou, en moyenne, d'environ 273 couronnes pour chaque enfant.

Pour les enfants aveugles, la loi de 1881 fut mise en vigueur dès le 1er Juillet 1885, après la fondation à Drontheim d'une nouvelle école pour des aveugles.

Le nombre des aveugles ayant le droit de reclamer l'instruction, était calculé, en 1881, à 153; en 1886, il y en avait 145. 82 enfants de ce nombre étaient instruits dans les 2 écoles, contre 41 à l'institution de Christiania en 1880.

Le nombre des élèves de l'institution de Christiania était	52
— — de l'école de Drontheim	30

Les dépenses pour l'instruction de ces enfants se montaient, en 1885—85, à 19 025 couronnes ou, en moyenne, à environ 232 couronnes pour chaque enfant.

Outre ces écoles pour les enfants aveugles, il existe, depuis 1882, une école de travail pour les aveugles adultes fondée par M. A. Lönvig. Elle était fréquentée, en 1886, par 14 élèves, qui étaient instruits dans la menuiserie et dans la vannerie. L'Etat contribuait à l'école avec 3 600 couronnes ou, en moyenne, avec 257 couronnes pour chaque élève.

Pour les enfants faibles d'esprit, la loi n'a pas encore été mise en vigueur. Le nombre de ces enfants de 8 à 21 ans était, suivant le recensement fait en 1886, de 1 359. Suivant les renseignements pris il n'y a que 550 qui sont jugés à même de pouvoir recevoir l'instruction, tandis que seulement 343 recevaient l'instruction, dont 238 dans les institutions existant pour ces enfants, et les autres dans les classes d'après-midi pour les enfants infirmes attachées à l'école primaire dans 4 des villes du royaume. En 1880, il n'y avait que 2 écoles pour les enfants infirmes, celles de M. M. Hansen et Lippestad à Christiania. En 1882, une nouvelle institution fut fondée à Bergen par M. Saethre, élève de l'école normale. Le nombre des enfants instruits était dans:

l'institution de M. Hansen, Linderen	87	enfants
— M. Lippestad, Thorshaug	103	—
— M. Saethre	48	—
et dans les classes sus-mentionnées attachées à l'école primaire:		
à Christiania	60	—
» Bergen	31	—
» Drontheim	10	—
» Tromsö	4	—
total	343	enfants

Toutes les 3 écoles complètes pour les enfants infirmes jouissent d'une subvention de la part de l'Etat, à condition qu'un certain nombre soit admis à rétribution réduite. En 1885—86, les subventions de l'Etat, pour toutes les écoles, s'élevaient á 38 200 couronnes ou, en moyenne, à 161 couronnes pour chaque élève. Les dépenses pour les classes d'après-midi mentionnées plus haut étaient couvertes par les communes des villes intéressées.

V. Ecoles spéciales.

Le nombre des écoles publiques de dessin était, en 1885–86, de 11. Le tableau ci-après donnera des détails, pour l'année scolaire de 1885—86, sur ces écoles au nombre desquelles est comprise également l'école pour les arts et métiers de Christiania:

Ecoles.	Nombre d'élèves.	Dépenses.	Subvention de l'Etat.
		cour.	cour.
Ecole Royale pour les arts et métiers de Christiania	512	46 570	27 516
Ecole de dessin de Drammen	77	1 548	725
do. de Fredrikshald . . .	74	5 703	1 350
do. de Fredriksstad . . .	63	2 380	846
Ecole technique des dimanches et du soir de Bergen	225	env. 5 000	—
Ecole de dessin d'Aalesund	37	804	365
do. de Christianssund . . .	49	1 520	400
do. de Molde	33	680	320
do. de Drontheim	127	3 536	1 000
do. de Tromsö	57	1 188	629
do. de Hamar	65	1 323	600
	1 319	70 252	33 751

L'école Royale actuelle pour les arts et métiers de Christiania a été réorganisée en 1884, époque à laquelle l'ancienne école Royale de dessin fut transformée en une école pour l'instruction des artistes et des artisans ainsi que des professeurs de dessin. Lors de la réorganisation de l'école, les classes projetées pour les artistes ne furent cependant pas établies, et l'école devint donc essentiellement une école pour les artisans. L'enseignement comprend: dessin au crayon et à la plume, dessin appliqué à la construction et à l'ornement, modelage, dessin appliqué au bâtiment et aux différents métiers ainsi que peinture en décor. De plus, il y a des cours d'étude d'ornement et de style, d'anatomie, d'histoire des arts et de perspective avec exercises de dessin. L'enseignement a lieu pendant 12 heures le soir, durant 6 mois de l'année, et dans la journée, durant 8 mois et dans des cours séparés trimestriels.

388 élèves fréquentaient, en 1885—86, les écoles du soir; il y avait 11 classes dont 3 classes parralèles. L'école du jour pour la peinture en décor, qui n'avait qu'une classe, était fréquentée par 12 élèves. Les autres élèves fréquentaient les cours du jour établis pour hommes et femmes.

L'enseignement dans la plupart des autres écoles de dessin ne comprend que le dessin élémentaire au crayon et à la plume et le dessin appliqué à la construction; quelques écoles enseignent cependant aussi le modelage, le dessin appliqué aux différents métiers, ainsi que le Norvégien, la géometrie, le calcul et la tenue des livres.

Le nombre des écoles techniques du soir fonctionnant en 1885—86 était de 6. Le but de ces écoles est d'enseigner les connaissances élémentaires et la pratique nécessaires aux différents métiers et industries. La durée du cours est en général de 3 années dont les 2 premières pour tous les élèves en commun; pendant la dernière année l'enseignement a généralement lieu séparément, pour 1) les ouvriers des métiers ordinaires, 2) les ouvriers de l'industrie mécanique (ou chimique), et 3) les artisans en bâtiments. L'enseignement comprend ordinairement le dessin au crayon et à la plume, le dessin de construction avec géometrie, le dessin appliqué aux différents métiers, le modelage, la physique, la mécanique, l'étude des machines, la chimie, la langue maternelle, le calcul avec la tenue des livres et la calligraphie. La durée de l'enseignement est de 10 à 12 heures par semaine pendant 7 à 8 mois.

Ci-après suivent quelques détails sur les écoles qui fonctionnaient dans l'année budgétaire de 1885 – 86:

Ecoles.	Nombre d'élèves.	Dépenses.	Contribution de la caisse scolaire.
		cour.	cour.
L'école technique du soir de Vaterland à Christiania	147	8 680	—
L'école technique du soir de Sagene à Christiania	71	7 080	—
L'école technique du soir de Stavanger .	130	5 591	2 500
do. de Christianssand	93	env. 7 500	3 400
do. de Skien . . .	143	7 364	2 575
do. de Arendal *) .	39	1 884	env. 942
	623	38 099	9 417

A l'école technique du soir de Christianssand étaient jointes 2 classes commerciales, qui étaient fréquentées, en 1885—86, par 20 élèves, et dont les dépenses s'élevaient à 1 500 couronnes.

Le tableau suivant donne des détails, pour 1885—86, sur les écoles techniques élémentaires dont le nombre est toujours de 3:

*) L'école ne commença à fonctionner qu'à partir du 1er Janvier 1886. Elle jouit d'une subvention de l'Etat de 2 400 couronnes correspondant à la moitié des dépenses évaluées, en tant que ces dernières ne se trouvent pas couvertes par les droits d'entrée ou scolaires.

Ecoles.	Nombre d'élèves.			Ont passé l'examen.	Dépenses de l'école.	Subvention de l'Etat.
	fixes.	externes.	total.			
					cour.	cour.
L'école technique de Drontheim .	39	19	58	9	40 648	16 000
L'école technique de Christiania .	48	15	63	6	36 480	10 000
L'école technique de Bergen . .	9	24	33	2	30 525	10 000
	96	58	154	17	107 653	36 000

Toutes les trois sortes d'écoles ci dessus mentionnées, à l'exception de l'école pour les arts et métiers de Christiania, sont des écoles communales; elles jouissent, — à l'exception des écoles du soir techniques de Christiania et de l'école technique du dimanche et du soir de Bergen, — d'une subvention publique fixeé pour chaque école sur laquelle il n'est toutefois prélevé qu'un montant correspondant à la moité des dépenses de l'école, déduction faite des retributions scolaires. Ces dernières sont d'ailleurs, aux écoles de dessin et aux écoles du soir techniques, minimes, et ne consistent, en général, qu'en des droits d'entrée pour chaque année scolaire.

En dehors de l'école d'industrie pour femmes existant à Christiania depuis 1875, il y a eu des écoles semblables fondées à Bergen et à Drontheim, respectivement en 1880 et 1882. L'enseignement dans ces écoles comprend le tissage, (tant celui dit Jacquart que l'ordinaire), la couture et différents ouvrages fins à l'aiguille. La durée du cours est de 6 à 12 mois pour le tissage et la couture, et de 3 mois pour les différents autres ouvrages. Toutes les écoles jouissent d'une subvention de l'Etat, à condition qu'un certain montant soit fourni autrement.

Ci-après quelques détails sur ces écoles pour l'année scolaire de 1885—86:

	Nombre d'élèves.		Dépenses.	Subvention de l'Etat.
	Cours d'une année.	Cours moins longs.		
			cour.	cour.
L'école d'industrie pour femmes à Christiania . . .	150	90	env. 26 000	10 000
L'école d'industrie pour femmes à Bergen	15	40	» 5 000	2 000
L'école d'industrie pour femmes à Drontheim . . .	9	35	» 2 500	1 000
	174	165	env. 33 500	13 000

Parmi le autres écoles visant à l'enseignement pour une industrie pratique on peut citer les écoles suivantes qui fonctionnaient en 1885—86:

L'école minière élémentaire de Kongsberg établie principalement pour les ouvriers des mines d'argent de l'Etat. L'école, dont le cours est de 2 ans, ne reçoit que 8 élèves; les dépenses sont supportées par les mines d'argent de l'Etat, qui y contribuent avec 1 200 couronnes.

L'école de commerce de Christiania fondée en 1874 par décision et aux frais de la municipalité de Christiania, était fréquentée par 88 jeunes gens, en 4 classes, et par 30 femmes. La durée du cours était pour les hommes de 2 ans, et pour les femmes de 1 an. L'école avait 18 professeurs, et les dépenses se montaient, en 1885, à 34 150 couronnes, dont 2 816 cour. étaient supportées par la caisse municipale, le reste était couvert par les retributions scolaires et par d'autres fonds revenant à l'école.

L'école supérieure d'agriculture dans la paroisse d'Aas, dont le but est d'enseigner l'agriculture, tant théoriquement que pratiquement, a été fondeé en 1859, aux frais de l'Etat. Elle a 2 divisions, une supérieure et une inférieure. La division inférieure, dont le cours est de 2 ans, avait 20 élèves, la division supérieure, dont le cours est de 1 an, avait 21 élèves. L'école a un directeur et 4 professeurs. Les dépenses s'élevaient à 29 027 couronnes dont 22 015 cour. fournies par le Trésor.

6 écoles d'agriculture préfectorales, ayant pour but d'enseigner l'agriculture théoriquement et pratiquement, avec 118 élèves. La subvention fournie par l'Etat pour ces 6 écoles, dont l'Etat et la commune préfectorale supportent les dépenses environ de moitié, se montaient ensemble à 27 755 couronnes.

1 école d'horticulture, dans la préfecture de Nedenaes, avec 7 élèves et une subvention de l'Etat de 950 couronnes.

15 écoles pour les marins se préparant à un examen pour passer capitaine au long cours. Les écoles étaient fréquentées par 362 élèves, dont 240 se présentèrent à l'examen; 204 furent reçus, dont 11 passèrent l'examen dit supérieur. De plus 551 élèves privés se presentèrent, dont 371 furent reçus; 360 passèrent l'examen ordinaire. et 11 l'examen supérieur. Les dépenses réunies des écoles subventionnées de l'Etat s'élevaient à environ 54 700 couronnes dont 20 560 couronnes étaient couvertes par des retributions scolaires, et 16 700 par des subventions pnbliques accordées sous condition que la commune intéressée fournirait un montant au moins équivalent.

L'Université, qui doit être considérée partiellement comme école spéciale pour l'instruction de la plupart des fonctionnaires civils de l'Etat, avait, en 1885—86, 55 chaires et 1 366 étudiants, à savoir:

Etudiants	en théologie	128	dont	15	passérent l'examen de licence.
do.	en droit	263	»	69	do.
do.	en médécine	268	»	18	do.
do.	se préparant à l'examen ès lettres	89	»	6	do.
do.	se préparant à l'examen ès sciences	41	»	2	do.
do.	en minéralogie	7	»	1	do.
do.	se préparant à l'examen en philosophie	570	»	327	passérent l'examen.

Les dépenses de l'Université se montaient à 543 071 couronnes dont 333 071 cour. étaient couvertes par subvention du Trésor, et 210 000 cour. étaient fournies des fonds de secours de l'instruction publique.

De vigtigste resultater af skolestatistiken for 1885.

I. Almueskolen.

A. Landdistrikterne.

---

1. Om skolernes ordning, undervisningen og skolesøgningen.

Landets skolekommuner, hvis antal i 1885 udgjorde 638 mod 630 i 1880, var inddelt i 6 290 skolekredse mod 6 350 i 1880. I disse kredse holdtes skolen i

	a. i fast skolevæsenet tilhørende lokale.	b. i fast leiet lokale.	c. paa omgang paa gaardene.	tilsammen.
1875	2 100	2 491	1 806	6 397
1880	2 560	2 550	1 240	6 350
1885	2 932	2 390	968	6 290

Skolekredsenes antal er i 1885 aftaget med 60, idet omgangsskolernes antal er aftaget med 272 og de faste skolers antal forøget med 212. Antallet af nye skolehuse, anskaffet for kommunernes regning er forøget med 372.

Antallet af kredse, hvis børn var delt i særskilt mødende afdelinger, udgjorde i 1880 2 840 med 6 698 afdelinger, hvorefter antallet af skolehold eller klasser udgjorde 10 208. I 1885 var antallet af delte skolekredse 3 140 med 7 540 afdelinger, og antallet af skolehold eller klasser altsaa 10 690. Hertil kommer de ensligt beliggende bosteder, der i 1885 udgjorde 240 mod i 1880 271.

Antallet af haandgjerningsskoler for pigebørn er voxet med 78 fra 170 i 1880 til 248 i 1885. Høiest i denne henseende staar Kristiania stift (med 108), Hamars (47) og Kristianssands stift (59). Antallet af arbeidsskoler for gutter er steget med 72 fra 18 i 1880 til 90 i 1885.

Af smaabørnsskoler fandtes 209 i 1885 mod 126 i 1880. Det er navnlig i Hamar stift, Bratsbergs, Stavangers, søndre og nordre Trondhjems samt Finmarkens amt, at disse skoler vinder udbredelse.

Antallet af skolepligtige børn udgjorde:

	i landdistrikterne	i byerne	tilsammen for hele riget.
i 1880	211 709	60 863	272 572
- 1881	209 069	61 532	270 601
- 1882	208 069	62 035	270 104
- 1883	209 192	63 716	272 908
- 1884	212 452	65 561	278 013
- 1885	218 779	68 329	287 108

I forrige beretning paapegede man, at den nedgang i de skolepligtige børns antal, der gjennem hele femaaret 1876—80 fandt sted i landdistrikterne, havde sin væsentligste grund i den i dette tidsrum stedfundne udvidelse af flere byers, navnlig Kristiania bys grændser og i den stadige indflytning fra landet til byerne; medens den nedgang, der allerede dengang var begyndt at vise sig i antallet af skolepligtige børn i hele riget, havde sin grund i den nedgang, som fandt sted i fødslernes antal i aarene 1867—71, idet de i disse aar fødte børn i 1876—80 indtraadte i den skolepligtige alder samtidig med, at de talrigere aarskuld fra 1862—66 udgik af skolen, saa at der i 1876—80 var et stadigt overskud i afgang.

Uagtet antallet af skolepligtige børn i byerne har været i stadig om end ikke stærk stigning, er dog antallet for hele riget vedblevet at aftage ogsaa i 1881 og 1882, idet den fortsatte nedgang i landdistrikterne har mere end opveiet stigningen i byerne. I 1883 begynder stigningen ogsaa for landdistrikterne, og antallet voxer nu i de to følgende aar meget stærkt, fra 270 104 for hele riget i 1882 til 287 108 i 1885 eller med 17 004 børn.

Denne stærke tilvæxt skyldes, at de faatallige aarsklasser fra 1869 til 1871, da antallet af fødte i gjennemsnit kun var 50 000 aarlig, i disse aar udgik af skolen, medens de aarsklasser fra 1875 til 1877, i hvilke antallet af fødte var steget til gjennemsnitlig 58 000 aarlig, samtidig blev skolepligtige.

Af de skolepligtige børn i landdistrikterne, hvoraf 111 623 var gutter og 107 156 piger, udeblev aldeles fra skolen 2 240 eller 1,03 pct. mod 2 766 eller 1,3 pct. i 1880, medens 4 265 eller ca. 2,0 pct. undervistes udenfor kredsskolen mod i 1880 4 017 eller 1,8 pct. Resten af de skolepligtige børn undervistes i almueskolen, deraf i faste skoler 197 256 eller ca. 93 pct. (af de skolesøgende børn) og i omgangsskoler 15 018 eller ca. 7 pct. mod i 1880 185 258 ca. 90,4 og 19 668 eller ca. 9,6 pct. Kristianssands og Bergens stifter har fremdeles de fleste børn, som undervises i omgangsskole.

Da antallet af skolekredse i 1885 udgjorde 6 290 og af skolepligtige børn 218 779, kom der saaledes gjennemsnitlig omtrent 35 børn paa hver kreds (i 1880 33), eller naar kun de skolesøgende børn regnes, omtr. 34 (i 1880 32). I fastskolen undervistes 37 (i 1880 30), i omgangsskolen som i 1880 omtr. 16 børn i hver kreds. Tages hensyn til de særskilt mødende afdelinger, bliver antallet af børn gjennemsnitligt for hvert skolehold eller klasse omtrent 21 (i 1880 20).

Da saagodtsom kun de faste skoler er delt i afdelinger, kan alle disse regnes for faste skoler, og antallet af børn i hver klasse i fastskolerne bliver da vel 20 (21 i 1880, 23 i 1875).

Antallet af børn, for hvem der er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede 12 eller 9 uger, er i femaaret gaaet ned fra 28 330 til 25 345, deraf i Tromsø stift 17 360 mod i 1880 18 960. Antallet af børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning, er voxet betydeligt i femaaret og udgjorde i 1885 76 133 mod 64 806 i 1880, 60 490 i 1875 og 54 723 i 1871. Af det samlede antal kom omtrent halvdelen paa Kristiania stift. I forhold til

de skolesøgende børn udgjorde antallet af børn, der søgte den frivillige skole, i hele riget 36 pct. For de enkelte stifter stillede forholdet sig saaledes:

i Kristiania stift	83	pct.
- Hamars —	40	—
- Kristianssands—	49	—
- Bergens —	7	—
- Trondhjems —	14	—
- Tromsø —	3	—

Antallet af lovbefalede skoledage, i hvilke alle skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen, udgjorde 12 053 960 eller i gjennemsnit som i 1880 for hvert barn 57 dage. Heraf forsømtes 1 455 135 dage eller 12 pct. = henved 7 dage mod i 1880 13,7 pct. = 10 dage pr. barn.

I de enkelte stifter udgjorde:

	Antallet af lovbefalede skoledage gjennemsnitligt for hvert barn.	Deraf forsømte dage.	Altsaa gjennemsnitligt antal dage, hvori hvert barn virkelig har søgt skolen.
Kristiania stift .	54 (54 i 1880)	6,8 (7,7 i 1880)	47,2 (46,3 i 1880)
Hamars — .	55 (56 - do.)	6,4 (7,4 - do.)	48,6 (48,6 - do.)
Kristianssands — .	63 (62 - do.)	10,0 (12,1 - do.)	53,0 (49,9 - do.)
Bergens — .	62 (62 - do.)	4,8 (5,7 - do.)	57,2 (56,3 - do.)
Trondhjems — .	58 (58 - do.)	5,3 (5,7 - do.)	52,7 (52,3 - do.)
Tromsø — .	51 (47 - do.)	8,1 (8,1 - do.)	42,9 (38,9 - do.)

Hertil kommer saa den frivillige skole, der navnlig for Kristiania, Hamars og Kristianssands stifter for en større del af skolekommunerne forøger skoletiden, saaledes i Kristiania stift efter stiftsdirektionens beretning til 13½ uge eller til 81 dage for over ⅘ af børnene.

Som foran nævnt udgjorde forsømmelserne for hele riget 12 pct. For de enkelte stifter stillede forholdet sig saaledes i 1885 sammenlignet med 1880

	1880	1885
Kristiania stift	14,4 pct.	12,7 pct.
Hamars —	13,3 —	11,6 —
Kristianssands	19,0 —	15,2 —
Bergens	9,0 —	7,8 —
Trondhjems	9,8 —	9,2 —
Tromsø —	17,1 —	15,8 —

Antallet af børn i almueskolen, der havde en længere skolevei end en fjerdedels mil, var 15 644 mod 13 394 i 1880.

2. Om lærerne.

Antallet af lærere udgjorde 3 453 og af lærerinder 267 mod i 1880 henholdsvis 3 390 og 140. Af lærerne havde 3 271 bestaaet lovbefalet lærer-

examen, medens 182 var uden examen, af lærerinderne havde 249 lærerinde-examen, medens 18 var uexaminerede. I 1880 var forholdet for lærerne 3 087 og 303 og for lærerinderne 104 og 36.

Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger udgjorde:

	lovbefalede	frivillige	tilsammen
i 1880	98 442	14 186	112 628
- 1885	102 576	16 693	119 269

Af det samlede antal skoleuger udgjorde den frivillige skoletid 14,00 pct. mod 14,4 pct. i 1880 for hele riget og for

		i 1880		i 1885	
Kristiania	stift . .	38,3	pct.	31,2	pct.
Hamar	— . .	13,0	—	13,3	—
Kristianssands	— . .	24,0	—	24,8	—
Bergens	— . .	2,0	—	2,3	—
Trondhjems	— . .	4,0	—	3,7	—
Tromsø	— . .	1,0	—	0,9	—

Af lærerne oppebar alderstillæg:

	af 1ste grad (efter 5 aars tjeneste)	af 2den grad (efter 10 aars tjeneste)
i 1880	594	1 944
- 1885	640	2 103

Af samtlige lærere og lærerinder oppebar altsaa i 1885 tre fjerdedele alderstillæg.

Antallet af lærerboliger er i femaaret forøget med 83, idet 1 741 lærere i 1885 havde fri bolig mod 1 658 i 1880, af disse havde derhos jordvei

	af lovbefalet størrelse	mindre
i 1880	589	429
- 1885	649	437,

medens 655 lærere mod 640 i 1880 havde bolig uden jordvei. 862 (i 1880 836) lærere var tillige kirkesangere med en aarlig løn som saadanne af kr. 170 245 (i 1880 kr. 167 383). Den gjennemsnitlige indtægt som kirkesanger udgjorde altsaa kr. 197,50 mod kr. 200 i 1880.

Lærernes og lærerindernes samlede indtægt af kommunerne, fraregnet kirkesangerindtægterne men medregnet værdien af naturalydelser, udgjorde i 1885 kr. 2 282 232 mod i 1880 kr. 2 098 783, eller gjennemsnitlig henholdsvis ca. kr. 614 og ca. kr. 595. Regnes, at en lærerinde dels paa grund af kortere undervisningstid, dels paa grund af mindre ugeløn kun har den halve indtægt mod en lærer, bliver gjennemsnitslønnen for en lærer i 1885 kr. 636 mod i 1880 kr. 608. De lærere, der tillige er kirkesangere, havde altsaa en gjennemsnitlig indtægt i 1885 af kr. 833 mod i 1880 af kr. 808. Foruden løn af kommunen oppebærer samtlige fast ansatte lærere og lærerinder i henhold til lov af 19de juni 1878 et lønstillæg af statskassen stort kr. 2,00 pr. skoleuge, lærere med over 15 aars tjenestetid kr. 5,00, lærerinder kr.

4,00 ugentlig. Derhos oppebærer lærere og lærerinder, der har en ugeløn af kommunen af over henholdsvis kr. 8,00 og kr. 5,00, et tilsvarende tillæg af statskassen indtil kr. 2,00 ugentlig. En lærer kan saaledes oppebære af statskassen en ugentlig løn af kr. 7,00, en lærerinde af kr. 6,00. De omhandlede tillæg, der i 1880 udbetaltes med kr. 395 606 eller gjennemsnitlig kr. 114 for hver lærer, udgjorde i 1885 kr. 463 150 eller gjennemsnitlig for hver lærer kr. 129 (som ovenfor er lærerinder antaget kun at have den halve løn mod en lærer). Lærernes gjennemsnitsindtægt er altsaa i femaaret steget fra kr. 722 til kr. 765 eller med kr. 43,00, hvoraf kr. 28,00 falder paa kommunen og kr. 15,00 paa statskassen.

I det forløbne femaar har følgende antal lærere forladt skolens tjeneste nemlig:

	1881	1882	1883	1884	1885	tilsammen
Kristiania stift .	29	25	22	22	16	114
Hamars — .	13	18	12	18	15	76
Kristianssands — .	27	31	27	26	23	134
Bergens — .	14	16	17	14	25	86
Trondhjems — .	7	10	7	19	22	65
Tromsø — .	15	8	17	10	8	58
	105	108	102	109	109	533

Af disse er 21 gaaet over til lærerstilling udenfor almueskolen, 12 til handelsvirksomhed, 53 er blevne gaardbrugere, og 18 have søgt yderligere uddannelse. Af de afgaaede lærere havde 213 en kortere tjenestetid end 10 aar, medens 211 havde en tjenestetid af 20 aar eller derover.

3. Om skolevæsenets økonomi.

De i de statistiske tabeller (tabel 2) meddelte oplysninger angaaende skolevæsenets økonomi er uddragne af de til det statistiske centralbureau afgivne extrakter af kommuneregnskaberne og omfatter kun de egentlige udgifter til skolernes drift. I disse extrakter er pensioner, udgifter til administration samt afdrag, tilbagebetalte forskud og renter opført som almindelige kommuneudgifter og ikke, som i de af kirkedepartementet tidligere indhentede extrakter af skolekassernes regnskaber, som særlige udgifter vedkommende skolevæsenet.

Forsaavidt udgifterne til skolevæsenet ikke dækkes af offentlige midler eller af amtsskolekasserne, hvorom oplysning som hidtil vil blive meddelt i generaloversigten over skolevæsenets udgifter, udredes de ved udligning paa samme maade som de øvrige herredsudgifter.

De mindre skolekassers udgifter (til løn og kostholdsgodtgjørelse til lærere, indkjøb af skolejord, opførelse og vedligeholdelse samt leie af skolehus, bøger og andre udgifter) udgjorde i 1885 kr. 2 128 819, mod for de tilsvarende posters

vedkommende i 1881 kr. 2 034 540. Udgifterne er saaledes steget med kr. 94 279 eller med omtr. 4,6 pct.

Udgifterne har i de forløbne fem aar for de enkelte poster udgjort:

	Lærerløn.	Kostholds-godtgjørelse.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler.	Iøvrigt.	Tilsammen.
i 1881 .	1 005 473	485 062	35 249	222 332	100 143	41 607	144 674	2 034 540
- 1882 .	1 023 436	496 936	28 953	216 725	101 687	49 366	141 045	2 058 148
- 1883 .	1 036 912	509 735	19 044	210 084	103 381	46 523	141 054	2 066 733
- 1884 .	1 058 157	510 750	22 366	281 637	104 698	46 172	134 870	2 158 650
- 1885 .	1 061 084	523 498	18 521	231 097	107 457	44 293	142 869	2 128 819
			124 133	1 161 875		227 961		

Som det sees, har udgifterne til lærerløn og kostholdsgodtgjørelse samt til leie af skolelokaler voxet uafbrudt i femaaret, medens de øvrige udgifter har været underkastet vexlinger.

Udgifterne til indkjøb af lærerjord, opførelse og vedligeholdelse af skolehuse samt til anskaffelse af bøger og undervisningsmateriel har i det forløbne femaar været mindre end i det foregaaende. Der er nemlig anvendt:

	til lærerjord	til skolehuse	til undervisningsmidler.
i femaaret 1876 til 1880 . . .	kr. 214 079	kr. 1 349 169	kr. 319 433
- — 1881 - 1885 . . .	» 124 133	» 1 161 875	» 227 961

eller i det hele kr. 368 712 mindre til disse øiemed end i 1876—80.

Af skolekassernes samlede udgifter dækkedes i 1885 ved bidrag af offentlige midler og af amtsskolekasserne kr. 30 954 og kr. 139 655 mod i 1881 kr. 30 024 og kr. 122 589.

Kredsenes udgifter er i løbet af femaaret aftaget, udgifterne i penge fra kr. 95 893 i 1881 til kr. 83 020 i 1885 og værdien af naturalydelser fra kr. 74 543 til kr. 73 188, eller med tilsammen kr. 14 258.

Amtsskolekassernes udgifter udgjorde i 1885 kr. 499 709 mod kr. 509 689 i 1881; heraf tilveiebragtes ved udligning paa amtskassen i 1885 kr. 128 366, i 1880 kr. 128 278, medens resten kr. 371 343 og 381 411 udrededes af oplysningsvæsenets fond.

Foruden de ovennævnte bidrag af offentlige midler udrededes derhos som foran nævnt af statskassen til lønstillæg for lærere i 1885 kr. 463 150 mod i 1881 kr. 423 885.

De samlede udgifter til det lavere almueskolevæsen i landdistrikterne udgjorde saaledes:

		i 1881	i 1885
1.	Skolekassernes udgifter . . .	kr. 2 034 540	kr. 2 128 819
2.	Kredsenes udgifter i penge . .	» 95 893	» 83 020
3.	do. do. - naturalydelser	» 74 543	» 73 188
4.	Amtsskolekassernes udgifter efter fradrag af, hvad der er tilflydt de mindre skolekasser og altsaa indbefattet under 1	» 387 103	» 360 053
	Lønstillæg til lærere	» 423 885	» 463 150
		kr. 3 015 964	kr. 3 108 230

Heraf udrededes af offentlige midler:

Af de under 1 opførte beløb kr. 30 024			kr. 30 954	
Oplysningsvæsenets fonds tilskud til amtsskolekasserne	» 381 411		» 371 343	
Lønstillæg af statskassen	» 423 885		» 463 150	
tilsammen af off. midler kr. 805 320		» 805 320	kr. 865 447	» 865 447
Altsaa udredet af herrederne		kr. 2 210 644		kr. 2 242 783

Af de samlede udgifter udrededе saaledes i 1881 herrederne ca. 73 pct. og staten 27 pct., i 1885 henholdsvis 72 pct. og 28 pct.

Hvert barns undervisning kostede i det hele aarlig i 1885 kr. 14,64 mod i 1881 kr. 14,81. Deraf udrededе herrederne kr. 10,56, staten kr. 4,08 i 1885 mod henholdsvis kr. 10,89 og kr. 3,97 i 1881.

4. Høiere almueskoler paa landet.

Af høiere almueskoler, hvori foruden en videre gaaende undervisning i kredsskolens fag tillige undervises i andre udenfor kredsskolens fagkreds liggende gjenstande, deriblandt enkelte steder i et fremmed sprog, fandtes i 1880 22 med 553 elever. I 1885 udgjorde disse skolers antal 24 med tilsammen 499 elever, 360 gutter og 139 piger. Af eleverne var 417 i den skolepligtige alder. Undervisningen besørgedes af 31 lærere og 6 lærerinder, med tilsammen 1 130 skoleuger. Lærernes og lærerindernes samlede pengeindtægt udgjorde kr. 29 072 eller (naar 2 lærerinder regnes = 1 lærer) omtrent kr. 805 for hver lærer, mod i 1880 omtrent 750. Af udgifterne dækkedes kr. 4 464 af amtsskolekasserne, kr. 4 134 ved bidrag af offentlige midler.

5. Amtsskoler, folkehøiskoler og aftenskoler.

Af amtsskoler og lignende private skoler (folkehøiskoler) fandtes der i 1880 42. I femaaret 1881—86 har følgende med offentligt bidrag understøttede antal skoler været i virksomhed.

	Antal kurser		Antal elever		Antal	
	for gutter.	for piger.	gutter.	piger.	lærere.	lærerinder.
1881—82 . . .	43	38	1 237	738	80	44
1882—83 . . .	48	42	1 396	798	105	41
1883—84 . . .	45	44	1 378	823	106	43
1884—85 . . .	46	42	1 348	889	115	49
1885—86 . . .	46	49	1 374	892	119	53

I 1885—86 var de med offentlig bidrag understøttede skoler fordelt saaledes:

i Kristiania	stift	12	skoler
- Hamars	—	9	—
- Kristianssands	—	14	—
- Bergens	—	11	—
- Trondhjems	—	7	—
- Tromsø	—	4	—

Af skolerne var 38 gutteskoler med pigekursus, 8 gutteskoler uden pigekursus og 11 alene pigeskoler; af disse sidste var 5 praktiske jenteskoler. Det gjennemsnitlige elevantal i hver skole var omtrent 40, særskilt i guttekurserne 30 og i pigekurserne 19 elever. Guttekurserne holdes i almindelighed i omtrent 6, pigekurserne i omtrent 3 maaneder.

De samlede udgifter til heromhandlede skoler udgjorde i 1885—86 kr. 186 862,00, hvoraf kr. 140 515,00 udrededes af oplysningsvæsenets fond og resten dels af amtskommunerne og de kommuner, hvori skolerne holdtes, dels som skolepenge.

Angaaende aftenskolerne hidsættes følgende oplysninger for femaaret:

	Antal skoler.	Antal elever		Antal undervisningstimer.	Udgifter.
		gutter.	piger.		
1881—82 . . .	1 273	12 269	4 857	72 850	63 902
1882—83 . . .	1 171	11 316	4 612	71 182	59 297
1883—84 . . .	1 112	10 819	4 278	72 675	59 788
1884—85 . . .	1 084	10 766	4 162	76 033	61 104
1885—86 . . .	1 043	10 542	3 723	73 868	58 701

Paa grund af nedsættelse af statsbevilgningen indtraadte i 1879—80 en nedgang i aftenskolernes og deres elevers antal. Denne nedgang er fortsat gjennem hele det nu sidst forløbne femaar, saa at skolernes antal er gaaet ned til 1 043 med tilsammen 14 265 elever mod 2 213 med 28 228 elever i 1879—80. Idet hele har aftenskolerne, hvis første kursus holdtes i 1876—77, i de 10 aar, hvori

de ved udgangen af kurset 1885—86 havde bestaaet, været søgt af tilsammen 204 993 elever, deraf 151 236 gutter og 53 757 piger.

Det gjennemsnitlige antal elever og undervisningstimer samt udgift for hver skole udgjorde:

	Elever.	Undervis-ningstimer.	Udgift pr. skole.	Udgift pr. elev.
i 1881—82	13,5	58	ca. kr. 51	kr. 3,73
- 1882—83	13,6	61	- » 51	» 3,72
- 1883—84	13,6	65	- » 54	» 3,96
- 1884—85	13,8	70	- » 56	» 4,12
- 1885—86	13,7	71	- » 56	» 4,12

Ligesom elevantallet for hver skole i løbet af femaaret er steget, om end lidet, saaledes har antallet af undervisningstimer voxet med gjennemsnitligt 13 for hver skole. Dette tyder hen paa, at skolernes effektivitet er forøget, efterhaanden som deres antal er aftaget (i det foregaaende femaar, da antallet af skoler og elever var betydelig større, var antallet af undervisningstimer gjennemsnitlig kun fra 49 til 53 for hver skole).

Ser man imidlertid hen til de enkelte stifter viser det sig, at forøgelsen i timeantallet for hver skole hovedsagelig falder paa Kristianssands stift, hvor tallet er voxet fra 54 i 1881—82 til 103 i 1885—86, det er med 49 timer eller omtrent 90 pct.

For øvrigt stillede timetallet sig for de enkelte stifter sig i 1885—86 sammenlignet med 1881—82 saaledes:

	i 1881—82	1885—86
Kristiania stift	59	59½
Hamars —	62	64
Kristianssands —	54	103
Bergens —	71	73
Trondhjems —	54	57
Tromsø —	36	36

Ligesom tidligere har den største del af undervisningstiden været anvendt til modersmaal og regning; i 1885—86 saaledes henholdsvis ca. 29 000 og ca. 25 000 timer; til hver af de øvrige fag har været anvendt ca. 3 500 til 5 000 timer. Ogsaa her udmærker Kristianssands stift sig, idet man til de andre fag anvendte omtrent 39 pct. af undervisningstiden mod i de øvrige stifter fra 14 pct. (Tromsø) til 26 pct. (Hamar).

Af udgifterne til disse skoler udrededes i 1885 - 86 af amtskasserne kr. 54391, hvoraf kr. 40 425 tilflød disse kasser som tilskud af oplysningsvæsenets fond.

B. Kjøbstæder og ladesteder.

Antallet af skolepligtige børn i samtlige rigets kjøbsteder og ladesteder har, som ovenfor nævnt, i femaaret steget fra 60 863 i 1881 til 68 329 i 1885 eller med 7 566 børn.

Af de skolepligtige børn undervistes:

	i almueskolen.	i private skoler, hvis undervisning ikke gik ud over almueskolens maal.	i høiere skoler.	i hjemmet.	Børn, som ingen undervisning fik.
i 1876	35 745	2 919	14 259	428	600
- 1880	42 377	2 749	14 542	643	552
- 1885	49 104	2 826	15 293	620	486
Procentvis stillede forholdet sig saaledes:					
i 1876	66.2	5,4	26.5	0.8	1,1
- 1880	69.6	4.5	23,9	1.0	1.0
- 1885	71.8	4,1	22,4	0.9	0.8

Som det vil sees, har søgningen til almueskolerne procentvis steget i begge de sidst forløbne femaar, medens søgningen til de private skoler i omtrent samme forhold er aftaget. Dette hænger vel tildels sammen med, at almueskolernes undervisning stadig er forbedret, men har naturligvis sin væsentlige grund i, at tilvæxten i barneantallet har været forholdsvis størst i de samfundslag, der i regelen benytter almueskolen. Samtlige børn, der søgte almueskolen, var delt i 1 477 klasser mod i 1880 i 1 198; hvoraf i 1885 564 gutteklasser, 542 pigeklasser og 371 klasser for begge kjøn. I de større byer er i almindelighed børnene delt efter kjøn, medens dette sjeldnere finder sted i de mindre byer.

Det gjennemsnitlige elevantal i hver klasse var 33,2 i 1885 med 35,4 i 1880.

Det gjennemsnitlige antal børn i almueskolerne var i 1885 46 765, der skulde have søgt skolen i tilsammen 10 371 130 dage. Det gjennemsnitlige antal skoledage for hvert barn bliver saaledes 221.8, mod 198,6 i 1880. Antallet af forsømte skoledage udgjorde for samtlige børn 811 236 eller, 7.9 pct. mod 8,4 pct. i 1880. Paa grund af sygdom forsømtes 407 735 dage eller 4,0 pct., af anden gyldig grund 215 564 dage eller 2.1 pct., uden gyldig grund 187 937 dage eller 1.8 pct., mod henholdsvis 3,7 pct., 2.2 pct. og 2.5 pct. i 1880. I de enkelte stifter udgjorde forsømmelserne procentvis:

		1885	1880
i Kristiania	stift	7,6	7,4
- Hamar	—	8,2	8.8
- Kristianssands	—	8.5	9,7
- Bergens	—	5.3	4,9
- Trondhjems	—	8.5	8,7
- Tromsø	—	14,5	20,7

I de større byer stillede forholdet sig:

Kristiania	8,7	(6.3)	Kristianssand	6,3	(6.3)
Fredriksstad	7,2	(8,9)	Stavanger	7,0	(5,5)
Fredrikshald	5,4	(4,1)	Bergen	5,4	(5.0)
Drammen	7.0	(7,0)	Kristianssund	14,4	(15.2)
Laurvik	9,7	(10,9)	Trondhjem	6,6	(7,2)

Af friskolens børn undervistes i tegning 8 123, i gymnastik 9 344, i kvindeligt haandarbeide 15 406 mod i 1880 henholdsvis 4 574, 7 016 og 12 298.

I fuldstændige lærerposter (i regelen med 30—36 timer for lærere og 27—36 for lærerinder) var ansat 415 lærere og 591 lærerinder mod henholdsvis 390 og 438 i 1880. Antallet af lærere er saaledes i femaaret forøget med 25 og af lærerinder med 153. Anvendelsen af lærerinder er bleven mere og mere almindelig ikke alene i de større men ogsaa i de mindre byer, hvor der i 1885 fandtes 105 lærerinder mod 69 i 1880. Medens i 1875 af det samlede lærerpersonale 56 af hundrede var lærere og 44 lærerinder, var i 1880 forholdet 47 lærere mod 53 og lærerinder i 1885 41 mod 59.

De samlede udgifter til byernes almueskolevæsen udgjorde kr. 1 344 927, heri ikke medregnet udgifter til nybygning og indkjøb af skolelokaler eller renter og afdrag af gjæld. I 1880 udgjorde de samme udgifter kr. 1 054 448, og udgifterne er saaledes steget med kr. 290 479. Af udgifterne dækkedes kr. 1 255 171 med tilskud af kommunen, medens resten tilveiebragtes paa anden maade, deraf kr. 6 900 som bidrag af oplysningsvæsenets fond, kr. 15 129 ved renter af legater og kr. 53 140 ved skolepenge. Da det gjennemsnitlige antal børn var 46 765, kostede altsaa hvert barns undervisning kr. 28,76, hvoraf kr. 26,84 udrededes af kommunerne mod i 1880, da det gjennemsnitlige elevantal var 39 678, henholdsvis kr. 26,57 og kr. 24.92.

Medregnes de af staten udredede lønstillæg til lærerpersonalet, der i 1885 udgjorde kr. 116 032 og i 1880 kr. 101 368, bliver udgiften ved hvert barns undervisning kr. 31.09 i 1885 mod kr. 29,13 i 1880.

II. Den høiere undervisning.

1. Offentlige skoler for den høiere almendannelse, kommunale og private middelskoler og gymnasier.

De offentlige almenskolers antal er uforandret 17, hvoraf 4 var udstyret baade med latin- og realgymnasium, 10 blot med latingymnasium, mod 9 i 1880, idet Arendals middelskole i 1883 gik over til fuldstændig skole, 1 kun med realgymnasium (Hamar) medens 2 alene var middelskoler. Til Fredrikshalds skole er der fremdeles knyttet en praktisk realklasse. Ved 9 skoler fandtes forberedelsesklasser.

De private middelskoler med gymnasium, der i 1880 var 3, er i 1885 steget til 5; derhos er der ved Fredriksstads kommunale middelskole oprettet et kommunalt latingymnasium, og ved Hamar skole et privat latingymnasium af denne skoles lærere og under bestyrelse af skolens rektor. Tre af de heromhandlede skoler, samtlige i Kristiania, var udstyret baade med latin- og realgymnasium. Fremdeles er der i Stavanger oprettet en ny privat middelskole for gutter. Af de heromhandlede skoler nød en kommunal (Fredriksstads) og en privat (Gundersens i Kristiania) statsbidrag (den sidste kr. 800 i skoleaaret 1885—86).

De kommunale middelskoler, hvis antal i 1880 var 27, udgjorde i 1885 32, eller naar Fredriksstads skole medregnes, 33. 3 skoler underholdtes af kommunerne alene, alle de øvrige med statsbidrag. Samtlige de heromhandlede private og kommunale middelskoler havde ret til at afholde middelskolens afgangsexamen med samme virkning som offentlige skoler med undtagelse af Gundersens latin- og realskole samt Breviks kommunale middelskole.

Idet man henviser til de i tabel 9 meddelte statistiske opgaver for hver enkelt skole, hidsættes her et sammendrag af nogle af de vigtigste i samme indeholdte oplysninger:

	Antal klasser.	Antal elever i skoleaaret 1885—86 i					Antal elever, der har underkastet sig		Antal elever, der har underkastet sig middelskoleexamen.			Antal lærere.	Antal lærerinder.	Samtlige udgifter i skoleaaret.
		Latingymnasiet.	Realgymnasiet.	Middelskolen.	Forberedelsesskolen.	tilsammen.	Klassisk artium.	Realartium.	Latinlinjen.	Engelsklinjen.	deraf piger.			
														Kr.
17 offentlige skoler for den høiere almendannelse . .	198[1])	433	137	2 398	463	3 431	164	48	197	232	75	266	11	762 538
8 kommunale og private gymnasier og middelskoler.	114	258	130	1 440	606	2 434	90	58	115	102	4	144	23	327 960
32 kommunale middel. skoler	237	-	-	2 825	942	3 767	-	-	38	315	102	177	71	499 617
Tilsammen	549	691	267	6 663	2 011	9 632	254	106	350	649	181	587	105	1 590 115

[1]) derhos 1 praktisk realklasse med 14 elever.

I 1881 udgjorde det samlede elevantal i de høiere skoler 8 104; der har altsaa fundet en tilvæxt sted af 1528. Denne tilvæxt falder udelukkende paa de private og kommunale skoler, hvis elevantal er voxet med henholdsvis 810 og 806, tilsammen 1 616, medens elevantallet ved de offentlige skoler er gaaet ned med 88. Det er navnlig i middelskolen, at elevantallet i de offentlige skoler er gaaet ned, nemlig fra 2 596 i 1881 til 2 398 i 1886, medens søgningen til latingymnasierne er tiltaget fra 274 til 433. Ogsaa ved de private latingymnasier er elevantallet voxet fra 148 i 1881 til 258 i 1886. Søgningen til realgymnasierne har derimod holdt sig omtrent uforandret (267 i 1886 mod 264 i 1881).

Af middelskolens elever tilhørte 1 025 latinlinjen og 2 106 engelsklinjen mod i 1880 henholdsvis 1 040 og 1 734. Elevantallet fordelte sig saaledes:

i de offentlige skoler	568 latinlinjen	(i 1881	692)	632 engelsklinjen	(i 1881	636)
- » private —	350 —	(- —	268)	348 —	(- —	236)
- » kommunale—	107 —	(- —	80)	1 126 —	(- —	862)

I forberedelsesklasserne er elevantallet voxet fra 1 606 i 1881 til 2 011 i 1886; ved de private og kommunale skoler er der en tilvæxt af tilsammen 459, medens de offentlige skoler viser en nedgang af 54 elever.

Det gjennemsnitlige elevantal i hver klasse var i de offentlige skoler omtrent 17, (20 i 1880) i de private 21 (25) og i de kommunale middelskoler 16 (16). Inden skolernes forskjellige afdelinger var elevantallet gjennemsnitlig i hver klasse:

	i de offentlige		i de private		i de kommunale	
	i 1880—81.	i 1885—86.	i 1880—81.	i 1885—86.	i 1880—81.	i 1885—86.
i latingymnasiet .	8	11	18	14	-	-
- realgymnasiet .	9	9	22	16	-	-
- middelskolen . .	24	20	26	23	16	15
- forberedelsesskolen	28	19	25	24	18	18

Ved lov af 16 juni 1883 blev examen artium henlagt fra universitetet til statens gymnasier. Derhos aabner loven adgang til at meddele kommunale og private skoler ret til at afholde examen med samme virkning som de offentlige gymnasier. Examen afholdes under tilsyn af en undervisningsinspektion, for hvilken privatister, der ikke anmelder sig til examen ved nogen skole, har at fremstille sig til examination. Examen artium afholdtes efter denne lov første gang i 1884.

Examen artium afholdtes i 1886 ved 15 offentlige gymnasier, 1 kommunal og 4 private skoler, der havde faaet examensret. Foruden de ovennævnte 360 kandidater, der underkastede sig examen ved disse skoler, aflagde 22 kandidater examen for undervisningsinspektionen. Af disse tog 8 klassisk og 14 real-artium.

Det samlede antal studenter i 1886 er saaledes 374, deraf 262 med klassisk og 112 med real-artium. 304 af kandidaterne var elever af de skoler, ved hvilke de absolverede examen, medens 70 var privatister.

Middelskoleexamen afholdtes foruden ved de ovenfor omhandlede 17 offentlige skoler, 31 kommunale middelskoler og 6 private skoler ved 11 pigeskoler. Ved disse sidste underkastede 150 piger sig examen; af disse var 140 elever af vedkommende skoler og 10 privatister. Det samlede antal, der i 1886 underkastede sig middelskoleexamen, var saaledes 1 149, deraf 352 paa latin-

linjen og 797 paa engelsklinjen. Af det hele antal var 331 piger. I 1881 underkastede 865 sig denne examen — 304 paa latinlinjen, 561 paa engelsklinjen — deraf 109 piger.

De samlede udgifter ved de heromhandlede høiere skoler udgjorde:

for de offentlige almueskoler . . .	kr.	762 538
» - kommunale skoler.	»	535 323
» - private —	»	292 254
	kr.	1 590 115

Da antallet af elever udgjorde 10 046, kostede altsaa hvert barns undervisning gjennemsnitlig kr. 158 aarlig, eller særskilt for

de offentlige	skoler med	3 445	elever	kr.	221	pr. elev
» kommunale	— »	4 048	—	»	132	—
« private	— »	2 153	—	»	136	—

2. Kommunale og private gutte- og pigeskoler.

I 1880 fandtes der af saadanne skoler 97 med tilsammen 7 310 elever, deraf 1 243 gutter og 6 067 piger. I 1886 var antallet af skoler 89 med 7 899 elever deraf 1 355 gutter og 6 544 piger. Af skolerne var

udelukkende gutteskoler	8
— pigeskoler	51
kombinerede gutte- og pigeskoler .	30

Af pigeskolerne var 45, af de kombinerede gutte- og pigeskoler 19 private; ved disse sidste var den største del af eleverne piger. Disses høiere undervisning er altsaa fremdeles for den væsentligste del overladt til private.

Angaaende udgifterne ved de private skoler har man ingen tilforladelige oplysninger. Ved de kommunale skoler er udgifterne angivet til kr. 113 561, men herved er at mærke, at nogle har økonomi fælles med kommunale middelskoler, og at deres udgifter helt eller delvis er medtaget under disse.

III. Om uddannelse af lærere.

I 1880 var antallet af seminarier 7, heri medregnet hjælpeseminariet i Hviteseid, og af lærerskoler 4. Disse sidste. Skiens, Flekkefjords, Koperviks og Voss, blev nedlagte i aarene 1881 til 1883.

Antallet af elever ved seminarierne har i det forløbne femaar været:

i 1881—82	420	deraf	udexaminerede	234
- 1882—83	416	»	—	174
- 1883—84	416	»	—	204
- 1884—85	380	»	—	183
- 1885—86	388	»	—	192

Tilgangen til seminarierne, der i forrige femaarsperiode var i stadig stigende, er i de sidste 5 aar atter aftaget. Denne nedgang har væsentlig sin grund i, at af de ved Hamars, Stordøens og Kristianssands seminarier bestaaende parallelklasser blev den ved sidstnævnte seminarium bestaaende nedlagt i 1884. Af eleverne havde i 1885—86 138 frit ophold i Askers, Stords og Klæbu seminariers bygninger, medens 80 nød stipendier, deraf ved Tromsø seminarium 22 frit underhold, 10 paa seminariekassens, 12 paa finnefondets bekostning.

Tilgangen af lærere har i femaaret udgjort tilsammen 987 eller gjennemsnitlig 197 aarlig. Af de udexaminerede lærere var 67 allerede før sin indtrædelse paa seminariet i lærerstilling, saa den virkelige tilgang bliver 920.

Samtidig er som ovenfor oplyst afgaaet fra skolens tjeneste . 533 lærere og antallet af lærerposter forøget

a) i landdistrikterne fra 3 390 i 1880 til 3 453 i 1885 eller med 63 —

b) i byerne fra 390 til 415 eller med . . . . . 25 —

Tilsammen skulde altsaa . . . . . 621 af de dimitterede seminarister have faaet ansættelse ved almueskolen. Af resten har naturligvis en stor del faaet ansættelse ved private og kommunale skoler af forskjelligt slags; men tilgangen af nye lærerkræfter har dog vistnok været ikke saa lidet større end behovet.

Ved seminarierne virkede 31 lærere, deraf 14 med akademisk uddannelse. Seminariernes samlede udgifter udgjorde i 1885—86 kr. 108 990, hvoraf kr. 105 801 udrededes af offentlige midler. Da elevantallet udgjorde 388, kostede altsaa hver elevs undervisning i det nævnte skoleaar omtrent kr. 281.

Efter et i 1880 ved et par seminarier anstillet forsøg med indførelse af undervisning i haandarbeide er saadan undervisning nu indført som frivilligt fag ved samtlige seminarier. I 1885—86 deltog 200 elever i denne undervisning, hvortil der som ordinært var bevilget kr. 3 500. De seminarister, der paa tilfredsstillende maade har gjennemgaaet et kursus i haandarbeide (træsløid), der er ansat til mindst 200 timer, faar herom en paategning paa sit afgangsvidnesbyrd.

Foruden ved seminarierne har der ved offentlig foranstaltning siden 1883 været afholdt kurser for uddannelse af sløidlærere ved Fredrikshalds sløidforenings arbeidsskole, i hvilke i 1885—86 34 lærere deltog. Udgifterne til kurserne har udgjort kr. 960,00 foruden ca. kr. 1 300 til stipendier for deltagerne.

Den af O. Th. Øde i Drammen oprettede og i flere aar drevne husflidsskole er derimod nedlagt i 1885.

I henhold til lov af 22de mai 1869 og reglement af 16de novbr. 1871 har der i femaaret været afholdt praktiske lærerindekurser og prøver af

1ste grad i Kristiania, Kristianssands, Bergens og Trondhjems stifter, samt af lavere grad i samtlige stifter. Følgende antal lærerinder har underkastet sig prøven:

	af 1ste grad (høiere).	af 2den grad (lavere).
i 1881—82	23	123
- 1882—83	161	65
- 1883—84	67	17
- 1884—85	43	62
- 1885—86	88	62
	382	329

Samtidig er antallet af lærerinder ved almueskolen steget i landdistrikterne med 129, i byerne med 155, samt ved de høiere, offentlige, kommunale og private skoler med 54. Antallet af lærerindeposter er saaledes steget med 338; hertil kommer afgangen, der vistnok har været ganske betydelig. I 1885 er der saaledes opgivet, at 24 lærerinder har forladt almueskolen, og afgangen fra de høiere skoler kan vistnok paaregnes at have været lige stor. Man mangler imidlertid nøiagtige opgaver om disse forhold. Sættes afgangen til ca. 50 aarlig er altsaa i det hele 250 poster blevne ledige ved afgang i femaaret. Tilgangen har dog været mere end tilstrækkeligt til at dække behovet.

En stor del af de udexaminerede lærerinder er naturligvis gaaet ud som privatlærerinder eller gaaet til smaabørnsskolerne, hvis antal er forøget med 83.

Udgifterne ved de i 1885—86 afholdte lærerindekurser og prøver androg til kr. 10 244, der udrededes af offentlige midler.

Foruden disse ved offentlig foranstaltning uddannede lærerinder har der ved Nissens pigeskole i Kristiania været afholdt theoretiske og praktiske kurser for uddannelse af lærerinder, navnlig for høiere pigeskoler og som guvernanter.

De instruktionskurser for almueskolens lærere, særlig i landdistrikterne, som første gang afholdtes i 1877 navnlig af hensyn til indførelsen af det nye mynt- maal- og vegtsystem, afsluttedes i sidst forløbne femaar med de for budgetaarene 1880—81 afholdte kurser.

Efter initiativ fra styret for det norske samlag blev der for aarene 1885—86 bevilget kr. 6 000 til afholdelse af uddannelseskurser for folkeskolelærere navnlig i det norske folkesprog. Der afholdtes i høsten 1885 4 kurser med 233 deltagere, deraf 192 lærere og lærerinder.

For at uddannes som lærere i gymnastik har aarlig 9 civile elever deltaget i centralskolens kursus for uddannelse af gymnastiklærere.

IV. Skoler for abnorme børn.

Ved lov af 8de juni 1881 er indført tvungen undervisning i særlig indrettede skoler for abnorme børn saaledes, at døvstumme er berettigede til optagelse og ophold i saadan skole fra det fyldte 7de aar til det fyldte 17de, blinde fra det 9de, aandssvage fra det 8de aar, begge indtil det fyldte 21de aar, hvert barn i indtil 8 skoleaar. Udgifterne ved abnorme børns undervisning bæres af staten, medens forpleiningsudgifterne for uformuende børn under deres ophold ved skolerne udredes af amtskassen og vedkommende herredskasse i landdistrikterne, og af vedkommende bykasse for børn fra byerne.

Antallet af døvstummeskoler, der i 1880 var 4 med 298 elever, er af hensyn til den nye lov i femaaret forøget til 7, idet der i 1881 oprettedes to nye skoler, fru Rosings taleskole i Kristiania og en skole paa Hamar, samt i 1882 en ny skole i Trondhjem. I 1883 blev loven om abnorme børns undervisning sat i kraft for døvstumme børn, som altsaa siden 1ste juli 1883 har været skolepligtige. I 1881, det første aar, for hvilket fuldt paalidelige oplysninger foreligger, var antallet af døvstumme i alder fra 7 til 20 aar 576; af disse beregnedes 45 at være under 7 aar og 73 at være over 17 aar, tilbage altsaa i den skolepligtige alder 458 børn.

I 1886 er antallet af skolepligtige børn opgivet til 463, hvoraf 452 optagne i skole, nemlig i

Det offentlige institut i Trondhjem	60
Balchens institut i Kristiania	56
Fru Rosings do. - do.	58
Kristianssands institut	54
Bergens do.	69
Hamars do.	73
Det private do. i Trondhjem	82

De samlede statsudgifter ved døvstumme børns undervisning udgjorde i 1885—86 efter fradrag af indtægter ved det offentlige institut i Trondhjem kr. 123 592, eller gjennemsnitlig omtrent kr. 273 for hvert barn.

For blinde børn blev loven af 1881 sat i kraft fra 1ste juli 1885, efter at en ny skole for blinde var bleven oprettet i Trondhjem. Antallet af undervisningsberettigede blinde blev i 1881 beregnet til 153 og udgjorde i 1886 145. Af disse undervistes i de 2 skoler 82 mod 41 i 1880 i Kristiania blindeinstitut.

Elevantallet i Kristiania institut var	52
— - skolen i Trondhjem	30

Undervisningsudgifterne for disse børn udgjorde i 1885—86 kr. 19 025 eller gjennemsnitlig omtrent kr. 232 for hvert barn.

Foruden disse skoler for ukonfirmerede blinde, har der siden 1882 bestaaet en af A. Lønvig oprettet arbeidsskole for voxne blinde, der i 1886 søgtes af 14 elever, som oplærtes til snedkere og kurvmagere. Staten ydede skolen en understøttelse af kr. 3 600, eller gjennemsnitlig kr. 257,00 for hver elev.

For aandssvage børn er loven af 1881 endnu ikke sat i kraft. Antallet af saadanne børn i alder 8—21 aar udgjorde efter en i 1886 foretagen tælling 1 359. Af disse er efter de erhvervede oplysninger kun omtrent 500 anseede modtagelige for undervisning, medens alene 343 nød undervisning, deraf 238 i de bestaaende instituter og resten i de til almueskolen i 4 af rigets byer knyttede eftermiddagsklasser for abnorme børn. I 1880 fandtes kun to skoler for aandssvage børn, institutbestyrer Hansens og Lippestads, begge i Kristiania. I 1882 oprettedes et nyt institut ved Bergen af seminarist Sæthre. I hver af de ovennævnte instituter undervistes

i Hansens institut, Lindern	87	børn
- Lippestads — , Thorshaug	103	—
- Sæthres — , ved Bergen	48	—

Derhos undervistes i til almueskolen knyttede klasser for abnorme børn

i Kristiania	60	—
- Bergen	31	—
- Trondhjem	10	—
- Tromsø	4	—
tilsammen	343	børn

Hver af de tre fuldstændige skoler for aandssvage børn nyder statsbidrag paa betingelse, at et vist antal elever i hver optages for nedsat betaling. I 1885—86 androg statsbidraget til samtlige skoler til kr. 38 200, eller gjennemsnitlig omtrent kr. 161 for hver elev. Udgifterne ved de nævnte eftermiddagsklasser udrededes af vedkommende bykommuner.

V. Fagskoler.

Antallet af offentlige tegneskoler udgjorde i 1885—86 11. Angaaende disse skoler, hvortil er regnet kunst- og haandværksskolen i Kristiania, hidsættes følgende oplysninger for skoleaaret 1885—86:

Skoler.	Antal elever.	Udgifter.	Statsbidrag til bestridelse af udgifterne.
		Kr.	Kr.
Den kgl. kunst- og haandværksskole i Kristiania	512	46 570	27 516
Drammens tegneskole*)	77	1 548	725
Fredrikshalds do.	74	5 703	1 350
Fredriksstads do.	63	2 380	846
Den tekniske søndags- og aftenskole i Bergen	225	ca. 5 000	—
Aalesunds tegneskole	37	804	365
Kristianssunds do.	49	1 520	400
Molde do.	33	680	320
Trondhjems do.	127	3 536	1 000
Tromsø do.	57	1 188	629
Hamar do.	65	1 323	600
	1 319	70 252	33 751

Den kgl. kunst- og haandværksskole fik sin nuværende organisation i 1884, da den forrige kgl. tegneskole omdannedes til en skole for uddannelse af kunstnere, haandværkere, samt lærere og lærerinder i tegning. De for kunstnere foreslaaede klasser blev dog ikke ved omorganisationens iværksættelse sat igang, og skolen blev derfor væsentlig en haandværksskole. Dens undervisningsfag er: frihaands-, konstruktions- og ornamenttegning, modellering, bygningstegning, fagtegning for haandværkere og dekorativt maleri. Derhos holdes der foredrag over ornament- og stillære, anatomi, kunsthistorie og perspektivlære med tegneøvelser. Undervisningen meddeles dels i 12 aftentimer, 6 maaneder aarlig, dels som dagundervisning i 8 maaneder og i særlige 3-maanedlige kurser.

Af skolens elever i 1885—86 søgte 388 aftenundervisningen, der meddeltes i 11 klasser, hvoraf 3 parallelklasser. I dagskolen, der kun havde en klasse, undervistes 12 elever i dekorativt maleri. De øvrige elever deltog i de ved skolen anordnede dagkurser for mænd og kvinder.

I de fleste af de øvrige tegneskoler undervises der kun i elementær frihaands- og konstruktionstegning, enkelte har dog ogsaa optaget modellering og fagtegning samt norsk, geometri og regning med bogførsel blandt sine undervisningsgjenstande. Den tekniske søndags- og aftenskole i Bergen er tilknyttet den tekniske elementærskole sammesteds.

Af tekniske aftenskoler var 6 i virksomhed i skoleaaret 1885—86. Disse skolers formaal er at meddele de for haandværk- og lignende industri nødvendigste kundskaber og færdigheder. Kurset er i regelen treaarigt, og de to første aar fælles for alle elever; i det sidste aar meddeles undervisningen

*) Der afholdtes kun et halvt kursus fra januar til april.

i almindelighed særskilt for 1) arbeidere i det almindelige haandværk, 2) arbeidere i den mekaniske (eller kemiske) industri og 3) bygningshaandværkere. Undervisningsgjenstandene er i almindelighed frihaandstegning og konstruktionstegning med geometri, fagtegning og modellering, fysik, mekanik, maskinlære, kemi, modersmaalet, regning med bogførsel og skrivning. Undervisningstiden er 10 a 12 timer ugentlig i 7—8 maaneder.

Om følgende skoler, der var i virksomhed i budgetaaret 1885—86, hidsættes efterstaaende oplysninger:

Skoler.	Elevantal.	Udgifter.	Bidrag af skolekassen.
		Kr.	Kr.
Vaterlands tekniske aftenskole i Kristiania	147	8 680	—
Sagenes do. do. i do.	71	7 080	—
Stavangers tekniske aftenskole	130	5 591	2 500
Kristianssands do.	93	ca. 7 500	3 400
Skiens do.	143	7 364	2 575
Arendals do.*)	39	1 884	ca. 942
	623	38 099	9 417

Med den tekniske aftenskole i Kristianssand var forbunden 2 handelsklasser, der i 1885—86 søgtes af tilsammen 20 elever og hvis udgifter udgjorde omtr. kr. 1 500.

Angaaende de tekniske elementærskoler, hvis antal uforandret er 3, hidsættes følgende tabellariske oplysninger for 1885—86:

Skoler.	Anlal elever			Udexaminerede.	Skolens udgifter.	Statsbidrag.
	faste.	hospiterende.	tilsammen.			
					Kr.	Kr.
Trondhj.s tekniske læreanstalt . .	39	19	58	9	40 648	16 000
Kr.ania tek. skole	48	15	63	6	36 480	10 000
Bergens do. do.	9	24	33	2	30 525	10 000
	96	58	154	17	107 653	36 000

Samtlige de heromhandlede 3 arter af skoler er med undtagelse af kunst- og haandværksskolen i Kristiania, komunale og nyder med undtagelse af de tekniske aftenskoler i Kristiania og den tekniske søndags- og aftenskole i Bergen

*) Skolen traadte først i virksomhed 1ste januar 1886. Den er bevilget et statsbidrag af kr. 2 400 svarende til halvdelen af dens paaregnelige udgifter, forsaavidt disse ikke dækkes af indskrivnings- eller skolepengene.

et statsbidrag, der er reguleret til et bestemt beløb for hver skole, men hvoraf ikke udbetales mere end det beløb, der svarer til halvdelen af skolens udgifter efter fradrag af skolepenge. Disse sidste er dog ved tegneskolerne og de tekniske aftenskoler lave, og bestaar i almindelighed kun i en indskrivningspenge for hvert skoleaar.

Foruden den siden 1875 i Kristiania bestaaende kvindelige industriskole er saadanne skoler oprettet i Bergen i 1880 og i Trondhjem i 1882. Undervisningsgjenstandene i disse skoler er vævning (jacqvart- og almindelig), søm og finere haandarbeider af forskjellig slags. Undervisningskurset er i søm- og væveafdelingerne 6 maaneder til et aar, for finere haandarbeider 3 maaneder. Samtlige skoler nyder statsbidrag mod, at et vist beløb tilveiebringes paa anden maade.

For skoleaaret 1885—86 hidsættes følgende oplysninger om disse skoler:

	Antal elever		Udgifter.	Deraf dækkes af statsbidrag.
	paa aarskurserne.	de kortere kurser.		
			Kr.	Kr.
Den kvindelige industriskole i Kristiania	150	90	ca. 26 000	10 000
Anna Kreetz's kvindelige industriskole i Bergen . . .	15	40	» 5 000	2 000
Elen Ofstads kvindelige industriskole i Trondhjem . .	9	35	» 2 500	1 000
	174	165	ca. 33 500	13 000

Af andre skoler, hvis formaal er uddannelse for praktisk bedrift, skal her alene nævnes følgende, der var i virksomhed i 1885—86.

Den elementære bergskole paa Kongsberg, der nærmest er beregnet paa arbeidere ved sølvværket. Skolen, hvis kursus er 2-aarigt, optager kun 8 elever; udgifterne bæres af sølvværket med et statsbidrag af kr. 1 200.

Kristiania handelsgymnasium, der oprettedes i 1874 for Kristiania kommunes regning, søgtes af 88 mandlige elever i 4 klasser og 30 kvinder. Kurset for mænd er 2-aarigt, for kvinder 1-aarigt. Skolen havde 18 lærere, og udgifterne udgjorde i 1885 kr. 34 150, hvoraf kr. 2 816 udrededes af bykassen og resten dækkedes af skolepenge og endel andre skolen tillagte indtægter.

Den høiere landbrugsskole i Aas præstegjeld, hvis formaal er at meddele theoretisk og praktisk undervisning i landbrug, er oprettet 1859 for statens regning. Den bestaar af 2 afdelinger, den lavere og den høiere. Den lavere afdeling, hvis kursus er 2-aarigt havde 20 elever, den høiere afdeling med 1-aarigt kursus 21 elever. Foruden direktøren har skolen 4 lærere. Udgifterne androg til kr. 29 027, hvoraf kr. 22 015 tilskud af statskassen.

6 amtslandbrugsskoler med formaal at meddele theoretisk og praktisk undervisning i landbrug, med tilsammen 118 elever. Statens tilskud til disse 6 skoler, hvis udgifter udredes af staten og amtskommunen med omtr. halvdelen hver, udgjorde tilsammen kr. 27 755.

1 gartnerskole i Nedenæs amt med 7 elever og et statsbidrag af kr. 950.

15 af staten understøttede sømandsskoler med formaal at forberede til navigationsexamen. Skolerne søgtes af tilsammen 362 elever, af hvilke 240 fremstillede sig til examen og 204 bestod samme, deraf 11 den høiere styrmandsexamen. Som privat forberedt fremstillede sig derhos 551, af hvilke 371 bestod examen, deraf 360 den almindelige og 11 den høiere styrmandsexamen. De samlede udgifter til de af staten understøttede skoler udgjorde ca. kr. 54 700, hvoraf kr. 20 560 dækkedes ved skolepenge og kr. 16 700 ved statsbidrag, der ydes paa betingelse af, at vedkommende kommune yder mindst et lige stort bidrag.

Universitetet, der tildels maa betragtes som en fagskole for uddannelse af størstedelen af statens civile embedsmænd, havde i 1885—86 55 professorer og 1 366 studerende, nemlig:

Theologer	128,	deraf	underkastede	15	sig	embedsexamen
Jurister	263	—	—	69	»	—
Medicinere	268	—	—	18	»	—
Studerende til sproglighistorisk lærerexamen	89	—	—	6	»	—
Studerende til mathematisk naturvidenskabelig lærerexamen	41	—	—	2	»	—
Mineraloger	7	—	—	1	»	—
Studerende til examen philosopicum	570	—	—	327	»	examen

Universitetets udgifter udgjorde kr. 543 071 hvoraf kr. 333 071 dækkedes ved tilskud af statskassen og kr. 210 000 ved bidrag af oplysningsvæsenets fond.

Tabeller,

der udviser skolevæsenets tilstand og økonomiske forhold i riget i aaret 1885.

Skolevæsen
1885.

Tabel I. Almueskolevæsenets
a. Opgaver, sammendragne

		1	2	3	4	5	6	7
			Deraf					
			i fast lokale.					
No.	Landsdele.	Antal skole-kredse.	skolevæsenet tilhørende.	leiet.	paa omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
	Stifter.							
1.	Kristiania	852	674	163	15	19	675	1 802
2.	Hamar	720	462	249	9	18	496	1 301
3.	Kristianssand	1 339	699	307	333	83	443	994
4.	Bergen	1 349	460	503	386	67	529	1 175
5.	Trondhjem	914	402	410	102	25	567	1 317
6.	Tromsø	1 116	235	758	123	28	430	951
	Tilsammen	6 290	2 932	2 390	968	240	3 140	7 540
	Amter.							
1.	Akershus	221	196	18	7	5	197	560
2.	Smaalenene	194	145	47	2	6	136	463
3.	Buskerud	277	210	64	3	3	182	438
4.	Jarlsberg og Laurvig	160	123	34	3	5	136	341
5.	Kristians	352	202	142	8	5	242	590
6.	Hedemarken	368	260	107	1	13	254	711
7.	Bratsberg	313	217	59	37	21	126	271
8.	Nedenæs	246	165	38	43	11	55	135
9.	Lister og Mandal	352	103	121	128	22	71	161
10.	Stavanger	428	214	89	125	29	191	427
11.	Søndre Bergenhus	609	225	243	141	32	274	639
12.	Nordre Do.	512	144	207	161	23	154	318
13.	Romsdal	507	225	176	106	20	278	615
14.	Søndre Trondhjem	368	167	143	58	8	215	504
15.	Nordre Do.	267	101	144	22	9	175	416
16.	Nordland	591	96	396	99	11	265	585
17.	Tromsø	381	70	289	22	5	105	221
18.	Finmarken	144	69	73	2	12	60	145
	Tilsammen	6 290	2 932	2 390	968	240	3 140	7 540

tilstand i rigets landdistrikter.
stifts- og amtsvis.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
108	34	18	43 546	119	1 288	201	45 154	23 042	22 112	1 064	36 378	1.
47	22	79	31 758	216	1 080	242	33 296	16 745	16 551	1 426	12 904	2.
59	9	64	32 727	4 409	503	346	37 985	19 373	18 612	2 225	18 386	3.
10	16	4	30 609	5 979	337	83	37 008	18 673	18 335	2 107	2 724	4.
16	6	32	31 994	2 020	507	319	34 840	17 891	16 949	1 163	4 885	5.
8	3	12	26 622	2 275	550	1 049	30 496	15 899	14 597	17 360	856	6.
248	90	209	197 256	15 018	4 265	2 240	218 779	111 623	107 156	25 345	76 133	
30	17	1	12 544	26	336	53	12 959	6 738	6 221	91	11 460	1.
40	9	5	11 322	13	283	53	11 671	5 993	5 678	52	10 050	2.
31	7	11	11 038	46	262	68	11 414	5 827	5 587	874	7 426	3.
7	1	1	8 642	34	407	27	9 110	4 484	4 626	47	7 442	4.
9	10	24	14 796	201	282	158	15 437	7 724	7 713	631	4 338	5.
38	12	55	16 962	15	798	84	17 859	9 021	8 838	795	8 566	6.
15	2	13	8 644	469	154	140	9 407	4 775	4 632	364	5 297	7.
2	1	2	8 491	679	158	89	9 417	4 860	4 557	50	6 792	8.
1	1	2	5 930	1 756	76	51	7 813	3 983	3 830	493	3 483	9.
41	5	47	9 662	1 505	115	66	11 348	5 755	5 593	1 318	2 814	10.
7	13	2	15 512	2 045	207	42	17 806	9 041	8 765	983	1 675	11.
3	1	2	10 282	2 404	92	33	12 811	6 431	6 380	605	646	12.
4	3	3	14 170	1 928	77	71	16 246	8 223	8 023	790	1 233	13.
5	1	11	12 530	1 230	278	78	14 116	7 209	6 907	547	2 833	14.
7	4	18	10 109	392	190	178	10 869	5 660	5 209	345	1 222	15.
4	2	1	14 969	1 729	344	570	17 612	9 143	8 469	9 144	222	16.
-	-	-	8 149	512	113	267	9 041	4 737	4 304	7 692	39	17.
4	1	11	3 504	34	93	212	3 843	2 019	1 824	524	524	18.
248	90	209	197 256	15 018	4 265	2 240	218 779	111 623	107 156	25 345	76 133	

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
a. Opgaver, sammendragne

No.	Landsdele.	20 Gutter, som veilededes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal læreriuder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	Stifter.								
1.	Kristiania	377	2 460	2 329 123	296 251	655	633	70	67
2.	Hamar	480	2 538	1 755 856	202 557	472	426	55	46
3.	Kristiansand	333	1 276	2 314 714	370 078	773	738	49	47
4.	Bergen	78	745	2 239 940	174 991	639	606	21	20
5.	Trondhjem	402	3 221	1 946 422	178 661	509	477	59	58
6.	Tromsø	198	5 404	1 467 905	232 583	405	391	13	11
	Tilsammen	1 868	15 644	12 053 960	1 455 135	3 453	3 271	267	249
	Amter.								
1.	Akershus	156	842	651 763	79 692	183	175	16	15
2.	Smaalenene	129	907	602 563	78 347	150	148	19	18
3.	Buskerud	92	526	618 135	79 397	187	178	26	25
4.	Jarlsberg og Laurvig	-	185	456 662	66 815	135	132	9	9
5.	Kristians	18	680	812 919	103 399	220	196	15	12
6.	Hedemarken	462	1 858	942 937	99 172	252	230	40	34
7.	Bratsberg	15	485	556 007	109 245	203	197	7	8
8.	Nedenæs	173	412	603 761	120 602	174	166	30	29
9.	Lister og Mandal	80	230	483 713	66 659	179	168	3	2
10.	Stavanger	65	149	671 233	73 572	217	207	9	8
11.	Søndre Bergenhus	14	297	1 074 939	88 402	301	282	17	16
12.	Nordre Do.	64	286	792 385	62 927	235	225	1	1
13.	Romsdal	53	878	926 408	75 188	246	230	22	22
14.	Søndre Trondhjem	51	607	799 520	65 426	207	193	17	17
15.	Nordre Do.	298	1 898	593 110	61 709	159	153	23	22
16.	Nordland	135	3 330	860 687	134 159	223	215	9	8
17.	Tromsø	-	984	372 478	57 738	109	108	1	1
18.	Finmarken	63	1 090	234 740	40 686	73	68	3	2
	Tilsammen	1 868	15 644	12 053 960	1 455 135	3 453	3 271	267	249

tilstand i rigets landdistrikter.
stifts- og amtsvis.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
18 071	8 189	100	449	156	189	159	164	46 837	516 530	83 898	1.
14 485	2 222	76	314	151	84	88	108	17 362	298 330	45 719	2.
19 417	5 056	174	385	80	68	213	170	40 315	417 788	49 256	3.
20 395	488	118	402	80	25	30	172	25 163	345 618	33 647	4.
16 064	617	96	342	87	46	132	148	13 466	296 821	37 493	5.
14 144	121	76	211	95	25	33	100	27 102	296 268	34 109	6.
102 576	16 693	640	2 103	649	437	655	862	170 245	2 171 355	281 122	
5 223	2 206	27	145	55	90	24	48	11 619	139 938	32 004	1.
4 536	1 792	22	100	43	39	38	37	11 018	119 095	20 840	2.
4 949	2 152	30	111	33	34	39	42	8 613	141 361	15 362	3.
3 363	2 039	21	93	25	26	58	37	15 587	116 136	15 692	4.
6 560	635	34	148	84	29	34	61	7 181	122 695	21 281	5.
7 925	1 587	42	166	67	55	54	47	10 181	175 635	24 438	6.
4 630	1 111	41	90	19	11	49	48	10 718	102 636	7 842	7.
3 684	2 713	40	89	12	21	62	35	15 849	122 176	14 387	8.
4 700	760	42	87	18	12	32	37	7 308	90 477	12 361	9.
6 403	472	51	119	31	24	70	50	6 440	102 499	14 666	10.
9 809	293	42	201	37	7	23	73	15 553	172 543	14 266	11.
7 187	134	48	139	30	15	2	75	7 136	116 318	14 296	12.
8 118	161	58	150	36	12	53	73	5 888	136 413	15 251	13.
6 402	413	32	148	33	10	48	50	4 984	127 487	12 606	14.
4 943	104	34	106	31	27	36	49	5 068	89 678	15 721	15.
7 873	64	48	125	58	6	18	56	16 967	164 749	16 511	16.
3 840	6	23	49	25	2	5	26	7 081	71 680	9 796	17.
2 431	51	5	37	12	17	10	18	3 054	59 839	4 802	18.
102 576	16 693	640	2 103	649	437	655	862	170 245	2 171 355	281 122	

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skolekredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa Omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	I. Akershus amt.							
	1. Aker og Follo.							
1.	Vestby	7	6	1	-	1	7	18
2.	Kraakstad	4	2	2	-	-	4	10
3.	Ski	4	3	1	-	-	4	9
4.	Aas	5	4	1	-	-	5	12
5.	Nordby	1	1	-	-	-	1	4
6.	Fron (Drøbaks landsogn)	4	3	1	-	-	3	8
7.	Næsodden	4	4	-	-	-	4	11
8.	Oppegaard	2	2	-	-	-	2	4
9.	Aker	24	17	-	7	-	17	56
10.	Nydalen ogEllendalens bg.	1	1	-	-	-	1	7
11.	Asker	6	6	-	-	-	6	20
12.	Bærum	7	7	-	-	-	7	21
13.	Bærums værk	1	1	-	-	-	1	3
14.	Fossums brug	1	1	-	-	-	1	3
15.	Snarøens brug	1	1	-	-	-	1	4
16.	Høviks glasværk	1	1	-	-	-	1	3
17.	Heggedals fabrik	1	-	1	-	-	1	2
	2. Nedre Romerike.							
1.	Høland	15	15	-	-	-	15	39
2.	Urskog	8	8	-	-	-	4	14
3.	Blakjer	4	4	-	-	-	4	11
4.	Enebak	7	6	1	-	-	6	18
5.	Egebergs fabrik	1	1	-	-	-	1	3
6.	Fet	7	7	-	-	-	7	21
7.	Gans brug	1	1	-	-	-	1	3
8.	Varaa brug	1	1	-	-	-	1	2
9.	Sørum	8	8	-	-	-	8	20
10.	Skedsmo hovedsogn	4	4	-	-	-	4	12
11.	Dampsagene, brug	1	1	-	-	-	1	6
12.	Sagdalens brug	1	1	-	-	-	1	3
13.	Lørenskogen	2	2	-	-	-	2	6
14.	Nitedal	4	4	-	-	-	4	13
15.	Rotnæs distrikt	1	1	-	-	-	1	3
	3. Øvre Romerike.							
1.	Næs	18	14	4	-	1	12	29
2.	Udenæs	5	4	1	-	-	4	10
3.	Fenstad	4	4	-	-	-	4	10
4.	Eidsvold	13	13	-	-	1	13	38
5.	Berger brug	1	1	-	-	-	1	2
6.	Bønsdalens brug	1	1	-	-	-	1	2
7.	Ullensaker	14	14	-	-	-	14	40

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	326	-	1	1	328	168	160	-	311	1.
-	-	-	176	-	-	-	176	78	98	-	176	2.
-	-	-	175	-	9	-	184	90	94	-	175	3.
-	-	-	219	-	6	1	226	117	109	-	175	4.
-	-	-	92	-	5	-	97	61	36	-	92	5.
-	-	-	242	-	13	2	257	146	111	-	221	6.
-	-	-	193	-	11	-	204	98	106	-	59	7.
-	-	-	70	-	1	-	71	32	39	-	70	8.
17	16	1	1 209	26	76	2	1 313	654	659	26	1 209	9.
1	-	-	172	-	-	-	172	95	77	-	172	10.
3	-	-	491	-	-	5	496	265	231	-	491	11.
1	-	-	590	-	13	2	605	321	284	-	590	12.
1	-	-	58	-	-	-	58	27	31	-	58	13.
1	-	-	69	-	2	-	71	39	32	-	69	14.
1	-	-	120	-	-	-	120	59	61	-	87	15.
-	-	-	54	-	-	-	54	26	28	-	54	16.
-	-	-	44	-	-	-	44	26	18	-	-	17.
-	-	-	802	-	44	16	862	448	414	-	722	1.
-	-	-	386	-	6	1	393	194	199	8	386	2.
-	-	-	228	-	2	2	232	114	118	-	228	3.
-	-	-	467	-	13	3	483	277	206	-	417	4.
-	-	-	74	-	-	-	74	39	35	-	74	5.
-	-	-	452	-	11	-	463	254	209	-	452	6.
-	-	-	75	-	-	-	75	48	27	-	75	7.
-	-	-	46	-	-	-	46	23	23	-	46	8.
-	-	-	348	-	2	1	351	190	161	-	348	9.
-	-	-	221	-	18	-	239	126	113	-	221	10.
-	-	-	299	-	16	1	316	166	150	-	299	11.
1	-	-	78	-	-	-	78	45	33	-	78	12.
-	-	-	150	-	-	1	151	85	66	-	151	13.
2	1	-	294	-	3	1	298	134	164	-	265	14.
-	-	-	67	-	-	-	67	33	42	-	67	15.
-	-	-	695	-	32	2	729	379	350	42	312	1.
-	-	-	238	-	5	-	243	122	121	-	230	2.
2	-	-	214	-	-	2	216	108	108	-	197	3.
-	-	-	1 037	-	21	2	1 060	511	549	2	1 034	4.
-	-	-	24	-	4	-	28	16	12	-	24	5.
-	-	-	52	-	-	-	52	25	27	-	52	6.
-	-	-	797	-	6	2	805	448	357	-	790	7.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	I. Akershus amt.								
	1. Aker og Follo.								
1.	Vestby	12	41	17 053	2 997	6	5	-	-
2.	Kraakstad	-	6	9 152	1 184	3	3	-	-
3.	Ski	-	27	9 903	964	4	4	-	-
4.	Aas	44	14	11 746	1 553	4	4	-	-
5.	Nordby	-	15	5 023	767	1	1	1	1
6.	Fron (Drøbak landsogn)	-	55	12 980	1 979	3	3	-	-
7.	Næsodden	-	48	11 473	1 825	2	2	1	1
8.	Oppegaard	-	12	3 896	393	2	2	-	-
9.	Aker	-	82	58 564	7 535	18	16	7	7
10.	NydalenogEllendalen brug	50	-	9 777	402	2	2	2	2
11.	Asker	-	16	24 317	3 007	6	6	1	1
12.	Bærum	-	15	30 448	3 951	7	7	-	-
13.	Bærums værk	-	-	2 826	132	1	1	-	-
14.	Fossums brug	-	-	3 626	498	1	1	-	-
15.	Snarøens brug	-	-	8 352	483	1	1	-	-
16.	Høvik glasværk	-	-	4 348	494	1	1	-	-
17.	Heggedals fabrik	-	-	1 637	224	1	1	-	-
	2. Nedre Romerike.								
1.	Høland	-	175	41 155	4 940	11	11	-	-
2.	Urskog	-	3	20 471	2 141	5	5	-	-
3.	Blakjer	-	-	12 140	855	3	3	-	-
4.	Enebak	40	87	28 524	3 774	6	6	1	1
5.	Egebergs fabrik	-	-	3 496	230	1	1	-	-
6.	Fet	-	26	24 494	2 190	7	7	-	-
7.	Gans brug	-	5	3 561	281	1	1	-	-
8.	Varaa brug	-	-	3 389	403	1	1	-	-
9.	Sørum	-	12	18 092	2 806	6	6	1	1
10.	Skedsmo hovedsogn	-	-	10 757	1 471	4	4	-	-
11.	Dampsagenes brug	-	-	15 318	1 225	2	2	1	-
12.	Sagdalens brug	-	-	3 627	296	1	1	-	-
13.	Lørenskogen	-	-	6 884	866	2	2	-	-
14.	Nitedal	10	65	15 130	2 857	4	4	1	1
15.	Rotnæs distrikt	-	15	3 234	476	1	1	-	-
	3. Øvre Romerike.								
1.	Næs	-	-	37 622	3 842	10	10	-	-
2.	Udenæs	-	-	14 051	1 712	3	3	-	-
3.	Fenstad	-	-	11 723	1 502	3	2	-	-
4.	Eidsvold	-	23	49 975	6 155	13	12	-	-
5.	Berger brug	-	-	1 295	64	1	1	-	-
6.	Bønsdalens brug	-	-	2 238	302	1	1	-	-
7.	Ullensaker	-	18	41 113	4 384	14	14	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
171	60	-	5	2	1	3	3	1 080	4 942	980	1.
90	22	-	2	2	-	-	1	350	2 454	570	2.
81	51	1	1	2	-	-	1	400	2 260	400	3.
108	36	1	3	2	1	1	2	460	2 939	865	4.
36	36	1	1	-	1	-	1	180	1 290	230	5.
84	24	2	1	1	-	-	1	200	2 000	540	6.
99	9	-	1	1	-	1	1	283	1 795	450	7.
36	30	-	1	-	1	1	1	150	1 250	306	8.
531	406	4	16	4	13	1	3	1 556	20 221	5 114	9.
63	96	2	-	-	-	1	-	-	3 622	530	10.
180	100	-	6	1	3	2	1	800	5 944	1 135	11.
189	93	1	6	1	5	1	2	1 070	6 686	1 200	12.
27	13	-	1	1	-	-	-	-	784	320	13.
27	13	-	1	-	-	1	-	-	964	150	14.
36	4	-	1	-	1	-	-	-	944	155	15.
27	14	1	-	-	-	1	-	-	792	150	16.
13	-	-	1	-	-	1	-	-	256	80	17.
351	85	-	9	4	-	-	3	345	6 745	754	1.
156	30	1	3	2	-	2	1	275	2 838	460	2.
99	17	-	3	2	1	-	1	70	1 824	240	3.
162	105	-	6	6	-	-	2	566	4 594	1 540	4.
27	16	-	1	-	-	1	-	-	826	80	5.
189	63	2	5	1	5	1	2	500	4 567	1 068	6.
27	9	-	1	1	-	-	-	-	664	250	7.
18	18	-	1	-	-	-	-	-	648	-	8.
180	60	1	5	6	-	-	2	280	3 904	1 870	9.
108	52	1	3	1	2	1	1	400	2 934	492	10.
54	66	-	1	-	1	1	-	-	2 953	320	11.
27	13	-	1	-	1	-	-	-	744	102	12.
54	18	-	2	2	-	-	1	160	552	428	13.
117	52	1	3	2	2	-	2	520	3 304	939	14.
27	13	-	1	1	-	-	-	-	544	240	51.
321	45	2	7	1	8	1	2	240	5 664	1 530	1.
100	16	-	3	1	2	-	1	120	1 944	765	2.
90	30	1	2	-	3	-	1	80	1 960	634	3.
342	178	2	9	1	12	-	2	660	9 646	2 090	4.
18	24	-	1	-	1	-	-	-	844	90	5.
18	22	-	1	-	1	-	-	-	768	180	6.
369	129	1	12	3	11	-	3	328	8 602	1 882	7.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
8.	Gjerdrum	4	4	-	-	-	4	12
9.	Nannestad	9	9	-	-	1	8	24
10.	Hurdal	8	3	5	-	1	5	13
11.	Hurdals glasværk	1	1	-	-	-	1	2
12.	Feiring	4	4	-	-	-	4	9
	Akershus amt	221	196	18	7	5	197	560
	II. Smaalenenes amt.							
	1. Moss.							
1.	Glemminge	5	5	-	-	-	5	26
2.	Glemminge brug	1	1	-	-	-	1	8
3.	Lisleby brug	1	1	-	-	-	1	6
4.	Kragerøens brug	1	1	-	-	-	1	4
5.	Røds brug	1	1	-	-	-	1	3
6.	Tune	13	9	4	-	-	8	28
7.	Borregaards brug	1	1	-	-	-	1	6
8.	Sanne, Soli og Greaker bg.	2	2	-	-	-	2	7
9.	Onsø	6	6	-	-	-	6	17
10.	Græsvik brug	1	1	-	-	-	1	10
11.	Raade	7	6	1	-	-	6	18
12.	Rygge	5	5	-	-	-	5	12
13.	Moss landsogn	4	3	1	-	-	3	7
14.	Vaaler	10	10	-	-	-	9	20
15.	Haabøl	8	8	-	-	-	8	16
	2. Id og Marker.							
1.	Id	12	6	6	-	-	8	17
2.	Berby brug	1	1	-	-	-	1	2
3.	Øhrs glasværk	1	1	-	-	-	1	2
4.	Aremark	16	9	7	-	2	10	23
5.	Berg	7	4	3	-	1	7	21
6.	Skeberg	12	10	2	-	1	7	18
7.	Hafslunds brug	1	1	-	-	-	1	5
8.	Varteig	6	4	2	-	-	2	4
9.	Hvaløerne	8	6	-	2	-	6	14
10.	Borge	4	3	1	-	1	4	14
11.	Sannesunds lastetomter	1	1	-	-	-	1	2
12.	Torps brug	1	1	-	-	-	1	3
13.	Thorsnæs	3	2	1	-	-	2	4
	3. Rakkestad.							
1.	Rakkestad	14	1	13	-	-	11	31
2.	Rødenæs	7	7	-	-	1	6	16
3.	Trygstad	8	8	-	-	-	8	24

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			No.
-	-	-	269	-	-	-	269	135	134	-	261	8.
-	-	-	492	-	11	3	506	281	225	7	456	9.
-	-	-	265	-	2	3	270	142	128	6	247	10.
-	-	-	19	-	3	-	22	11	11	-	19	11.
-	-	-	155	-	-	-	155	82	73	-	-	12.
30	17	1	12 544	26	336	53	12 959	6 738	6 221	91	11 460	
1	-	-	783	-	36	-	819	451	368	-	783	1.
1	1	-	276	-	4	-	280	143	137	-	276	2.
-	-	-	204	-	3	-	207	96	111	-	204	3.
1	1	-	119	-	3	-	122	57	65	-	116	4.
-	-	-	61	-	7	-	68	29	39	-	61	5.
4	1	-	750	-	30	2	782	394	388	6	750	6.
1	-	-	161	-	10	1	172	83	89	-	161	7.
2	-	-	147	-	2	4	153	80	73	-	147	8.
-	-	-	531	-	6	2	539	280	259	-	521	9.
1	1	-	351	-	6	1	358	187	171	-	351	10.
1	-	-	407	-	-	3	410	209	201	-	407	11.
1	1	-	362	-	20	-	382	207	175	-	362	12.
-	-	-	113	-	47	-	160	96	64	-	89	13.
2	-	-	357	-	3	-	360	195	165	-	329	14.
8	-	-	286	-	-	-	286	140	146	-	286	15.
3	-	3	367	-	25	1	393	203	190	9	138	1.
-	-	-	29	-	3	-	32	15	17	-	-	2.
-	-	-	40	-	-	-	40	18	22	-	37	3.
-	-	-	449	-	12	17	478	248	230	11	70	4.
-	3	-	517	-	-	-	517	273	244	11	517	5.
-	-	-	465	-	7	-	472	222	250	10	465	6.
1	-	-	92	-	6	-	98	53	45	-	73	7.
-	-	-	183	-	-	3	186	96	90	-	183	8.
6	-	-	364	13	5	-	382	199	183	-	159	9.
1	-	-	393	-	3	4	400	192	208	-	385	10.
1	-	-	38	-	-	1	39	20	19	-	38	11.
-	-	-	91	-	-	-	91	45	46	-	91	12.
-	-	-	88	-	4	-	92	47	45	-	76	13.
-	-	-	697	-	5	2	704	362	342	-	611	1.
-	-	-	279	-	4	6	289	147	142	5	272	2.
5	1	1	530	-	21	2	553	293	260	-	530	3.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
8.	Gjerdrum	-	-	14 286	1 539	4	3	-	-
9.	Nannestad	-	37	25 446	3 774	8	6	-	-
10.	Hurdal	-	45	13 823	2 417	5	5	-	-
11.	Hurdals glasværk	-	-	1 080	124	1	1	-	-
12.	Feiring	-	-	8 018	678	2	2	-	-
	Akershus amt	156	842	651 763	79 692	183	175	16	15
	II. Smaalenenes amt.								
	1. Moss.								
1.	Glemminge	-	-	42 173	4 626	6	6	3	3
2.	Glemminge brug	-	-	15 537	1 543	3	3	1	1
3.	Lisleby brug	-	-	10 958	884	1	1	2	2
4.	Kragerøens brug	-	-	6 640	597	1	1	1	1
5.	Aøds brug	-	-	3 653	248	1	1	-	-
6.	Tune	-	24	38 866	4 230	8	8	2	2
7.	Borregaards brug	-	-	9 440	1 115	2	2	-	-
8.	Sanne, Soli og Greaker bg.	-	2	7 616	750	2	2	1	1
9.	Onsø	-	76	28 228	2 857	6	6	-	-
10.	Græsviks brug	109	-	15 382	1 537	3	3	1	1
11.	Raade	-	25	22 161	3 247	6	6	1	1
12.	Rygge	-	-	19 116	3 051	5	5	1	-
13.	Moss landsogn	-	-	5 715	618	2	2	-	-
14.	Vaaler	-	42	19 896	2 424	6	6	-	-
15.	Haabøl	-	9	15 897	1 561	4	4	2	2
	2. Id og Marker								
1.	Id	-	64	19 419	3 745	6	5	-	-
2.	Berby brug	-	-	1 530	349	1	1	-	-
3.	Øhrs glasværk	-	-	2 268	573	1	1	-	-
4.	Aremark	-	61	24 905	2 633	7	7	-	-
5.	Berg	-	111	26 584	3 751	7	7	1	1
6.	Skeberg	-	63	28 420	3 497	7	7	-	-
7.	Hafslunds brug	-	-	5 510	792	1	1	1	1
8.	Varteig	-	6	11 944	1 406	3	3	-	-
9.	Hvaløerne	-	-	20 841	3 174	5	4	-	-
10.	Borge	-	-	18 744	3 337	4	4	1	1
11.	Sannesunds lastetomter	-	-	2 106	293	1	1	-	-
12.	Torps brug	-	-	4 914	668	1	1	-	-
13.	Thorsnæs	-	7	4 713	1 056	2	2	-	-
	3. Rakkestad.								
1.	Rakkestad	-	125	37 566	4 169	11	11	-	-
2.	Rødenæs	-	72	15 258	1 721	6	6	-	-
3.	Trygstad	-	75	28 620	2 485	8	8	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
108	24	1	3	1	3	-	2	180	3 276	738	8.
232	66	-	8	1	7	-	3	190	5 160	1 337	9.
146	28	1	4	2	2	1	1	96	3 160	572	10.
18	20	-	1	-	-	1	-	-	768	40	11.
67	-	-	2	-	1	1	1	80	1 362	188	12.
5 223	2 206	27	145	55	90	24	48	11 619	139 938	32 004	
234	150	1	5	-	2	3	1	1 200	7 348	734	1.
72	90	-	3	-	-	2	-	-	3 759	400	2.
62	67	1	-	-	-	-	-	-	2 122	62	3.
36	48	-	1	-	-	1	-	-	1 544	250	4.
27	15	-	1	-	-	1	-	-	816	200	5.
309	79	1	6	1	1	6	1	800	7 373	867	6.
54	26	-	1	1	-	1	-	-	1 304	600	7.
55	41	-	2	1	-	1	-	-	2 112	340	8.
153	86	1	4	1	5	-	1	800	4 997	1 100	9.
90	59	-	2	-	-	2	-	-	9 224	800	10.
165	114	1	4	2	3	1	1	800	5 236	850	11.
99	125	-	5	3	1	1	-	-	3 996	950	12.
75	9	-	2	-	2	-	-	-	2 121	270	13.
192	48	2	3	1	-	5	2	480	4 536	760	14.
144	72	1	3	2	1	1	2	600	3 678	665	15.
199	13	1	3	1	1	1	2	534	4 044	635	1.
18	2	-	-	-	-	-	-	-	300	-	2.
18	16	-	-	-	-	-	-	-	510	80	3.
259	8	-	5	3	2	-	2	480	4 691	650	4.
189	91	2	3	2	1	1	3	890	5 572	1 050	5.
218	44	2	3	5	1	1	3	440	5 654	1 740	6.
45	28	-	1	1	-	-	-	-	1 254	400	7.
84	24	1	1	1	-	1	1	90	1 710	145	8.
140	41	-	4	2	3	-	1	400	3 482	604	9.
132	48	2	2	1	-	3	1	340	3 378	425	10.
18	24	-	1	-	1	-	-	-	784	252	11.
27	13	-	1	-	1	-	-	-	744	220	12.
48	13	-	2	-	2	-	1	80	1 221	217	13.
315	81	1	5	1	-	-	3	462	6 401	494	1.
162	52	-	4	1	5	-	2	190	3 608	625	2.
216	72	1	7	8	-	-	2	700	6 032	1 568	3.

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skolekredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	(Forts.).							
4.	Eidsberg	11	5	6	-	-	11	31
5.	Askim	4	4	-	-	-	4	12
6.	Skibtvet	5	5	-	-	-	5	17
7.	Spydeberg	6	6	-	-	-	6	15
	Smaalenenes amt	194	145	47	2	6	160	463
	III. Buskeruds amt.							
	1. Buskerud.							
1.	Hurum	9	7	2	-	-	8	19
2.	Røken	7	6	1	-	-	6	15
3.	Lier hovedsogn	4	4	-	-	-	4	9
4.	Høviks distrikt	1	1	-	-	-	1	5
5.	Vevelstads do.	1	1	-	-	-	1	4
6.	Brastads do.	1	1	-	-	-	1	3
7.	Oddevalds do.	1	1	-	-	-	1	3
8.	Traneby	3	3	-	-	-	3	8
9.	Sylling	3	3	-	-	-	3	6
10.	Aassidens distrikt	1	1	-	-	-	1	3
11.	Nedre Eker	5	4	1	-	-	4	15
12.	Losmoens brug	1	1	-	-	-	1	2
13.	Mjøndalens do.	1	1	-	-	-	1	4
14.	Krogstadelvens do.	1	1	-	-	-	1	2
15.	Solbergelvens do.	1	1	-	-	-	1	2
16.	Øvre Eker	25	18	7	-	-	16	40
17.	Vestfossens brug	1	1	-	-	-	1	2
18.	Modum	25	23	-	2	-	17	34
19.	Modums værk	2	2	-	-	-	2	4
20.	Buskeruds brug	1	1	-	-	-	1	2
21.	Sigdal	33	24	8	1	1	19	41
	2. Ringerike.							
1.	Hole	9	7	2	-	-	7	19
2.	Norderhov	7	6	1	-	-	6	23
3.	Vagers distrikt	1	1	-	-	-	1	2
4.	Haug	3	3	-	-	1	3	12
5.	Lunder	6	5	1	-	-	3	7
6.	Aadalen	9	7	2	-	-	4	8
7.	Heens brug	1	-	1	-	-	1	2
	3. Hallingdal.							
1.	Næs	15	15	-	-	-	9	21
2.	Gol	8	6	2	-	1	6	15
3.	Hemsedal	8	6	2	-	-	5	10
4.	Aal	11	9	2	-	-	7	16

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	788	-	5	3	796	405	391	-	599	4.
-	-	-	293	-	3	-	296	151	145	-	288	5.
-	-	-	377	-	-	-	377	174	203	-	373	6.
-	-	1	334	-	3	1	338	183	155	-	302	7.
40	9	5	11 322	13	283	53	11 671	5 993	5 678	52	10 050	
1	-	-	467	-	16	2	485	236	249	-	415	1.
6	-	4	445	-	11	1	457	227	230	-	412	2.
-	-	-	201	-	4	1	206	105	101	-	201	3.
1	-	1	159	-	13	-	172	85	87	-	159	4.
-	-	-	102	-	7	-	109	63	46	-	102	5.
1	-	1	67	-	1	2	70	39	31	-	67	6.
-	-	-	72	-	-	-	72	44	28	-	72	7.
-	-	-	194	-	-	2	196	97	99	-	194	8.
-	-	-	161	-	1	-	162	83	79	-	161	9.
-	-	-	57	-	1	-	58	34	24	-	55	10.
-	-	-	384	-	-	-	384	170	214	-	384	11.
-	-	-	65	-	-	-	65	36	29	-	65	12.
-	-	-	73	-	-	-	73	32	41	-	73	13.
-	-	-	45	-	-	-	45	22	23	-	45	14.
1	-	-	43	-	-	-	43	20	23	-	43	15.
2	-	2	988	-	24	7	1 019	543	476	-	937	16.
-	-	-	53	-	-	-	53	23	30	-	53	17.
-	-	-	914	26	36	1	977	490	487	-	908	18.
-	-	-	101	-	4	-	105	60	45	-	101	19.
-	-	-	30	-	3	-	33	15	18	-	30	20.
-	2	3	935	20	5	4	964	516	448	38	623	21.
5	2	-	518		21	8	547	294	253	-	490	1.
6	1	-	503	-	23	3	529	291	238	8	375	2.
1	-	-	38	-	3	-	41	19	22	-	38	3.
3	1	-	301	-	9	1	311	154	157	12	226	4.
-	-	-	173	-	8	2	183	88	95	-	104	5.
-	-	-	306	-	7	9	322	168	154	-	108	6.
-	-	-	36	-	-	-	36	13	23	-	36	7.
1	1	-	532	-	22	1	555	247	308	-	101	1.
-	-	-	382	-	-	1	383	198	185	4	-	2.
-	-	-	239	-	-	2	241	134	107	140	-	3.
-	-	-	383	-	9	2	394	217	177	54	87	4.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledede i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end $\frac{1}{4}$ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
4.	Eidsberg	-	50	38 908	1 824	10	10	1	1
5.	Askim	-	62	15 922	1 820	4	4	-	-
6.	Skibtvet	-	-	17 703	1 666	5	5	-	-
7.	Spydeberg	-	33	15 410	2 100	4	4	-	-
	Smaalenenes amt	129	907	602 563	78 347	150	148	19	18
	III. Buskeruds amt.								
	1. Buskerud.								
1.	Hurum	29	25	23 027	4 211	6	6	1	1
2.	Røken	32	40	24 156	4 793	6	6	4	4
3.	Lier hovedsogn	-	13	10 893	2 328	4	4	-	-
4.	Høviks distrikt	-	-	7 699	1 175	1	1	1	1
5.	Vevelstads do.	-	-	4 892	853	1	1	1	-
6.	Brastads do.	-	-	5 123	579	1	1	-	-
7.	Oddevales do.	-	-	3 930	592	1	1	-	-
8.	Traneby	-	5	9 642	1 489	3	3	-	-
9.	Sylling	-	10	10 243	1 340	3	3	-	-
10.	Aassidens distrikt	-	2	3 157	422	1	1	-	-
11.	Nedre Eker	-	-	20 360	2 276	5	4	2	2
12.	Losmoens brug	-	-	3 510	400	1	1	-	-
13.	Mjøndalens do.	-	-	3 942	267	2	2	-	-
14.	Krogstadelvens brug	-	-	2 430	187	1	1	-	-
15.	Solbergelvens do	-	-	2 322	160	1	1	-	-
16.	Øvre Eker	-	4	59 031	5 574	20	20	2	2
17.	Vestfossens brug	-	-	2 862	271	1	1	-	-
18.	Modum	-	8	62 276	6 707	19	17	-	-
19.	Modums værk	-	-	5 670	647	2	2	-	-
20.	Buskeruds brug	-	-	1 620	123	1	1	-	-
21.	Sigdal	31	35	58 932	6 903	19	19	2	2
	2. Ringerike.								
1.	Hole	-	28	26 245	4 491	7	7	2	2
2.	Norderhov	-	41	25 936	3 154	7	6	3	3
3.	Vagers distrikt	-	-	1 508	363	1	1	-	-
4.	Haug	-	33	14 941	2 451	3	3	2	2
5.	Lunder	-	24	9 485	1 142	4	3	-	-
6.	Aadalen	-	78	17 350	2 463	4	4	-	-
7.	Heens brug	-	-	2 363	541	1	1	-	-
	3. Hallingdal.								
1.	Næs	-	-	29 196	5 160	9	7	1	1
2.	Gol	-	11	21 824	1 670	6	5	-	-
3.	Hemsedal	-	2	12 379	628	4	4	-	-
4.	Aal	-	7	21 008	1 308	6	6	2	2

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
303	85	2	5	1	3	1	3	650	6 346	1 223	4.
108	36	1	3	2	2	-	1	234	2 610	833	5.
153	35	-	5	-	2	3	1	380	3 656	358	6.
117	37	1	3	2	-	2	3	468	2 932	473	7.
4 536	1 792	22	100	43	39	38	37	11 018	119 095	20 840	
183	99	-	1	1	2	3	1	514	4 672	600	1.
147	133	1	5	3	1	2	1	690	5 496	1 600	2.
81	79	1	3	1	3	-	-	-	2 680	438	3.
54	26	-	1	-	-	1	-	-	1 208	90	4.
54	26	-	1	1	-	-	-	-	1 208	220	5.
27	13	-	1	-	-	1	-	-	688	50	6.
27	13	-	-	-	1	-	-	-	544	52	7.
72	48	1	-	-	3	-	1	180	2 028	245	8.
54	66	-	3	-	2	1	1	200	2 224	230	9.
27	12	-	1	1	-	-	-	-	904	220	10.
138	84	-	3	-	1	3	1	500	4 031	430	11.
18	22	-	1	-	-	1	-	-	1 344	80	12.
36	44	-	1	-	1	-	-	-	1 579	100	13.
18	22	-	1	-	-	1	-	-	944	80	14.
18	22	-	1	-	-	1	-	-	1 144	80	15.
416	399	3	13	1	1	16	3	700	14 010	1 370	16.
18	22	-	1	-	-	1	-	-	944	60	17.
396	292	6	12	3	2	-	3	891	12 708	1 135	18.
36	36	-	2	1	1	-	-	-	1 348	427	19.
18	18	-	1	-	1	-	-	-	562	120	20.
527	139	2	7	1	-	3	3	420	12 557	660	21.
213	97	2	5	1	5	-	2	380	5 358	887	1.
216	125	2	4	2	1	2	1	360	5 663	926	2.
18	20	1	-	-	-	1	-	-	512	68	3.
112	56	-	2	1	2	-	1	200	2 689	520	4.
99	23	1	1	1	1	-	1	90	1 965	230	5.
136	12	-	3	-	3	-	3	540	2 833	599	6.
18	18	-	-	-	-	-	-	-	590	-	7.
261	30	1	4	4	2	-	2	370	5 258	830	1.
165	-	1	4	1	-	1	1	320	3 212	440	2.
114	-	1	1	-	1	-	1	100	1 946	120	3.
195	12	1	4	1	-	-	1	164	4 053	269	4.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skole-kredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	(Forts.).							
5.	Torpe	3	3	-	-	-	1	
6.	Hol	9	6	3	-	-	8	1
	4. Numedal & Sandsv.							
1.	Sandsver	11	10	1	-	-	9	2
2.	Jondalen	1	1	-	-	-	1	
3.	Flesberg	20	5	15	-	-	3	
4.	Rollag	9	7	2	-	-	7	1
5.	Nore	19	8	11	-	-	8	1
	Buskeruds amt.	277	210	64	3	3	182	43
	IV. Jarlsberg og Laurviks amt.							
	1. Jarlsberg.							
1.	Strømmen landsogn	3	3	-	-	-	3	
2.	Berger fabrik	1	1	-	-	-	1	
3.	Skouger hovedsogn	4	3	1	-	-	3	
4.	Strømsgodset	2	1	1	-	-	2	
5.	Konnerud	1	1	-	-	-	1	
6.	Sande	7	5	2	-	1	7	1
7.	Hof	5	5	-	-	-	5	1
8.	Eidsfos værk	1	1	-	-	-	1	
9.	Botne	7	3	4	-	-	4	
10.	Vaale	7	7	-	-	2	7	1
11.	Borre	9	7	2	-	-	8	1
12.	Sæm	11	11	-	-	-	11	2
13.	Jarlsberg gods	1	1	-	-	-	1	
14.	Ramnæs	10	3	7	-	-	9	1
15.	Andebo	13	6	4	3	-	7	1
16.	Stokke	11	8	3	-	-	11	2
17.	Nøterø	8	6	2	-	-	6	2
18.	Tjømø	4	4	-	-	-	4	1
	2. Laurvik.							
1.	Sandeherred	12	10	2	-	-	11	3
2.	Tjødling	6	6	-	-	-	6	1
3.	Hedrum	15	11	4	-	2	9	2
4.	Undersbo brug	1	1	-	-	-	1	
5.	Laurdal	6	6	-	-	-	6	1
6.	Brunlanæs	14	12	2	-	-	11	2
7.	Fredriksværn	1	1	-	-	-	1	
	Jarlsb. og Laurviks amt	160	123	34	3	5	136	34

tilstand i rigets landdistrikter.

'or skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	106	-	-	-	106	47	59	-	50	5.
-	-	-	330	-	-	9	339	177	162	297	-	6.
3	-	-	592	-	-	3	595	286	309	-	585	1.
-	-	-	31	-	-	-	31	17	14	-	31	2.
-	-	-	334	-	-	3	337	168	169	56	-	3.
-	-	-	237	-	-	1	238	121	117	83	61	4.
-	-	-	441	-	34	3	478	248	230	182	34	5.
31	7	11	11 038	46	262	68	11 414	5 827	5 587	874	7 462	
-	-	-	185	-	10	-	195	95	100	-	185	1.
-	-	-	23	-	-	-	23	12	11	-	23	2.
-	-	-	213	-	21	2	236	110	126	6	207	3.
1	-	-	158	-	17	4	179	89	90	-	158	4.
-	-	-	89	-	-	-	89	32	57	-	88	5.
1	-	1	451	-	1	1	453	222	231	-	426	6.
-	-	-	261	-	1	1	263	130	133	-	256	7.
-	-	-	41	-	-	-	41	20	21	-	41	8.
-	-	-	154	-	52	-	206	109	97	10	148	9.
-	-	-	284	-	4	2	290	142	148	-	273	10.
-	-	-	384	-	35	2	421	195	226	-	357	11.
-	-	-	724	-	40	3	767	396	371	-	724	12.
-	-	-	58	-	-	-	58	26	32	-	58	13.
-	-	-	296	-	74	-	370	179	191	-	95	14.
-	-	-	258	34	8	-	300	151	149	-	-	15.
-	-	-	743	-	36	2	781	401	380	-	543	16.
-	-	-	861	-	14	2	877	429	448	14	833	17.
2	-	-	483	-	1	-	484	236	248	-	483	18.
2	-	-	887	-	55	-	942	468	474	-	820	1.
-	-	-	479	-	21	-	500	257	243	-	458	2.
-	-	-	446	-	9	-	455	221	234	17	238	3.
-	-	-	45	-	-	-	45	16	29	-	40	4.
-	-	-	323	-	3	-	326	167	159	-	266	5.
-	-	-	619	-	5	8	632	294	338	-	548	6.
1	1	-	177	-	-	-	177	87	90	-	174	7.
7	1	1	8 642	34	407	27	9 110	4 484	4 626	47	7 442	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
5.	Torpe	-	3	6 431	417	2	2	-	-
6.	Hol	-	20	16 442	1 628	5	5	1	1
	4. Numedal & Sandsv.								
1.	Sandsver	-	36	31 600	5 353	9	9	2	2
2.	Jondalen	-	19	1 674	301	1	1	-	-
3.	Flesberg	-	4	17 600	2 712	6	5	-	-
4.	Rollag	-	19	11 410	1 056	5	5	-	-
5.	Nore	-	59	25 026	3 262	8	8	-	-
	Buskeruds amt	92	526	618 135	79 397	187	178	26	25
	IV. Jarlsberg og Laurviks amt.								
	1. Jarlsberg.								
1.	Strømmens landsogn	-	13	9 444	1 885	3	3	-	-
2.	Berger fabrik	-	-	1 476	117	1	1	-	-
3.	Skougers hovedsogn	-	14	11 466	1 828	3	3	-	-
4.	Strømsgodset	-	-	8 532	1 689	2	1	-	-
5.	Konnerud	-	-	4 806	846	1	1	-	-
6.	Sande	-	18	26 335	5 562	6	6	1	1
7.	Hof	-	-	13 630	2 058	4	4	-	-
8.	Eidsfos værk	-	-	2 562	328	1	1	-	-
9.	Botne	-	-	8 628	1 867	4	4	-	-
10.	Vaale	-	12	13 544	1 663	7	7	-	-
11.	Borre	-	9	19 471	2 997	7	5	-	-
12.	Sæm	-	23	34 299	4 273	11	11	2	2
13.	Jarlsbergs gods	-	-	3 081	252	1	1	-	-
14.	Ramnæs	-	24	15 963	2 169	6	6	-	-
15.	Andebo	-	1	15 271	2 476	6	6	-	-
16.	Stokke	-	-	38 267	2 490	9	9	-	-
17.	Nøterø	-	12	45 366	4 626	11	11	-	-
18.	Tjømø	-	6	25 424	3 287	4	4	3	3
	2. Laurvik.								
1.	Sandeherred	-	-	46 359	8 600	12	12	2	2
2.	Tjødling	-	15	25 843	4 324	8	8	-	-
3.	Hedrum	-	38	26 746	2 918	9	9	-	-
4.	Undersbo brug	-	-	2 464	132	1	1	-	-
5.	Laurdal	-	-	15 995	3 954	5	5	-	-
6.	Brunlanæs	-	-	32 362	4 952	11	11	-	-
7.	Fredriksværn	-	-	9 328	1 522	2	2	1	1
	Jarlsb. og Laurviks amt	-	185	456 662	66 815	135	132	9	9

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan føres mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	No.
42	6	-	1	1	-	-	1	44	1 009	177	5.
140	-	1	4	1	-	-	1	100	2 642	168	6.
248	114	3	5	5	-	1	4	835	6 907	1 200	1.
18	6	-	-	-	-	-	1	35	487	-	2.
214	-	-	5	1	-	-	3	330	4 974	120	3.
141	9	1	3	1	-	-	2	200	2 736	400	4.
234	9	1	6	-	-	1	3	450	5 304	121	5.
4 949	2 152	30	111	33	34	39	42	8 613	141 361	15 362	
54	66	1	2	1	2	-	-	-	2 186	360	1.
18	25	-	-	-	1	-	-	-	635	105	2.
87	32	1	1	1	1	1	1	426	2 598	495	3.
36	44	-	2	1	-	1	1	1 051	2 619	277	4.
27	13	-	1	1	-	-	1	105	809	172	5.
153	95	1	3	1	2	3	1	800	4 828	875	6.
108	44	-	2	2	1	-	2	350	3 298	526	7.
18	20	-	1	-	1	-	-	-	1 018	80	8.
104	56	-	3	3	-	1	2	520	3 389	659	9.
138	126	3	3	1	6	-	2	500	5 740	960	10.
165	101	1	6	1	-	4	2	970	5 656	768	11.
261	259	-	10	2	1	8	2	1 000	10 080	1 460	12.
18	22	-	1	1	-	-	-	-	744	250	13.
189	23	2	3	1	1	-	3	560	4 777	520	14.
195	-	-	5	1	-	2	3	350	4 498	676	15.
261	59	1	8	1	2	4	3	1 342	7 277	970	16.
200	232	1	9	-	1	8	1	1 750	11 058	1 132	17.
135	152	1	2	-	-	4	1	1 300	5 463	600	18.
285	225	3	7	1	-	8	1	1 500	10 210	920	1.
153	142	1	7	1	-	3	1	300	6 410	476	2.
281	34	2	4	2	2	4	3	758	6 178	1 136	3.
27	13	-	1	-	-	1	-	-	884	100	4.
144	40	-	4	1	1	3	3	455	4 299	801	5.
252	144	3	6	2	3	3	3	1 200	8 464	1 160	6.
54	72	-	2	-	1	-	1	350	3 018	214	7.
3 363	2 039	21	93	25	26	58	37	15 587	116 136	15 692	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	V. Kristians amt.							
	1. Valders.							
1.	Vang	7	6	1	-	1	3	6
2.	Øie	2	2	-	-	-	2	4
3.	Hurum	2	1	1	-	-	2	4
4.	Østre Slidre	10	5	3	2	-	6	13
5.	Vestre Slidre	11	9	-	2	-	9	19
6.	Nordre Anrdal	19	13	6	-	1	12	28
7.	Søndre Aurdal	23	8	15	-	1	12	27
	2. Hadeland og Land.							
1.	Nordre Land	20	2	18	-	-	15	32
2.	Søndre Land	17	7	10	-	-	11	28
3.	Gran	28	5	22	1	-	18	44
4.	Jevnaker	14	5	8	1	-	10	30
5.	Hadelands glasværk	1	1	-	-	-	1	3
	3. Toten.							
1.	Vestre Toten	17	16	1	-	-	14	39
2.	Østre Toten	16	13	3	-	-	13	28
3.	Vardal	12	6	6	-	-	10	25
4.	Brusvens fabrik	1	1	-	-	-	1	2
5.	Den Kauffeldtske stiftelse	1	1	-	-	-	1	2
6.	Birid	14	7	7	-	-	14	31
	4. S.Gudbrandsdalen.							
1.	Faaberg	13	8	5	-	-	9	28
2	Østre Gausdal	6	6	-	-	-	5	18
3.	Vestre Gausdal	7	6	1	-	-	7	21
4.	Øier	11	6	5	-	-	7	17
5.	Ringebu	14	13	1	-	1	8	21
6.	Sollien	2	2	-	-	-	1	2
7.	Søndre Fron	11	6	3	2	-	7	14
	5. N.Gudbrandsdalen.							
1.	Skiaker	8	8	-	-	-	6	15
2.	Lom	11	9	2	-	-	4	8
3.	Vaage	19	13	6	-	-	13	32
4.	Dovre	6	6	-	-	-	6	14
5.	Lesje	15	1	14	-	1	8	18
6.	Nordre Fron	14	10	4	-	-	7	17
	Kristians amt	352	202	142	8	5	242	590

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			No.
-	-	-	204	-	1	3	208	101	107	31	-	1.
-	-	-	65	-	-	1	66	25	41	65	-	2.
-	-	-	95	-	-	2	97	55	42	-	-	3.
-	-	-	321	40	-	4	365	180	185	-	46	4.
-	1	-	408	24	8	7	447	213	234	-	-	5.
-	-	-	762	-	13	-	775	390	385	32	-	6.
-	-	-	760	-	6	21	787	387	400	275	20	7.
-	1	-	658	-	5	1	664	340	324	44	73	1.
-	5	10	654	-	25	8	687	360	327	-	12	2.
-	-	-	1 129	5	16	7	1 157	555	602	74	688	3.
-	-	-	740	13	11	9	773	381	392	65	562	4.
-	-	-	64	-	-	-	64	35	29	-	61	5.
-	-	-	924	-	7	18	949	455	494	-	-	1.
2	1	13	886	-	31	10	927	464	463	18	764	2.
-	-	-	484	-	9	-	493	229	264	-	-	3.
-	-	-	40	-	4	-	44	19	25	-	38	4.
-	-	-	14	-	-	-	14	6	8	-	-	5.
-	-	-	645	-	7	-	652	324	328	-	156	6.
6	1	-	705	-	47	5	757	386	371	-	443	1.
-	-	-	404	-	25	14	443	227	216	-	324	2.
-	-	-	392	-	11	5	408	201	207	-	63	3.
-	-	-	452	-	3	3	458	233	225	-	175	4.
1	-	1	638	-	9	5	652	314	338	17	73	5.
-	-	-	47	-	-	-	47	19	28	-	-	6.
-	-	-	285	119	13	18	435	238	197	10	187	7.
-	-	-	351	-	-	2	353	188	165	-	60	1.
-	-	-	431	-	3	-	434	197	237	-	135	2.
-	-	-	960	-	8	11	979	505	474	-	371	3.
-	-	-	223	-	2	-	225	133	92	-	-	4.
-	-	-	422	-	7	-	429	217	212	-	87	5.
-	1	-	633	-	11	4	648	347	301	-	-	6.
9	10	24	14 796	201	282	158	15 437	7 724	7 713	631	4 338	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	V. Kristians amt.								
	1. Valders.								
1.	Vang	-	3	12 076	730	4	4		
2.	Øie	-	3	3 510	270	1	1	1	1
3.	Hurum	-	2	4 655	613	1	-		
4.	Østre Slidre	-	10	19 854	1 432	6	5	-	-
5.	Vestre Slidre	-	-	31 638	1 616	7	7	-	-
6.	Nordre Aurdal	-	28	46 359	4 437	11	11	-	-
7.	Søndre Aurdal	-	87	35 892	5 531	11	11	-	-
	2. Hadeland og Land.								
1.	Nordre Land	18	49	37 479	7 359	11	9	-	-
2.	Søndre Land	-	50	35 959	4 231	11	11	-	-
3.	Gran	-	21	62 867	6 241	16	11	1	-
4.	Jevnaker	-	31	36 551	4 920	10	9	-	-
5.	Hadelands glasværk	-	-	3 278	140	1	1	-	-
	3. Toten.								
1.	Vestre Toten	-	19	50 906	7 578	13	8	-	-
2.	Østre Toten	-	19	45 702	5 983	13	13	1	1
3.	Vardal	-	29	26 836	2 526	7	5	-	-
4.	Brusvens fabrik	-	-	1 785	82	1	1	-	-
5.	Den Kauffeldtske stiftelse	-	-	2 254	-	1	1	-	-
6.	Birid	-	42	33 228	3 859	8	7	2	2
	4. S. Gudbraudsdalen.								
1.	Faaberg	-	39	38 187	2 789	10	10	1	-
2.	Østre Gausdal	-	51	20 660	3 221	5	5	2	2
3.	Vestre Gausdal	-	34	20 922	2 650	6	5	-	-
4.	Øier	-	16	25 581	1 797	7	7	-	-
5.	Ringebu	-	20	33 870	4 586	9	9	1	-
6.	Sollien	-	22	2 977	164	1	1	-	-
7.	Søndre Fron	-	12	23 178	5 005	8	8	-	-
	5. N. Gudbrandsdalen.								
1.	Skiaker		1	18 662	2 564	5	4	1	1
2.	Lom	-	10	24 761	2 343	5	5	-	-
3.	Vaage	-	53	51 342	11 497	11	11	4	4
4.	Dovre	-	9	12 150	2 015	4	3	-	-
5.	Lesje	-	5	25 370	1 385	8	6	-	-
6.	Nordre Fron	-	15	35 430	5 835	8	7	1	1
	Kristians amt	18	680	812 919	103 399	220	196	15	12

ilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
103	4	-	4	1	-	-	1	52	2 236	488	1.
36	-	1	-	-	-	-	1	25	561	55	2.
40	-	-	1	-	-	-	1	25	625	60	3.
165	8	2	4	1	2	2	3	107	2 810	258	4.
188	-	1	5	1	-	4	2	70	3 026	235	5.
303	-	2	7	1	-	3	4	582	5 592	624	6.
329	1	2	7	4	3	1	5	330	5 880	706	7.
367	6	2	8	-	2	-	3	350	5 944	260	1.
323	12	1	7	1	4	2	1	160	6 140	500	2.
502	28	3	11	5	-	-	3	562	9 567	979	3.
309	48	1	7	3	-	2	2	516	6 057	926	4.
27	16	-	1	-	1	-	-	-	848	320	5.
396	-	-	11	12	-	-	2	680	7 100	1 751	1.
279	156	3	7	12	1	-	2	550	7 063	3 366	2.
222	-	-	7	6	-	-	2	395	4 370	862	3.
18	16	-	1	-	-	-	-	-	928	-	4.
34	-	-	-	-	-	1	-	-	400	300	5.
324	18	-	7	6	-	-	2	277	5 896	1 058	6.
282	63	1	6	4	4	-	2	144	5 524	780	1.
174	39	-	5	3	-	2	2	170	3 561	589	2.
180	6	1	4	3	1	2	2	200	3 200	431	3.
201	9	-	5	4	1	-	2	295	3 560	514	4.
259	9	1	7	5	4	-	3	150	4 539	2 109	5.
30	-	1	-	1	-	-	1	111	625	530	6.
163	29	2	4	1	3	1	1	100	3 296	522	7.
168	9	-	4	1	1	-	2	100	2 913	348	1.
156	24	2	1	2	-	1	3	180	2 660	350	2.
357	91	2	7	1	-	10	3	360	7 063	912	3.
123	22	2	2	2	-	-	1	160	2 320	306	4.
258	21	-	6	1	-	-	2	230	4 346	140	5.
244	-	4	2	3	2	3	3	300	4 045	992	6.
6 560	635	34	148	84	29	34	61	7 181	122 695	21 281	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skole-kredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	IV. Hedemarkens amt.							
	1. N. Østerdalen.							
1.	Kvikne	3	3	-	-	-	2	4
2.	Indset	1	1	-	-	-	1	3
3.	Tolgen	15	15	-	-	-	5	13
4.	Tønset	12	11	1	-	-	8	20
5.	Lilleelvedalen	8	8	-	-	-	6	12
6.	Foldalen	4	4	-	-	-	2	5
7.	Øvre Rendalen	8	7	-	1	-	7	19
8.	Ytre Rendalen	8	7	1	-	-	5	10
	2. S. Østerdalen.							
1.	Storelvedalen	10	5	5	-	1	8	19
2.	Aamot	17	10	7	-	-	9	20
3.	Trysil	28	13	15	-	1	9	20
4.	Elverum	23	15	8	-	-	13	32
	3. Solør.							
1.	Vaaler	11	10	1	-	1	10	26
2.	Aasnæs	11	10	1	-	5	11	27
3.	Hof	7	5	2	-	-	4	14
4.	Grue	20	18	2	-	1	13	36
5.	Brandvold	19	18	1	-	-	10	21
	4. Vinger og Odalen.							
1.	Vinger	25	13	12	-	3	16	35
2.	Eidskog	21	9	12	-	-	14	37
3.	Søndre Odalen	19	15	4	-	-	15	56
4.	Nordre Odalen	10	9	1	-	1	9	34
	5. Hedemarken.							
1.	Løiten	9	3	6	-	-	6	16
2.	Aadals brug	1	1	-	-	-	1	3
3.	Romedal	15	12	3	-	-	12	32
4.	Stange	13	12	1	-	-	11	33
5.	Næs	7	6	1	-	-	7	29
6.	Ringsaker	29	9	20	-	-	26	79
7.	Vang	14	11	3	-	-	14	56
	Hedemarkens amt	368	260	107	1	13	254	117

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kreds-skolens frivillige under-visning. (§ 7).	No.
-	-	3	98	-	-	4	102	48	54	-	82	1.
-	-	-	84	-	-	-	84	46	38	-	63	2.
1	-	-	533	-	13	-	546	274	272	21	533	3.
-	-	-	434	-	2	-	436	205	231	-	342	4.
-	-	-	318	-	9	-	327	165	162	-	314	5.
-	-	-	176	-	-	-	176	87	89	-	-	6.
-	-	-	259	15	9	3	286	151	135	-	242	7.
-	-	-	243	-	10	4	257	134	123	-	172	8.
-	2	12	422	-	14	-	436	230	206	13	198	1.
-	1	2	449	-	39	3	491	250	241	53	48	2.
-	-	-	821	-	9	1	831	415	416	528	-	3.
-	2	6	1 024	-	102	2	1 128	575	553	-	-	4.
-	-	-	592	-	14	5	611	326	285	19	595	1.
2	1	1	637	-	44	-	681	355	326	58	400	2.
-	-	-	454	-	6	7	467	235	232	-	313	3.
-	-	-	879	-	14	5	898	463	435	17	462	4.
-	-	-	537	-	4	7	548	282	266	-	131	5.
5	-	-	864	-	15	6	885	466	419	-	319	1.
-	-	-	975	-	11	2	988	506	482	31	-	2.
-	-	-	1 055	-	19	3	1 077	528	549	30	546	3.
-	-	2	676	-	4	10	690	346	344	1	619	4.
5	2	9	558	-	81	4	643	317	326	-	445	1.
1	-	-	65	-	2	-	67	37	30	-	65	2.
12	2	12	691	-	59	10	760	375	385	24	350	3.
6	2	8	821	-	88	1	910	486	424	-	530	4.
6	-	-	553	-	11	-	564	277	287	-	422	5.
-	-	-	1 347	-	133	7	1 487	730	757	-	719	6.
-	-	-	1 397	-	86	-	1 483	712	771	-	656	7.
38	12	55	16 962	15	798	84	17 859	9 021	8 838	795	8 566	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end 1/4 mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	VI. Hedemarkens amt.								
	1. N. Østerdalen.								
1.	Kvikne	-	41	5 589	1 096	2	2	1	1
2.	Indset	-	20	4 536	230	1	1	-	-
3.	Tolgen	-	48	33 541	2 164	12	12	-	-
4.	Tønset	-	47	23 007	1 402	10	10	1	1
5.	Lilleelvedalen	-	70	17 001	701	7	7	-	-
6.	Foldalen	-	36	9 719	587	3	3	-	-
7.	Øvre Rendalen	-	40	16 134	1 989	6	6	4	4
8.	Ytre Rendalen	35	57	13 920	1 244	6	6	2	2
	2. S. Østerdalen.								
1.	Storelvedalen	-	32	22 542	2 412	7	7	-	-
2.	Aamot	-	90	25 688	2 455	8	7	-	-
3.	Trysil	31	203	33 980	4 314	11	9	-	-
4.	Elverum	-	80	57 807	3 436	12	11	-	-
	3. Solør.								
1.	Vaaler	-	66	31 574	2 493	10	9	-	-
2.	Aasnæs	78	60	32 412	3 901	10	10	-	-
6.	Hof	-	56	23 335	3 310	5	4	1	1
4.	Grue	-	214	58 816	6 183	13	13	2	2
5.	Brandvold	-	93	27 431	2 953	8	8	-	
	4. Vinger og Odalen.								
1.	Vinger	-	37	45 578	7 655	12	12	2	2
2.	Eidskog	-	150	55 873	5 594	11	10	-	
3.	Søndre Odalen	-	118	55 636	5 414	15	14	6	6
4.	Nordre Odalen	-	56	33 948	4 349	10	9	2	
	5. Hedemarken.								
1.	Løiten	-	46	31 428	4 568	7	7	1	
2.	Aadals brug	-	5	3 510	407	1	1	1	
3.	Romedal	13	32	42 450	7 043	11	10	-	
4.	Stange	-	41	49 242	7 719	12	12	-	
5.	Næs	145	-	31 495	3 818	8	4	3	
6.	Ringsaker	30	95	79 867	4 892	20	12	7	
7.	Vang	130	25	76 878	7 843	14	14	5	
	Hedemarkens amt	462	1 858	942 937	99 172	252	230	40	3

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
48	19	-	2	1	-	-	1	70	1 147	142	1.
31	2	-	1	-	-	-	1	30	641	10	2.
239	80	3	8	-	-	-	4	276	5 379	275	3.
231	77	3	4	1	-	-	3	272	5 090	716	4.
132	56	-	5	1	1	5	1	175	3 205	132	5.
95	-	-	3	1	-	2	1	100	1 624	180	6.
189	91	1	3	-	-	2	1	60	4 648	70	7.
132	44	1	2	-	-	3	-	-	3 080	103	8.
215	30	2	3	-	1	2	2	900	5 923	650	1.
253	8	-	8	3	2	3	3	674	6 774	714	2.
332	-	1	7	-	-	2	3	200	6 091	220	3.
408	-	1	8	1	2	3	3	1 140	9 024	915	4.
248	108	-	10	2	4	4	1	300	7 808	950	1.
264	105	1	9	6	2	2	1	707	8 616	1 430	2.
162	54	2	3	3	1	1	1	380	4 429	856	3.
483	41	-	11	4	6	3	1	537	10 915	2 000	4.
264	36	1	6	3	3	2	1	300	5 748	1 075	5.
478	39	4	5	3	5	2	1	80	8 370	1 020	1.
413	-	4	6	8	-	3	2	370	6 957	990	2.
606	108	5	8	1	3	10	3	958	12 066	1 182	3.
313	84	1	6	3	4	2	2	300	6 649	1 550	4.
180	85	-	6	1	-	1	1	180	5 850	802	1.
27	53	-	1	-	-	1	-	-	1 728	155	2.
312	40	1	6	3	6	-	2	320	6 207	1 586	3.
379	44	3	6	4	8	-	2	390	7 099	2 336	4.
249	107	3	8	7	-	1	3	560	6 588	856	5.
714	150	3	10	8	-	-	1	14	13 176	1 640	6.
528	126	2	11	3	7	-	2	895	10 803	1 883	7.
7 925	1 587	42	166	67	55	54	41	10 181	175 635	24 438	

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	VII. Bratsbergs amt.							
	1. Ø. Telemarken.							
1.	Tinn	11	10	-	1	-	1	2
2.	Gransherred	5	5	-	-	-	1	3
3.	Hovind	6	4	1	1	-	1	2
4.	Hjertdal	12	8	1	3	1	6	12
5.	Siljord	15	5	10	-	-	2	6
6.	Hviteseid	7	6	-	1	-	4	8
7.	Brunkeberg	8	8	-	-	-	2	4
8.	Vraadal	4	1	1	2	1	1	2
9.	Lardal	9	7	2	-	2	2	5
10.	Rauland	8	7	1	-	-	5	10
11.	Vinje	14	10	-	4	-	2	4
12.	Mo	14	7	3	4	1	2	4
13.	Aamdals værk	1	1	-	-	-	1	2
14.	Fyrisdal	14	8	5	1	-	2	4
15.	Nissedal	12	10	-	2	-	3	6
	2. N. Telemarken.							
1.	Hiterdal	11	9	1	1	1	4	9
2.	Saude	14	12	-	2	2	9	18
3.	Bø	12	11	-	1	2	4	8
4.	Lunde	7	7	-	-	-	7	14
5.	Flaabygd	3	3	-	-	-	3	6
6.	Holden	8	7	1	-	1	7	15
7.	Holdens jernværk	1	1	-	-	-	1	4
8.	Ulefos sagbrug	1	1	-	-	-	1	2
9.	Solum	13	11	2	-	1	11	25
10.	Gjemsø Legatskole	1	1	-	-	-	1	2
	3. Bamble.							
1.	Gjerpen	12	8	4	-	1	9	22
2.	Fossums brug	1	1	-	-	-	1	2
3.	Slemdal	6	3	3	-	-	4	8
4.	Eidanger	11	8	2	1	2	6	13
5.	Bamble	19	11	1	7	1	3	6
6.	Ødegaardens værk	1	1	-	-	-	1	2
7.	Sandøkedal	10	5	5	-	-	4	8
8.	Kils distrikt	1	1	-	-	-	1	2
9.	Skaatø	19	8	11	-	3	3	8
10.	Helle brug	1	1	-	-	-	1	3
11.	Kirkholmens brug	1	1	-	-	-	-	-
12.	Drangedal	20	9	5	6	2	10	20
	Bratsbergs amt	313	217	59	37	21	126	271

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			
-	-	-	284	13	-	-	297	153	144	-	-	1.
-	-	-	150	-	-	2	152	80	72	-	150	2.
-	-	-	90	8	-	6	104	50	54	8	-	3.
-	-	-	302	33	-	8	343	168	175	-	321	4.
-	-	-	457	-	-	14	471	236	235	-	41	5.
-	-	-	199	20	-	-	219	123	96	-	104	6.
-	-	-	156	-	-	5	161	88	73	-	50	7.
-	-	-	70	22	-	5	97	51	46	22	18	8.
-	-	-	178	-	-	5	183	86	97	-	-	9.
-	-	-	175	-	-	3	178	97	81	12	-	10.
-	-	-	224	31	10	3	268	149	119	31	-	11.
-	-	-	191	28	2	11	232	123	109	27	15	12.
-	-	-	51	-	-	3	54	25	29	-	42	13.
-	-	-	276	17	-	6	299	156	143	7	77	14.
-	-	-	228	21	-	2	251	121	130	35	75	15.
-	-	-	350	18	5	10	383	196	187	18	264	1.
-	-	-	355	11	9	8	383	202	181	11	373	2.
-	-	-	391	19	1	4	415	197	218	5	141	3.
-	-	-	204	-	-	-	204	105	99	-	217	4.
-	-	-	76	-	-	1	77	36	41	-	88	5.
-	-	-	305	-	24	-	329	155	174	5	318	6.
-	-	-	109	-	5	-	114	58	56	-	121	7.
-	-	-	45	-	-	-	45	21	24	-	55	8.
2	-	-	639	-	7	8	654	323	331	-	576	9.
-	-	-	43	-	7	-	50	21	29	-	50	10.
-	-	-	552	11	20	2	585	305	280	6	462	1.
-	-	-	46	-	2	-	48	22	26	-	44	2.
-	-	-	137	-	3	-	140	78	62	-	48	3.
-	-	-	409	12	26	4	451	240	211	40	355	4.
-	-	-	433	107	-	8	548	287	261	7	346	5.
-	-	-	76	-	-	-	76	46	30	-	-	6.
8	-	8	265	-	-	3	268	125	143	49	137	7.
1	1	1	86	-	-	-	86	42	44	-	78	8.
-	-	-	485	-	28	13	526	259	267	74	441	9.
-	-	-	72	-	2	-	74	35	39	-	71	10.
-	-	-	38	-	-	-	38	20	18	-	38	11.
4	1	4	497	98	3	6	604	296	308	7	181	12.
15	2	13	8 644	469	154	140	9 407	4 775	4 632	364	5 297	

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledede i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	VII. Bratsbergs amt.								
	1. Ø. Telemarken.								
1.	Tinn	-	26	20 015	2 737	6	6	-	-
2.	Gransherred	-	33	9 853	1 172	4	4	-	-
3.	Hovind	-	17	6 692	1 227	3	3	-	-
4.	Hjertdal	-	6	25 971	3 119	8	6	-	-
5.	Siljord	-	25	42 712	11 239	11	10	-	-
6.	Hviteseid	-	10	11 835	2 246	5	5	-	-
7.	Brunkeberg	15	13	10 261	1 651	5	5	-	-
8.	Vraadal	-	9	4 832	1 880	2	2	-	-
9.	Lardal	-	8	13 404	1 912	6	6	-	-
10.	Rauland	-	15	8 517	1 042	4	4	1	1
11.	Vinje	-	15	17 801	3 340	7	7	-	-
12.	Mo	-	17	12 217	2 447	6	6	-	-
13.	Aamdals værk	-	-	3 633	228	1	1	1	1
14.	Fyrisdal	-	3	22 589	2 211	8	8	-	-
15.	Nissedal	-	48	15 189	2 244	7	7	-	-
	2. N. Telemarken.								
1.	Hiterdal	-	11	22 431	4 792	8	8	-	-
2.	Saude	-	-	21 699	4 768	12	12	-	-
3.	Bø	-	18	24 874	4 810	8	8	-	-
4.	Lunde	-	4	10 814	1 812	7	7	-	-
5.	Flaabygd	-	9	4 625	696	3	3	-	-
6.	Holden	-	11	17 001	1 736	8	8	-	-
7.	Holdens jernværk	-	-	5 689	614	2	1	-	-
8.	Ulefos sagbrug	-	-	2 720	225	1	1	1	1
9.	Solum	-	24	34 020	9 119	12	11	-	-
10.	Gjemsø Legatskole	-	-	3 378	858	1	1	-	-
	3. Bamble.								
1.	Gjerpen	-	-	26 574	3 371	10	10	2	2
2.	Fossums brug	-	-	1 670	131	1	1	-	-
3.	Slemdal	-	11	7 593	1 203	3	2	-	-
4.	Eidanger	-	22	21 876	4 113	6	6	1	1
5.	Bamble	-	-	32 057	10 644	11	11	-	-
6.	Ødegaardens værk	-	-	8 664	581	1	1	1	1
7.	Sandøkedal	-	18	12 798	2 456	5	5	-	-
8.	Kils distrikt	-	5	4 215	889	1	1	-	-
9.	Skaatø	-	31	25 972	8 751	7	7	1	1
10.	Helle brug	-	-	3 644	655	1	1	-	-
11.	Kirkholmens brug	-	-	1 558	512	1	1	-	-
12.	Drangedal	-	76	36 614	6 814	11	11	-	-
	Bratsbergs amt	15	485	556 007	109 245	203	197	8	8

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	u den jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
144	-	5	1	-	-	-	2	102	2 695	276	1.
75	37	1	-	1	-	-	1	60	1 626	135	2.
74	-	-	2	1	-	-	1	20	1 125	125	3.
200	21	1	3	1	-	1	3	120	3 192	260	4.
266	6	1	4	1	-	10	3	110	3 866	423	5.
114	24	1	1	-	1	-	1	110	1 936	250	6.
108	12	3	-	1	-	-	1	90	1 890	240	7.
46	3	1	-	1	-	-	1	30	738	154	8.
141	-	1	2	1	-	-	3	40	2 022	210	9.
123	-	2	1	-	-	-	3	42	2 233	105	10.
158	-	2	2	1	-	-	3	23	2 259	370	11.
138	6	1	5	1	-	5	2	197	3 042	220	12.
18	12	-	-	-	-	-	-	-	588	40	13.
188	7	-	1	-	1	1	2	40	2 596	300	14.
150	18	2	2	1	-	6	2	149	2 543	218	15.
152	50	3	3	1	-	3	2	475	3 660	388	1.
208	92	-	9	1	-	-	2	330	5 138	150	2.
178	20	3	3	1	-	-	1	120	3 095	180	3.
124	42	2	3	1	-	6	1	160	2 590	194	4.
48	24	1	2	1	-	2	1	150	1 350	78	5.
157	41	-	6	-	1	2	2	600	4 029	170	6.
18	22	1	-	-	1	-	-	-	730	80	7.
18	22	-	1	-	1	-	-	-	800	80	8.
236	82	1	9	-	1	-	2	1 398	5 566	232	9.
18	22	1	-	-	-	1	-	-	831	60	10.
235	124	-	5	-	1	1	2	1575	6 914	450	1.
18	18	-	1	-	-	1	-	-	760	120	2.
96	11	-	1	1	2	-	1	229	1 875	329	3.
166	91	1	3	1	-	4	1	900	4 860	450	4.
246	102	6	3	1	-	10	1	1 200	6 772	270	5.
38	-	-	-	-	-	-	-	-	1 200	-	6.
122	38	-	4	-	-	-	1	810	4 422	-	7.
18	22	-	-	-	-	-	-	-	826	-	8.
240	72	-	4	-	-	4	1	800	6 579	660	9.
27	12	-	1	-	-	1	-	-	954	120	10.
18	16	-	1	-	-	1	-	-	794	80	11.
306	42	1	7	1	2	8	2	838	6 540	425	12.
4 630	1 111	41	90	19	11	49	48	10 718	102 636	7 842	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skole-kredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa Omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	VIII. Nedenæs amt.							
	1. Nedenæs.							
1.	Aamlid	18	4	3	11	-	-	-
2.	Gjerestad	8	7	-	1	-	6	12
3.	Vegardsheien	11	7	-	4	-	-	-
4.	Søndeled	17	13	3	1	2	1	2
5.	Egelands værk	1	1	-	-	-	-	-
6.	Holt	11	10	1	-	-	4	8
7.	Næs værk	1	1	-	-	-	1	2
8.	Dybvaag	7	7	-	-	-	-	-
9.	Flougstad	5	5	-	-	-	-	-
10.	Østre Moland	5	5	-	-	-	-	-
11.	Stokke	2	1	1	-	-	1	2
12.	Barbo	3	-	-	-	-	3	17
13.	Songe	1	1	1	-	-	1	4
14.	Tromø	6	6	-	-	-	4	9
15.	Øiestad	9	9	-	-	-	7	16
16.	Vrængen	1	1	-	-	-	1	4
17.	Hisø	3	3	2	-	-	3	12
18.	Froland	12	10	2	-	-	2	4
19.	Heirefos	4	3	1	-	1	-	-
20.	Mykland	5	1	4	-	-	-	-
21.	Fjære	7	7	-	-	-	3	6
22.	Birketvet	1	1	-	-	-	-	-
23.	Landvik	12	7	4	1	-	2	4
24.	Reddal	1	1	-	-	-	-	-
25.	Eide	5	5	-	-	-	-	-
26.	Vestre Moland	9	7	1	1	2	3	7
27.	Høivaag	11	8	2	1	-	5	10
28.	Birkenæs	8	5	1	2	2	3	6
	2. Sætersdalen.							
1.	Evje	8	2	4	2	1	-	-
2.	Hordnæs	8	2	4	2	-	-	-
3.	Iveland	7	4	2	1	-	-	-
4.	Veigusdal	8	4	-	4	-	-	-
5.	Bygland	17	8	2	7	3	2	4
6.	Valle	14	9	-	5	-	3	6
	Nedenæs amt	246	165	38	43	11	55	135
	IX. Lister og Mandals amt.							
	1. Lister.							
1.	Hægebostad	7	1	5	1	-	4	8
2.	Eken	6	-	2	4	2	3	6

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			No.
-	1	-	157	167	8	2	334	172	162	-	36	1.
-	-	-	263	20	-	9	292	160	132	-	234	2.
-	-	-	156	72	-	1	229	124	105	-	27	3.
-	-	-	526	23	-	3	552	256	296	-	260	4.
-	-	-	18	-	-	-	18	9	9	-	18	5.
-	-	-	579	-	-	2	581	266	315	-	579	6.
-	-	-	105	-	-	-	105	48	57	-	105	7.
-	-	-	486	-	7	2	495	262	233	-	486	8.
-	-	-	263	-	8	-	271	134	137	-	263	9.
-	-	-	188	-	-	3	191	109	82	-	155	10.
1	-	-	164	-	-	4	168	90	78	-	165	11.
-	-	-	773	-	28	4	805	417	388	-	773	12.
-	-	-	154	-	8	1	163	85	78	-	166	13.
-	-	-	345	-	10	-	355	185	170	-	346	14.
-	-	-	553	-	9	2	564	293	271	-	536	15.
-	-	-	122	-	2	1	125	68	57	-	118	16.
1	-	2	398	-	-	-	398	183	215	-	398	17.
-	-	-	329	-	3	8	340	180	160	-	267	18.
-	-	-	72	-	-	1	73	35	38	6	50	19.
-	-	-	83	-	-	1	84	446	38	-	54	20.
-	-	-	604	-	20	4	628	402	226	-	223	21.
-	-	-	118	-	10	-	128	71	57	-	108	22.
-	-	-	263	6	-	1	270	123	147	-	209	23.
-	-	-	33	-	-	-	33	16	17	-	33	24.
-	-	-	93	-	-	-	93	50	43	-	103	25.
-	-	-	314	15	27	1	357	182	175	8	344	26.
-	-	-	259	5	3	4	271	137	134	-	250	27.
-	-	-	163	37	-	-	200	104	96	-	181	28.
-	-	-	115	15	3	-	133	68	65	20	19	1.
-	-	-	123	37	6	3	169	92	77	-	95	2.
-	-	-	122	15	-	-	137	66	71	-	40	3.
-	-	-	87	56	-	1	144	69	75	-	95	4.
-	-	-	201	129	-	15	345	165	180	16	10	5.
-	-	-	262	82	6	16	366	193	173	-	46	6.
2	1	2	8 491	679	158	89	9 417	4 860	4 557	50	6 792	
-	-	-	154	14	-	3	171	74	97	37	114	1.
-	-	-	63	75	-	-	138	71	67	50	95	2.

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som vei lededes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end $\frac{1}{4}$ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	VIII. Nedenæs amt.								
	1. Nedenæs.								
1.	Aamlid	-	26	23 485	5 638	10	10	-	-
2.	Gjerestad	-	27	15 841	4 852	7	4	-	-
3.	Vegardsheien	-	40	19 058	4 430	6	6	-	-
4.	Søndeled	-	-	40 446	13 095	10	9	2	2
5.	Egelands værk	-	-	1 080	378				
6.	Holt	15	8	39 438	8 809	10	10	-	-
7.	Næs værk	-	3	7 560	670	1	1	-	-
8.	Dybvaag	90	17	34 053	6 303	9	9	5	5
9.	Flougstad	51	-	19 800	2 809	5	5	2	1
10.	Østre Moland	-	13	13 536	2 838	3	3	-	-
11.	Stokke	-	-	8 724	2 249	2	2	1	1
12.	Barbo	-	-	41 580	8 831	7	7	2	2
13.	Songe	-	-	8 316	1 517				
14.	Tromø	-	10	19 160	3 841	6	6	2	2
15.	Øiestad	-	19	30 850	5 572	9	6	3	3
16.	Vrængen	-	7	6 588	898	1	1	1	1
17.	Hisø	-	-	20 935	4 147	4	4	5	5
18.	Froland	-	72	22 444	4 832	7	7	-	-
19.	Heirefos	-	-	4 977	1 306	2	2	-	-
20.	Mykland	-	3	4 688	2 006	2	2	-	-
21.	Fjære	-	-	41 723	7 679	9	9	3	3
22.	Birketvet	-	-	4 932	928	2	2	1	1
23.	Landvik	-	21	17 047	2 995	6	6	1	1
24.	Reddal	-	1	2 376	712	1	1	1	1
26.	Eide	-	-	6 009	1 554	3	3	-	-
26.	Vestre Moland	17	5	22 396	3 459	6	6	1	1
27.	Høivaag	-	6	26 164	1 976	6	6	-	-
28.	Birkenæs	-	37	12 498	2 057	6	6	-	-
	2. Sætersdalen.								
1.	Evje	-	14	9 574	1 309	4	4	-	-
2.	Hordnæs	-	31	12 017	1 723	4	4	-	-
3.	Iveland	-	33	10 369	2 357	4	4	-	-
4.	Veigusdal	-	14	9 294	1 945	4	4	-	-
5.	Bygland	-	-	24 668	3 505	9	8	-	-
6.	Valle	-	5	22 135	3 382	9	9	-	-
	Nedenæs amt	173	412	603 761	120 602	174	166	30	29
	IX. Lister og Mandals amt.								
	1. Lister.								
1.	Hægebostad	-	9	8 176	1 381	4	4	-	-
2.	Eken	-	12	7 152	1 133	4	2	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.

for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
216	14	4	2	1	-	9	3	485	3 649	1 184	1.
129	74	1	6	1	-	3	1	550	4 048	280	2.
132	16	1	2	1	-	-	1	350	2 456	459	3.
264	64	1	5	-	2	3	2	970	6 586	420	4. 5.
162	134	-	6	1	-	2	1	2 000	7 250	268	6.
18	22	-	1	-	1	-	-	-	780	120	7.
168	392	2	6	-	1	7	1	1 000	10 150	1 035	8.
84	186	2	3	-	-	3	-	-	4 305	160	9.
60	60	1	2	-	1	2	1	400	2 700	250	10.
48	44	-	1	-	-	-	1	314	1 682	-	11.
162	198	6	1	-	-	5	1	1 200	8 540	1 000	12. 13.
129	159	1	4	-	3	3	1	800	5 668	688	14.
168	187	1	8	1	1	7	1	1 080	7 008	1 270	15.
36	44	-	1	-	-	1	-	-	1 200	160	16.
36	124	-	4	-	3	1	1	1 050	4 710	580	17.
156	69	1	2	1	1	5	1	750	4 557	-	18.
52	12	-	2	-	-	-	1	183	1 340	40	19.
52	8	1	1	-	-	-	1	170	1 266	48	20.
150	330	4	4	-	3	6	1	1 100	9 228	1 150	21.
27	93	2	-	-	1	1	-	-	2 720	130	22.
146	90	1	2	1	-	1	1	594	4 069	510	23.
12	26	-	1	-	1	-	-	-	700	110	24.
66	42	-	2	-	-	1	1	112	1 956	78	25.
141	119	1	4	1	1	2	1	1 350	5 455	660	26.
166	79	3	-	-	1	-	1	470	4 000	2 000	27.
124	65	1	4	-	1	-	1	395	3 555	317	28.
96	8	-	3	1	-	-	1	50	1 562	160	1.
96	8	1	3	1	-	-	1	60	1 632	100	2.
90	10	1	1	-	-	-	1	60	1 488	40	3.
96	12	-	2	-	-	-	1	120	1 428	390	4.
216	6	1	4	1	-	-	4	120	3 504	420	5.
186	18	3	2	1	-	-	3	116	2 984	360	6.
3 684	2 713	40	89	12	21	62	35	15 849	122 176	14 387	
94	22	3	-	1	-	-	1	60	1 884	160	1.
86	30	-	3	-	-	-	1	40	2 160	60	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skolekredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	(Forts.).							
3.	Aa	19	3	7	9	-	2	4
4.	Austad	10	2	4	4	-	3	6
5.	Kvaas	8	-	-	8	-	-	-
6.	Herod	9	1	3	5	-	-	-
7.	Spind	10	2	3	5	-	2	4
8.	Vanse	20	7	13	-	-	13	35
9.	Fjotland	8	-	4	4	-	-	-
10.	Liknæs	17	3	2	12	6	4	9
11.	Fedde	8	2	-	6	-	1	4
12.	Næs	13	2	11	-	1	3	6
13.	Hiterø	14	2	12	-	-	2	6
14.	Bakke	10	3	-	7	-	1	2
15.	Gyland	12	-	-	12	1	-	-
16.	Tonstad	7	1	5	1	4	2	4
17.	Lunde	6	1	4	1	2	-	-
	2. Mandal.							
1.	Tvet	5	3	1	1	-	3	6
2.	Drangsholdt distrikt	1	1	-	-	-	1	2
3.	Oddernæs	6	6	-	-	-	5	15
4.	Randøsund	12	-	1	11	-	-	-
5.	Øvrebø	5	2	3	-	-	1	2
6.	Hægland	6	-	6	-	-	-	-
7.	Vennesland	4	2	2	-	-	2	4
8.	Vigelands brug	1	1	-	-	-	1	2
9.	Søgne	14	8	6	-	1	3	7
10.	Grebstad	4	2	2	-	-	1	2
11.	Bjelland	7	4	1	2	-	-	
12.	Finsland	6	5	1	-	-	-	
13.	Grindem	7	3	4	-	-	-	
14.	Holme	11	5	2	4	-	1	
15.	Øslebø	7	5	2	-	-	1	
16.	Løvdal	6	2	4	-	-	-	
17.	Halsaa	12	8	4	-	-	8	1
18.	Hartmark	2	1	1	-	-	-	
19.	Valle	18	8	-	10	1	1	
20.	Spangereid	10	2	1	7	2	1	
21.	Vigmostad	7	3	2	2	1	1	
22.	Konnesmo	7	1	2	4	-	1	
23.	Aaseral	10	1	1	8	1	-	
	Lister og Mandals amt	352	103	121	128	22	71	16

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	240	121	2	5	368	180	188	-	17	3.
-	-	-	123	40	-	-	163	90	73	-	14	4.
-	-	-	-	97	-	-	79	46	51	-	-	5.
-	-	-	90	50	-	1	141	73	68	28	34	6.
-	1	-	119	49	-	-	168	88	80	28	29	7.
-	-	-	756	-	18	2	776	422	354	10	600	8.
-	-	-	83	55	-	-	138	70	68	-	36	9.
-	-	-	237	193	10	5	445	221	224	83	-	10.
-	-	-	100	52	-	-	152	66	86	13	67	11.
-	-	-	222	-	4	-	226	118	108	29	46	12.
-	-	-	280	-	3	-	283	145	138	7	79	13.
-	-	-	93	76	-	-	169	92	77	22	-	14.
-	-	-	-	154	-	-	154	76	78	17	-	15.
-	-	-	134	5	4	-	143	76	67	5	92	16.
-	-	-	100	11	-	3	114	61	53	25	30	17.
-	-	-	143	11	-	-	154	80	74	-	107	1.
-	-	-	63	-	-	-	63	31	32	-	55	2.
1	-	2	414	-	18	-	432	212	220	-	394	3.
-	-	-	14	164	-	-	178	93	85	-	178	4.
-	-	-	121	-	3	-	124	59	65	-	-	5.
-	-	-	96	-	-	-	96	47	49	-	-	6.
-	-	-	129	-	3	1	133	72	61	-	78	7.
-	-	-	21	-	-	-	21	16	5	-	21	8.
-	-	-	402	-	-	2	404	202	202	22	299	9.
-	-	-	92	-	-	-	92	55	37	10	-	10.
-	-	-	135	22	2	9	168	84	84	-	-	11.
-	-	-	102	-	-	-	102	58	44	-	91	12.
-	-	-	67	66	-	5	138	63	75	55	91	13.
-	-	-	137	30	-	1	168	86	82	-	172	14.
-	-	-	118	-	-	-	118	57	61	-	39	15.
-	-	-	88	-	3	-	91	48	43	-	24	16.
-	-	-	374	-	1	2	377	187	190	-	373	17.
-	-	-	39	-	-	-	39	19	20	-	39	18.
-	-	-	219	142	3	2	366	199	167	5	65	19.
-	-	-	99	123	1	-	223	100	123	6	58	20.
-	-	-	136	24	-	-	160	80	80	9	46	21.
-	-	-	75	53	1	-	129	75	54	-	-	22.
-	-	-	52	129	-	10	191	91	100	32	100	23.
1	1	2	5 930	1 756	76	51	7 813	3 983	3 830	493	3 483	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end 1 4 mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet
	(Forts.).								
3.	Aa	-	-	25 982	3 883	8	8	-	
4.	Austad	-	1	10 618	473	4	4	-	
5.	Kvaas	-	-	6 905	744	4	4	-	
6.	Herod	-	1	9 706	1 084	3	3	-	
7.	Spind	-	-	10 430	740	4	3	-	
8.	Vanse	7	-	43 055	4 922	13	10	-	
9.	Fjotland	-	-	9 936	2 510	4	4	-	
10.	Liknæs	-	10	25 708	5 339	8	7	-	
11.	Fedde	-	3	12 408	1 054	3	3	1	
12.	Næs	-	-	14 361	1 465	5	5	-	
13.	Hiterø	-	-	21 627	1 943	6	6	1	
14.	Bakke	-	-	12 267	2 628	4	4	-	
15.	Gyland	-	-	9 465	1 612	4	4	-	
16.	Tonstad	-	7	8 514	1 972	4	4	-	
17.	Lunde	-	20	7 047	1 787	3	3	-	
	2. Mandal.								
1.	Tvet	-	7	8 605	1 049	3	3	-	
2.	Drangsholt distrikt	-	2	3 294	474	1	1	-	
3.	Oddernæs	73	7	22 302	1 862	6	6	1	
4.	Randøsund	-	-	12 816	1 675	4	4	-	
5.	Øvrebø	-	11	7 870	1 949	3	3	-	
6.	Hægland	-	50	6 061	1 647	3	3	-	
7.	Vennesland	-	5	7 112	490	3	3	-	
8.	Vigelands brug	-	-	1 134	27	1	1	-	
9.	Søgne	-	23	22 299	2 704	7	7	-	
10.	Grebstad	-	-	5 385	888	2	2	-	
11.	Bjelland	-	37	11 160	2 199	4	3	-	
12.	Finsland	-	-	7 260	1 246	3	3	-	
13.	Grindem	-	3	7 743	1 885	3	2	-	
14.	Holme	-	5	11 110	826	6	6	-	
15.	Øslebø	-	-	8 069	737	4	4	-	
16.	Løvdal	-	3	6 130	914	4	4	-	
17.	Halsaa	-	-	20 819	1 938	9	9	-	
18.	Hartmark	-	-	2 808	261	1	1	-	
19.	Valle	-	3	23 172	1 552	8	6	-	
20.	Spangereid	-	-	13 765	765	6	6	-	
21.	Vigmostad	-	9	10 888	1 314	4	4	-	
22.	Konnesmo	-	2	8 737	849	4	4	-	
23.	Aaseral	-	-	11 817	4 738	5	5	-	
	Lister og Mandals amt	80	230	483 713	66 659	179	168	3	

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
246	4	2	4	1	-	2	1	320	4 520	416	3.
138	6	1	1	1	-	1	1	230	2 477	218	4.
96	-	-	3	-	-	-	1	106	1 554	432	5.
94	7	2	1	-	1	-	1	101	2 008	140	6.
120	9	1	3	1	-	1	1	138	2 505	493	7.
390	89	2	9	1	-	4	1	400	7 947	620	8.
96	7	1	3	-	-	-	1	25	1 513	212	9.
230	-	3	3	1	-	-	1	105	3 465	368	10.
130	6	1	-	-	-	-	1	110	1 726	50	11.
174	22	-	1	1	-	-	1	350	3 018	450	12.
200	20	3	-	-	1	-	1	150	3 438	300	13.
116	-	-	3	1	-	-	1	60	1 764	280	14.
118	-	1	1	1	-	-	1	40	1 656	170	15.
92	28	1	3	1	-	-	1	50	2 149	145	16.
72	10	-	1	1	-	-	1	25	1 331	130	17.
76	16	1	4	1	-	2	1	320	2 048	266	1.
18	22	-	1	1	-	-	-	-	600	220	2.
138	118	2	3	1	-	5	1	682	5 164	757	3.
144	24	1	2	-	-	-	1	377	2 063	1 318	4.
66	-	-	3	-	1	-	1	160	1 312	92	5.
72	-	1	1	-	-	-	1	70	1 134	36	6.
60	32	-	1	-	-	-	1	236	1 534	195	7.
18	16	-	1	-	-	1	-	-	720	100	8.
165	36	3	4	-	2	4	1	1 050	4 296	354	9.
51	-	-	2	-	1	1	1	240	1 154	200	10.
84	-	2	1	-	1	-	1	104	1 340	208	11.
72	6	1	-	1	-	1	1	40	1 128	168	12.
73	10	-	2	-	-	-	1	44	1 164	250	13.
134	32	-	5	-	2	-	1	240	3 057	501	14.
90	10	-	3	-	-	1	1	180	2 005	158	15.
72	12	1	1	-	1	-	1	95	1 417	200	16.
192	106	2	3	1	-	8	-	-	4 658	344	17.
24	6	-	-	-	-	1	1	200	420	40	18.
220	6	2	4	1	-	-	1	320	3 428	820	19.
147	6	1	2	-	1	-	1	180	2 009	740	20.
86	18	3	-	1	-	-	1	200	1 608	240	21.
86	14	1	2	-	1	-	1	180	1 480	210	22.
120	10	-	3	-	-	-	1	80	1 623	300	23.
4 700	760	42	87	18	12	32	37	7 308	90 477	12 361	

Skolevæsen
1885.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn var delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	X. Stavanger amt.							
	1. Jæderenog Dalerne.							
1.	Lunde	13	3	10	-	-	2	[illegible]
2.	Hæskestad	7	1	6	-	-	1	[illegible]
3.	Soggendal	22	3	15	4	1	9	18
4.	Helleland	10	3	-	7	-	-	-
5.	Birkrem	13	4	6	3	1	2	[illegible]
6.	Egersunds landsogn	14	10	3	1	-	8	1[illegible]
7.	Ogne	6	4	-	2	-	4	[illegible]
8.	Nærbø	6	4	1	1	-	3	[illegible]
9.	Varhoug	7	5	1	1	-	4	[illegible]
10.	Thime	11	7	2	2	-	7	1[illegible]
11.	Gjesdal	10	5	4	1	1	4	[illegible]
12.	Klep	8	8	-	-	-	7	1[illegible]
13.	Haaland	9	8	1	-	-	9	2[illegible]
14.	Høiland	14	14	-	-	-	13	3[illegible]
15.	Frue sogn	8	5	2	1	1	5	1[illegible]
16.	Randeberg	4	4	-	-	-	2	[illegible]
17.	Riskekverven	2	2	-	-	-	2	[illegible]
	2. Ryfylke.							
1.	Høle	6	3	2	1	1	3	[illegible]
2.	Fossan	19	8	2	9	2	4	1[illegible]
3.	Strand	10	5	5	-	3	7	1[illegible]
4.	Tou brug	1	1	-	-	-	1	[illegible]
5.	Rennesø	5	3	-	2	-	3	[illegible]
6.	Mosterø	4	4	-	-	-	4	[illegible]
7.	Hvitingsø	1	1	-	-	-	1	[illegible]
8.	Finnø	5	5	-	-	-	5	1[illegible]
9.	Talgø	3	2	1	-	-	1	[illegible]
10.	Hjelmeland	18	2	-	16	2	2	[illegible]
11.	Aardal	8	1	-	7	2	1	[illegible]
12.	Fister	7	3	-	4	1	1	[illegible]
13.	Jælse	21	7	-	14	1	4	[illegible]
14.	Sand	10	5	-	5	1	1	[illegible]
15.	Saude	9	5	-	4	2	4	[illegible]
16.	Suldal	14	8	4	2	3	4	[illegible]
17.	Vikedal	16	4	-	12	-	3	[illegible]
18.	Nerstrand	12	4	1	7	1	3	[illegible]
19.	Stjernerø	6	2	-	4	2	2	[illegible]
20.	Skjold	13	7	6	-	1	8	1
21.	Vats	8	1	6	1	-	3	
22.	Tysvær	15	3	5	7	1	3	
23.	Bukken	6	2	-	4	1	2	

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			No.
-	-	-	194	-	-	-	194	84	110	-	64	1.
-	-	-	123	-	-	10	133	67	66	-	46	2.
-	-	-	363	60	-	-	423	231	192	43	93	3.
-	-	-	84	79	-	3	166	79	87	6	-	4.
-	-	-	203	40	-	-	243	117	126	34	-	5.
-	-	5	321	16	-	-	337	174	163	87	-	6.
-	-	1	179	11	-	-	190	113	77	31	-	7.
2	-	2	204	14	1	2	221	112	109	-	102	8.
2	-	2	222	16	16	-	254	133	121	-	35	9.
3	-	3	356	27	-	1	384	192	192	27	137	10.
2	-	2	208	10	-	-	218	117	101	57	-	11.
2	-	2	317	-	9	-	326	163	163	15	40	12.
4	-	4	493	-	8	1	502	245	257	-	217	13.
14	1	14	580	-	7	2	589	295	294	-	20	14.
2	-	-	341	4	14	1	360	197	63	10	153	15.
1	-	4	130	-	-	-	130	69	61	-	84	16.
1	-	2	51	-	-	-	51	21	30	-	44	17.
-	-	-	137	17	-	1	155	86	69	21	27	1.
-	-	-	208	104	-	-	312	167	145	36	-	2.
-	-	-	294	14	-	1	309	149	160	14	143	3.
-	-	-	40	-	-	-	40	23	17	-	17	4.
-	-	-	144	6	-	1	151	77	74	6	136	5.
1	-	1	135	-	-	-	135	74	61	-	-	6.
1	-	1	70	-	-	1	71	36	35	-	52	7.
-	-	-	189	-	-	-	189	84	105	-	194	8.
-	-	-	57	-	-	-	57	24	33	-	46	9.
1	1	1	108	197	4	-	309	158	151	19	21	10.
-	-	-	43	81	-	-	124	59	65	26	-	11.
-	-	-	69	45	1	-	115	57	58	-	-	12.
-	-	-	134	196	6	2	338	196	142	252	-	13.
1	-	-	175	48	-	-	223	110	113	48	111	14.
-	-	-	288	31	-	-	319	155	164	31	153	15.
-	-	-	271	15	-	-	286	148	138	95	49	16.
-	-	-	203	171	-	23	397	195	202	49	-	17.
-	-	-	116	67	2	-	185	91	94	38	42	18.
-	-	-	59	47	-	3	109	53	56	-	38	19.
-	-	-	319	-	3	-	322	174	148	128	38	20.
-	-	-	185	5	-	-	190	87	103	132	-	21.
-	-	-	199	88	-	1	288	152	136	88	287	22.
-	-	-	42	64	6	10	122	61	61	14	-	23.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	X. Stavanger amt.								
	1. Jæderen og Dalerne.								
1.	Lunde	-	14	15 500	1 513	5	4	-	-
2.	Hæskestad	-	22	8 746	1 567	4	4	-	-
3.	Soggendal	-	-	31 835	2 666	10	10	-	-
4.	Helleland	-	-	12 201	2 818	4	4	-	-
5.	Birkrem	-	12	14 802	2 794	6	6	-	-
6.	Egersunds landsogn	-	-	26 103	3 001	7	7	-	-
7.	Ogne	-	-	9 431	1 516	3	3	-	-
8.	Nærbø	-	1	13 590	1 482	4	4	-	-
9.	Varhoug	-	5	13 988	1 246	4	4	-	-
10.	Thime	-	7	21 712	1 694	6	6	-	-
11.	Gjesdal	-	11	12 301	1 066	4	4	1	1
12.	Klep	-	6	17 051	2 684	5	5	-	-
13.	Haaland	-	-	35 505	2 798	5	5	2	2
14.	Høiland	-	-	29 320	1 996	11	11	-	-
15.	Frue Sogn	-	-	22 006	2 871	5	4	-	-
16.	Randeberg	-	-	8 064	1 421	2	1	1	1
17.	Riskekverven	10	3	2 668	394	1	1	1	1
	2. Ryfylke.								
1.	Høle	-	6	8 253	564	3	3	-	-
2.	Fossan	-	14	19 318	720	7	7	-	-
3.	Strand	-	-	19 798	1 847	7	7	-	-
4.	Tou brug	-	-	2 160	151	1	1	-	-
5.	Rennesø	-	-	8 010	1 540	3	2	-	-
6.	Mosterø	-	-	7 360	1 127	2	2	1	1
7.	Hvitingsø	-	-	5 040	1 031	1	1	-	-
8.	Finnø	-	-	10 530	1 855	4	4	-	-
9.	Talgø	-	-	2 938	541	2	2	-	-
10.	Hjelmeland	-	-	17 973	2 385	7	7	-	-
11.	Aardal	-	-	5 672	731	4	4	-	-
12.	Fister	-	-	7 284	732	3	3	-	-
13.	Jelse	-	7	20 061	2 531	7	7	-	-
14.	Sand	-	-	12 737	1 399	5	2	-	-
15.	Saude	-	-	17 158	2 053	5	5	-	-
16.	Suldal	-	-	16 471	808	6	6	-	-
17.	Vikedal	-	40	22 289	5 586	7	7	-	-
18.	Nerstrand	-	-	11 210	1 175	5	4	-	-
19.	Stjernerø	-	-	8 063	824	3	2	-	-
20.	Skjold	-	1	17 834	1 545	7	7	-	-
21.	Vats	-	-	9 241	590	3	3	-	-
22.	Tysvær	-	-	15 523	1 128	6	6	-	-
23.	Bukken	-	-	6 518	1 306	4	4	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
114	14	-	4	1	-	-	1	30	1 878	450	1.
90	6	1	3	1	-	-	1	40	1 456	316	2.
298	12	3	5	1	1	-	1	420	4 510	500	3.
110	-	-	3	1	-	-	1	30	1 928	296	4.
156	-	3	3	-	1	-	1	160	2 827	260	5.
202	-	2	4	-	1	1	-	-	2 748	260	6.
92	-	1	1	-	-	1	1	110	1 264	190	7.
99	20	2	2	2	-	-	1	80	1 673	366	8.
108	2	1	1	-	-	-	-	-	1 346	36	9.
184	10	2	2	1	-	5	1	180	2 974	592	10.
128	-	2	2	1	-	2	1	70	2 123	212	11.
153	7	-	2	1	-	4	3	90	2 029	289	12.
182	18	4	-	-	3	2	2	300	2 859	430	13.
300	7	1	5	1	4	6	1	175	4 102	490	14.
147	12	1	4	2	-	3	1	898	4 226	504	15.
90	18	-	1	1	-	1	1	100	1 470	160	16.
63	6	-	1	-	-	1	1	60	1 140	100	17.
99	6	-	2	1	-	1	1	148	1 399	209	1.
249	-	1	3	-	1	3	1	314	3 213	260	2.
200	26	-	5	1	1	-	1	84	3 008	464	3.
18	16	-	1	-	-	-	-	-	636	-	4.
65	31	1	2	1	-	2	1	100	1 665	371	5.
72	-	1	1	-	-	-	2	80	1 304	93	6.
36	6	-	1	-	-	1	1	70	730	52	7.
84	38	1	2	-	1	3	1	85	2 033	340	8.
40	5	1	1	-	1	1	1	15	705	310	9.
207	6	5	2	1	-	-	1	72	2 528	633	10.
109	-	1	1	-	-	-	1	20	1 133	366	11.
80	-	1	1	-	-	-	1	20	1 028	128	12.
227	-	3	3	1	-	1	1	60	3 282	728	13.
132	40	1	4	-	-	2	1	60	2 492	230	14.
144	15	2	3	-	-	-	1	80	2 249	160	15.
182	2	-	3	1	-	-	1	412	2 881	310	16.
209	-	2	1	1	-	-	3	135	2 407	766	17.
156	8	-	3	1	-	-	1	150	2 254	330	18.
93	6	-	2	-	1	1	1	40	1 269	189	19.
179	6	1	5	-	-	6	1	50	2 654	132	20.
92	-	-	3	-	1	3	1	20	1 344	68	21.
178	6	-	6	4	-	1	1	80	2 698	120	22.
90	-	-	4	3	1	1	1	50	1 440	980	23.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
24.	Skudesnæs	17	15	1	1	1	14	31
25.	Avaldsnæs	17	14	2	1	-	14	30
26.	Vigsnæs værk	1	1	-	-	-	1	6
27.	Torvestad	4	3	1	-	-	2	5
28.	Utsire	1	1	-	-	-	1	3
29.	Skaare	7	4	2	1	-	7	15
	Stavanger amt	428	214	89	125	29	191	427
	XI. S. Bergenhus amt							
	1. Søndhordland.							
1.	Tysnæs	7	3	2	2	-	3	7
2.	Opdal	12	1	10	1	-	2	4
3.	Onarheim	8	2	4	2	-	3	7
4.	Fitje	14	6	5	3	-	7	16
5.	Stordøen	12	4	8	-	1	5	12
6.	Fjelberg	7	4	3	-	1	4	9
7.	Eid	5	5	-	-	-	5	11
8.	Aalund	8	4	4	-	-	4	9
9.	Kvindherred	18	13	5	-	2	7	20
10.	Finaas	22	11	11	-	7	11	28
11.	Sveen	8	1	7	-	-	7	16
12.	Vikebygd	4	4	-	-	-	2	4
13.	Valestrand	4	3	1	-	2	3	7
14.	Etne	10	3	7	-	-	6	16
15.	Skonevik	21	8	4	9	1	4	9
16.	Strandebarm	21	14	5	2	-	15	32
	2. Hardanger og Voss.							
1.	Vikør	5	4	-	1	1	3	7
2.	Østensø	11	4	-	7	-	4	8
3.	Voss	38	15	12	11	-	17	35
4.	Vossestranden	7	5	2	-	1	5	13
5.	Ulvik	5	2	1	2	-	2	6
6.	Graven	6	4	-	2	-	4	9
7.	Eidfjord	6	2	-	4	1	2	6
8.	Ullensvang	38	19	2	17	-	15	32
9.	Røldal	3	2	-	1	-	2	4
	3. Nordhordland.							
1.	Lindaas	36	5	25	6	6	9	20
2.	Fedje	1	1	-	-	-	1	3
3.	Masfjorden	19	1	3	15	4	4	8
4.	Manger	19	6	13	-	-	9	23

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf				
			som undervistes									
haardgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kreds-skolens frivillige under-visning. (§ 7).	No.
1	1	1	629	15	-	2	646	347	299	7	67	24.
-	-	-	460	4	13	1	478	234	244	4	-	25.
1	-	-	265	-	7	-	272	137	135	-	265	26.
-	-	2	210	-	-	-	210	89	121	-	30	27.
-	-	-	60	-	-	-	60	30	30	-	41	28.
2	2	-	184	13	18	-	215	93	122	-	22	29.
41	5	47	9 662	1 505	115	66	11 348	5 755	5 593	1 318	2 814	
-	1	-	162	26	1	-	189	92	97	26	-	1.
-	-	-	228	6	2	-	236	130	106	31	-	2.
-	-	-	147	22	2	-	171	89	82	47	-	3.
-	-	-	277	32	4	1	314	162	152	-	-	4.
-	-	-	322	-	6	1	329	167	162	47	49	5.
-	-	-	165	-	5	1	171	82	89	20	-	6.
-	-	-	163	-	-	-	163	82	81	21	-	7.
-	-	-	242	-	4	-	246	115	131	20	-	8.
-	1	-	636	-	6	4	646	339	307	32	186	9.
-	-	-	701	-	-	-	701	383	318	57	-	10.
-	-	-	274	-	-	-	274	149	125	-	-	11.
-	-	-	105	-	7	5	117	64	53	-	-	12.
-	-	-	164	-	3	1	168	77	91	10	-	13.
-	-	-	332	-	-	1	333	167	166	-	-	14.
1	-	-	269	145	13	4	431	232	199	14	-	15.
-	-	-	658	17	7	1	683	346	337	58	-	16.
-	1	-	160	24	-	-	184	89	95	2	142	1.
-	1	-	140	72	-	-	212	115	97	35	-	2.
-	6	-	935	159	11	7	1 112	533	579	171	61	3.
-	-	-	306	-	-	-	306	145	161	15	-	4.
1	1	-	168	49	-	-	217	109	108	-	40	5.
-	-	-	154	19	1	1	175	81	94	-	22	6.
1	1	-	105	54	-	-	159	74	85	6	-	7.
-	-	-	589	191	2	1	783	387	396	46	138	8.
-	-	-	106	20	-	-	126	66	60	-	126	9.
-	-	-	721	115	-	-	836	401	435	64	-	1.
-	-	-	54	-	-	-	54	30	24	-	-	2.
-	1	-	104	241	-	-	345	161	184	36	-	3.
-	-	-	724	-	6	-	730	357	373	12	75	4.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som vei ledede i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end 1/4 mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
24.	Skudesnæs	-	-	38 388	2 246	11	11	-	
25.	Avaldsnæs	-	-	27 056	1 407	9	9	-	
26.	Vigsnæs værk	55	-	13 410	1 938	2	1	1	
27.	Torvestad	-	-	11 304	882	2	2	2	
28.	Utsire	-	-	3 147	233	1	1	-	
29.	Skaare	-	-	11 664	1 170	4	4	-	
	Stavanger amt	65	149	671 233	73 572	217	207	9	
	XI. S. Bergenhus amt.								
	1. Søndhordland.								
1.	Tysnæs	-	-	10 767	1 577	4	3	-	
2.	Opdal	-	-	14 128	1 835	5	3	-	
3.	Onarheim	-	-	9 322	903	3	2	-	
4.	Fitje	-	26	17 429	1 865	7	6	-	
5.	Stordøen	10	-	19 438	1 740	6	6	-	
6.	Fjelberg	-	-	8 907	931	4	4	-	
7.	Eid	-	-	8 717	769	3	2	-	
8.	Aalund	-	7	10 721	1 619	4	4	-	
9.	Kvindherred	-	22	36 878	4 158	9	9	-	
10.	Finaas	-	-	38 352	4 558	11	10	-	
11.	Sveen	-	-	13 954	1 691	5	4	-	
12.	Vikebygd	4	12	6 695	1 187	2	1	-	
13.	Valestrand	-	-	12 217	852	3	3	-	
14.	Etne	-	4	20 064	2 398	6	5	1	
15.	Skonevik	-	13	26 997	1 754	9	9	-	
16.	Strandebarm	-	22	37 906	1 696	11	10	1	
	2. Hardanger og Voss.								
1.	Vikør	-	-	11 779	471	3	3	-	
2.	Østensø	-	-	12 299	458	5	5	-	
3.	Voss	-	11	66 407	3 665	21	20	1	
4.	Vossestranden	-	18	16 936	805	5	5	-	
5.	Ulvik	-	16	13 467	545	3	3	-	
6.	Graven	-	29	12 665	715	3	3	2	
7.	Eidfjord	-	-	8 989	885	3	3	-	
8.	Ullensvang	-	-	47 168	1 791	17	16	5	
9.	Røldal	-	-	7 164	1 169	3	3	-	
	3. Nordhordland.								
1.	Lindaas	-	4	48 481	6 633	13	12	-	
2.	Fedje	-	-	2 730	305	1	1	-	
3.	Masfjorden	-	-	20 101	2 134	7	7	-	
4.	Manger	-	43	43 700	1 914	9	9	-	

tilstand i rigets landdistrikter.
'or skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
334	20	4	6	2	4	5	3	492	4 978	680	24.
294	-	-	7	1	-	8	1	280	4 214	350	25.
54	75	1	1	-	-	2	-	-	3 260	240	26.
93	13	1	1	-	1	-	1	240	1 874	314	27.
27	11		1	-	1	-	1	40	904	130	28.
144	4	1	1	-	1	3	1	500	2 364	262	29.
6 403	472	51	119	31	24	70	50	6 440	102 499	14 666	
107	-	1	2	1	-	1	1	60	1 664	192	1.
148	-	-	3	1	-	-	1	93	1 744	240	2.
98	-	-	2	1	-	-	1	40	1 520	160	3.
219	-	1	5	1	-	-	1	320	3 578	250	4.
186	20	2	4	1	-	-	1	240	3 112	306	5.
103	-	-	3	1	-	-	1	39	1 515	136	6.
97	-	-	3	1	-	1	1	74	1 568	304	7.
119	-	1	3	1	-	-	1	30	1 938	241	8.
304	9	3	4	1	-	-	4	301	4 777	447	9.
365	-	1	7	1	-	-	3	270	5 570	492	10.
158	-	-	4	1	-	-	1	150	3 195	300	11.
60	-	-	1	1	1	-	1	44	1 235	125	12.
87	-	-	2	2	-	-	1	104	1 337	260	13.
182	-	4	5	1	-	-	3	98	3 788	192	14.
280	-	4	3	-	-	-	3	608	4 514	198	15.
343	-	-	8	-	-	-	2	305	6 461	85	16.
89	7	-	-	1	-	-	1	135	1 239	150	1.
143	-	-	3	1	-	-	1	200	2 288	135	2.
562	6	1	18	1	-	1	2	1 240	10 324	640	3.
138	-	2	1	1	1	-	2	280	2 316	210	4.
96	-	-	2	2	-	-	1	190	1 924	507	5.
120	4	-	2	-	1	-	1	134	2 154	165	6.
97	-	-	2	1	-	-	1	75	1 831	138	7.
545	39	5	14	1	-	-	3	500	8 875	607	8.
57	33	1	2	1	-	-	1	10	1 503	230	9.
444	-	3	7	1	1	1	4	500	6 908	504	1.
27	3	-	1	-	-	-	1	30	518	20	2.
232	-	1	4	-	-	-	2	300	3 764	50	3.
314	3	1	6	1	-	-	3	600	5 168	354	4.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
5.	Herlø	14	7	7	-	-	6	1
6.	Hosanger	28	1	2	25	1	3	6
7.	Alversund	17	3	7	7	-	6	14
8.	Hammer	19	2	11	6	-	10	21
9.	Salhus fabrik	1	1	-	-	-	1	2
10.	Brudvik	17	3	1	13	-	2	4
11.	Dale fabrik	1	1	-	-	-	1	2
12.	Haus	19	12	2	5	1	10	21
13.	Arne fabrik	1	1	-	-	-	1	5
14.	Aarstad	2	2	-	-	-	2	10
15.	Bergens mek. værksted	1	1	-	-	-	1	5
16.	Fjeld	13	4	9	-	-	7	1
17.	Askøen	13	10	3	-	-	12	3
18.	Alvøens fabrik	1	1	-	-	-	1	4
19.	Sund	12	1	11	-	-	8	16
20.	Østervold	9	1	8	-	-	2	5
21.	Møgster	8	2	6	-	-	4	8
22.	Fane	15	4	11	-	-	14	31
23.	Os	22	7	15	-	3	11	25
24.	Fuse	21	5	16	-	-	7	16
	Søndre Bergenhus amt	609	225	243	141	32	274	639
	XII. N. Bergenhus amt.							
	1. Sogn.							
1.	Hyllestad	22	2	5	15	-	2	4
2.	Evindvik	32	5	1	26	2	6	13
3.	Ladvik	9	1	3	5	-	3	6
4.	Kirkebø	11	1	2	8	-	2	4
5.	Brekke	10	1	9	-	-	3	6
6.	Vik	16	5	3	8	-	5	13
7.	Balestrand	9	6	1	2	1	7	16
8.	Lekanger	8	7	1	-	-	7	18
9.	Sogndal	18	9	7	2	1	7	18
10.	Lærdal	12	10	2	-	-	8	19
11.	Aurland	11	6	-	5	1	4	8
12.	Hafslo	14	6	5	3	1	6	13
13.	Jostedal	7	1	1	5	1	1	2
14.	Lyster	18	8	-	10	-	8	18
15.	Aardal	10	4	2	4	3	4	10
	2. Sønd- og Nordfjord.							
1.	Selø	29	4	25	-	3	10	21
2.	Daviken	20	1	19	-	-	8	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kreds-skolens frivillige under-visning. (§ 7).	No.
-	-	-	418	-	8	-	426	197	229	-	-	5.
-	-	-	82	359	17	-	458	243	215	6	-	6.
-	-	-	388	90	-	-	478	241	237	-	-	7.
-	-	-	477	100	11	-	588	307	281	-	-	8.
-	-	-	50	-	-	-	50	27	23	-	-	9.
-	-	1	129	208	-	-	337	179	158	-	24	10.
-	-	-	42	-	-	-	42	20	22	-	-	11.
-	-	-	498	96	-	2	596	308	288	9	-	12.
-	-	-	141	-	-	-	141	79	62	-	-	13.
2	-	-	365	-	48	-	413	221	192	-	-	14.
1	-	-	171	-	3	-	174	88	86	-	-	15.
-	-	-	444	-	3	3	450	238	212	-	-	16.
1	-	1	817	-	27	4	848	426	422	-	423	17.
-	-	-	73	-	-	-	73	40	33	-	75	18.
-	-	-	300	-	2	-	302	158	144	19	-	19.
-	-	-	194	-	6	-	200	89	111	7	-	20.
-	-	-	155	-	-	-	155	81	74	24	-	21.
-	-	-	628	-	-	1	629	350	279	-	289	22.
-	-	-	596	-	-	3	599	323	276	120	-	23.
-	-	-	433	-	2	1	436	202	234	28	25	24.
7	13	2	15 512	2 045	207	42	17 806	9 041	8 765	983	1 675	
-	-	-	140	179	4	5	328	170	158	93	10	1.
-	-	-	191	444	-	2	637	338	299	40	-	2.
-	-	-	62	93	-	-	155	74	81	10	-	3.
-	-	-	95	137	-	1	233	109	124	9	-	4.
-	-	-	134	-	-	-	134	85	49	44	-	5.
1	-	-	397	110	16	-	523	261	262	-	218	6.
-	-	-	325	41	-	-	366	182	184	-	7	7.
-	-	-	457	-	-	-	457	223	234	-	-	8.
1	-	-	535	34	4	2	575	285	290	9	-	9.
-	-	-	520	-	-	-	520	259	261	-	128	10.
-	-	-	205	72	2	3	282	143	139	44	-	11.
1	-	-	396	32	3	-	431	210	221	31	74	12.
-	-	-	63	58	-	-	121	58	63	17	-	13.
-	-	-	380	122	7	1	510	256	254	38	-	14.
-	-	-	202	37	-	-	239	122	117	14	-	15.
-	1	-	741	-	6	-	747	336	411	38	19	1.
-	-	-	421	-	3	-	424	207	217	31	-	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som vei ledede i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve
	(Forts.).								
5.	Herlø	-	-	27 055	1 858	6	6	-	-
6.	Hosanger	-	-	29 375	1 264	11	10	-	-
7.	Alversund	-	-	26 314	2 609	8	8	-	-
8.	Hammer	-	-	34 969	2 863	10	9	-	-
9.	Salhus fabrik	-	-	6 300	223	1	1	-	-
10.	Brudvik	-	-	22 293	2 507	6	5	-	-
11.	Dale fabrik	-	-	10 080	392	1	1	-	-
12.	Haus	-	7	35 155	3 358	9	9	-	-
13.	Arne fabrik	-	-	19 569	2 154	3	3	-	-
14.	Aarstad	-	13	35 307	2 934	2	2	2	2
15.	Bergens mek. Værksted	-	-	16 581	819	1	1	1	1
16.	Fjeld	-	-	25 812	1 580	7	7	-	-
17.	Askøen	-	-	60 235	3 839	9	9	3	2
18.	Alvøens fabrik	-	-	8 597	299	1	1	1	1
19.	Sund	-	-	15 498	1 371	6	6	-	-
20.	Østervold	-	1	11 682	597	3	3	-	-
21.	Møgster	-	-	7 493	672	3	3	-	-
22.	Fane	-	18	35 382	3 393	10	9	-	-
23.	Os	-	31	34 579	2 074	9	9	-	-
24.	Fuse	-	-	28 285	2 573	10	9	-	-
	Søndre Bergenhus amt	14	297	1 074 939	88 402	301	282	17	16
	XII. N. Bergenhus amt.								
	1. Sogn.								
1.	Hyllestad	-	11	18 717	2 740	7	6	-	-
2.	Evindvik	32	16	38 600	6 275	13	13	-	-
3.	Ladvik	-	5	10 951	1 037	4	4	-	-
4.	Kirkebø	-	14	15 077	645	4	4	-	-
5.	Brekke	-	-	8 153	641	4	4	-	-
6.	Vik	-	-	31 644	1 809	9	8	-	-
7.	Balestrand	-	4	20 042	1 102	5	5	-	-
8.	Lekanger	-	26	24 478	1 183	6	6	-	-
9.	Sogndal	-	5	33 707	3 043	11	10	-	-
10.	Lærdal	-	14	25 173	2 681	8	8	-	-
11.	Aurland	-	17	24 910	761	6	6	-	-
12.	Hafslo	-	-	27 601	1 223	8	8	-	-
13.	Jostedal	-	-	7 812	1 412	3	3	-	-
14.	Lyster	-	14	26 780	3 123	8	8	-	-
15.	Aardal	-	-	12 828	1 182	4	4	-	-
	2. Sønd- og Nordfjord.								
1.	Selø	-	10	46 772	2 483	13	13	-	-
2.	Daviken	-	-	23 859	1 940	7	6	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
227	-	4	1	1	-	-	1	516	3 848	332	5.
354	-	-	8	1	-	-	2	625	7 375	295	6.
252	-	1	7	-	-	-	3	314	4 222	98	7.
300	-	-	6	1	-	2	2	804	4 754	940	8.
42	-	-	-	-	-	1	-	-	600	200	9.
216	12	-	6	1	-	-	2	560	4 982	140	10.
40	-	-	-	-	-	-	-	-	720	-	11.
300	-	3	4	-	-	2	1	280	4 608	100	12.
120	-	-	2	-	-	3	-	-	2 250	200	13.
168	-	1	1	-	2	-	-	-	2 600	460	14.
84	-	-	1	-	-	1	-	-	1 420	220	15.
228	-	-	6	-	-	-	1	620	4 140	-	16.
291	114	1	7	1	-	6	2	1 540	8 444	662	17.
52	28	-	-	-	-	-	-	-	1 450	-	18.
186	-	1	4	1	-	-	1	400	3 192	220	19.
117	-	-	3	1	-	-	1	215	1 979	255	20.
105	-	1	2	-	-	-	1	303	1 943	-	21.
318	12	2	7	1	1	2	2	1 498	6 562	244	22.
359	-	-	7	1	-	1	2	378	5 526	442	23.
330	3	-	8	2	-	1	3	530	5 600	820	24.
9 809	293	42	201	37	7	23	73	15 553	172 543	14 266	
218	3	2	3	1	-	-	3	180	4 071	260	1.
433	-	-	11	2	3	-	3	900	7 609	1 471	2.
118	-	1	1	1	-	-	1	99	1 656	245	3.
144	-	1	2	-	1	-	1	100	2 076	304	4.
125	-	1	1	-	1	-	1	163	1 800	254	5.
249	35	1	4	1	1	-	4	338	3 900	1 265	6.
170	2	4	1	1	3	1	3	150	2 673	660	7.
189	-	1	4	1	-	-	3	260	3 009	740	8.
308	-	-	7	3	-	-	3	523	4 928	1 294	9.
211	36	2	3	1	2	1	3	500	4 011	1 050	10.
172	-	2	3	1	1	-	4	126	2 705	441	11.
219	3	2	5	1	-	-	5	141	3 407	720	12.
82	-	1	2	-	-	-	1	70	1 261	30	13.
253	-	3	4	-	-	-	4	562	4 237	182	14.
144	-	-	1	1	2	-	1	90	1 866	188	15.
425	3	4	7	1	1	-	2	454	6 525	334	1.
273	-	3	4	1	-	-	3	91	4 034	330	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn var delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
3.	Eid	14	2	4	8	1	4	10
4.	Hornindal	8	6	-	2	1	4	8
5.	Stryn	14	5	2	7	-	4	8
6.	Indviken	15	7	-	8	1	7	14
7.	Gloppen	17	10	5	2	-	3	2
8.	Bredheim	10	8	2	-	-	2	2
9.	Bremanger	16	2	14	-	1	4	10
10.	Kinn	38	4	4	30	1	5	11
11.	Jølster	17	8	1	8	-	3	6
12.	Førde	33	3	30	-	1	2	5
13.	Vefring	9	1	8	-	1	5	10
14.	Askevold	24	3	18	3	2	6	13
15.	Ytre Holmedal	20	7	13	-	-	8	17
16.	Indre Holmedal	21	1	20	-	1	6	13
	Nordre Bergenhus amt	512	144	207	161	23	154	318
	XIII. Romsdals amt.							
	1. Søndmøre.							
1.	Harham	13	1	-	12	-	3	6
2.	Roald	3	2	-	1	1	2	4
3.	Borgund	36	11	15	10	-	14	29
4.	Skodje	20	3	17	-	-	8	16
5.	Ørskog	8	7	1	-	-	3	7
6.	Søkelven	11	3	-	8	-	3	7
7.	Stranden	12	6	-	6	-	3	8
8.	Norddalen	11	10	1	-	-	8	17
9.	Sunelven	11	7	-	4	1	3	6
10.	Ulfsten	16	7	4	5	2	11	26
11.	Herø	14	7	7	-	-	13	26
12.	Lekanger	2	1	1	-	-	1	2
13.	Sandø	12	6	-	6	-	7	14
14.	Røvde	4	2	-	2	-	3	6
15.	Vanelven	13	7	5	1	2	6	13
16.	Volden	20	7	1	12	4	6	14
17.	Ørsten	10	3	-	7	1	3	9
18.	Hjørendfjord	12	1	1	10	1	4	8
	2. Romsdal.							
1.	Akerø	15	5	-	10	-	4	8
2.	Sandø	5	1	1	3	-	1	2
3.	Bud	9	3	6	-	-	5	12
4.	Frænen	11	7	4	-	4	8	17
5.	Bolsø	16	4	11	1	-	14	28

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	315	135	10	1	461	236	225	-	-	3.
-	-	-	220	24	3	-	247	126	121	20	45	4.
-	-	-	245	109	4	1	359	183	176	-	-	5.
-	-	-	244	209	7	1	461	223	238	11	-	6.
-	-	-	382	15	1	1	399	191	208	-	-	7.
-	-	-	274	-	-	-	274	143	131	-	-	8.
-	-	-	318	-	2	-	320	178	142	65	-	9.
-	-	-	223	378	-	3	604	326	278	15	-	10.
-	-	-	234	137	-	1	372	183	189	-	37	11.
-	-	2	783	-	10	4	797	401	396	6	-	12.
-	-	-	167	-	-	-	167	85	82	17	-	13.
-	-	-	451	38	6	3	498	240	258	44	13	14.
-	-	-	598	-	-	4	602	300	302	-	68	15.
-	-	-	564	-	4	-	568	298	270	9	27	16.
3	1	2	10 282	2 404	92	33	12 811	6 431	6 380	605	646	
-	-	-	41	274	-	-	315	171	144	-	-	1.
-	-	-	67	50	-	-	117	56	61	4	-	2.
-	-	-	852	34	-	1	887	445	442	67	-	3.
-	-	-	458	-	3	-	461	238	223	28	-	4.
-	-	-	270	-	-	-	270	137	133	49	-	5.
-	-	-	118	201	-	-	319	146	173	-	-	6.
-	-	-	223	110	3	-	336	160	176	219	-	7.
-	-	-	384	-	1	-	385	199	186	25	-	8.
-	-	-	182	64	-	-	246	121	125	11	-	9.
-	-	-	431	58	-	-	489	230	259	15	278	10.
-	-	-	399	-	7	2	408	219	189	-	115	11.
-	-	-	55	9	2	-	66	33	33	-	-	12.
-	-	-	222	99	4	3	328	169	159	11	-	13.
-	-	-	51	74	-	-	125	57	68	54	-	14.
-	-	-	380	22	2	-	404	217	187	11	-	15.
-	1	-	381	185	15	1	582	282	300	6	-	16.
-	1	-	251	100	1	1	353	174	179	-	-	17.
-	-	-	50	250	-	-	300	147	153	19	10	18.
-	-	-	154	136	-	1	291	149	142	-	-	1.
-	-	-	82	46	1	-	129	79	50	-	-	2.
-	-	-	300	-	-	2	302	162	140	8	-	3.
-	-	-	403	-	-	2	405	227	178	-	-	4.
-	-	-	578	-	-	2	580	285	295	18	-	5.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
3.	Eid	-	-	28 292	2 190	8	7	-	-
4.	Hornindal	-	11	13 998	1 363	4	4	-	-
5.	Stryn	-	4	24 180	1 514	7	7	-	-
6.	Indviken	12	6	32 197	1 073	8	8	-	-
7.	Gloppen	-	39	27 555	2 031	8	7	-	-
8.	Bredheim	-	-	19 382	1 172	6	6	-	-
9.	Bremanger	-	-	17 551	1 511	6	6	-	-
10.	Kinn	-	-	37 093	6 781	15	15	-	-
11.	Jølster	20	4	25 550	2 150	9	8	-	-
12.	Førde	-	35	58 765	3 703	13	13	1	1
13.	Vefring	-	-	9 035	891	4	3	-	-
14.	Askevold	-	1	31 481	2 465	9	8	-	-
15.	Ytre Holmedal	-	50	38 578	1 060	9	9	-	-
16.	Indre Holmedal	-	-	31 624	1 744	9	8	-	-
	Nordre Bergenhus amt	64	286	792 385	62 927	235	225	1	1
	XIII. Romsdals amt.								
	1. Søndmøre.								
1.	Harham	-	-	20 496	1 554	5	5	-	-
2.	Roald	-	-	6 066	263	2	1	-	-
3.	Borgund	-	-	54 019	4 094	14	14	-	-
4.	Skodje	-	25	27 450	1 348	9	9	-	-
5.	Ørskog	-	1	15 301	285	3	3	1	1
6.	Søkelven	-	-	20 029	1 196	4	4	-	-
7.	Stranden	-	27	18 838	524	5	5	-	-
8.	Norddalen	-	30	22 316	1 275	5	5	1	-
9.	Sunelven	-	19	15 308	807	5	5	-	-
10.	Ulfsten	-	19	27 846	1 956	10	9	-	-
11.	Herø	-	-	19 045	1 808	8	8	-	-
12.	Lekanger	-	6	3 638	246	1	1	-	-
13.	Sandø	-	-	19 375	1 385	5	4	-	-
14.	Røvde	-	2	6 371	352	2	2	-	-
15.	Vanelven	-	20	23 641	1 797	7	6	-	-
16.	Volden	-	7	34 793	2 543	9	9	-	-
17.	Ørsten	-	6	19 383	1 486	5	5	-	-
18.	Hjørendfjord	-	-	18 701	743	4	4	1	-
	2. Romsdal.								
1.	Akerø	20	-	18 716	723	6	6	-	-
2.	Sandø	-	10	9 713	367	2	2	-	-
3.	Bod	-	4	19 168	2 653	4	4	1	-
4.	Frænen	-	25	23 070	1 472	6	5	-	-
5.	Bolsø	-	25	29 998	4 286	7	7	1	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
223	-	2	6	1	-	-	2	298	3 759	267	3.
120	6	1	3	1	-	-	1	132	2 219	172	4.
192	-	-	6	1	-	-	3	63	3 456	432	5.
222	-	1	4	-	-	-	3	96	3 176	536	6.
218	12	1	7	1	-	-	2	153	3 718	122	7.
132	12	-	5	1	-	-	1	114	2 373	72	8.
203	-	2	2	1	-	-	1	90	2 780	170	9.
439	-	2	8	1	-	-	3	150	6 836	446	10.
228	2	2	7	1	-	-	2	120	4 561	400	11.
437	-	3	6	1	-	-	3	196	6 027	414	12.
134	-	-	3	1	-	-	1	50	1 980	220	13.
322	3	1	7	1	-	-	2	272	4 949	398	14.
291	11	1	7	2	-	-	3	405	6 092	569	15.
293	6	4	5	1	-	-	3	250	4 624	310	16.
7 187	134	48	139	30	15	2	75	7 136	116 318	14 296	
171	-	3	1	1	-	-	2	160	2 543	160	1.
54	-	1	-	-	-	-	1	80	826	20	2.
513	-	2	12	1	-	2	1	400	7 590	750	3.
273	-	1	4	1	1	1	2	185	4 538	390	4.
115	-	-	2	1	-	-	1	130	2 160	280	5.
159	-	1	3	-	-	-	1	125	2 940	90	6.
167	-	1	4	1	-	-	2	115	2 545	160	7.
189	-	1	4	1	-	-	1	100	2 723	206	8.
141	-	1	4	1	-	-	2	144	2 291	200	9.
291	34	-	9	1	-	1	2	176	6 586	252	10.
228	24	3	4	-	-	-	1	105	4 701	286	11.
26	-	-	1	1	-	-	1	25	539	253	12.
183	-	2	3	-	1	-	1	56	2 760	574	13.
58	-	1	1	1	-	-	1	25	830	324	14.
210	-	6	1	1	-	-	2	190	3 466	365	15.
289	-	3	5	1	-	-	1	235	5 103	620	16.
165	-	2	3	1	-	1	1	90	3 011	468	17.
167	3	-	1	-	1	-	1	133	1 605	687	18.
195	-	1	4	-	1	5	2	220	2 942	588	1.
72	-	1	1	1	-	1	1	100	922	222	2.
156	-	1	3	1	-	-	2	110	2 880	172	3.
207	-	1	3	1	-	1	2	200	3 070	210	4.
264	-	-	5	2	-	-	2	120	3 752	1 464	5.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa Omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn vare delte i surskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
6.	Næsset	16	9	7	-	2	9	23
7.	Veø	11	11	-	-	-	6	15
8.	Grytten	16	9	7	-	-	9	19
9.	Eid	2	2	-	-	-	2	4
10.	Vold	5	3	1	1	-	3	6
11.	Vestnæs	11	10	-	1	-	11	25
	3. Nordmøre.							
1.	Kvernæs	27	10	17	-	-	14	33
2.	Aure	11	6	5	-	-	11	29
3.	Edø	14	10	-	4	-	8	16
4.	Halse	7	4	3	-	-	4	9
5.	Tusteren	7	6	-	1	-	1	2
6.	Fredø	7	1	6	-	-	3	7
7.	Grip	1	1	-	-	-	1	2
8.	Rindalen	9	4	5	-	1	9	24
9.	Surendalen	9	1	8	-	1	8	19
10.	Stangvik	17	5	12	-	-	10	21
11.	Thingvold	16	7	9	-	-	7	16
12.	Øre	11	4	7	-	-	8	16
13.	Strømsnæsset	7	1	6	-	-	7	14
14.	Øxendalen	6	6	-	-	-	6	13
15.	Sundalen	13	4	8	1	-	8	17
	Romsdals amt	507	225	176	106	20	278	615
	XIV. Søndre Trondhjems amt.							
	1. Guldal.							
1.	Røros	13	6	7	-	-	5	16
2.	Holtaalen	3	3	-	-	-	3	7
3.	Singsaas	7	7	-	-	-	5	11
4.	Aalen	4	4	-	-	1	4	12
5.	Støren	8	3	1	4	2	4	9
6.	Budalen	4	-	-	4	-	1	2
7.	Soknedalen	10	2	1	7	-	3	6
8.	Horg	10	8	-	2	-	6	13
9.	Melhus	9	4	5	-	-	8	17
10.	Flaa	2	2	-	-	-	2	4
11.	Høilandet	6	-	-	6	-	-	-
	2. Strinde og Selbu.							
1.	Selbu	16	8	7	1	-	12	28
2.	Tydalen	4	3	1	-	-	1	3

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	575	-	-	5	580	313	267	79	236	6.
-	-	-	460	-	-	-	460	232	228	-	120	7.
3	1	-	464	-	8	3	475	230	245	41	52	8.
-	-	-	91	-	5	-	96	47	49	-	-	9.
-	-	-	127	8	-	2	137	65	72	-	-	10.
-	-	-	552	50	2	-	604	312	292	50	-	11.
-	-	-	1 047	-	11	11	1 069	526	543	9	-	1.
-	-	-	537	-	6	13	556	273	283	-	-	2.
1	-	1	415	105	1	3	524	230	294	-	-	3.
-	-	-	255	-	-	-	255	131	124	-	-	4.
-	-	-	144	27	-	1	172	89	83	-	-	5.
-	-	-	211	-	-	-	211	109	102	18	-	6.
-	-	-	28	-	-	-	28	17	11	-	28	7.
-	-	2	397	-	1	5	403	219	184	-	-	8.
-	-	-	462	-	-	4	466	234	232	36	361	9.
-	-	-	552	-	2	2	556	300	256	-	33	10.
-	-	-	443	-	-	1	444	217	227	-	-	11.
-	-	-	355	-	-	2	357	182	175	8	-	12.
-	-	-	194	-	-	-	194	110	84	-	-	13.
-	-	-	204	-	-	3	207	103	104	4	-	14.
-	-	-	325	26	2	1	354	181	173	-	-	15.
4	3	3	14 170	1 928	77	71	16 246	8 223	8 023	790	1 233	
1	1	-	573	-	43	-	616	313	303	-	438	1.
-	-	1	136	-	-	2	138	65	73	-	-	2.
-	-	1	221	-	-	3	224	117	107	-	59	3.
-	-	-	276	-	-	2	278	147	131	-	100	4.
-	-	-	199	81	5	-	285	140	145	28	71	5.
-	-	-	-	111	-	-	111	57	54	-	-	6.
-	-	-	105	154	-	2	261	137	124	-	-	7.
-	-	-	307	29	-	-	336	175	161	-	44	8.
-	-	-	283	-	3	-	286	141	145	-	167	9.
-	-	-	91	-	-	-	91	48	43	-	-	10.
-	-	-	-	166	1	2	169	87	82	-	-	11.
-	-	-	670	39	7	2	718	351	367	-	140	1.
-	-	-	111	-	5	-	116	54	62	-	-	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
6.	Næsset	-	60	31 963	3 500	8	7	1	1
7.	Veø	-	-	25 435	2 233	5	4	2	2
8.	Grytten	-	9	26 418	2 940	8	6	-	-
9.	Eid	-	10	5 184	320	1	1	-	-
10.	Vold	-	10	7 242	319	2	2	-	-
11.	Vestnæs	33	68	32 208	2 823	6	6	-	-
	3. Nordmøre.								
1.	Kvernæs	-	72	61 656	8 489	13	12	2	2
2.	Aure	-	149	29 322	2 668	7	5	3	3
3.	Edø	-	30	30 943	4 974	7	7	1	1
4.	Halse	-	27	15 138	702	4	4	-	-
5.	Tusteren	-	16	12 946	1 003	3	3	-	-
6.	Fredø	-	12	11 468	1 162	4	3	-	-
7.	Grip	-	-	1 931	96	1	1	-	-
8.	Rindalen	-	37	20 762	1 422	7	7	1	1
9.	Surendalen	-	36	24 732	2 148	9	9	-	-
10.	Stangvik	-	44	31 746	2 414	8	7	3	3
11.	Thingvold	-	27	22 460	1 298	7	6	1	1
12.	Øre	-	21	21 487	955	5	5	1	1
13.	Strømsnæsset	-	-	9 972	614	4	3	-	-
14.	Øxendalen	-	12	9 828	688	3	3	1	1
15.	Sundalen	-	12	20 286	1 257	6	6	1	1
	Romsdals amt	53	878	926 408	75 188	246	230	22	22
	XIV. Søndre Trondhjems amt.								
	1. Guldal.								
1.	Røros	-	71	35 714	1 775	10	9	-	-
2.	Holtaalen	-	24	7 170	547	2	2	1	1
3.	Singsaas	-	6	12 871	683	3	3	1	1
4.	Aalen	-	9	14 958	1 243	3	3	1	1
5.	Støren	-	30	15 774	588	5	4	-	-
6.	Budalen	-	-	7 254	197	2	2	-	-
7.	Soknedalen	-	-	16 964	472	5	5	-	-
8.	Horg	-	-	19 498	351	6	6	-	-
9.	Melhus	35	13	16 326	1 476	5	4	-	-
10.	Flaa	-	-	5 014	96	1	1	-	-
11.	Høilandet	-	-	12 026	1 037	2	2	-	-
	2. Strinde og Selbu.								
1.	Selbu	-	3	39 564	3 054	12	12	-	-
2.	Tydalen	-	4	6 750	333	2	2	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig					Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.	Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	No.
261	15	3	3	1	-	5	4	350	4 993	50	6.
202	16	1	3	1	1	3	3	160	3 380	492	7.
249	9	-	6	1	-	2	3	130	3 852	120	8.
36	-	-	1	1	-	-	1	40	592	215	9.
71	-	-	2	-	1	1	1	30	1 032	234	10.
223	-	1	5	1	1	-	3	76	3 372	538	11.
437	-	5	6	3	1	1	3	319	8 153	856	1.
261	-	-	6	1	-	6	1	150	3 780	284	2.
216	-	1	5	1	-	1	3	160	3 329	414	3.
114	-	1	1	1	1	-	1	100	1 995	539	4.
90	-	-	3	-	-	-	1	110	1 984	96	5.
108	-	1	2	1	-	-	1	80	1 696	320	6.
18	6	-	-	-	-	1	1	12	340	40	7.
219	-	6	1	1	-	2	1	90	4 424	370	8.
177	42	-	7	1	-	8	3	75	4 413	231	9.
283	12	-	6	-	2	6	3	193	4 114	200	10.
240	-	4	2	1	1	1	1	178	4 210	308	11.
172	-	2	3	-	-	3	1	90	3 174	216	12.
118	-	-	3	-	-	-	1	144	2 492	-	13.
121	-	-	2	2	-	1	2	67	1 560	648	14.
209	-	1	5	1	-	-	2	110	3 205	339	15.
8 118	161	58	150	36	12	53	73	5 888	136 413	15 251	
186	44	2	5	-	-	2	2	68	6 572	-	1.
60	12	-	1	-	-	-	1	40	1 048	40	2.
117	15	2	2	-	-	-	1	80	2 021	48	3.
111	7	-	3	-	-	-	1	50	2 211	70	4.
142	4	-	4	1	-	1	1	20	2 774	495	5.
54	-	-	1	-	-	-	1	16	958	307	6.
138	-	-	5	1	-	1	-	-	3 200	222	7.
175	6	-	6	1	-	2	1	40	3 773	180	8.
165	22	-	5	1	2	1	1	60	2 687	768	9.
36	-	-	1	-	-	1	1	50	713	120	10.
72	-	1	-	1	-	-	1	40	696	394	11.
297	27	1	11	1	2	-	1	300	7 470	336	1.
60	-	1	1	1	-	-	1	50	1 216	220	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn var delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
3.	Klæbu	7	5	2	-	-	5	1(
4.	Hlade	7	5	2	-	-	7	2
5.	Malvik	7	2	5	-	1	5	1
6.	Bratsberg	3	1	2	-	1	-	
7.	Leinstranden	4	1	3	-	-	3	(
8.	Bynæsset	6	6	-	-	-	6	1
9.	Buvik	2	2	-	-	-	2	
10.	Børsen	11	10	1	-	-	9	21
	3. Orkedal.							
1.	Orkedal	16	7	9	-	-	16	41
2.	Meldal	11	5	6	-	-	10	2
3.	Rennebu	10	1	9	-	2	8	1(
4.	Opdal	11	8	2	1	-	9	2
	4. Fosen.							
1.	Stadsbygden	7	2	5	-	-	7	1
2.	Rissen	15	4	11	-	-	15	3
3.	Ørlandet	16	7	9	-	1	9	2
4.	Bjugn	17	8	8	1	-	9	2(
5.	Aafjorden	24	1	20	3	-	6	1
6.	Bjørnør	30	11	-	19	-	9	1
7.	Hevne	22	10	2	10	-	9	1
8.	Dolm-Kvernvær	14	5	9	-	-	4	
9.	Fillan	13	6	7	-	-	4	
10.	Frøien	19	10	9	-	-	9	2
	Søndre Trondhj.s amt	368	167	143	58	8	215	50
	XV. Nordre Trondhjems amt.							
	1. Stjør- og Værdal.							
1.	Værdalen	23	4	18	1	-	11	3
2.	Skogn	6	6	-	-	-	6	2
3.	Levanger landsogn	4	2	2	-	-	4	1
4.	Hegre	11	4	7	-	-	6	1
5.	Meraker	6	4	-	2	2	4	
6.	Selbu værk	1	1	-	-	-	1	
7.	Nedre Stjørdalen	18	6	12	-	-	15	4
8.	Frosten	6	3	3	-	3	6	1
9.	Aasen	5	5	-	-	-	5	1
10.	Leksviken	12	7	5	-	-	6	1

lstand i rigets landdistrikter.

r skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	-	230	-	3	-	233	115	118	-	151	3.
3	-	-	749	-	68	5	822	411	411	-	543	4.
-	-	-	305	-	18	-	323	175	148	-	221	5.
-	-	-	67	-	-	-	67	31	36	-	48	6.
-	-	-	127	-	-	-	127	60	67	-	127	7.
-	-	-	269	-	-	-	269	135	134	-	-	8.
-	-	1	96	-	-	1	97	47	50	-	-	9.
-	-	-	481	-	6	4	491	243	248	-	214	10.
-	-	-	861	-	27	-	888	437	451	-	-	1.
-	-	-	374	-	6	1	381	195	186	-	-	2.
-	-	-	314	-	-	-	314	155	159	23	-	3.
-	-	2	529	42	-	16	587	299	288	-	485	4.
-	-	-	308	-	7	-	315	162	153	-	-	1.
-	-	-	610	-	-	2	612	328	284	-	-	2.
-	-	3	669	-	16	2	687	362	325	11	-	3.
-	-	-	684	18	-	9	711	391	320	62	-	4.
-	-	-	537	36	10	3	586	309	277	65	-	5.
-	-	-	387	327	16	2	732	403	329	46	-	6.
-	-	3	451	227	13	5	696	347	349	115	17	7.
1	-	-	360	-	4	8	372	199	173	70	-	8.
-	-	-	337	-	18	3	358	189	169	65	-	9.
-	-	-	813	-	2	4	819	384	435	62	8	10.
5	1	11	12 530	1 230	278	78	14 116	7 209	6907	547	2 833	
-	-	2	798	12	21	7	838	460	378	-	-	1.
-	-	-	509	-	10	15	534	273	261	-	-	2.
-	1	2	211	54	3	2	270	157	113	-	211	3.
-	-	-	342	-	2	16	360	178	182	-	107	4.
-	-	-	197	23	13	12	245	131	114	13	-	5.
-	-	-	51	-	3	5	59	30	29	-	-	6.
-	-	-	871	-	26	-	897	443	454	-	-	7.
-	-	-	423	-	2	11	436	229	207	-	-	8.
-	-	-	237	-	-	6	243	127	116	-	-	9.
-	-	1	402	-	2	13	417	231	186	12	-	10.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgav

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veilededes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet
	(Forts.).								
3.	Klæbu	-	47	12 618	1 093	5	5	-	
4.	Hlade	-	-	41 475	6 881	8	8	3	
5.	Malvik	-	12	17 418	1 237	5	4	-	
6.	Bratsberg	-	8	4 338	473	2	2	-	
7.	Leinstranden	-	8	11 988	417	3	3	-	
8.	Bynæsset	-	2	15 536	563	4	4	-	
9.	Buvik	-	-	5 976	172	1	1	1	
10.	Børsen	-	25	27 116	830	8	7	-	
	3. Orkedal.								
1.	Orkedal	-	20	54 000	3 545	13	12	2	
2.	Melda[1]	-	58	20 430	1 336	7	7	-	
3.	Rennebu	-	31	16 741	1 032	5	5	3	
4.	Opdal	-	59	32 593	3 246	9	9	-	
	4. Fosen.								
1.	Stadsbygden	-	-	16 632	1 336	4	4	-	
2.	Rissen	16	9	32 940	2 535	8	7	-	
3.	Ørlandet	-	10	37 226	2 656	9	7	1	
4.	Bjugn	-	49	38 755	2 231	8	7	-	
5.	Aafjorden	-	19	34 268	5 383	9	9	-	
6.	Bjørnør	-	10	43 179	2 027	12	12	-	
7.	Hevne	-	19	38 650	5 205	10	9	2	
8.	Dolm-Kvernvær	-	19	21 203	3 870	5	5	1	
9.	Fillan	-	10	19 948	2 825	5	4	-	
10.	Frøien	-	32	46 602	4 681	9	7	1	
	Søndre Trondhj.s amt	51	607	799 520	65 426	207	193	17	1
	XV. Nordre Trondhjems amt.								
	1. Stjør- og Værdal.								
1.	Værdalen	-	22	47 328	5 105	14	13	-	
2.	Skogn	-	94	27 702	2 378	6	6	-	
3.	Levanger landsogn	-	19	16 794	1 493	4	4	2	
4.	Hegre	-	30	19 995	3 061	7	7	-	
5.	Meraker	-	30	13 806	1 085	3	2	-	
6.	Selbo værk	-	-	4 590	380	1	1	-	
7.	Nedre Stjørdalen	-	24	48 538	4 816	14	13	2	
8.	Frosten	-	23	22 007	2 126	5	5	-	
9.	Aasen	-	68	12 494	1 239	4	4	-	
10.	Leksviken	-	31	23 320	2 545	6	6	1	

ilstand i rigets landdistrikter.
or skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af natural-ydelser.	
114	34	-	4	2	-	1	1	24	2 384	452	3.
255	111	-	7	3	1	1	2	520	7 834	1 390	4.
144	30	1	4	-	-	1	1	130	4 110	160	5.
42	10	-	1	-	-	1	1	70	1 124	120	6.
66	18	-	2	-	-	1	1	24	1 261	244	7.
126	-	-	4	1	-	3	1	100	2 213	390	8.
48	-	-	1	1	-	-	1	50	552	225	9.
213	32	-	7	1	-	6	2	100	4 955	610	10.
465	-	2	11	2	1	5	2	170	8 123	830	1.
219	-	2	5	1	-	-	1	120	3 672	344	2.
182	-	-	5	1	-	-	1	40	2 870	240	3.
249	21	-	9	4	2	3	2	108	4 794	660	2.
135	-	1	3	2	-	-	1	95	2 178	620	1.
288	-	1	5	1	-	1	2	234	4 548	300	2.
311	-	3	6	1	1	4	2	350	5 487	1 221	3.
261	-	1	6	2	1	1	3	255	4 514	500	4.
304	-	1	5	1	-	-	2	400	6 010	220	5.
405	-	5	3	1	-	-	3	284	6 962	370	6.
321	3	3	6	1	-	2	3	500	5 488	240	7.
188	1	1	2	-	-	3	2	236	3 610	80	8.
162	-	2	2	1	-	4	1	150	3 230	130	9.
291	16	2	5	-	-	3	2	210	6 229	60	10.
6 402	413	32	148	33	10	48	50	4 984	127 487	12 606	
404	-	2	10	1	10	3	3	290	6 941	981	1.
216	-	-	6	2	4	-	2	130	3 810	1 236	2.
180	18	-	4	-	2	-	-	-	2 240	430	3.
173	18	1	4	-	1	4	1	270	3 562	320	4.
98	-	-	3	2	-	1	2	72	1 776	340	5.
30	-	-	1	1	-	-	-	-	507	242	6.
439	-	3	9	2	1	3	3	384	7 544	1 275	7.
153	-	1	4	1	1	-	1	140	2 527	246	8.
115	-	1	3	1	-	-	1	80	3 071	274	9.
194	-	1	5	1	1	1	2	200	3 300	920	10.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skolekredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa Omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn være delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	2. Inderøen.							
1.	Ytterøen	3	2	1	-	-	3	
2.	Ytterøens værk	1	1	-	-	-	1	
3.	Mosvik-Værran	13	5	2	6	1	6	1
4.	Inderøen	10	4	6	-	-	10	2
5.	Sparbu	9	2	7	-	-	7	1
6.	Skeid	6	1	5	-	-	3	
7.	Egge	4	1	3	-	-	1	
8.	Stod	10	8	2	-	1	5	1
9.	Snaasen	8	2	6	-	-	5	1
10.	Solberg-Malmo	10	8	-	2	-	9	1
11.	Aas	5	4	1	-	1	3	
	3. Namdalen.							
1.	Overhalden	7	-	7	-	-	7	1
2.	Grong	14	4	10	-	1	9	1
3.	Namsos herred	11	2	2	7	-	11	
4.	Lierne	7	2	1	4	-	2	
5.	Fosnæs	12	3	9	-	-	6	1
6.	Fladanger	7	5	2	-	-	4	
7.	Nærø	6	-	6	-	-	4	
8.	Vigten	8	2	6	-	-	5	1
9.	Kolvereid	9	1	8	-		5	1
10.	Salsbrugets brugsskole	1	-	1	-	-	-	
11.	Foldereid	4	-	4	-	-	2	
12.	Lekø	10	2	8	-	-	3	
	Nordre Trondhj.s amt	267	101	144	22	9	175	41
	XVI. Nordlands amt.							
	1. Søndre Helgeland.							
1.	Bindalen	14	2	-	12	-	10	2
2.	Brønø	24	-	24	-	2	17	3
3.	Velfjorden	8	2	6	-	-	6	
4.	Vegø	9	1	8	-	-	7	
5.	Tjøttø	21	2	19	-	-	9	
6.	Vefsen	37	3	34	-	1	14	3
7.	Hatfjelddalen	10	1	-	9	-	1	
8.	Herø	12	3	9	-	-	6	
9.	Stamnæs	11	2	9	-	-	7	
10.	Alstahoug	5	2	3	-	-	5	
	2. Nordre Helgeland.							
1.	Næsne	9	2	7	-	-	6	
2.	Dønnæs	4	2	2	-	-	4	

Istand i rigets landdistrikter.
r skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf		Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.			
-	-	-	135	-	2	1	138	68	70	-	41	1.
-	-	-	84	-	1	-	85	40	45	-	84	2.
-	-	-	311	99	3	5	418	219	199	42	-	3.
1	1	-	676	-	21	5	702	356	346	-	676	4.
-	1	-	341	-	-	-	341	180	161	27	-	5.
-	-	-	193	-	-	3	196	101	95	-	-	6.
-	-	-	115	-	12	-	127	70	57	-	-	7.
-	1	2	282	5	1	-	288	155	133	-	-	8.
-	-	-	256	-	5	-	261	131	130	36	67	9.
-	-	1	382	43	-	3	428	215	213	-	14	10.
-	-	3	198	-	10	-	208	100	108	-	-	11.
-	-	1	295	-	-	-	295	154	141	-	-	1.
-	-	-	393	-	7	4	404	212	192	126	22	2.
-	-	-	192	93	2	2	289	150	139	-	-	3.
1	-	1	107	63	-	1	171	90	81	14	-	4.
-	-	-	438	-	-	1	439	233	206	10	-	5.
-	-	-	255	-	9	-	264	138	126	19	-	6.
5	-	5	319	-	7	9	335	176	159	-	-	7.
-	-	-	400	-	2	28	430	219	211	-	-	8.
-	-	-	251	-	2	13	266	133	133	-	-	9.
-	-	-	22	-	-	3	25	13	12	-	-	10.
-	-	-	157	-	9	6	172	87	85	-	-	11.
-	-	-	266	-	15	7	288	161	127	46	-	12.
7	4	18	10 109	392	190	178	10 869	5 660	5 209	345	1 222	
-	-	-	74	237	7	9	327	160	167	182	-	1.
-	-	-	696	-	12	9	717	405	312	661	-	2.
-	-	-	166	-	-	15	181	90	91	110	-	3.
-	-	-	227	-	5	1	233	117	116	44	-	4.
-	-	-	430	-	11	24	465	252	213	340	80	5.
-	-	-	802	-	30	4	836	426	410	446	41	6.
-	-	-	51	122	-	4	177	86	91	126	-	7.
-	1	-	484	-	-	33	517	260	257	-	28	8.
-	-	-	365	-	19	6	390	215	175	111	-	9.
-	1	-	217	-	5	11	233	120	113	-	21	10.
-	-	-	427	-	14	2	443	222	221	109	-	1.
-	-	-	217	-	3	-	220	105	115	-	-	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledede i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end 1/4 mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal læreriner, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve
	2. Inderøen.								
1.	Ytterøen	23	-	7 696	616	3	3	-	-
2.	Ytterøens værk	-	-	4 536	282	1	1	-	-
3.	Mosvik-Værran	-	47	23 676	3 634	7	5	-	-
4.	Inderøen	51	61	37 913	3 676	10	10	-	-
5.	Sparbu	-	10	18 592	1 406	6	6	1	1
6.	Skeid	-	55	11 696	1 240	4	4	-	-
7.	Egge	24	-	8 100	453	2	2	-	-
8.	Stod	74	47	17 041	1 108	5	5	1	1
9.	Snaasen	52	45	12 819	1 097	5	5	-	-
10.	Solberg-Malmo	-	52	23 170	1 876	6	6	1	1
11.	Aas	-	79	10 714	1 077	3	3	1	1
	3. Namdalen.								
1.	Overhalden	74	-	15 930	1 251	4	4	2	2
2.	Grong	-	118	19 992	1 984	7	7	2	2
3.	Namsos herred	-	101	17 316	1 518	3	3	3	3
4.	Lierne	-	79	8 677	556	2	2	1	1
5.	Fosnæs	-	152	23 676	2 560	6	6	1	1
6.	Fladanger	-	140	14 602	1 466	4	3	-	-
7.	Nærø	-	100	18 167	1 673	2	2	2	2
8.	Vigten	-	270	20 713	3 625	4	4	1	1
9.	Kolvereid	-	86	15 846	1 753	4	4	1	1
10.	Salsbrugets brugsskole	-	5	1 764	102	1	1	-	-
11.	Foldereid	-	75	9 366	1 371	2	2	1	1
12.	Lekø	-	35	14 534	3 157	4	4	-	-
	Nordre Trondhj.s amt	298	1 898	593 110	61 709	159	153	23	22
	XVI. Nordlands amt.								
	1. Søndre Helgeland.								
1.	Bindalen	-	52	15 817	1 231	6	6	-	-
2.	Brønø	-	90	26 995	3 782	9	8	-	-
3.	Velfjorden	-	118	8 406	1 721	3	3	1	1
4.	Vegø	-	28	12 332	941	4	3	-	-
5.	Tjøttø	-	123	24 450	5 142	7	7	-	-
6.	Vefsen	-	107	36 634	4 550	13	12	1	1
7.	Hatfjelddalen	-	41	9 342	1 731	3	2	-	-
8.	Herø	-	111	29 590	5 962	5	5	-	-
9.	Stamnæs	-	12	19 082	3 145	4	4	-	-
10.	Alstahoug	-	44	11 773	1 649	3	3	-	-
	2. Nordre Helgeland.								
1.	Næsne	23	101	24 732	2 184	5	4	-	-
2.	Dønnæs	76	70	11 368	595	2	2	-	-

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
72	6	2	1	-	1	-	-	-	1 256	250	1.
27	18	-	1	-	-	-	-	-	960	-	2.
198	-	2	3	1	1	1	2	190	2 976	853	3.
269	15	1	9	1	1	2	3	488	6 690	404	4.
148	-	-	6	2	-	-	2	100	3 084	520	5.
99	-	-	3	-	1	-	1	60	1 768	120	6.
54	-	-	2	1	-	-	1	100	924	452	7.
159	-	1	4	1	1	3	2	170	2 735	283	8.
138	9	1	4	1	-	1	1	300	3 456	660	9.
181	3	1	4	3	-	3	2	340	4 061	426	10.
95	3	1	2	1	1	1	1	90	2 154	235	11.
159	-	2	3	1	-	3	2	120	2 535	974	1.
193	14	6	-	-	-	7	5	300	3 305	575	2.
158	-	-	2	2	-	-	2	250	1 778	818	3.
84	-	1	1	2	-	-	2	175	1 670	705	4.
203	-	1	4	-	-	-	2	220	3 011	643	5.
115	-	3	1	1	-	-	1	126	2 066	233	6.
105	-	-	1	-	-	-	1	75	1 711	110	7.
135	-	3	-	1	-	-	1	70	2 128	430	8.
138	-	-	2	1	1	2	1	160	2 428	466	9.
24	-	-	-	-	-	1	-	-	288	50	10.
69	-	-	2	-	-	-	1	58	1 570	60	11.
118	-	-	2	1	-	-	1	110	1 846	200	12.
4 943	104	34	106	31	27	36	49	5 068	89 678	15 721	
202	-	2	1	1	-	-	1	350	3 559	320	1.
317	-	2	6	2	-	-	2	470	5 193	700	2.
118	-	1	1	-	-	-	1	120	1 829	-	3.
144	-	1	2	1	1	-	1	280	2 297	230	4.
248	12	1	3	2	-	-	2	500	4 944	340	5.
466	16	2	9	3	-	-	1	700	9 493	650	6.
99	-	1	1	-	-	1	1	120	1 969	50	7.
198	4	2	2	1	2	-	1	650	4 011	250	8.
148	-	-	3	1	-	-	1	300	3 500	330	9.
99	5	-	1	1	-	-	1	139	2 047	222	10.
192	-	2	3	2	-	3	1	600	5 088	380	1.
81	-	1	1	1	-	1	1	300	2 378	252	2.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn var delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	(Forts.).							
3.	Hemnæs	17	5	12	-	-	9	23
4.	Mo	19	-	19	-	-	3	7
5.	Lurø	10	-	-	10	1	2	4
6.	Thrænen	3	2	-	1	-	-	-
7.	Rødø	10	1	9	-	-	4	8
8.	Melø	6	1	5	-	-	6	16
	3. Salten.							
1.	Gildeskaal	22	1	1	20	2	6	12
2.	Beieren	8	1	7	-	-	3	7
3.	Bodø landsogn	27	-	27	-	2	8	18
4.	Skjærstad	27	-	27	-	-	7	14
5.	Saltdalen	17	2	-	15	-	3	6
6.	Rørstad	37	1	6	30	-	2	4
7.	Kjerringø	5	2	1	2	-	2	5
8.	Stegen	12	6	6	-	-	8	17
9.	Ledingen	9	1	8	-	-	2	4
10.	Hammerø	17	3	14	-	-	6	12
11.	Tysfjorden	14	2	12	-	-	1	2
12.	Evindnæs	19	2	17	-	2	8	16
13.	Ankenæs	14	1	13	-	-	5	10
14.	Lødingen	13	1	12	-	-	8	16
15.	Hol	4	1	3	-	-	1	2
	4. Lofoten og Vesteraalen.							
1.	Værø	4	3	1	-	-	2	4
2.	Flakstad	3	1	2	-	-	3	9
3.	Moskenæs	2	2	-	-	-	2	6
4.	Buksnæs	18	1	17	-	-	4	9
5.	Borge	15	4	11	-	-	7	15
6.	Vaagen	12	9	3	-	1	10	29
7.	Gimsø	8	2	6	-	-	7	15
8.	Hadsel	22	7	15	-	-	21	45
9.	Bø	11	3	8	-	-	6	14
10.	Sortland	8	2	6	-	-	6	16
11.	Øksnæs	3	3	-	-	-	3	12
12.	Dverberg	3	1	2	-	-	1	2
13.	Andenæs	2	2	-	-	-	1	3
14.	Bjørnskind	6	1	5	-	-	6	8
	Nordlands amt	591	96	396	99	11	265	585

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjerningsskoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangsskoler.	udenfor kredsskolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	1	-	601	-	5	6	612	338	274	330	-	3.
-	-	-	506	-	6	89	601	319	282	120	-	4.
-	-	-	-	258	11	15	284	137	147	14	-	5.
-	-	-	46	15	-	-	61	30	31	-	-	6.
-	-	-	352	-	1	47	400	200	200	106	-	7.
-	-	-	450	-	9	24	483	238	245	-	-	8.
-	-	-	87	381	6	2	476	259	217	301	-	1.
-	-	-	228	-	-	3	231	101	130	204	-	2.
-	-	-	608	-	17	1	626	312	314	423	-	3.
-	-	-	555	-	14	3	572	289	283	558	-	4.
-	-	-	60	329	4	-	393	189	204	291	-	5.
-	-	-	111	367	6	-	484	248	236	449	-	6.
-	-	-	84	20	-	-	104	53	51	24	-	7.
1	-	-	342	-	4	3	349	193	156	345	-	8.
-	-	-	163	-	4	-	167	81	86	35	-	9.
-	-	-	375	-	6	3	384	196	188	297	-	10.
-	-	-	263	-	4	8	275	131	144	275	-	11.
-	-	-	508	-	7	8	523	277	246	523	-	12.
-	-	-	286	-	2	14	302	164	138	302	-	13.
-	-	-	268	-	8	21	297	154	143	297	-	14.
-	-	-	122	-	-	16	138	63	75	138	-	15.
-	-	-	101	-	-	-	101	49	52	-	-	1.
-	-	-	194	-	5	11	210	108	102	-	-	2.
-	-	-	116	-	17	8	141	72	69	-	-	3.
-	-	-	526	-	13	17	556	312	244	496	-	4.
-	-	-	573	-	7	22	602	316	286	438	-	5.
1	-	1	555	-	45	12	612	352	260	-	-	6.
-	-	-	228	-	-	3	231	117	114	228	-	7.
1	-	-	888	-	13	15	916	459	457	760	52	8.
-	-	-	519	-	5	32	556	306	250	22	-	9.
1	-	-	343	-	4	5	352	191	161	-	-	10.
-	-	-	397	-	15	47	459	242	217	-	-	11.
-	-	-	126	-	-	3	129	67	62	-	-	12.
-	-	-	91	-	-	1	92	47	45	-	-	13.
-	-	-	141	-	-	13	154	75	79	39	-	14.
4	2	1	14 969	1 729	344	570	17 612	9 143	8 469	9 144	222	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledades i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	(Forts.).								
3.	Hemnæs	-	183	32 252	4 027	8	8	1	1
4.	Mo	-	177	26 176	1 742	6	6	-	-
5.	Lurø	-	-	18 097	7 201	4	4	-	-
6.	Thrænen	-	2	5 380	716	1	1	-	-
7.	Rødø	-	169	18 479	2 940	4	4	-	-
8.	Melø	-	241	21 424	3 793	4	4	-	-
	3. Salten.								
1.	Gildeskaal	-	25	22 966	2 403	7	7	-	-
2.	Beieren	-	20	12 097	2 562	3	3	-	-
3.	Bodø landsogn	-	22	29 882	2 759	9	9	-	-
4.	Skjærstad	-	38	27 018	1 147	9	9	-	-
5.	Saltdalen	-	-	20 540	484	5	4	-	-
6.	Rørstad	-	-	26 751	2 325	9	9	-	-
7.	Kjerringø	-	-	5 994	541	2	1	-	-
8.	Stegen	-	41	14 904	1 593	5	5	-	-
9.	Ledingen	28	12	9 408	495	3	3	-	-
10.	Hammerø	-	104	20 170	2 793	6	6	-	-
11.	Tysfjorden	-	134	11 286	1 960	3	3	-	-
12.	Evindnæs	-	25	18 105	3 379	5	5	-	-
13.	Ankenæs	-	12	11 612	2 717	3	2	-	-
14.	Lødingen	8	96	11 456	2 732	4	4	-	-
15.	Hol	-	20	4 984	572	1	1	1	1
	4. Lofoten og Vesteraalen.								
1.	Værø	-	-	6 816	470	2	2	-	-
2.	Flakstad	-	95	11 124	2 506	3	3	-	-
3.	Moskenæs	-	40	6 834	1 929	2	2	-	-
4.	Buksnæs	-	10	24 685	5 988	6	6	-	-
5.	Borge	-	72	29 364	5 621	7	7	-	-
6.	Vaagen	-	168	32 177	5 410	10	10	2	2
7.	Gimsø	-	54	18 318	1 281	4	4	-	-
8.	Hadsel	-	166	42 305	8 269	8	8	2	1
9.	Bø	-	22	27 996	8 690	5	5	-	-
10.	Sortland	-	-	18 703	2 547	4	4	1	1
11.	Øksnæs	-	349	21 121	5 085	3	3	-	-
12.	Dverberg	-	74	8 764	1 937	2	2	-	-
13.	Andenæs	-	14	5 400	1 167	1	1	-	-
14.	Bjørnskind	-	48	7 578	1 745	1	1	-	-
	Nordlands amt	135	3 330	860 687	134 159	223	215	9	8

ilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
277	9	1	6	3	1	-	2	510	5 495	625	3.
207	-	-	5	1	-	-	1	550	4 088	420	4.
142	-	2	2	1	-	-	1	300	2 773	130	5.
36	-	-	1	1	-	-	1	100	822	275	6.
132	-	1	2	1	-	-	1	220	2 498	380	7.
162	-	-	2	1	-	-	1	400	2 856	450	8.
261	-	2	4	1	-	-	1	800	5 442	170	1.
101	-	-	3	1	-	-	1	250	2 705	120	2.
318	3	3	2	1	-	-	1	1 000	6 289	250	3.
281	-	4	4	1	-	-	2	620	5 430	400	4.
176	-	1	4	1	-	-	1	345	3 613	110	5.
365	-	2	3	1	-	1	2	450	7 132	350	6.
73	-	-	2	1	-	1	1	106	1 974	210	7.
153	-	2	3	1	1	-	1	350	3 567	200	8.
98	-	-	1	1	-	-	-	-	1 648	150	9.
215	-	-	2	1	-	-	1	550	4 400	250	10.
107	-	1	1	1	-	-	1	50	2 107	410	11.
176	-	-	4	1	-	1	1	500	3 772	500	12.
107	-	1	2	1	-	-	1	300	2 362	400	13.
137	-	1	2	1	-	-	1	300	2 757	150	14.
53	-	-	1	1	-	-	1	80	716	128	15.
52	9	-	2	2	-	-	2	180	1 669	630	1.
87	-	-	2	1	-	-	1	180	1 935	380	2.
60	-	-	1	2	-	-	1	80	1 230	400	3.
186	-	1	3	1	-	-	2	700	4 233	329	4.
197	-	2	5	2	1	-	2	300	4 670	750	5.
322	-	2	7	-	-	7	1	32	7 928	1 150	6.
110	-	1	1	1	-	1	1	180	2 235	300	7.
364	6	4	4	2	-	1	1	1 050	9 169	540	8.
183	-	1	2	1	-	1	2	425	3 427	640	9.
168	-	-	3	2	-	-	1	160	3 374	480	10.
108	-	-	3	3	-	-	2	500	2 820	740	11.
45	-	1	1	1	-	-	1	100	1 080	100	12.
39	-	-	1	1	-	-	1	120	936	150	13.
63	-	-	1	1	-	-	1	150	1 289	120	14.
7 873	64	48	125	58	6	18	56	16 967	164 749	16 511	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	Antal skole-kredse.	Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende	Deraf i fast lokale. leiet.	Deraf paa Omgang.	Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	Antal kredse, hvis børn vare delte i særskilt mødende afdelinger.	Disse afdelingers antal.
		1	2	3	4	5	6	7
	XVII. Tromsø amt.							
	1. Senjen og Tromsø.							
1.	Trondenæs	32	11	21	-	4	12	2
2.	Sand	7	3	4	-	1	4	1
3.	Kvædfjord	18	2	16	-	-	8	1
4.	Ibestad	38	3	35	-	-	16	3
5.	Salangen	12	2	10	-	-	6	1
6.	Tranø-Reisen	19	3	16	-	-	6	1
7.	Dyrø	12	1	11	-	-	1	
8.	Berg	4	2	2	-	-	-	
9.	Torsken	5	2	3	-	-	2	
10.	Senjens nikkelværk	1	1	-	-	-	1	
11.	Lenvik	27	3	24	-	-	4	
12.	Hillesø	10	1	9	-	-	-	
13.	Maalselven	20	5	1	14	-	11	2
14.	Bardo	9	1	-	8	-	7	1
15.	Balsfjorden	23	-	23	-	-	3	
16.	Malangen	12	-	12	-	-	3	
17.	Tromsøsundet	35	3	32	-	-	3	
18.	Lyngen	22	7	15	-	-	11	2
19.	Sørfjorden	10	2	8	-	-	1	
20.	Karlsø	12	1	11	-	-	-	
21.	Helgø	10	1	9	-	-	-	
22.	Skjærvø	27	8	19	-	-	3	
23.	Kvænangen	16	8	8	-	-	3	
	Tromsø amt	381	70	289	22	5	105	22
	XVIII. Finmarkens amt.							
	1. Alten.							
1.	Loppen Øksfjord	11	2	9	-	-	2	
2.	Talvik	16	4	12	-	1	4	1
3.	Alten-Kaafjord	12	8	4	-	1	6	1
4.	Kautokæino	4	3	-	1	-	2	
	2. Hammerfest.							
1.	Hasvik	6	3	3	-	1	3	
2.	Hammerfest landsogn	9	4	5	-	-	-	
3.	Kvalsund	5	2	3	-	-	1	
4.	Maasø	7	5	2	-	2	2	
5.	Kjelvik	4	4	-	-	1	4	
6.	Kistrand	8	6	2	-	1	6	1

lstand i rigets landdistrikter.
r skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus),					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kreds-skolens frivillige under-visning. (§ 7).	No.
-	-	-	969	-	46	8	1 023	508	515	40	-	1.
-	-	-	275	-	3	6	284	129	155	252	-	2.
-	-	-	464	-	4	4	472	238	234	472	-	3.
-	-	-	878	-	13	6	897	465	432	897	-	4.
-	-	-	278	-	-	7	285	150	135	285	-	5.
-	-	-	494	-	4	4	502	247	255	498	-	6.
-	-	-	238	-	-	-	238	130	108	238	-	7.
-	-	-	101	-	2	1	104	63	41	104	-	8.
-	-	-	149	-	-	10	159	84	75	142	-	9.
-	-	-	39	-	-	-	39	24	15	-	39	10.
-	-	-	638	-	-	10	648	353	295	648	-	11.
-	-	-	167	-	4	14	185	93	92	185	-	12.
-	-	-	155	324	-	-	479	230	249	423	-	13.
-	-	-	37	188	2	2	229	121	108	225	-	14.
-	-	-	381	-	6	23	410	228	182	410	-	15.
-	-	-	247	-	-	2	249	136	113	249	-	16.
-	-	-	678	-	4	10	692	361	331	688	-	17.
-	-	-	621	-	6	60	687	375	312	687	-	18.
-	-	-	185	-	1	7	193	103	90	193	-	19.
-	-	-	201	-	4	5	210	105	105	-	-	20.
-	-	-	141	-	-	8	149	77	72	149	-	21.
-	-	-	540	-	14	61	615	346	269	615	-	22.
-	-	-	273	-	-	19	292	171	121	292	-	23.
-	-	-	8 149	512	113	267	9 041	4 737	4 304	7 692	39	
-	-	-	138	-	7	8	153	82	71	39	-	1.
-	-	-	401	-	5	46	452	245	207	4	28	2.
1	-	1	332	-	11	7	350	195	155	29	90	3.
-	-	-	55	18	-	49	122	65	57	122	-	4.
-	-	-	84	-	-	11	95	42	53	-	-	1.
-	-	-	132	-	-	7	139	76	63	-	-	2.
-	-	-	118	-	-	8	126	56	70	29	-	3.
-	-	-	136	-	-	27	163	81	82	6	-	4.
-	-	-	95	-	-	3	98	51	47	11	-	5.
-	-	1	228	-	6	6	240	126	114	31	-	6.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenet

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt.)	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolestedet end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet
	XVII. Tromsø amt.								
	1. Senjen og Tromsø.								
1.	Trondenæs	-	9	48 313	2 812	12	12	-	
2.	Sand	-	20	12 478	1 996	3	3	-	
3.	Kvædfjord	-	-	19 095	1 439	5	5	-	
4.	Ibestad	-	37	34 827	3 808	10	10	1	
5.	Salangen	-	24	10 276	663	4	4	-	
6.	Tranø-Reisen	-	42	24 629	2 072	7	7	-	
7.	Dyrø	-	3	12 865	843	4	4	-	
8.	Berg	-	11	5 256	1 064	1	1	-	
9.	Torsken	-	67	6 828	1 650	2	2	-	
10.	Senjens nikkelværk	-	-	2 430	177	1	1	-	
11.	Lenvik	-	26	26 907	3 690	7	7	-	
12.	Hillesø	-	60	6 966	1 859	2	2	-	
13.	Maalselven	-	25	20 195	1 336	7	7	-	
14.	Bardo	-	3	7 912	124	4	3	-	
15.	Balsfjorden	-	-	14 889	3 614	5	5	-	
16.	Malangen	-	30	10 690	1 258	3	3	-	
17.	Tromsøsundet	-	128	28 778	5 210	8	8	-	
18.	Lyngen	-	170	20 082	5 054	6	6	-	
19.	Sørfjorden	-	26	6 427	1 444	2	2	-	
20.	Karlsø	-	36	9 402	2 560	3	3	-	
21.	Helgø	-	66	6 015	1 944	2	2	-	
22.	Skjærvø	-	127	24 447	9 414	7	7	-	
23.	Kvænangen	-	74	12 771	3 707	4	4	-	
	Tromsø amt	-	984	372 478	57 738	109	108	1	
	XVIII. Finmarkens amt.								
	1. Alten.								
1.	Loppen-Øksfjord	-	52	9 008	2 625	4	4	-	
2.	Talvik	-	175	26 248	6 794	6	6	-	
3.	Alten-Kaafjord	-	5	23 198	2 573	6	6	-	
4.	Kautokæino	-	55	2 724	204	3	3	-	
	2. Hammerfest.								
1.	Hasvik	-	38	5 313	1 531	3	3	-	
2.	Hammerfest landsogn	-	72	9 504	4 618	3	2	-	
3.	Kvalsund	-	60	8 486	3 114	3	1	-	
4.	Maasø	-	81	8 226	2 444	3	3	-	
5.	Kjelvik	-	39	4 998	681	2	2	-	
6.	Kistrand	-	110	12 172	2 413	4	4	-	

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan lødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	No.
463	-	2	5	2	1	-	1	500	6 988	1 600	1.
98	-	1	1	1	-	1	1	75	1 664	640	2.
183	-	-	2	1	-	-	1	300	3 025	350	3.
368	-	1	5	1	-	1	1	1 050	7 452	236	4.
119	-	-	1	-	-	-	1	280	2 058	-	5.
231	-	5	2	2	-	-	2	320	5 134	600	6.
117	-	1	2	1	-	-	1	160	2 653	300	7.
45	-	1	-	1	-	-	1	60	810	290	8.
54	-	-	1	1	-	-	1	230	1 254	270	9.
27	6	-	1	-	-	1	1	60	940	240	10.
219	-	2	4	1	-	-	1	450	5 281	400	11.
70	-	-	2	1	-	-	1	250	2 138	250	12.
232	-	2	4	1	-	-	2	300	4 296	190	13.
99	-	-	3	-	-	-	1	180	1 536	435	14.
210	-	1	2	1	-	-	1	280	3 768	150	15.
133	-	2	1	2	-	-	1	260	2 215	410	16.
301	-	1	5	3	-	-	1	700	3 888	2 215	17.
230	-	1	1	2	-	-	1	236	4 696	350	18.
70	-	1	-	1	-	-	1	130	1 311	130	19.
144	-	2	1	1	-	-	1	200	1 918	300	20.
75	-	-	1	1	-	-	1	100	1 235	130	21.
218	-	-	3	1	-	2	2	750	4 760	180	22.
134	-	-	2	-	1	-	1	210	2 660	130	23.
3 840	6	23	49	25	2	5	26	7 081	71 680	9 796	
128	-	1	1	-	1	1	2	192	3 172	176	1.
223	5	1	3	2	2	-	1	320	6 108	680	2.
192	19	-	4	2	1	2	1	300	5 961	899	3.
56	-	-	-	1	-	-	1	200	1 272	50	4.
90	-	-	1	-	2	1	1	160	2 168	162	1.
108	-	-	1	1	-	-	-	-	2 048	180	2.
83	-	-	1	1	-	-	-	-	1 188	200	3.
106	-	-	2	-	2	-	1	120	2 628	280	4.
79	-	-	1	-	1	-	1	40	1 664	120	5.
141	-	-	2	2	1	1	2	282	3 373	450	6.

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets
b. Specificerede opgaver

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	1 Antal skolekredse.	2 Deraf i fast lokale. skolevæsenet tilhørende.	3 Deraf i fast lokale. leiet.	4 Deraf paa omgang.	5 Antal skoler for ensligt beliggende bosteder.	6 Antal kredse, hvis børn var delte i særskilt mødende afdelinger.	7 Disse afdelingers antal.
	3. Tanen.							
1.	Karasjok	2	2	-	-	-	2	4
2.	Lebesby	10	3	7	-	1	2	4
3.	Tanen	15	7	8	-	-	8	16
4.	Næsseby	7	4	3	-	3	4	10
	4. Varanger.							
1.	Vadsø by & landsogn	8	5	3	-	1	5	24
2.	Sydvaranger	10	5	4	1	-	7	18
	5. Vardø.							
1.	Vardø landsogn	10	2	8	-	-	2	5
	Finmarkens amt	144	69	73	2	12	60	145

tilstand i rigets landdistrikter.
for skolekommunerne.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Antal			Antal skolepligtige børn ved aarets udgang (§ 49, 1ste passus).					Deraf				
			som undervistes									
haandgjernings-skoler for pigebørn.	almindelige arbeidsskoler.	smaabørnsskoler.	i faste skoler.	i omgangs-skoler.	udenfor kreds-skolen. (§ 50).	som aldeles udeblev fra skolen.	tilsammen.	gutter.	piger.	Samlet antal børn, for hvilke er bestemt en kortere skoletid end den lovbefalede, 12 eller 9 uger.	Børn, som deltog i kredsskolens frivillige undervisning. (§ 7).	No.
-	-	1	45	-	4	4	53	27	26	-	28	1.
-	-	-	174	-	-	3	177	99	78	52	-	2.
-	-	1	293	-	-	1	294	152	142	52	-	3.
-	-	1	255	-	5	6	266	155	111	22	-	4.
2	1	3	585	-	50	-	635	320	315	-	336	1.
1	-	2	267	16	5	23	311	160	151	84	113	2.
-	-	1	166	-	-	3	169	87	82	43	-	1.
4	1	11	3 504	34	93	212	3 843	2 019	1 824	524	524	

Tabel I (forts.). Almueskolevæsenets

b. Specificerede opgave

No.	Skolekommuner (værk, brug, distrikt).	20 Gutter, som veiledes i gymnastik og militære øvelser (§ 5).	21 Børn, som i de faste skolers kredse havde længere vei til skolen end ¼ mil.	22 Samlet antal lovbefalede skoledage, i hvilke alle de skolepligtige, skolesøgende børn tilsammen skulde have søgt skolen.	23 Deraf forsømte	24 Antal lærere	25 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet lærerprøve, § 63, 1ste punktum.	26 Antal lærerinder, ansatte ved kredsskolen.	27 Hvormange af disse havde bestaaet lovbefalet prøve.
	3. Tanen.								
1.	Karasjok	-	23	2 430	139	2	2	-	
2.	Lebesby	-	48	11 730	3 114	4	4	-	
3.	Tanen	-	100	23 618	1 086	6	6	-	
4.	Næsseby	-	87	13 869	930	4	4	-	
	4. Varanger.								
1.	Vadsø by & landsogn	63	25	47 771	4 688	9	8	3	
2.	Sydvaranger	-	110	14 990	2 518	7	6	-	
	5. Vardø.								
1.	Vardø landsogn	-	10	10 455	1 214	4	4	-	
	Finmarkens amt	63	1 090	234 740	40 686	73	68	3	

tilstand i rigets landdistrikter.

for skolekommunerne.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger		Antal lærere, som havde alderstillæg		Antal lærere, som havde familiebolig			Antal lærere, som tillige var kirkesangere.	Deres pengeindtægt som kirkesangere.	Lærernes og lærerindernes samlede indtægt for aaret, kirkesangerindtægterne medregnede.		No.
lovbefalede.	frivillige.	af 1ste grad.	af 2den grad.	med jordvei, hvorpaa kan fødes mindst 2 kjør.	med mindre jordvei.	uden jordvei.			Kontant.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	
36	6	-	2	-	1	1	1	90	1 362	25	1.
130	-	-	2	-	3	-	2	200	2 860	420	2.
204	-	-	5	1	1	2	2	450	5 136	500	3.
152	-	1	2	-	1	-	2	300	3 915	130	4.
383	3	1	6	-	-	1	-	-	8 458	-	1.
187	18	1	3	2	1	-	1	400	6 177	450	2.
133	-	-	1	-	-	1	-	-	2 349	80	1.
2 431	51	5	37	12	17	10	18	3 054	59 839	4 802	

Skolevæsen
1885.

Tabel 2. Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes

a. Opgaver

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	Stifter.						
1.	Kristiania	255 459	133 184	9 552	67 071	16 414	12 26
2.	Hamar	145 886	91 885	6 557	39 093	17 602	5 37
3.	Kristianssand	229 559	89 022	1 786	49 074	12 113	9 87
4.	Bergen	170 326	68 390	307	17 868	12 148	4 47
5.	Trondhjem	133 865	63 162	172	20 389	24 524	5 74
6.	Tromsø	125 989	77 855	147	37 602	24 656	6 56
	Tilsammen	1 061 084	523 498	18 521	231 097	107 457	44 29
	Amter.						
1.	Akershus	76 603	36 552	40	23 208	3 898	3 57
2.	Smaalenene	63 842	30 316	-	9 842	4 344	2 93
3.	Buskerud	65 063	37 947	5 728	11 272	5 055	3 51
4.	Jarlsberg og Laurvig	49 951	28 369	3 784	22 749	3 117	2 25
5.	Hedemarken	88 334	55 692	4 870	31 039	9 636	2 75
6.	Kristians	57 552	36 193	1 687	8 054	7 966	2 62
7.	Bratsberg	52 805	26 293	387	13 775	2 613	3 03
8.	Nedenæs	73 459	22 004	203	13 172	1 890	1 94
9.	Lister og Mandal	45 083	20 172	61	6 633	4 751	1 85
10.	Stavanger	58 212	20 553	1 135	15 494	2 859	3 03
11.	Søndre Bergenhus	83 746	37 083	52	9 508	8 360	2 27
12.	Nordre Do.	58 282	21 718	255	7 375	3 213	1 25
13.	Romsdal	64 669	26 782	24	7 526	5 344	2 12
14.	Søndre Trondhjem	56 384	27 962	100	9 348	9 589	1 90
15.	Nordre Do.	41 110	18 007	48	4 500	10 166	2 65
16.	Nordland	68 515	45 660	64	19 721	14 419	3 21
17.	Tromsø	31 603	18 530	18	9 774	5 841	2 45
18.	Finmarken	25 871	13 665	65	8 107	4 396	89
	Tilsammen	1 061 084	523 498	18 521	231 097	107 457	44 29

*) I udgifterne fragaa bidrag af staten, kr. 50 356, bidrag af amtskommuner kr. 108 729 sam beløb for nogen del vedkomme det høiere almueskolevæsen.

idgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter*).

tifts- og amtsvis.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold- og Herbergegodtgørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
48 115	542 061	6 494	830	2 088	4 407	13 819	6 148	562 028	1.
19 655	326 054	8 676	725	3 022	3 383	15 806	11 383	353 243	2.
28 367	419 796	9 297	1 440	3 919	4 297	18 953	12 028	450 777	3.
10 296	283 805	6 638	1 335	5 373	2 602	15 948	19 016	318 769	4.
15 273	263 125	10 744	1 976	949	2 147	15 816	13 475	292 416	5.
21 163	293 978	666	150	312	1 550	2 678	11 138	307 794	6.
142 869	2 128 819	42 515	6 456	15 663	18 386	83 020	73 188	2 285 027	
11 973	155 844	2 688	64	149	769	3 670	1 530	161 044	1.
13 536	124 814	-	-	-	288	288	1 639	126 741	2.
12 234	140 809	1 622	300	-	662	2 584	1 749	145 142	3.
10 372	120 594	2 184	466	1 939	2 688	7 277	1 230	129 101	4.
12 562	204 887	1 894	382	131	591	2 998	4 960	212 845	5.
7 093	121 167	6 782	343	2 891	2 792	12 808	6 423	140 398	6.
7 123	106 032	2 794	257	67	415	3 533	3 320	112 885	7.
11 000	123 673	3 266	691	1 775	2 060	7 792	2 853	134 318	8.
4 905	83 464	1 991	209	1 273	797	4 270	2 928	90 662	9.
5 339	106 627	1 246	283	804	1 025	3 358	2 927	112 912	10.
6 880	147 903	698	297	1 896	1 745	4 636	4 134	156 673	11.
2 767	94 867	140	360	2 128	745	3 373	7 398	105 638	12.
4 571	111 044	11 680	2 264	2 148	545	16 637	13 354	141 035	13.
5 721	111 004	4 098	237	118	538	4 991	4 325	120 320	14.
5 630	82 112	766	153	32	1 176	2 127	3 280	87 519	15.
10 023	161 617	490	69	156	192	907	5 458	167 982	16.
4 176	72 394	176	61	60	260	557	4 240	77 191	17.
6 964	59 967	-	20	96	1 098	1 214	1 440	62 621	18.
142 869	2 128 819	42 515	6 456	15 663	18 386	83 020	73 188	2 285 027	

ndel refusioner, hvorom henvises til kommunalstatistiken; det bemærkes dog, at de der anførte

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	I. Akershus amt.						
	1. Aker og Follo.						
1.	Vestby	1 696	1 465	40	-	48	2
2.	Kraakstad	1 992	976	-	479	300	5
3.	Aas	1 873	1 120	-	11 078	120	88
4.	Fron	1 080	432	-	-	48	15
5.	Næsodden	1 345	866	-	118	-	4
6.	Aker	15 711	4 892	-	1 966	-	1 03
7.	Nydalens brug	2 828	1 172	-	-	700	4
8.	Bærum	2 632	1 560	-	128	513	3
9.	Bærums jernværk	918	-	-	83	-	6
10.	Snarøens brug	920	240	-	300	-	
11.	Fossums brug	592	240	-	-	-	14
12.	Asker	3 000	2 100	-	671	110	10
	2. Nedre Romerike.						
1.	Høland	3 472	1 736	-	42	-	4
2.	Urskog	2 518	1 208	-	532	-	13
3.	Enebak	1 858	1 068	-	148	30	14
4.	Fet	2 056	1 008	-	410	120	
5.	Varaa brug	360	144	-	-	-	
6.	Gans brug	376	144	-	20	-	
7.	Sørum	2 317	960	-	673	4	7
8.	Skedsmo	2 072	1 066	-	80	1 642	5
9.	Sagdalens brug	229	-	-	36	-	
10.	Lillestrømmens brug	2 900	-	-	1 713	-	9
11.	Nitedal	1 600	752	-	785	50	
	3. Øvre Romerike.						
1.	Næs	4 881	4 018	-	1 502	158	17
2.	Eidsvold	5 312	3 075	-	106	-	17
3.	Berger brug	700	-	-	27	-	
4.	Bønsdalen brug	724	-	-	209	-	
5.	Ullensaker	4 391	2 894	-	291	-	1
6.	Gjerdrum	1 224	896	-	23	-	1
7.	Nannestad	2 402	1 216	-	1 684	-	1
8.	Hurdalen	1 392	974	-	6	55	3
9.	Hurdals glasværk	624	-	-	-	-	
10.	Feiringen	608	330	-	98	-	
	Akershus amt	76 603	36 552	40	23 208	3 898	3 57
	II. Smaalenenes amt.						
	1. Idde og Marker.						
1.	Id	2 072	2 132	-	26	349	25
2.	Berby brug	160	120	-	-	72	

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
opgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9 13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
237	3 511	665	64	149	281	1 159	5	4 675	1.
424	4 227	-	-	-	-	-	-	4 227	2.
335	15 408	-	-	-	-	-	-	15 408	3.
345	2 064	-	-	-	-	-	-	2 064	4.
571	2 949	-	-	-	-	-	-	2 949	5.
1 574	25 182	-	-	-	-	-	-	25 182	6.
591	5 339	-	-	-	-	-	-	5 339	7.
114	4 977	-	-	-	-	-	-	4 977	8.
327	1 392	-	-	-	-	-	-	1 392	9.
122	1 582	-	-	-	-	-	-	1 582	10.
493	1 467	-	-	-	-	-	-	1 467	11.
173	6 163	-	-	-	-	-	-	6 163	12.
-	5 293	18	-	-	-	18	546	5 857	1.
84	4 472	-	-	-	51	51	-	4 523	2.
1 226	4 477	-	-	-	-	-	-	4 477	3.
574	4 168	-	-	-	-	-	-	4 168	4.
16	520	-	-	-	-	-	-	520	5.
153	694	-	-	-	-	-	-	694	6.
36	4 062	-	-	-	-	-	-	4 062	7.
721	5 638	-	-	-	-	-	-	5 638	8.
174	439	-	-	-	-	-	-	439	9.
814	5 524	-	-	-	-	-	-	5 524	10.
722	3 909	-	-	-	-	-	-	3 909	11.
810	11 540	-	-	-	100	100	-	11 640	1.
261	8 926	1 822	-	-	-	1 822	-	10 748	2.
100	827	-	-	-	-	-	-	827	3.
-	933	-	-	-	-	-	-	933	4.
152	7 747	183	-	-	337	520	11	8 278	5.
157	2 313	-	-	-	-	-	-	2 313	6.
75	5 387	-	-	-	-	-	800	6 187	7.
246	2 708	-	-	-	-	-	168	2 876	8.
140	764	-	-	-	-	-	-	764	9.
206	1 242	-	-	-	-	-	-	1 242	10.
11 973	155 844	2 688	64	149	769	3 670	1 530	161 044	
627	5 456	-	-	-	-	-	-	5 456	1.
-	352	-	-	-	-	-	-	352	2.

Skolevæsen

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	(Forts.).						
3.	Øhrs glasværk	280	245	-	25	-	115
4.	Aremark	2 136	1 335	-	1 361	266	1
5.	Berg	2 200	1 543	-	275	520	148
6.	Skjeberg	2 168	1 310	-	443	96	278
7.	Hafslund brug	939	-	-	140	-	57
8.	Hvaløerne	1 557	905	-	454	-	77
9.	Borge	2 764	1 444	-	325	36	44
10.	Sannesund brug	820	-	-	106	-	58
11.	Torp brug	600	-	-	20	-	5
12.	Varteig	864	540	-	13	112	18
	2. Moss og Tune.						
1.	Glemminge	3 513	2 005	-	104	-	336
2.	Glemminge brug	4 782	-	-	693	-	418
3.	Lebesby brug	1 825	110	-	710	-	107
4.	Kragerøens brug	1 180	590	-	-	-	4
5.	Røds brug	672	-	-	-	-	10
6.	Tune	3 088	2 204	-	475	402	9
7.	Borregaards brug	720	440	-	64	-	37
8.	Sanne & Soli brug	1 072	-	-	-	16	-
9.	Greager brug	560	240	-	10	-	5
10.	Onsø	2 129	1 413	-	376	-	54
11.	Græsvig brug	4 585	-	-	1 948	143	-
12.	Raade	1 536	926	-	720	20	33
13.	Rygge	2 423	1 088	-	429	-	-
14.	Moss landdistrikt	1 289	569	-	-	192	217
15.	Vaaler	2 173	1 208	-	112	-	161
16.	Haabøl	1 568	1 000	-	92	-	6
	3. Rakkestad.						
1.	Rakkestad	3 208	1 985	-	-	1 196	225
2.	Rødenæs	1 712	1 067	-	144	-	53
3.	Trygstad	2 304	1 440	-	421	-	33
4.	Eidsberg	3 056	1 916	-	60	736	66
5.	Askim	1 152	720	-	62	-	1
6.	Skibtvet	1 504	1 052	-	104	204	4
7.	Spydeberg	1 231	769	-	131	-	88
	Smaalenenes amt	63 842	30 316	-	9 842	4 344	2 934
	III. Buskeruds amt.						
	1. Hallingdal.						
1.	Næs	2 640	1 600	1 249	211	-	165
2.	Gol	2 232	1 564	4 479	113	117	18

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
ogaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller Vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
92	757	-	-	-	-	-	-	757	3.
569	5 668	-	-	-	-	-	1 300	6 968	4.
454	5 140	-	-	-	-	-	-	5 140	5.
480	4 775	-	-	-	-	-	-	4 775	6.
453	1 589	-	-	-	-	-	-	1 589	7.
694	3 687	-	-	-	-	-	-	3 687	8.
-	4 613	-	-	-	-	-	-	4 613	9.
200	1 183	-	-	-	-	-	-	1 183	10.
20	645	-	-	-	-	-	-	645	11.
83	1 630	-	-	-	-	-	-	1 630	12.
1 494	7 452	-	-	-	-	-	-	7 452	1.
355	6 248	-	-	-	-	-	-	6 248	2.
225	2 977	-	-	-	-	-	-	2 977	3.
206	1 980	-	-	-	-	-	-	1 980	4.
-	682	-	-	-	-	-	-	682	6.
719	6 897	-	-	-	-	-	-	6 897	5.
268	1 529	-	-	-	-	-	-	1 529	7.
506	1 594	-	-	-	-	-	-	1 594	8.
242	1 057	-	-	-	-	-	-	1 057	9.
600	4 572	-	-	-	-	-	-	4 572	10.
1 569	8 245	-	-	-	-	-	-	8 245	11.
575	3 810	-	-	-	-	-	-	3 810	12.
220	4 160	-	-	-	-	-	-	4 160	13.
51	2 318	-	-	-	-	-	-	2 318	14.
486	4 140	-	-	-	-	-	-	4 140	15.
422	3 088	-	-	-	-	-	-	3 088	16.
20	6 634	-	-	-	-	-	-	6 634	1.
208	3 184	-	-	-	-	-	339	3 523	2.
896	5 094	-	-	-	72	72	-	5 166	3.
420	6 254	-	-	-	-	-	-	6 254	4.
236	2 171	-	-	-	-	-	-	2 171	5.
42	2 910	-	-	-	-	-	-	2 910	6.
104	2 323	-	-	-	216	216	-	2 539	7.
13 536	124 814	-	-	-	288	288	1 639	126 741	
758	6 623	-	-	-	-	-	-	6 623	1.
238	8 761	-	-	-	-	-	421	9 182	2.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	(Forts.).						
3.	Aal	1 879	1 379	-	1 527	114	28
4.	Hol	1 215	788	-	571	286	10
	2. Numedal & Sandsver.						
1.	Sandsver	3 352	1 814	-	2 193	130	5
2.	Flesberg	1 712	1 256	-	75	550	1
3.	Rollag	1 200	870	-	19	307	4
4.	Nore	1 928	1 358	-	870	405	25
	3. Ringerike.						
1.	Hole	2 211	2 100	-	82	1 086	3
2.	Norderhov	6 048	3 635	-	892	80	55
3.	Aadalen	1 180	865	-	112	300	3
	4. Buskerud.						
1.	Sigdal	5 429	3 767	-	-	548	51
2.	Modum	5 504	3 853	-	2 130	-	13
3.	Buskeruds gods	360	201	-	36	-	
4.	Modums blaafarveværk	720	403	-	157	310	23
5.	Eker	12 484	4 480	-	590	666	16
6.	Krogstad brug	416	224	-	167	-	1
7.	Fossesholm brug	800	120	-	77	-	4
8.	Tinsjø eller Stenberg brug	1 300	-	-	47	-	25
9.	Solbergelven brug	781	224	-	-	-	4
10.	Mjøndalen brug	1 435	-	-	-	-	
11.	Lier	5 478	3 738	-	813	-	5
12.	Røken	2 583	1 870	-	359	31	47
13.	Hurum	2 176	1 838	-	231	125	4
	Buskeruds amt	65 063	37 947	5 728	11 272	5 055	3 51
	IV. Jarlsberg og Laurviks amt.						
	1. Jarlsberg.						
1.	Strømmen	1 106	720	652	5 475	-	
2.	Skoger	3 493	720	2 600	1 094	349	
3.	Sande	2 065	1 557	-	426	918	
4.	Hof	1 216	912	-	4 193	-	2
5.	Eidsfos værk	720	-	-	62	-	
6.	Botne	1 376	991	-	396	231	
7.	Vaale	2 064	1 985	-	860	-	1

ıdgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

ɔpgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9–13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
374	5 561	-	-	-	-	-	-	5 561	3.
75	3 042	-	-	-	-	-	-	3 042	4.
770	8 313	-	-	-	-	-	-	8 313	1.
189	3 797	-	-	-	-	-	-	3 797	2.
176	2 619	-	-	-	-	-	-	2 619	3.
160	4 974	-	-	-	-	-	52	5 026	4.
568	6 078	-	-	-	-	-	-	6 078	1.
1 278	12 492	-	-	-	-	-	-	12 492	2.
89	2 578	-	-	-	-	-	-	2 578	3.
142	10 397	608	-	-	-	608	1 196	12 201	1.
203	11 820	982	-	-	597	1 579	80	13 479	2.
95	692	-	-	-	-	-	-	692	3.
297	2 107	-	-	-	-	-	-	2 107	4.
1 131	19 516	32	-	-	65	97	-	19 613	5.
424	1 244	-	-	-	-	-	-	1 244	6.
53	1 090	-	-	-	-	-	-	1 090	7.
112	1 710	-	-	-	-	-	-	1 710	8.
261	1 307	-	-	-	-	-	-	1 307	9.
323	1 758	-	-	-	-	-	-	1 758	10.
2 063	12 142	-	-	-	-	-	-	12 142	11.
1 691	7 004	-	300	-	-	300	-	7 304	12.
774	5 184	-	-	-	-	-	-	5 184	13.
12 234	140 809	1 622	300	-	662	2 584	1 749	145 142	
832	8 785	-	-	-	-	-	-	8 785	1.
627	8 892	-	-	-	-	-	-	8 892	2.
156	5 155	-	-	-	-	-	-	5 155	3.
505	7 038	-	-	-	-	-	-	7 038	4.
287	1 069	-	-	-	-	-	-	1 069	5.
618	3 709	-	-	-	-	-	-	3 709	6.
148	5 193	-	-	-	-	-	-	5 193	7.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	(Forts.).						
8.	Borre	1 920	1 680	-	85	48	27
9.	Sæm	4 650	3 070	-	2 400	-	55
10.	Jarsberg gods	600	-	-	-	50	100
11.	Ramnæs	1 680	1 258	-	171	738	281
12.	Andebu	1 600	1 125	-	-	-	6
13.	Stokke	2 560	-	-	-	-	194
14.	Tjømø	2 445	1 600	-	540	-	57
15.	Nøterø	5 277	2 583	-	449	36	226
	2. Laurvik.						
1.	Sandeherred	4 146	2 988	-	724	348	284
2.	Tjølling	3 048	1 842	-	140	-	160
3.	Hedrum	2 813	1 858	532	2 274	242	207
4.	Laurdal	1 532	1 104	-	600	-	17
5.	Brunlanæs	3 360	2 376	-	2 755	157	151
6.	Fredriksværn	2 280	-	-	105	-	-
	Jarlsb. og Laurviks amt	49 951	28 369	3 784	22 749	3 117	2 252
	V. Kristians amt.						
	1. Toten.						
1.	Østre Toten	3 883	2 135	-	1 989	-	18
2.	Vestre Toten	2 952	2 732	1 627	1 117	108	296
3.	Vardal	1 776	1 243	-	324	608	2
4.	Birid	2 616	2 786	-	25	244	56
	2. S. Gudbrandsdalen.						
1.	Øier	1 673	727	-	227	292	11
2.	Ringebu	2 133	1 295	-	320	12	46
3.	Sollien	256	128	-	16	-	25
4.	Søndre Fron	1 532	699	-	-	444	66
5.	Faaberg	2 706	1 864	-	284	297	23
6.	Østre Gausdal	1 819	959	-	896	-	97
7.	Vestre Gausdal	1 513	933	-	488	-	204
	3. N. Gudbrandsdalen.						
1.	Nordre Fron	1 897	1 128	-	207	215	50
2.	Dovre	1 184	592	-	190	-	211
3.	Lesje	2 232	972	-	-	422	-
4.	Vaage	3 329	1 750	-	236	348	323
5.	Lom	1 336	746	-	-	-	33
6.	Skiaker	1 486	636	-	-	-	24

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
opgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller Vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
596	4 356	-	-	-	-	-	-	4 356	8.
218	10 443	990	50	-	1 778	2 818	-	13 261	9.
440	1 140	-	-	-	-	-	-	1 140	10.
35	4 163	-	-	-	-	-	-	4 163	11.
-	2 731	80	166	-	24	270	-	3 001	12.
104	2 858	1 114	250	1 939	746	4 049	-	6 907	13.
717	5 359	-	-	-	-	-	-	5 359	14.
1 039	9 610	-	-	-	-	-	-	9 610	15.
1 121	9 611	-	-	-	-	-	-	9 611	1.
813	6 003	-	-	-	-	-	-	6 003	2.
882	8 808	-	-	-	140	140	730	9 678	3.
232	3 485	-	-	-	-	-	500	3 985	4.
747	9 546	-	-	-	-	-	-	9 546	5.
255	2 640	-	-	-	-	-	-	2 640	6.
10 372	120 594	2 184	466	1 939	2 688	7 277	1 230	129 101	
230	8 255	-	-	-	293	293	-	8 548	1.
324	9 156	-	-	-	-	-	-	9 156	2.
-	3 953	-	-	-	-	-	-	3 953	3.
499	6 226	-	-	-	-	-	-	6 226	4.
395	3 325	-	-	-	-	-	-	3 325	1.
-	3 806	251	-	-	156	407	1 197	5 410	2.
-	425	-	-	-	-	-	72	497	3.
231	2 972	8	16	-	250	274	132	3 378	4.
718	5 892	-	-	-	-	-	-	5 892	5.
360	4 131	496	-	935	555	1 986	-	6 117	6.
60	3 198	310	-	828	184	1 322	341	4 861	7.
450	3 947	207	215	1 128	400	1 950	-	5 897	1.
88	2 265	-	-	-	-	-	-	2 265	2.
176	3 802	-	-	-	-	-	-	3 802	3.
1 455	7 441	-	-	-	200	200	-	7 641	4.
215	2 330	92	36	-	224	352	-	2 682	5.
133	2 279	-	-	-	124	124	24	2 427	6.

Skolevæsen

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes**

b. Specificerede

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for Kosthold og Herberge.	3 Indkjøb af læreriord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	4. Hadeland og Land.						
1.	Jævnaker	2 856	1 725	-	-	718	40
2.	Hadelands glasværk	720	-	-	440	-	27
3.	Gran	4 221	3 125	-	-	1 732	384
4.	Søndre Land	3 074	2 184	-	158	1 133	187
5.	Nordre Land	3 008	2 106	-	-	1 127	159
	5. Valders.						
1.	Søndre Aurdal	2 616	2 017	-	426	200	85
2.	Nordre Aurdal	2 588	1 590	-	-	-	-
3.	Østre Slidre	1 284	678	-	711	-	88
4.	Vestre Slidre	1 504	752	-	-	50	54
5.	Vang	1 358	691	60	-	16	113
	Kristians amt	57 552	36 193	1 687	8 054	7 966	2 622
	VI. Hedemarkens amt.						
	1. Vinger og Odalen.						
1.	Eidskog	2 996	1 892	419	4 175	663	126
2.	Vinger	3 962	2 852	1 067	557	465	24
3.	Søndre Odalen	6 262	3 800	-	10 047	99	230
4.	Nordre Odalen	3 208	1 781	1 684	1 349	220	245
	2. Solør.						
1.	Brandvold	2 408	2 000	-	889	24	-
2.	Grue	5 468	4 488	-	795	233	215
3.	Hof	2 016	1 242	-	18	43	8
4.	Aasnæs	5 966	2 300	-	835	162	37
5.	Vaaler	3 580	2 148	-	147	-	218
	3. Søndre Østerdalen.						
1.	Elverum	4 463	2 572	-	736	1 272	26
2.	Trysil	3 740	1 986	-	165	95	100
3.	Aamot	2 755	2 275	-	555	108	65
4.	Storelvedalen	2 332	1 981	-	767	170	54
	4. Nordre Østerdalen.						
1.	Øvre Rendalen	2 237	1 598	-	-	-	14
2.	Ytre Rendalen	1 326	1 580	-	573	-	13
3.	Lilleelvedalen	2 324	1 304	-	400	-	161
4.	Tønset	3 052	1 900	-	14	-	21
5.	Tolgen	2 404	1 210	-	100	-	160
6.	Kvikne	1 300	262	-	16	8	30

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9 - 13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
152	5 491	492	-	-	97	589	422	6 502	1.
218	1 405	-	-	-	-	-	-	1 405	2.
50	9 512	2 271	-	-	10	2 281	733	12 526	3.
374	7 110	750	-	-	-	750	650	8 510	4.
-	6 400	745	-	-	-	745	660	7 805	5.
149	5 493	-	-	-	-	-	-	5 493	1.
517	4 695	358	-	-	-	358	50	5 103	2.
65	2 826	-	46	-	40	86	118	3 030	3.
2	2 362	722	-	-	259	981	456	3 799	4.
232	2 470	80	30	-	-	110	1 568	4 148	5.
7 093	121 167	6 782	343	2 891	2 792	12 808	6 423	140 398	
234	10 505	-	-	-	-	-	-	10 505	1.
1 317	10 244	-	-	-	-	-	-	10 244	2.
1 620	22 058	-	-	-	-	-	-	22 058	3.
1 204	9 691	17	-	-	-	17	-	9 708	4.
20	5 341	-	-	-	-	-	-	5 341	1.
252	11 451	-	-	-	-	-	-	11 451	2.
260	3 687	-	-	131	-	131	-	3 818	3.
542	9 842	-	-	-	-	-	-	9 842	4.
963	7 056	-	-	-	-	-	-	7 056	5.
484	9 553	-	56	-	-	56	-	9 609	1.
42	6 128	-	-	-	-	-	-	6 128	2.
467	6 225	460	246	-	8	714	806	7 745	3.
1 761	7 065	-	70	-	-	70	-	7 135	4.
119	3 968	25	-	-	196	221	639	4 828	1.
326	3 818	288	10	-	28	326	496	4 640	2.
11	4 200	791	-	-	280	1 071	786	6 057	3.
30	5 017	18	-	-	-	18	1 146	6 181	4.
68	3 942	295	-	-	-	295	917	5 154	5.
-	1 616	-	-	-	-	-	170	1 786	6.

Skolevæsen
1885.

Tabel 2. Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsen

a. Opgav

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af læ-rerjord.	Opførelse og ved-ligeholdelse af skolehuse.	Leie af skole-lokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	5. Hedemarken.						
1.	Romedal	3 296	2 019		1 695	20	4
2.	Løiten	2 584	2 300	-	1 045	648	
3.	Aadals brug	1 600	-	-	-	-	
4.	Stange	4 127	3 100	1 700	588	115	
5.	Vang	5 598	2 520	-	179	1 964	1
6.	Næs	2 542	1 842	-	205	344	
7.	Ringsaker	6 788	4 740	-	5 189	2 983	2
	Hedemarkens amt	88 334	55 692	4 870	31 039	9 636	2 7
	VII. Bratsberg.						
	1. Bamble.						
1.	Eidanger	1 723	1 294	-	1 046	32	2
2.	Gjerpen	2 695	2 218	-	995	210	1
3.	Fossum værk	640	-	-	-	-	
4.	Slemdal	890	536	-	763	101	
5.	Bamble	3 412	2 100	-	73	48	
6.	Ødegaardens værk	1 285	-	-	8	-	
7.	Sandøkedal	1 857	1 152	-	71	126	1
8.	Helle brug	848	-	-	-	160	
9.	Skaatø	2 538	1 851	-	895	460	
10.	Kirkholmen brug	340	218	-	-	-	
11.	Drangedal	2 866	1 940	-	-	55	
	2. Nedre Telemarken.						
1.	Solum	3 337	1 848	-	1 146	20	
2.	Gjemsø legatskole	1 000	-	-	-	-	
3.	Holden	1 635	937	-	335	50	
4.	Ulefos jernværk	1 304	-	-	52	-	
5.	Ulefos sagbrug	680	-	-	1 200	-	
6.	Saude	1 870	1 008	-	-	-	2
7.	Hiterdal	1 941	1 242	-	-	4	
8.	Lunde	1 936	1 179	-	1 030	-	
9.	Bø	1 584	999	-	1 341	406	
	3. Øvre Telemarken.						
1.	Gransherred	1 500	998	307	1 731	18	1
2.	Tinn	1 081	502	-	1 664	26	4
3.	Hjertdal	1 800	1 419	-	500	206	4
4.	Silgjord	2 460	11	-	5	562	

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

ifts- og amtsvis.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold- og Herberggodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
1 077	8 598	-	-	-	-	-	-	8 598	1.
511	7 154	-	-	-	-	-	-	7 154	2.
60	1 660	-	-	-	-	-	-	1 660	3.
738	10 368	-	-	-	-	-	-	10 368	4.
226	10 628	-	-	-	79	79	-	10 707	5.
130	5 083	-	-	-	-	-	-	5 083	6.
-	19 989	-	-	-	-	-	-	19 989	7.
12 562	204 887	1 894	382	131	591	2 998	4 960	212 854	
482	4 838	-	-	-	-	-	76	4 914	1.
1 115	7 398	-	-	-	-	-	-	7 398	2.
160	800	-	-	-	-	-	-	800	3.
45	2 335	-	-	-	-	-	120	2 455	4.
132	5 836	-	-	-	-	-	-	5 836	5.
139	1 433	-	-	-	-	-	-	1 433	6.
184	3 491	-	-	-	-	-	-	3 491	7.
-	1 008	-	-	-	-	-	-	1 008	8.
314	6 058	-	-	-	-	-	-	6 058	9.
54	658	-	-	-	-	-	-	658	10.
500	5 421	1 565	225	67	321	2 178	537	8 136	11.
1 043	7 473	-	-	-	-	-	-	7 473	1.
-	1 010	-	-	-	-	-	-	1 010	2.
328	3 285	-	-	-	-	-	-	3 285	3.
271	1 630	-	-	-	-	-	-	1 630	4.
50	1 930	-	-	-	-	-	-	1 930	5.
72	3 176	160	-	-	-	160	400	3 736	6.
70	3 345	670	32	-	94	796	378	4 519	7.
605	4 765	-	-	-	-	-	-	4 765	8.
-	4 330	-	-	-	-	-	-	4 330	9.
83	4 764	-	-	-	-	-	-	4 764	1.
110	3 855	-	-	-	-	-	194	4 049	2.
-	4 326	-	-	-	-	-	-	4 326	3.
330	3 417	-	-	-	-	-	400	3 817	4.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af læreriord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	(Forts.).						
5.	Hviteseid	2 859	1 264	-	327	20	37
6.	Laurdal	984	492	-	-	-	
7.	Mo	1 192	596	-	14	-	
8.	Aamdals kobberværk	266	77	-	16	-	
9.	Vinje	1 292	636	-	-	-	2
10.	Rauland	1 556	216	80	544	13	
11.	Nissedal	1 720	778	-	-	9	1
12.	Fyresdal	1 714	782	-	19	87	44
	Bratsbergs amt	52 805	26 293	387	13 775	2 613	3 03
	VIII. Nedenæs amt.						
	1. Nedenæs.						
1.	Søndeled	2 497	1 815	-	-	105	5
2.	Egelands jernværk	680	-	-	-	-	
3.	Dybvaag	12 243	-	-	3 763	106	19
4.	Holt	2 804	175	-	-	-	17
5.	Næs jernværk	1 272	-	20	-	-	
6.	Vegarsheien	1 152	-	-	293	-	5
7.	Gjerestad	1 630	1 268	-	-	35	7
8.	Østre Moland	2 015	1 300	-	414	48	5
9.	Barbo	6 945	260	-	842	280	26
10.	Tromø	2 771	1 591	-	877	38	7
11.	Øiestad	5 148	784	-	485	-	1
12.	Hisø	5 457	260	-	903	134	
13.	Froland	1 729	1 318	-	1 582	140	4
14.	Aamli	3 222	-	-	14	-	7
15.	Mykland	460	302	-	-	-	
16.	Fjære med Birketvedt	6 160	3 760	-	1 271	200	4
17.	Eide	864	621	-	-	-	1
18.	Landvik	2 142	1 523	-	1 293	332	11
19.	Heirefos	765	439	-	-	-	5
20.	Vestre Moland	2 925	876	-	357	80	10
21.	Høivaag	2 202	1 148	-	735	189	14
22.	Birkenæs	1 548	1 023	-	283	67	22
	2. Sætersdalen.						
1.	Evje	768	384	-	-	64	3
2.	Veigusdal	768	384	-	-	-	
3.	Hordnæs og Iveland	1 604	768	-	-	60	8
4.	Bygland	1 896	888	-	60	12	4
5.	Valle	1 792	1 117	183	-	-	
	Nedenæs amt	73 459	22 004	203	13 172	1 890	1 9

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
opgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herberggodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9–13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
17	4 858	-	-	-	-	-	380	5 238	5.
15	1 491	-	-	-	-	-	-	1 491	6.
248	2 059	90	-	-	-	90	315	2 464	7.
225	584	-	-	-	-	-	-	584	8.
63	2 011	-	-	-	-	-	-	2 011	9.
408	2 821	-	-	-	-	-	74	2 895	10.
-	2 522	309	-	-	-	309	246	3 077	11.
60	3 104	-	-	-	-	-	200	3 304	12.
7 123	106 032	2 794	257	67	415	3 533	3 320	112 985	
-	4 467	125	100	-	370	595	-	5 062	1.
100	780	-	-	-	-	-	-	780	2.
1 756	18 061	-	-	-	-	-	-	18 061	3.
55	3 213	360	60	-	140	560	445	4 218	4.
140	1 432	-	-	-	-	-	-	1 432	5.
50	1 545	478	-	594	141	1 213	369	3 127	6.
212	3 217	22	-	-	51	73	83	3 373	7.
508	4 335	-	-	-	-	-	-	4 335	8.
1 188	9 780	-	-	-	-	-	-	9 780	9.
878	6 227	-	-	-	-	-	-	6 227	10.
589	7 021	-	-	-	-	-	-	7 021	11.
676	7 439	-	-	-	-	-	-	7 439	12.
869	5 679	-	-	-	-	-	-	5 679	13.
33	3 347	405	146	549	50	1 150	815	5 312	14.
61	823	-	127	-	-	127	-	950	15.
2 340	13 775	93	-	-	444	537	100	14 412	16.
64	1 562	100	49	-	217	366	-	1 928	17.
37	5 446	442	134	179	447	1 203	-	6 649	18.
-	1 256	59	-	-	-	59	-	1 315	19.
481	4 825	-	-	-	-	-	-	4 825	20.
252	4 674	631	43	453	160	1 287	-	5 961	21.
313	3 462	-	-	-	-	-	-	3 462	22.
2	1 253	-	-	-	-	-	138	1 391	1.
33	1 185	500	-	-	-	500	500	2 185	2.
100	2 614	50	32	-	-	82	83	2 779	3.
24	2 920	-	-	-	-	-	-	2 920	4.
239	3 335	-	-	-	40	40	320	3 695	5.
11 000	123 673	3 266	691	1 775	2 060	7 792	2 853	134 318	

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	IX. Lister og Mandals amt.						
	1. Mandal.						
1.	Tvet	1 283	558	-	170	62	5
2.	Oddernæs	5 666	504	-	282	-	41
3.	Vennesland	733	-	-	44	80	9
4.	Øvrebø og Hægland	1 104	576	-	50	228	7
5.	Søgne	1 990	1 653	-	1 509	304	6
6.	Halsaa og Hartmark	2 632	2 041	-	1 541	498	10
7.	Aaseral	960	-	-	8	-	
8.	Holme	1 626	848	-	435	108	4
9.	Øslebø og Løvdal	1 524	870	-	250	133	6
10.	Finsland	1 006	-	-	76	58	4
11.	Bjelland og Grindem	1 189	223	-	-	20	6
12.	Søndre Undal	3 000	1 143	-	27	155	7
13.	Nordre Undal	1 420	425	-	42	194	11
	2. Lister.						
1.	Lyngdal	3 920	2 004	-	290	533	25
2.	Hægebostad	1 476	524	-	-	218	7
3.	Herod	1 844	970	-	149	146	
4.	Vanse	3 839	2 416	-	199	827	7
5.	Kvinesdal	2 561	1 448	61	863	138	11
6.	Fjotland	564	290	-	-	77	
7.	Næs og Hiterø	3 382	2 143	-	349	718	5
8.	Bakke	1 928	916	-	340	79	2
9.	Siredalen	1 436	620	-	9	175	2
	Lister og Mandals amt	45 083	20 172	61	6 633	4 751	1 85
	X. Stavanger amt.						
	1. Jæderen og Dalerne.						
1.	Sogndal	2 404	898	-	132	443	1
2.	Lunde	1 024	484	-	1 052	87	7
3.	Hæskestad	864	288	-	-	149	
4.	Helleland	896	316	-	2 748	68	
5.	Birkrem	1 389	276	-	53	130	4
6.	Ekersunds landdistrikt	1 646	646	-	359	82	3
7.	Ogne	661	245	-	115	-	1
8.	Haa	2 129	649	-	482	66	9
9.	Time	1 869	504	-	104	18	14
10.	Gjæsdal	1 134	432	-	332	95	6
11.	Klep	1 360	696	-	158	-	2
12.	Høiland	2 585	1 078	-	166	57	16
13.	Haaland	765	639	-	786	30	22
14.	Hetland	2 344	1 028	-	4 973	276	7

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller Vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
188	2 318	-	-	-	-	-	-	2 318	1.
667	7 537	-	11	-	-	11	1 260	8 808	2.
-	949	-	-	-	-	-	-	949	3.
61	2 096	-	-	-	-	-	-	2 096	4.
577	6 101	-	-	-	-	-	-	6 101	5.
189	7 006	-	-	-	-	-	144	7 150	6.
-	968	-	-	-	-	-	-	968	7.
134	3 196	330	-	-	-	330	-	3 526	8.
686	3 523	300	-	-	-	300	-	3 823	9.
40	1 229	-	-	-	-	-	-	1 229	10.
60	1 553	240	80	384	20	724	439	2 716	11.
43	4 439	-	-	-	-	-	-	4 439	12.
103	2 298	-	-	-	-	-	-	2 298	13.
151	7 157	200	-	-	83	283	34	7 474	1.
69	2 360	-	-	-	-	-	-	2 360	2.
207	3 325	-	102	889	139	1 130	339	4 794	3.
1 135	8 494	921	-	-	260	1 181	100	9 775	4.
105	5 293	-	16	-	295	311	241	5 845	5.
-	931	-	-	-	-	-	241	1 172	6.
334	6 981	-	-	-	-	-	-	6 981	7.
156	3 443	-	-	-	-	-	-	3 443	8.
-	2 267	-	-	-	-	-	130	2 397	9.
4 905	83 464	1 991	209	1 273	797	4 270	2 928	90 662	
22	3 917	-	221	-	316	537	-	4 454	1.
311	3 031	-	-	-	-	-	-	3 031	2.
144	1 450	-	-	-	-	-	-	1 450	3.
12	4 040	-	-	-	-	-	120	4 160	4.
5	1 898	-	12	30	69	111	96	2 105	5.
41	2 806	-	-	-	-	-	387	3 193	6.
8	1 044	-	-	-	-	-	192	1 206	7.
114	3 534	-	-	297	-	297	281	4 112	8.
48	2 692	34	-	-	178	212	326	3 230	9.
-	2 061	-	-	-	-	-	-	2 061	10.
64	2 300	-	-	-	-	-	175	2 475	11.
723	4 770	-	-	-	-	-	-	4 770	12.
397	3 843	-	-	-	-	-	-	3 843	13.
604	9 303	-	-	-	-	-	-	9 303	14.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	2. Ryfylke.						
1.	Høle	583	333	-	56	80	4
2.	Fossan	2 349	849	-	120	-	19
3.	Strand	1 833	717	-	621	233	28
4.	Tou brug	340	136	-	24	-	1
5.	Aardal	899	73	-	-	-	
6.	Hjelmeland	1 985	611	-	-	180	1
7.	Fister	683	186	-	108	-	8
8.	Jælse	1 744	680	-	111	-	9
9.	Sand	1 930	517	-	37	37	2
10.	Saude	1 075	408	-	213	20	2
11.	Suledal	1 472	516	-	9	88	7
12.	Rennesø	768	101	-	200	-	2
13.	Mosterø	836	429	-	739	38	8
14.	Finnø	1 376	661	-	245	20	14
15.	Nerstrand	1 287	483	-	101	100	3
16.	Sjærnerø	880	339	-	8	-	
17.	Vikedal	1 239	728	-	148	-	1
18.	Bukken	720	270	-	84	64	9
19.	Tysvær	1 712	612	-	30	66	15
20.	Skjold	2 080	780	-	469	236	
21.	Skudesnæs	2 848	975	-	-	24	20
22.	Avaldsnæs	2 352	882	-	470	79	
23.	Vigsnæs værk	3 660	-	-	-	-	14
24.	Torvestad	1 114	542	1 135	112	93	8
25.	Skaare	1 377	546	-	129	-	21
	Stavanger amt	58 212	20 553	1 135	15 494	2 859	3 03
	XI. S. Bergenhus amt.						
	1. Søndhordland.						
1.	Sveen	1 488	744	-	31	227	4
2.	Fjælberg	2 594	1 307	-	18	85	5
3.	Etne	1 509	761	-	4	206	1
4.	Skonevik	2 204	1 147	-	546	410	2
5.	Kvindherred	2 477	1 243	-	135	49	4
6.	Stordøen	1 536	768	-	17	224	4
7.	Valestrand	696	348	-	22	18	
8.	Finaas	2 968	1 484	-	744	135	7
9.	Fitjel	1 756	866	-	115	158	6
10.	Tysnæs	2 795	1 399	-	24	534	1
11.	Strandeb. og Varaldsø	1 480	741	-	59	338	4
12.	Varaldsø grube	172	-	-	-	-	-

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
opgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold- og Herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
48	1 144	-	-	-	-	-	8	1 152	1.
108	3 619	45	24	-	2	71	233	3 923	2.
177	3 869	-	-	-	-	-	72	3 941	3.
30	540	-	-	-	-	-	-	340	4.
4	976	-	-	-	-	-	-	976	5.
99	2 885	-	-	-	-	-	-	2 885	6.
25	1 090	-	-	-	-	-	-	1 090	7.
57	2 686	180	-	-	-	180	74	2 940	8.
219	2 763	-	-	-	-	-	-	2 763	9.
126	1 871	-	-	-	-	-	-	1 871	10.
256	2 420	-	-	-	-	-	-	2 420	11.
50	1 139	-	-	261	74	335	55	1 529	12.
111	2 235	-	-	216	58	274	-	2 509	13.
7	2 450	-	-	-	-	-	-	2 450	14.
86	2 088	-	-	-	-	-	-	2 088	15.
103	1 335	-	-	-	-	-	-	1 335	16.
83	2 214	-	-	-	80	80	-	2 294	17.
-	1 229	-	-	-	-	-	16	1 245	18.
22	2 600	-	-	-	-	-	32	2 632	19.
200	3 771	-	-	-	40	40	16	3 827	20.
368	4 420	687	26	-	208	921	152	5 493	21.
16	3 799	300	-	-	-	300	300	4 399	22.
427	4 229	-	-	-	-	-	-	4 229	23.
94	3 172	-	-	-	-	-	50	3 222	24.
130	2 394	-	-	-	-	-	372	2 766	25.
5 339	106 627	1 246	283	804	1 025	3 358	2 927	112 912	
			-						
173	2 699	-	-	-	-	-	-	2 699	1.
164	4 222	-	-	-	-	-	254	4 476	2.
178	2 670	-	-	-	-	-	-	2 670	3.
231	4 564	-	-	-	-	-	-	4 564	4.
20	3 965	-	100	-	-	100	189	4 254	5.
120	2 709	-	-	-	36	36	-	2 745	6.
97	1 182	-	-	-	-	-	-	1 182	7.
-	5 403	-	-	-	-	-	-	5 403	8.
119	3 074	-	-	-	-	-	-	3 074	9.
50	4 819	-	-	-	-	-	-	4 819	10.
60	2 724	-	-	-	-	-	-	2 724	11.
30	216	-	-	-	-	-	-	216	12.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsenes**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for Kosthold og Herberge.	3 Indkjøb af læreriord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	2. Hardanger og Voss.						
1.	Røldal	998	392	-	171	-	18
2.	Ullensvang	4 151	2 170	-	-	-	[illegible]
3.	Ulvik	2 467	1 225	-	10	38	16
4.	Vikør	2 091	955	-	76	36	7
5.	Jondal	1 122	560	-	44	257	3
6.	Vossestranden	1 080	552	-	65	8	4
7.	Voss	3 460	1 741	52	54	206	7
8.	Evanger	1 032	516	-	-	8	
	3. Nordhordland.						
1.	Os	2 856	1 500	-	85	844	6
2.	Fuse	2 664	1 366	-	1 057	646	21
3.	Fane	2 664	1 400	-	56	503	2
4.	Sund	3 248	1 639	-	832	799	5
5.	Fjeld	1 840	948	-	63	228	2
6.	Askøen	4 847	1 413	-	356	122	16
7.	Alvøens værk	1 360	-	-	-	300	7
8.	Aarstad	1 642	758	-	188	-	3
9.	Haus	2 381	1 207	-	462	208	16
10.	Arne fabrikker	2 010	-	-	70	-	[illegible]
11.	Bruvik	1 640	864	-	106	-	6
12.	Dale fabrikker	400	160	-	-	-	
13.	Hammer	2 400	130	-	21	408	1
14.	Salhus fabrik	600	-	-	-	-	
15.	Alværsund	2 008	392	-	27	220	
16.	Hosanger	2 808	1 404	-	9	144	5
17.	Manger	2 576	1 268	-	1 850	330	
18.	Herlø	1 864	908	-	2 014	146	5
19.	Lindaas	4 005	1 879	-	158	494	7
20.	Masfjorden	1 862	928	-	19	31	5
	Søndre Bergenhus amt	83 746	37 083	52	9 508	8 360	2 27
	XII. N. Bergenhus amt.						
	1. Sogn.						
1.	Lærdal	2 081	-	-	103	-	1
2.	Borgund	1 041	-	-	-	-	
3.	Aardal	1 144	448	-	133	24	
4.	Lyster	1 940	885	-	264	16	15
5.	Hafslo	1 728	784	-	124	186	4
6.	Sogndal	2 540	1 134	-	1 330	159	1
7.	Aurland	1 280	461	-	42	35	1
8.	Jostedal	520	287	-	1 060	194	
9.	Lekanger	1 512	685	-	138	36	[illegible]

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
258	1 999	28	-	-	131	159	40	2 198	1.
-	6 419	432	-	-	132	564	945	7 928	2.
551	4 453	-	-	-	-	-	-	4 453	3.
199	3 431	-	-	-	-	-	282	3 713	4.
46	2 064	-	-	-	-	-	-	2 064	5.
42	1 796	-	-	-	-	-	156	1 952	6.
48	5 638	-	136	-	461	597	-	6 235	7.
-	1 556	-	-	-	-	-	-	1 556	8.
37	5 387	-	-	-	-	-	-	5 387	1.
58	6 008	-	-	-	474	474	-	6 482	2.
180	4 832	-	-	-	-	-	-	4 832	3.
484	7 060	-	-	-	-	-	-	7 060	4.
133	3 236	-	14	-	-	14	250	3 500	5.
1 380	8 287	-	-	-	61	61	-	8 348	6.
147	1 885	-	-	-	-	-	-	1 885	7.
545	3 170	-	-	-	-	-	-	3 170	8.
279	4 699	155	-	-	-	155	689	5 543	9.
83	2 169	-	-	-	-	-	-	2 169	10.
-	2 671	-	-	-	64	64	32	2 767	11.
68	628	-	-	-	-	-	-	628	12.
144	3 119	-	-	924	156	1 080	324	4 523	13.
498	1 098	-	-	-	-	-	-	1 098	14.
180	2 832	-	-	972	158	1 130	36	3 998	15.
2	4 420	-	-	-	72	72	-	4 492	16.
38	6 071	83	-	-	-	83	350	6 504	17.
11	4 995	-	-	-	-	-	-	4 995	18.
105	6 713	-	-	-	-	-	379	7 092	19.
122	3 020	-	47	-	-	47	208	3 275	20.
6 880	147 903	698	297	1 896	1 745	4 636	4 134	156 673	
418	2 618	-	-	-	-	-	-	2 618	1.
-	1 041	-	-	-	-	-	-	1 041	2.
54	1 808	-	-	-	-	-	-	1 808	3.
377	3 639	-	-	-	-	-	-	3 639	4.
331	3 193	-	-	-	-	-	-	3 193	5.
585	5 761	-	-	-	-	-	-	5 761	6.
-	1 835	-	-	418	145	563	196	2 594	7.
-	2 062	-	34	-	-	34	48	2 144	8.
32	2 430	-	-	-	-	-	-	2 430	9.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsen**

b. Specificere

No.	Landsdele.	1 Lønninger til skolelærere.	2 Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	3 Indkjøb af lærerjord.	4 Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	5 Leie af skolelokaler.	6 Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
		Herreder, værker og brug.					
	(Forts.).						
10.	Balestrand	1 335	586	-	183	17	
11.	Vik	2 260	108	-	226	60	
12.	Klævold	1 248	546	-	88	-	
13.	Ladvik og Brekke	1 999	830	-	-	203	
14.	Evindvik	1 836	609	-	-	-	
15.	Utvær	610	205	-	-	-	
16.	Hyllestad	1 768	774	-	-	-	
	2. Sønd- og Nordfjord.						
1.	Askevold	2 603	1 157	-	8	155	
2.	Ytre Holmedal	2 416	1 057	-	888	105	
3.	Indre Holmedal	2 395	1 061	-	518	-	
4.	Vefring	930	521	-	4	190	
5.	Førde	3 427	1 517	-	117	752	1
6.	Jølster	1 842	802	-	-	-	
7.	Kinn	3 451	2 116	-	1 087	86	
8.	Bremanger	1 582	723	-	11	387	
9.	Daviken	2 183	955	-	-	19	
10.	Gloppen	3 083	1 239	255	834	177	
11.	Indviken	1 748	84	-	-	-	
12.	Stryn	1 548	-	-	-	-	
13.	Eid	1 856	662	-	200	38	
14.	Hornindal	984	11	-	-	-	
15.	Selø	3 392	1 471	-	17	374	1
	Nordre Bergenhus amt	58 282	21 718	255	7 375	3 213	1 2
	XIII. Romsdals amt.						
	1. Søndmøre.						
1.	Vanelven	1 730	778	-	414	114	
2.	Volden	2 312	824	-	-	34	
3.	Ørsten	1 477	417	-	36	10	
4.	Hjørendfjord	1 402	220	-	-	30	
5.	Stranden	1 328	531	-	-	-	
6.	Norddalen	1 458	605	-	250	2	
7.	Sunelven	1 058	465	-	-	-	
8.	Sandø	1 920	-	-	13	-	
9.	Herø	2 231	714	-	56	93	
10.	Ulvsten	2 608	1 174	-	165	102	
11.	Borgund	4 056	1 825	-	-	-	
12.	Ørskog	893	408	-	51	-	
13.	Søkelven	1 218	560	-	-	-	
14.	Skodje	2 184	874	-	-	190	
15.	Harham	2 423	194	-	-	-	

ıdgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
50	2 244	-	-	-	45	45	135	2 424	10.
120	2 801	-	-	567	60	627	512	3 940	11.
-	1 918	-	-	-	-	-	-	1 918	12.
39	3 118	-	50	-	-	50	684	3 852	13.
-	2 445	-	-	20	68	88	1 270	3 803	14.
-	815	-	-	-	-	-	-	815	15.
8	2 558	-	59	-	18	77	315	2 950	16.
55	4 012	12	10	-	66	88	108	4 208	1.
12	4 493	-	34	-	140	174	10	4 677	2.
29	4 080	-	-	-	40	40	1 000	5 120	3.
9	1 659	-	-	-	-	-	25	1 684	4.
116	6 031	-	-	-	5	5	115	6 151	5.
-	2 741	-	24	-	26	50	300	3 091	6.
92	6 900	-	-	-	-	-	159	7 059	7.
2	2 717	-	-	-	-	-	18	2 735	8.
6	3 205	-	-	-	65	65	421	3 691	9.
231	5 878	-	-	-	-	-	454	6 332	10.
44	1 885	1	-	252	-	253	609	2 747	11.
-	1 575	42	60	462	-	564	446	2 585	12.
21	2 794	46	89	-	-	135	190	3 119	13.
119	1 201	39	-	409	27	475	79	1 755	14.
17	5 410	-	-	-	40	40	304	5 754	15.
2 767	94 867	140	360	2 128	745	3 373	7 398	105 638	
26	3 065	587	94	-	16	697	640	4 402	1.
100	3 276	30	-	-	-	30	1 107	4 413	3.
11	1 956	-	-	-	-	-	602	2 558	2.
-	1 705	10	14	91	29	144	610	2 459	4.
4	1 866	4	-	-	11	15	134	2 015	5.
44	2 403	70	20	-	-	90	302	2 795	6.
47	1 588	-	-	24	21	45	156	1 789	7.
-	2 014	39	2	461	-	502	796	3 312	8.
138	3 589	1 753	52	768	11	2 584	600	6 773	9.
-	4 128	27	110	5	24	166	216	4 510	10.
28	5 946	90	370	-	-	460	-	6 406	11.
10	1 407	1 000	16	-	-	1 016	892	3 315	12.
-	1 939	1 190	-	-	-	1 190	603	3 732	13.
77	3 331	1 000	-	-	-	1 000	826	5 157	14.
164	2 822	-	-	-	-	-	-	2 822	15.

Tabel 2. Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	2. Romsdal.						
1.	Vestnæs	1 784	892	-	255	-	4
2.	Eid	288	144	24	-	-	1
3.	Vold	568	249		-	-	
4.	Gryten	1 992	1 010	-	79	311	9
5.	Veø	1 770	827	-	-	-	4
6.	Næsset	1 784	892	-	-	-	11
7.	Bolsø	2 085	944	-	128	598	17
8.	Akerø	1 560	-	-	-	-	3
9.	Sandø	576	288	-	8	24	
10.	Frænen	1 200	508	-	1	179	11
11.	Bud	1 199	575	-	174	391	
	3. Nordmøre.						
1.	Kvernæs	3 388	1 719	-	683	-	2
2.	Fredø	864	432	-	-	195	3
3.	Øre	1 343	701	-	-	428	
4.	Tingvold	1 919	954	-	-	-	2
5.	Strømsnæsset	944	472	-	-	330	6
6.	Øksendalen	878	380	-	-	395	2
7.	Sundalen	1 658	758	-	120	414	
8.	Stangvik	2 122	1 061	-	138	524	2
9.	Halse	912	456	-	12	84	1
10.	Surendalen	1 752	876	-	9	661	
11.	Rindalen	1 728	862	-	-	-	9
12.	Edø	1 492	827	-	4 700	-	20
13.	Tustern	720	360	-	234	-	
14.	Aure	1 845	1 006	-	-	235	
	Romsdals amt	64 669	26 782	24	7 526	5 344	2 12
	XIV. Søndre Trondhjems amt.						
	1. Orkedal.						
1.	Orkedal	4 285	1 809	-	-	536	3
2.	Meldalen	1 752	920	-	11	432	7
3.	Rennebu	1 321	761	-	-	407	
4.	Opdal	2 520	1 364	-	362	18	
	2. Guldal.						
1.	Melhus	1 624	776	-	12	376	4
2.	Flaa	288	151	-	-	-	
3.	Høilandet	576	-	-	76	-	1
4.	Horg	1 368	718	-	-	-	1

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.

pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9–13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
-	2 973	703	-	-	-	703	631	4 307	1.
-	471	11	-	-	-	11	50	532	2.
-	820	74	22	-	-	96	103	1 019	3.
593	4 084	-	-	-	-	-	-	4 084	4.
115	2 756	356	-	-	-	356	350	3 462	5.
142	2 934	1 051	89	-	6	1 146	1 430	5 510	6.
21	3 951	-	-	-	-	-	-	3 951	7.
-	1 599	-	-	384	-	384	504	2 487	8.
160	1 057	-	-	-	-	-	80	1 137	9.
-	2 007	-	-	-	-	-	910	2 917	10.
69	2 408	-	-	-	-	-	50	2 458	11.
425	6 238	130	597	-	26	753	366	7 357	1.
280	1 810	100	-	-	-	100	-	1 910	2.
119	2 591	-	-	-	15	15	-	2 606	3.
5	2 903	1 044	171	-	57	1 272	680	4 855	4.
189	2 003	630	-	-	13	643	-	2 646	5.
92	1 773	-	230	415	28	673	72	2 518	6.
948	3 898	-	-	-	-	-	-	3 898	7.
550	4 424	-	-	-	-	-	-	4 424	8.
100	1 582	-	-	-	-	-	218	1 800	9.
-	3 298	-	-	-	-	-	-	3 298	10.
31	2 713	21	246	-	108	375	56	3 144	11.
-	7 224	1 760	231	-	180	1 171	-	9 395	12.
80	1 399	-	-	-	-	-	370	1 769	13.
3	3 093	-	-	-	-	-	-	3 093	14.
4 571	111 044	11 680	2 264	2 148	545	16 637	13 354	141 035	
146	6 811	-	-	100	120	220	-	7 031	1.
158	3 346	-	-	-	-	-	-	3 346	2.
16	2 505	-	-	-	-	-	-	2 505	3.
96	4 362	-	-	-	-	-	370	4 732	4.
441	3 276	-	-	-	-	-	-	3 276	1.
92	534	-	-	-	-	-	80	614	2.
23	690	-	-	-	-	-	576	1 266	3.
5	2 101	-	-	-	92	92	270	2 463	4.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af læreriord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	(Forts.).						
5.	Støren	1 180	365	-	8	41	
6.	Budal	480	-	-	-	-	
7.	Soknedalen	1 104	554	-	-	-	
8.	Singsaas	900	460	-	-	-	
9.	Holtaalen	504	242	-	-	-	
10.	Aalen	863	474	-	49	15	
11.	Røros	2 706	1 362	-	1 803	346	22
	3. Strinde og Selbu.						
1.	Børsen	1 960	1 351	-	182	14	
2.	Budviken	381	180	-	85	-	
3.	Bynæsset	944	529	-	465	268	
4.	Leinstranden	672	353	-	-	132	3
5.	Klæbbu	893	623	-	785	108	5
6.	Selbu	3 056	1 631	-	317	782	24
7.	Strinden	4 820	3 282	-	1 333	1 936	67
	4. Fosen.						
1.	Hevne	2 606	1 392	-	-	-	3
2.	Stadsbygden	1 080	416	-	8	365	
3.	Rissen	2 304	1 210	100	1 982	776	10
4.	Hiteren	3 488	971	-	-	504	18
5.	Frøien	2 319	1 288	-	-	662	3
6.	Ørlandet	2 772	844	-	1 764	598	2
7.	Bjugn	2 064	1 020	-	106	590	1
8.	Aafjord	2 340	1 228	-	-	671	3
9.	Bjørnør	3 214	1 688	-	-	12	4
	Søndre Trondhjems amt	56 384	27 962	100	9 348	9 589	1 90
	XV. Nordre Trondhjems amt.						
	1. Stjør- og Værdal.						
1.	Nedre Stjørdalen	3 449	1 776	-	177	1 426	15
2.	Hegre	1 978	22	-	165	215	
3.	Meraker	712	356	48	6	-	3
4.	Frosten	1 258	748	-	42	267	4
5.	Aasen	920	492	-	94	-	1
6.	Skogn	1 728	912	-	94	-	4
7.	Levanger landsogn	1 420	624	-	50	276	1
8.	Værdalen	3 608	1 583	-	186	1 215	17
9.	Leksviken	1 495	1 050	-	242	300	19

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold- og Herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
48	1 648	-	29	-	87	116	522	2 286	5.
-	480	-	-	-	-	-	362	842	6.
96	1 754	-	61	-	2	63	451	2 268	7.
54	1 414	-	-	-	-	-	132	1 546	8.
70	816	-	-	-	-	-	60	876	9.
327	1 728	-	-	-	-	-	162	1 890	10.
1 099	7 536	-	-	-	-	-	-	7 536	11.
75	3 582	-	-	-	-	-	-	3 582	1.
88	741	-	-	-	-	-	-	741	2.
17	2 224	-	-	-	-	-	-	2 224	3.
60	1 251	-	-	-	-	-	-	1 251	4.
217	2 682	-	-	-	-	-	-	2 682	5.
115	6 143	-	-	-	-	-	120	6 263	6.
726	12 772	-	-	-	-	-	-	12 772	7.
117	4 153	-	147	-	101	248	126	4 527	1.
122	1 992	-	-	-	-	-	-	1 992	2.
451	6 929	-	-	-	-	-	-	6 929	3.
224	5 375	450	-	-	48	498	260	6 133	4.
216	4 517	988	-	18	-	1 006	186	5 709	5.
463	6 461	-	-	-	-	-	-	6 461	6.
125	3 915	-	-	-	-	-	18	3 933	7.
10	4 288	-	-	-	-	-	-	4 288	8.
24	4 978	2 660	-	-	88	2 748	630	8 356	9.
5 721	111 004	4 098	237	118	538	4 991	4 325	120 320	
220	7 200	-	-	-	-	-	-	7 200	1.
13	2 392	-	-	-	328	328	354	3 074	2.
42	1 194	-	-	-	240	240	240	1 674	3.
646	3 004	-	-	-	-	-	-	3 004	4.
67	1 589	-	-	-	-	-	-	1 589	5.
50	2 829	-	-	-	300	300	600	3 729	6.
317	2 699	-	-	-	-	-	-	2 699	7.
559	7 324	-	-	-	-	-	-	7 324	8.
97	3 378	-	-	32	-	32	-	3 410	9.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	2. Inderøen.						
1.	Ytterøen	624	312	-	23	40	[illegible]
2.	Ytterøens værk	800	-	-	42	-	[illegible]
3.	Mosviken og Verran	1 603	804	-	-	-	[illegible]
4.	Inderøen	2 272	1 581	-	718	451	58
5.	Sparbu	1 489	720	-	31	349	68
6.	Skei	739	200	-	-	426	[illegible]
7.	Stod	1 349	600	-	-	21	179
8.	Egge	432	72	-	-	300	59
9.	Snaasen	1 176	588	-	950	220	[illegible]
10.	Beitstaden	2 310	1 116	-	1	-	17[illegible]
	3. Namdalen.						
1.	Namsos landdistrikt	1 046	180	-	72	554	149
2.	Overhalden	1 132	216	-	-	702	10[illegible]
3.	Grong	1 890	1 430	-	-	-	7[illegible]
4.	Lierne	707	359	-	446	252	22[illegible]
5.	Fosnæs	1 632	260	-	800	1 030	2[illegible]
6.	Flatanger	971	502	-	6	104	20[illegible]
7.	Kolvereid	1 188	596	-	87	434	10[illegible]
8.	Nærø	1 040	338	-	-	467	20[illegible]
9.	Vikten	1 156	314	-	246	734	29[illegible]
10.	Lekø	986	256	-	22	384	3[illegible]
	Nordre Trondhjems amt	41 110	18 007	48	4 500	10 166	2 65[illegible]
	XVI. Nordlands amt.						
	1. Søndre Helgeland.						
1.	Bindalen	1 800	784	-	-	2	1
2.	Brønø	2 395	1 657	-	4	1 008	20
3.	Velfjorden	831	611	-	200	200	5
4.	Vegø	1 260	677	64	-	242	
5.	Tjøttø	2 111	1 397	-	132	614	7
6.	Alstahaug	2 029	1 395	-	2 669	396	5
7.	Herø	1 530	1 228	-	1 013	473	6
8.	Vefsen	3 323	2 389	-	270	728	5
9.	Hatfjelddalen	879	569	-	11	-	1
	2. Nordre Helgeland.						
1.	Næsne med Dønnæs	2 542	1 513	-	5 397	390	23
2.	Heimnæs	2 323	1 605	-	521	327	8
3.	Mo	1 604	1 064	-	-	374	21
4.	Lurø	1 293	794	-	-	405	1
5.	Trænen	360	202	-	71	20	

ıdgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller Vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagen pengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
163	1 169	-	-	-	-	-	-	1 169	1.
133	981	-	-	-	-	-	-	981	2.
231	2 643	144	98	-	108	350	279	3 272	3.
711	5 791	-	-	-	-	-	-	5 791	4.
570	3 227	-	-	-	-	-	-	3 227	5.
55	1 420	-	-	-	-	-	-	1 420	6.
4	2 153	414	55	-	94	563	392	3 108	7.
58	921	-	-	-	-	-	-	921	8.
133	3 076	-	-	-	-	-	235	3 311	9.
546	4 150	6	-	-	15	21	436	4 607	10.
74	2 075	-	-	-	-	-	270	2 345	1.
-	2 151	-	-	-	-	-	-	2 151	2.
-	3 393	202	-	-	73	275	450	4 118	3.
7	1 998	-	-	-	-	-	-	1 998	4.
676	4 422	-	-	-	-	-	24	4 446	5.
60	1 852	-	-	-	18	18	-	1 870	6.
83	2 495	-	-	-	-	-	-	2 495	7.
-	2 045	-	-	-	-	-	-	2 045	8.
104	2 850	-	-	-	-	-	-	2 850	9.
11	1 691	-	-	-	-	-	-	1 691	10.
5 630	82 112	766	153	32	1 176	2 127	3 280	87 519	
62	2 663	-	-	-	48	48	136	2 847	1.
19	5 285	-	-	-	-	-	-	5 285	2.
16	1 914	-	-	-	-	-	130	2 044	3.
84	2 332	-	-	-	-	-	-	2 332	4.
162	4 495	-	-	-	-	-	-	4 495	5.
378	6 924	-	-	-	-	-	-	6 924	6.
302	4 610	-	-	-	-	-	-	4 610	7.
223	6 984	-	-	-	-	-	-	6 984	8.
235	1 709	-	-	-	56	56	-	1 765	9.
337	10 418	-	-	-	-	-	930	11 348	1.
524	5 389	-	-	-	52	52	200	5 641	2.
162	3 419	-	-	-	-	-	43	3 462	3.
50	2 560	-	-	-	-	-	-	2 560	4.
53	709	-	-	-	-	-	-	709	5.

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsene**

b. Specificered

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for Kosthold og Herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	(Forts.).						
6.	Rødø	1 146	692	-	20	423	12
7.	Melø	1 224	792	-	18	511	
	3. Salten.						
1.	Gildeskaal	2 267	1 565	-	3	43	9
2.	Beieren	808	600	-	34	229	7
3.	Bodø landdistrikt	2 717	1 975	-	-	958	9
4.	Skjerstad	2 266	1 696	-	-	572	
5.	Saltdalen	1 458	1 086	-	-	-	
6.	Folden	3 685	2 479	-	571	13	5
7.	Stegen	2 497	1 578	-	843	360	6
8.	Hammerø	1 856	1 392	-	579	388	2
9.	Lødingen	1 499	1 110	-	354	354	5
10.	Tysfjorden	896	672	-	-	287	17
11.	Evindnæs	1 825	972	-	8	406	35
12.	Ankenæs	872	564	-	2	180	11
	4. Lofoten og Vesteraalen.						
1.	Værø	810	379	-	186	8	1
2.	Flakstad	1 460	949	-	359	160	1
3.	Buksnæs	1 748	1 209	-	327	820	26
4.	Borge	1 820	1 150	-	288	559	1
5.	Gimsø	1 100	812	-	-	356	6
6.	Vaagen	3 234	1 739	-	541	354	5
7.	Hadsel	3 881	2 350	-	2 806	968	12
8.	Sortland	1 542	1 078	-	-	666	6
9.	Bø	1 488	1 116	-	1 247	524	15
10.	Øksnæs	1 152	648	-	610	-	4
11.	Dverberg	983	1 172	-	637	101	6
	Nordlands amt	68 515	45 660	64	19 721	14 419	3 21
	XVII. Tromsø amt.						
	1. Senjen og Tromsø.						
1.	Kvædfjord	1 426	952	-	110	125	5
2.	Trondenæs	3 231	2 145	-	1 439	443	60
3.	Sand	820	574	-	1 981	185	8
4.	Ibestad	3 278	2 058	-	89	818	25
5.	Salangen	984	700	-	3	232	30
6.	Tranø-Reisen	3 196	2 160	-	95	339	17
7.	Berg	1 117	565	-	312	150	9
8.	Senjens nikkelværk	720	-	-	59	-	

udgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
pgaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13. tilsammen.	Antagenpengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
18	2 421	-	-	-	-	-	-	2 421	6.
185	2 730	-	-	-	-	-	-	2 730	7.
103	4 076	-	36	-	-	36	-	4 112	1.
95	1 845	-	-	-	-	-	-	1 845	2.
443	6 184	-	-	-	-	-	-	6 184	3.
99	4 641	-	-	-	-	-	160	4 801	4.
40	2 588	-	-	-	-	-	-	2 588	5.
56	6 863	-	9	-	-	9	2 004	8 876	6.
707	6 049	-	-	-	-	-	50	6 099	7.
232	4 470	-	-	-	-	-	220	4 690	8.
266	3 636	-	-	-	-	-	201	3 837	3.
186	2 215	-	-	-	-	-	80	2 295	10.
199	3 766	-	-	-	-	-	-	3 766	11.
180	1 917	-	-	-	-	-	-	1 917	12.
269	1 667	-	-	-	-	-	-	1 667	1.
52	2 998	-	-	-	-	-	-	2 998	2.
64	4 428	-	-	-	-	-	-	4 428	3.
86	3 915	-	-	-	-	-	-	3 915	4.
141	2 475	-	-	-	-	-	-	2 475	5.
1 696	7 615	-	-	-	-	-	-	7 615	6.
454	10 579	490	-	-	-	490	200	11 269	7.
377	3 727	-	-	-	-	-	-	3 727	8.
308	4 833	-	-	-	-	-	-	4 833	9.
992	3 445	-	-	-	-	-	1 000	4 445	10.
168	3 123	-	24	156	36	216	104	3 443	11.
10 023	161 617	490	69	156	192	907	5 458	167 982	
67	2 731	31	-	-	-	31	255	3 017	1.
594	8 459	-	-	-	-	-	250	8 709	2.
282	3 929	-	-	-	-	-	-	3 929	3.
344	6 822	-	-	-	24	24	853	7 699	4.
65	2 292	-	-	-	-	-	264	2 556	5.
489	6 456	-	-	-	-	-	63	6 519	6.
619	2 855	-	-	-	-	-	-	2 855	7.
320	1 106	-	-	-	-	-	-	1 106	8.

Skolevæsen

1885. **Tabel 2 (forts.). Herredskassernes, værkers og brugs samt kredsen**

b. Specificere

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6
		Herreder, værker og brug.					
		Lønninger til skolelærere.	Godtgjørelse i penge til samme for kosthold og herberge.	Indkjøb af lærerjord.	Opførelse og vedligeholdelse af skolehuse.	Leie af skolelokaler.	Bøger og andre læremidler samt skoleinventar.
	(Forts.).						
9.	Lenvik	1 876	855	-	2 003	507	1
10.	Hillesø	549	305	18	411	159	3
11.	Maalselven	1 879	1 498	-	644	419	
12.	Bardodalen	816	60	-	69	-	8
13.	Tromsøsundet	2 300	1 325	-	519	545	1
14.	Balsfjorden	1 411	855	-	-	452	1
15.	Malangen	940	442	-	195	251	2
16.	Karlsø	1 483	782	-	-	294	49
17.	Lyngen	2 001	1 332	-	1 448	501	6
18.	Skjervø	2 295	1 185	-	217	179	3
19.	Kvænangen	1 281	737	-	180	242	10
	Tromsø amt	31 603	18 530	18	9 774	5 841	2 45
	XVIII. Finmarkens.						
	1. Alten.						
1.	Loppen og Øksfjord	1 344	623	-	194	522	2
2.	Talvik	2 345	1 407	-	203	396	4
3.	Alten	2 130	1 236	-	577	98	
4.	Kautokæino	660	336	-	24	-	4
	2. Hammerfest.						
1.	Hasvik	1 144	443	-	513	68	3
2.	Hammerfest landdistrikt	1 086	691	-	558	335	5
3.	Kvalsund	777	435	-	5	265	10
4.	Maasø	1 088	762	24	258	24	4
5.	Kjelvik	788	477	-	1 653	28	5
6.	Kistrand	1 433	1 080	-	104	66	7
	3. Tanen.						
1.	Lebesby	1 880	1 067	-	304	265	6
2.	Tanen	2 504	1 213	41	105	277	
3.	Karasjok	648	392	-	144	-	1
4.	Næsseby	1 866	1 125	-	-	195	8
	4. Vardø.						
1.	Vardø landdistrikt	1 341	808	-	2 556	1 175	7
	5. Varanger.						
1.	Vadsø	1 227	126	-	17	192	3
2.	Sydvaranger	3 610	1 444	-	892	490	12
	Finmarkens amt	25 871	13 665	65	8 107	4 396	89

dgifter til det lavere almueskolevæsen i rigets landdistrikter.
gaver.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kredsene.							
Iøvrigt.	Tilsammen.	Opførelse eller vedligeholdelse af skolehuse.	Leje af skolelokaler.	Kosthold og herbergegodtgjørelse.	Andre øiemed.	Rubr. 9—13 tilsammen.	Antagenpengeværdi af naturalydelser.	Ialt udgifter.	No.
41	5 298	-	-	-	-	-	600	5 898	9.
26	1 506	-	-	-	-	-	280	1 786	10.
251	4 691	145	61	-	-	206	64	4 961	11.
2	1 029	-	-	60	-	60	633	1 722	12.
62	4 769	-	-	-	-	-	270	5 039	13.
19	2 752	-	-	-	-	-	310	3 062	14.
114	1 968	-	-	-	-	-	188	2 156	15.
209	3 261	-	-	-	-	-	-	3 261	16.
293	5 635	-	-	-	-	-	210	5 845	17.
275	4 183	-	-	-	236	236	-	4 419	18.
104	2 652	-	-	-	-	-	-	2 652	19.
4 176	72 394	176	61	60	260	557	4 340	77 191	
103	2 811	-	-	-	-	-	100	2 911	1.
545	4 937	-	-	-	-	-	210	5 147	2.
630	4 673	-	-	-	-	-	50	4 723	3.
117	1 185	-	-	-	-	-	-	1 185	4.
399	2 603	-	-	-	-	-	-	2 603	1.
-	2 729	-	-	-	-	-	-	2 729	2.
-	1 590	-	-	-	-	-	-	1 590	3.
460	2 656	-	-	-	-	-	300	2 956	4.
328	3 331	-	-	-	-	-	200	3 531	5.
50	2 809	-	-	-	-	-	-	2 809	6.
1 129	4 712	-	-	-	-	-	-	4 712	1.
897	5 037	-	-	-	-	-	-	5 037	2.
-	1 200	-	-	-	-	-	80	1 280	3.
657	3 926	-	-	-	-	-	-	3 926	4.
175	6 132	-	-	-	-	-	-	6 132	1.
391	1 990	-	20	96	1 098	1 214	500	3 704	1.
1 083	7 646	-	-	-	-	-	-	7 646	2.
6 964	59 967	-	20	96	1 098	1 214	1 440	62 621	

Tabel 3.

Ex-
af amtsskolekasserne

No.	Amt.	1	2	3	4	5
		Indtægt.				
		Beholdning fra forrige aar.	Indkommet ved udligning paa amtskommunen.	Bidrag af offentlige midler.	Andre indtægter.	Tilsammen
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1.	Akershus	-	6 947.77	22 387.25	5 914.33	35 249.35
2.	Smaalenene	8 923.07	4 774.20	14 322.60	-	28 019.87
3.	Buskerud	3 052.46	7 698.00	21 169.50	-	31 919.96
4.	Jarlsberg og Laurvik	977.52	6 377.80	17 538.95	-	24 894.27
5.	Kristians	1 392.75	8 464.43	25 393.29	1 000.00	36 250.47
6.	Hedemarken	15 935.02	12 748.01	34 187.85	6 885.33	69 756.21
7.	Bratsberg	683.85	4 949.10	14 847.30	-	20 480.25
8.	Nedenæs	30 319.97	4 646.06	13 937.85	500.00	49 403.88
9.	Lister og Mandal	19 501.08	6 205.19	15 069.75	378.59	41 154.61
10.	Stavanger	27 871.55	6 175.80	18 527.40	68.93	52 643.68
11.	Søndre Bergenhus	9 093.02	9 470.24	28 410.74	-	46 974.00
12.	Nordre Bergenhus	10 339.15	7 756.15	21 933.48	-	40 028.78
13.	Romsdal	12 983.07	9 664.63	26 959.24	337.66	49 944.60
14.	Søndre Trondhjem	10 982.48	8 632.98	24 329.31	1 200.00	45 144.77
15.	Nordre Trondhjem	14 637.21	7 131.75	20 077.43	268.88	42 115.27
16.	Nordland	520.96	8 594.94	24 773.66	-	33 889.56
17.	Tromsø	5 208.47	3 394.16	15 273.72	4.67	23 881.02
18.	Finmarken	12 385.89	4 735.50	10 891.65	19.11	27 032.15
	Tilsammen	184 807.52	128 366.71	370 030.97	16 577.50	699 782.70

Tabel 3.

rakt
ndtægter og udgifter.

6	7	8	9	10	11	12	
Udgift.							
Alderstillæg (§ 41 a).	Bidrag til høiere almueskoler og arbeidsskoler. (§ 41 b).	Bidrag til opf. af skolehuse (med ell. uden lærerbolig) og til anskaffelse af jordvei for lærerne. (§ 41 c).	Bidrag til at ophjælpe skolevæsenet i uformuende præstegjælde. (§ 41 d).	Andre udgifter.	Beholdning.	Tilsammen.	No.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
24 155.40	30.00	6 326.63	-	105.56	4 631.76	35 249.35	1.
16 425.60	882.97	5 496.40	-	195.90	5 019.00	28 019.87	2.
18 460.60	870.46	8 635.00	-	225.34	3 728.56	31 919.96	3.
15 577.40	400.00	8 071.00	-	174.75	671.12	24 894.27	4.
21 362.14	1 000.00	13 377.22	40.00	167.20	303.91	36 250.47	5.
25 648.83	2 000.00	14 954.36	1 050.00	9 009.09	17 093.93	69 756.21	6.
13 126.67	-	6 030.00	780.00	80.00	463.58	20 480.25	7.
12 713.67	400.00	3 132.00	1 900.00	-	31 258.21	49 403.88	8.
13 290.00	-	3 285.00	2 049.00	-	22 530.61	41 154.61	9.
14 942.50	1 180.00	5 115.00	3 158.50	187.00	28 060.68	52 643.68	10.
27 864.72	1 007.47	6 144.79	515.92	121.85	11 319.25	46 974.00	11.
20 493.01	44.00	5 371.31	2 506.45	-	11 614.01	40 028.78	12.
23 729.45	745.00	12 002.50	-	342.00	13 125.65	49 944.60	13.
23 999.00	-	8 891.00	-	1 314.43	10 940.34	45 144.77	14.
18 664.89	891.00	4 137.46	320.00	-	18 101.92	42 115.27	15.
26 360.00	610.00	6 800.00	-	60.00	59.56	33 889.56	19.
10 937.07	-	3 395.85	-	1 619.10	7 929.00	23 881.02	17.
8 640.00	-	3 524.50	2 645.00	-	13 222.65	28 032.15	18.
336 380.95	10 060.90	124 690.02	14 964.88	13 602.22	200 073.74	699 782.70	

Tabel 4. Indberetning om

No.	Landsdele.	Antal aften-skoler.	Antal elever i hver skole ved undervisningens begyndelse. Gutter.	begyndelse. Piger.	ende. Gutter.	ende. Piger.	Antal timer, norsk mundtlig og skriftlig.	regning.	skjønskrivning.
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Stifter.								
1.	Kristiania	222	2 371	951	1 992	848	5 870	5 338	425
2.	Hamar	141	1 314	879	1 134	871	3 596	3 071	338
3.	Kristiansand	262	2 334	850	2 084	812	9 270	7 242	1 751
4.	Bergen	178	2 197	228	2 003	212	5 383	4 822	412
5.	Trondhjem	143	1 597	565	1 457	506	3 179	2 858	212
6.	Tromsø	97	729	250	723	245	1 419	1 589	162
	Tilsammen	1 043	10 542	3 723	9 393	3 494	28 718	24 920	3 300
	Amter.								
1.	Akershus	72	768	334	622	302	1 843	1 774	184
2.	Smaalenene	54	571	189	508	165	1 527	1 326	76
3.	Buskerud	62	595	303	501	263	1 583	1 404	109
4.	Jarlsberg og Laurvig	34	437	125	361	118	917	834	56
5.	Kristians	73	694	461	615	472	1 899	1 661	209
6.	Hedemarken	68	620	418	519	399	1 697	1 410	129
7.	Bratsberg	58	463	210	423	217	2 103	1 510	212
8.	Nedenæs	49	420	217	357	174	1 646	1 298	269
9.	Lister og Mandal	57	472	131	420	144	2 254	1 734	505
10.	Stavanger	98	979	292	884	277	3 267	2 700	765
11.	Søndre Bergenhus	76	936	62	854	60	2 196	2 100	236
12.	Nordre Do.	66	767	141	692	127	2 248	1 771	98
13.	Romsdal	85	1 111	179	996	160	2 116	2 015	205
14.	Søndre Trondhjem	47	527	133	500	125	1 024	961	65
15.	Nordre Do.	47	453	278	418	246	978	833	20
16.	Nordland	40	306	74	308	92	601	621	60
17.	Tromsø	31	232	91	230	99	413	501	-
18.	Finmarken	20	191	85	185	54	405	467	102
	Tilsammen	1 043	10 542	3 723	9 393	3 494	28 718	24 920	3 300

aftenskoler i 1885—86.

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
vori undervistes i:						Den samlede pengeudgift, der bestredes ved:				
geografi.	historie.	sang.	andre fag.	natur-fag.	tilsammen.	offentbidrag.	kommunens eller kredsens tilskud.	skolepenge af eleverne.	tilsammen.	No.
						Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
434	480	534	110	-	13 191	12 725	1 028	745	14 498	1.
465	692	570	237	-	8 969	8 833	412	146	9 391	2.
1 682	2 446	1 349	3 336	-	27 076	14 660	1 314	60	16 034	3.
412	543	821	586	-	12 979	8 391	147	68	8 606	4.
400	717	473	296	-	8 135	6 381	227	158	6 766	5.
38	40	209	61	-	3 518	3 401	5	-	3 406	6.
3 431	4 918	3 956	4 626	-	73 868	54 391	3 133	1 177	58 701	
108	149	143	54	-	4 255	4 134	142	304	4 580	1.
96	98	73	45	-	3 241	3 116	486	216	3 818	2.
188	159	251	11	-	3 705	3 547	244	124	3 915	3.
42	74	67	-	-	1 990	1 928	156	101	2 185	4.
327	391	302	104	-	4 893	4 821	155	97	5 073	5.
138	301	268	133	-	4 076	4 012	257	49	4 318	6.
326	602	348	776	-	5 877	3 992	525	3	4 520	7.
269	449	220	1 006	-	5 157	3 405	177	45	3 627	8.
503	636	382	678	-	6 692	3 139	341	-	3 480	9.
584	759	399	876		9 350	4 124	271	12	4 407	10.
220	289	298	426	-	5 765	3 664	146	68	3 878	11.
109	175	338	42	-	4 781	3 130	-	-	3 130	12.
271	321	356	206	-	5 490	4 012	18	39	4 069	13.
102	175	115	94	-	2 536	2 013	107	22	2 142	14.
110	300	187	114	-	2 542	1 953	103	97	2 153	15.
5	25	85	-	-	1 397	1 297	-	-	1 297	16.
5	10	31	-	-	960	943	-	-	943	17.
28	5	93	61	-	1 161	1 161	5	-	1 166	18.
3 431	4 918	3 956	4 626	-	73 868	54 391	3 133	1 177	58 701	

Skolevæsen
1885.

Tabel 5. Almueskolevæsenets tilstand (stifts- og amtsvi

No.		1			2					
		Antallet af skolepligtige børn.			Antal børn i skolen efter sidste indskrivning af elever.					
					Friskolen.			Betalingsskolen.		
		Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.	Tilsammen.
	Byerne stiftsvis.									
1.	Kristiania	18 007	17 420	35 427	12 070	11 907	23 977	1 139	804	1 9
2.	Hamar	758	649	1 407	427	404	831	-	-	
3.	Kristianssand	7 686	7 163	14 849	5 521	5 263	10 784	27	42	
4.	Bergen	3 924	3 998	7 922	2 557	2 391	4 948	182	177	3
5.	Trondhjem	3 176	3 149	6 325	1 709	1 873	3 582	517	433	9
6.	Tromsø	1 208	1 191	2 399	806	855	1 661	-	-	
		34 759	33 570	68 329	23 090	22 693	45 783	1 865	1 456	3 3
	Byerne amtsvis.									
1.	Akershus	244	219	463	187	166	353	-	-	
2.	Kristiania by	10 081	9 762	19 843	6 213	6 153	12 366	913	804	1 7
3.	Smaalenene	2 908	2 800	5 708	2 146	2 124	4 270	63	-	
4.	Buskerud	2 290	2 227	4 517	1 641	1 672	3 313	163	-	1
5.	Jarlsberg og Laurvik	2 484	2 412	4 896	1 883	1 792	3 675	-	-	
6.	Kristians	282	260	542	127	152	279	-	-	
7.	Hedemarken	476	389	865	300	252	552	-	-	
8.	Bratsberg	1 778	1 660	3 438	1 328	1 255	2 583	-	-	
9.	Nedenæs	1 152	1 082	2 234	715	717	1 432	27	42	
10.	Lister og Mandal	1 668	1 484	3 152	1 226	1 074	2 300	-	-	
11.	Stavanger	3 088	2 937	6 025	2 252	2 217	4 469	-	-	
12.	Bergens by	3 235	3 366	6 601	2 098	1 967	4 065	119	126	2
13.	Nordre Bergenhus *)	48	40	88	40	36	76	-	-	
14.	Romsdal	1 574	1 515	3 089	1 130	1 121	2 251	63	51	1
15.	Søndre Trondhjem *)	1 859	1 871	3 730	727	874	1 601	517	433	9
16.	Nordre do.	384	355	739	271	266	537	-	-	
17.	Nordland	290	293	583	204	213	417	-	-	
18.	Tromsø *)	480	484	964	293	351	644	-	-	
19.	Finmarken	438	414	852	309	291	600	-	-	
		34 759	33 570	68 329	23 090	22 693	45 783	1 865	1 456	3 3
	De større byer.									
1.	Fredrikstad	1 009	991	2 000	787	766	1 553	-	-	
2.	Fredrikshald	1 021	975	1 996	718	732	1 450	63	-	
3.	Drammen	1 790	1 731	3 521	1 232	1 276	2 508	163	-	1
4.	Laurvig	880	886	1 766	724	685	1 409	-	-	
5.	Skien	576	540	1 116	436	410	846	-	-	
6.	Kristianssand	1 075	881	1 956	809	644	1 453	-	-	
7.	Stavanger	1 945	1 884	3 829	1 370	1 334	2 704	-	-	
8.	Kristianssund	817	815	1 632	639	663	1 302	-	-	

*) Trondhjems og Tromsø byer samt Florø ladested, som er disse amters eneste byer.

og i de større byer) i rigets kjøbstæder og ladesteder.

3			4			5			6			7		8	9			10
Hvorm. skolepl. børn søgte private skoler, der meddeler en underv., om ikke gaar ud over almuesk.?			Hvorm. skolepligt. børn søgte høiere (off. ell. priv.) skoler?			Hvorm. skolepligtige børn søgte ikke skole, men nød priv. underv.?			Hvorm. skolepl. børn fik ingen underv?			I hvm. bygninger holdtes skolen?		Hvorm. skoleværelser fandtes i disse bygninger tilsam.?	Hvorm. kl. har samtlige skoler tilsammen.			I hvorm. uger holdtes skole om aaret efter planen?
Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Skolevæsenet tilhørende.	Lejede.		Gutteklasser.	Pigeklasser.	Kl. for begge kjøn.	
394	642	1 036	4 250	3 820	8 070	75	172	247	72	82	154	37	10	431	309	291	134	41.5
31	37	68	294	188	482	4	3	7	10	9	19	4	2	21	3	3	25	41.5
346	372	718	1 750	1 365	3 115	51	61	112	23	28	51	35	1	202	116	108	116	43.0
271	245	516	896	921	1 817	64	74	138	68	76	144	11	1	86	73	72	24	42.5
191	178	369	723	586	1 309	29	37	66	26	23	49	17	4	125	53	57	48	41.6
71	48	119	283	217	500	20	30	50	28	41	69	6	-	24	10	11	24	42.6
304	1 522	2 826	8 196	7 097	15 293	243	377	620	227	259	486	110	18	889	564	542	371	42.1
7	16	23	43	27	70	4	6	10	3	4	7	1	-	5	-	-	11	42.0
274	282	556	2 580	2 338	4 918	50	128	178	51	57	108	10	4	230	200	194	-	41.0
38	171	209	652	494	1 146	6	4	10	3	7	10	10	-	75	50	46	28	42.2
58	95	153	424	452	876	5	7	12	-	-	-	6	4	50	39	32	26	42.2
17	78	95	551	509	1 060	10	27	37	15	14	29	10	2	71	20	19	69	42.4
23	19	42	127	74	201	3	-	3	10	7	17	2	2	8	1	1	10	42.5
8	18	26	167	114	281	1	3	4	-	2	2	2	-	13	2	2	15	40.5
57	66	123	407	274	681	12	12	24	12	15	27	9	1	51	21	21	31	42.1
55	56	111	349	260	609	4	5	9	2	2	4	5	-	31	8	8	30	43.0
109	60	169	306	309	615	28	40	68	-	-	-	7	-	46	31	28	21	43.0
125	190	315	688	522	1 210	7	4	11	9	11	20	14	-	74	56	51	34	44.0
255	222	477	782	860	1 642	20	34	54	56	62	118	7	-	67	65	65	6	42.0
8	3	11	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	2	-	-	3	43.0
38	64	102	308	177	485	49	43	92	23	22	45	10	1	46	18	18	41	43.0
161	134	295	418	382	800	24	33	57	12	15	27	8	2	84	43	46	13	42.0
-	-	-	111	88	199	-	-	-	3	-	3	2	1	12	-	-	19	40.0
-	-	-	86	76	162	-	4	4	-	-	-	2	-	7	-	-	12	44.0
35	14	49	119	84	203	20	25	45	13	10	23	2	-	9	8	9	-	40.0
36	34	70	78	57	135	-	1	1	15	31	46	2	-	8	2	2	12	41.1
304	1 522	2 826	8 196	7 097	15 293	243	377	620	227	259	486	110	18	889	564	542	371	42.1
1	52	53	216	167	383	4	3	7	1	3	4	4	-	28	15	14	15	42
6	37	43	230	201	431	2	1	3	2	4	6	3	-	33	19	16	9	42
58	95	153	332	353	685	5	7	12	-	-	-	3	1	35	39	32	-	42
3	14	17	131	162	293	7	14	21	15	11	26	3	2	19	-	-	39	42
17	22	39	135	70	205	4	4	8	8	10	18	2	-	13	13	13	-	42
104	55	159	145	154	299	17	28	45	-	-	-	3	-	30	27	23	-	40
115	180	295	438	364	802	4	4	8	9	11	20	6	-	45	39	34	10	44
30	44	74	150	78	228	5	4	9	11	8	19	5	1	25	10	11	20	42

Tabel 5 (forts.). Almueskolevæsenets tilstand (stifts- og amtsvi

No.		11			12	13	14			
		Hvorm. af friskolens børn deltog efter sidsteoptagelse i undervisningen i			Hvormange elever har skolen havt gjennemsnitlig i aarets løb.	Hvormange skoledage skulde altsaa samtlige børn tilsammen have søgt skolen i aarets løb.	Antal forsømte skoledage (dagen regnet uden hensyn til det daglige timetal) for samtlige børn tilsamme			
		tegning.	gymnastik.	kvindeligt haandarbeide.			paa grund af sygdom.	af anden gyldig grund.	uden gyldig grund.	tilsammen.
	Byerne stiftsvis.									
1.	Kristiania	5 014	6 609	8 008	24 513	5 423 906	228 309	105 440	77 453	411 20
2.	Hamar	205	235	357	800	183 739	7 438	3 081	4 474	14 99
3.	Kristianssand	1 395	1 013	3 036	10 452	2 434 998	97 316	61 615	47 053	205 98
4.	Bergen	-	360	1 880	5 035	1 159 750	34 927	14 496	12 315	61 73
5.	Trondhjem	1 259	819	1 349	4 429	873 011	27 495	19 959	26 946	74 40
6.	Tromsø	250	308	776	1 536	295 726	12 250	10 973	19 696	42 91
		8 123	9 344	15 406	46 765	10 371 130	407 735	215 564	187 937	811 23
	Byerne amtsvis.									
1.	Akershus	-	-	112	340	66 502	1 571	1 763	2 343	5 67
2.	Kristiania by	3 454	4 426	5 005	13 447	3 064 571	145 788	53 579	27 238	226 60
3.	Smaalenene	1 261	916	1 461	4 023	781 320	30 371	17 723	14 674	62 76
4.	Buskerud	91	530	603	3 257	797 997	23 216	17 054	15 879	56 14
5.	Jarlsberg og Laurvik	208	737	827	3 446	713 516	27 363	15 321	17 319	60 00
6.	Kristians	-	23	132	257	64 171	2 215	354	3 274	5 84
7.	Hedemarken	205	212	225	543	119 568	5 223	2 727	1 200	9 15
8.	Bratsberg	281	124	818	2 397	546 917	34 042	21 005	17 475	72 52
9.	Nedenæs	298	339	309	1 358	318 443	17 681	14 809	10 415	42 90
10.	Lister og Mandal	538	443	285	2 135	476 321	15 693	7 493	2 208	25 39
11.	Stavanger	278	107	1 624	4 562	1 093 317	29 900	18 308	16 955	65 16
12.	Bergens by	-	360	1 500	4 071	971 806	29 164	12 420	10 811	52 39
13.	Nordre Bergenhus	-	-	-	76	17 429	868	372	210	1 45
14.	Romsdal	350	170	673	2 254	349 011	12 532	10 901	9 109	32 54
15.	Søndre Trondhjem	703	522	874	2 457	587 223	16 439	9 089	12 951	38 47
16.	Nordre do.	206	127	182	606	107 292	3 419	1 673	6 180	11 27
17.	Nordland	130	72	192	420	81 393	4 616	1 936	5 283	11 83
18.	Tromsø	120	120	420	548	113 436	4 070	5 537	7 252	16 85
19.	Finmarken	-	116	164	568	100 897	3 564	3 500	7 161	14 22
		8 123	9 344	15 406	46 765	10 371 130	407 735	215 564	187 937	811 23
	De større byer.									
1.	Fredrikstad	1 261	407	681	1 498	350 532	10 835	7 459	7 229	25 52
2.	Fredrikshald	-	334	428	1 416	246 736	9 302	3 315	575	13 19
3.	Drammen	-	530	480	2 471	622 692	18 732	13 043	11 648	43 42
4.	Laurvig	-	271	-	1 333	232 331	8 917	3 899	9 729	22 54
5.	Skien	-	-	333	782	162 656	6 489	6 257	3 812	16 55
6.	Kristianssand	523	403	120	1 328	281 669	10 527	5 707	1 601	17 83
7.	Stavanger	182	-	1 334	2 732	661 144	21 468	13 142	11 972	46 58
8.	Kristanssund	350	120	230	1 228	162 212	6 878	8 677	7 786	23 34

g i de større byer) i rigets kjøbstæder og ladesteder.

15	16	17		18		19	20					
Hvormange lærere er ansatte i fuldstændige poster.	Hvormange lærerinder er ansatte i fuldstænd. poster.	Løn for lærere i fuldstændig post (naturalydelser, men ikke kirkesanger- og organistindt. medregnede.		Løn for lærerinder i fuldstændig post (naturalydelser iberegnede.		Samlet udgift til skolevæsenet, herunder ikke indbefattet renter og afdrag af skolebygningers kostende, udgifter til nybygning, indkjøb eller leie af lokaler, heller ikke beholdning ved aarets udgang.	Almueskolevæsenets indtægter, heri ikke indbefattet beholdning fra forrige aar.					
		høieste.	laveste.	høieste.	laveste.		Ved tilskud af kommunen.	Ved særskilt ligning.	Ved understøttelse af oplysningsv. fond.	Ved renter af legerede kapitaler.	Ved skolepenge.	Paa andre maader.
186	363	3 100	464	1 150	480	756 809	709 613	1 230	1 744	4 462	31 126	8 634
11	12	1 500	720	700	450	22 827	22 827	-	-	-	-	-
110	99	2 600	560	900	300	240 749	230 366	-	3 540	2 331	3 002	1 510
46	45	2 200	900	920	480	147 949	133 395	-	400	7 144	7 010	-
49	60	2 455	700	828	280	139 358	122 407	-	816	1 192	12 502	2 941
13	12	1 440	840	939	480	37 235	35 333	-	400	-	-	1 502
415	591	-	-	-	-	1 344 927	1 253 941	1 230	6 500	15 129	53 640	14 587
4	1	1 120	840	600	600	4 635	3 893	-	720	16	-	6
89	282	3 100	1 300	1 150	720	514 229	482 841	-	-	1 067	28 361	1 960
31	30	2 240	880	850	605	88 200	85 492	-	64	355	1 547	742
27	23	1 820	464	960	480	75 016	69 482	-	560	2 986	1 218	770
35	27	2 000	800	770	500	74 729	67 905	1 230	400	38	-	5 156
5	3	1 200	720	550	450	7 372	7 372	-	-	-	-	-
6	9	1 500	800	700	600	15 455	15 455	-	-	-	-	-
23	18	1 600	880	900	400	55 114	51 769	-	480	1 237	120	1 508
11	11	2 600	680	850	500	41 202	39 843	-	-	423	936	-
29	22	1 800	600	800	600	63 105	62 818	-	-	287	-	-
37	48	1 900	560	650	300	81 328	75 936	-	3 060	384	1 946	2
36	38	2 200	1 140	920	600	127 824	115 520	-	-	7 144	5 160	-
1	-	700	700	-	-	1 275	1 275	-	-	-	-	-
22	22	1 600	900	800	280	50 991	47 585	-	816	-	1 850	740
28	41	2 455	880	828	644	92 534	78 277	-	-	1 192	11 974	1 091
8	4	1 200	700	700	400	14 683	13 145	-	400	-	28	1 110
3	4	4 360	880	790	480	8 133	8 053	-	-	-	-	80
5	5	1 400	1 000	800	600	14 514	14 514	-	-	-	-	-
5	3	1 440	840	939	800	14 588	12 766	-	400	-	-	1 422
15	591	-	-	-	-	1 344 927	1 253 941	1 230	6 900	15 129	53 640	14 587
12	12	1 650	1 150	850	750	37 105	36 769	-	64	-	80	192
10	10	2 240	900	840	640	31 149	29 393	-	-	155	1 467	134
17	21	1 820	1 180	960	650	58 408	56 698	-	-	610	1 100	-
9	10	1 600	900	770	620	23 121	22 881	-	-	-	-	240
6	5	1 500	1 000	900	700	19 698	18 901	-	-	632	-	165
18	19	1 800	1 100	800	600	47 400	47 400	-	-	-	-	-
17	39	1 760	960	640	352	52 380	52 380	-	-	-	-	-
11	14	1 500	1 000	800	500	29 026	28 270	-	256	-	-	500

Skolevæsen
1885.

Tabel 6. Almueskolevæsenets tilstand i rigets mindre kjøbstæder og ladestæder.

No.		1			2		3	4	5
		Antal skolepligtige børn.			Deraf i		Antal lærere i fuldstændige poster.	Antal lærerinder i fuldstændige poster.	Samlet udgift til almueskolevæsenet.
		Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Friskolen.	Betalingskolen.			
									Kr.
	De mindre byer.								
1.	Drøbak	197	159	356	258	-	2	1	2 840
2.	Soon	35	52	87	77	-	1	-	895
3.	Hølen	12	8	20	18	-	1	-	900
4.	Sarpsborg	257	241	498	373	-	3	2	6 496
5.	Moss	621	593	1 214	894	-	6	6	13 450
6.	Hønefos	115	122	237	163	-	3	-	3 435
7.	Kongsberg	385	374	759	642	-	7	2	13 173
9.	Svelvik	147	168	315	265	-	4	1	5 800
9.	Holmestrand	170	196	366	248	-	3	2	3 750
10.	Horten	472	393	865	645	-	7	4	15 576
11.	Aasgaardsstrand	32	20	52	52	-	1	1	1 830
12.	Tønsberg	532	517	1 049	705	-	8	5	16 271
13.	Sandefjord	251	232	483	351	-	3	4	8 381
14.	Hamar	371	269	640	396	-	4	7	11 644
15.	Kongsvinger	105	120	225	156	-	2	2	3 811
16.	Lillehammer	190	158	348	187	-	3	2	4 732
17.	Gjøvik	92	102	194	92	-	2	1	2 640
18.	Porsgrund	334	328	662	481	-	5	3	9 082
19.	Brevig	175	174	349	276	-	2	3	4 712
20.	Stathelle	36	42	78	75	-	1	1	1 642
21.	Langesund	93	113	206	169	-	3	1	4 932
22.	Kragerø	564	463	1 027	736	-	6	5	15 048
23.	Arendal	420	386	806	374	25	5	5	12 850
24.	Grimstad	211	216	427	330	-	5	1	8 598

Tabel 6 (forts). Almueskolevæsenets tilstand i rigets mindre kjøbstæder og ladestæder.

No.		1			2		3	4	5
		Antal skolepligtige børn.			Deraf i		Antal lærere i fuldstændige poster.	Antal lærerinder i fuldstændige poster.	Samlet udgift til almueskolevæsenet.
		Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Friskolen.	Betalingskolen.			
	(Forts.).								Kr.
25.	Risør	220	199	419	320	-	5	1	7 173
26.	Tvedestrand	181	135	316	248	24	3	3	8 280
27.	Lillesand	120	146	266	160	20	3	1	4 301
28.	Mandal	334	327	661	495	-	6	1	9 088
29.	Farsund	126	133	259	162	-	3	1	3 233
30.	Flekkefjord	133	143	276	190	-	2	1	3 384
31.	Soggendal	39	51	90	62	-	1	-	830
32.	Egersund	235	238	473	390	-	4	1	6 217
33.	Sandnæs	180	131	311	287	-	4	1	4 155
34.	Skudesnæshavn	100	99	199	144	-	4	-	5 256
35.	Kopervik	105	74	179	142	-	1	1	1 490
36.	Haugesund	484	460	944	740	-	6	6	11 000
37.	Florø	48	40	88	76	-	1	-	1 275
38.	Aalesund	641	592	1 233	807	114	9	7	18 850
39.	Molde	116	108	224	142	-	2	1	3 115
40.	Levanger	76	58	134	84	-	2	-	2 685
41.	Stenkjær	160	147	307	223	-	3	2	4 344
42.	Namsos	148	150	298	230	-	3	2	7 654
43.	Mosjøen	106	99	205	161	-	1	2	2 280
44.	Bodø	184	194	378	256	-	2	2	5 853
45.	Tromsø	480	484	964	644	-	5	5	14 514
46.	Hammerfest	239	214	453	306	-	3	1	8 722
47.	Vardø	199	200	399	294	-	2	2	5 866

Tabel 7. Beretning om kommunale og private borgerskoler, pigeskoler i byerne og paa landet samt om høiere almueskoler i byerne.

No.		1	2	3			4		5	6	7
		Antal skoler.	Antal klasser.	Antal elever.			Hvorm. elever have fuldendt skolens kursus i skoleaarets løb?		Antal lærere.	Antal lærerinder.	Skolernes udgifter.
				Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.			
	Kommunale gutte-skoler.										
1.	Kristiania	1	3	40	-	40	7	-	5	-	20 318
2.	Sandefjord	1	4	94	-	94	2	-	4	1	7 518
3.	Røros	1	2	37	-	37	10	-	2	-	2 961
	Tilsammen	3	9	171	-	171	19	-	11	1	30 797
	Kommunale pige-skoler.										
1.	Laurvig	1	10	-	172	172	-	8	2	8	13 100
2.	Porsgrund	1	6	-	86	86	-	6	-	-	*) -
3.	Grimstad	1	5	-	60	60	-	3	-	-	*) 6 400
4.	Lillesand	1	5	-	30	30	-	4	-	-	*) 1 500
5.	Aalesund	1	7	-	68	68	-	7	2	6	7 150
6.	Tromsø	1	4	-	85	85	-	11	3	6	7 757
	Tilsammen	6	37	-	501	501	-	39	7	20	-
	Kommunale gutte- og pigeskoler.										
1.	Drøbak	1	3	43	27	70	5	-	3	2	6 520
2.	Hamar	1	7	33	111	144	-	10	3	8	10 587
3.	Horten	1	8	30	76	106	-	7	-	6	4 400
4.	Kragerø	1	7	43	89	132	14	6	2	4	7 499
5.	Sogndal	1	1	12	16	28	1	4	2	-	900
6.	Sandnæs	1	2	24	7	31	9	2	2	1	-
7.	Skudesnæshavn	1	4	27	22	49	2	2	2	1	2 818
8.	Kopervik	1	1	18	17	35	8	12	1	1	840
9.	Langesund	1	1	5	2	7	3	-	3	-	1 448
10.	Mosjøen	1	5	30	31	61	-	-	4	1	5 425
11.	Vardø	1	3	23	20	43	-	-	4	2	6 420
	Tilsammen	11	42	288	418	706	42	43	26	26	-

*) Lærere og regnskab sammen med middelskolen.

Tabel 7 (forts.). Beretning om kommunale og private borgerskoler, pigeskoler i byerne og paa landet samt om høiere almueskoler i byerne.

No.		1	2	3			4		5	6	7
		Antal skoler.	Antal klasser.	Antal elever.			Hvorm. elever have fuldendt skolens kursus i skoleaarets løb?		Antal lærere.	Antal læreriner.	Skolernes udgifter.
				Gutter.	Piger.	Tilsammen.	Gutter.	Piger.			
	Private gutteskoler.										
1.	Kristiania	3	6	365	-	365	10	-	10	4	-
2.	Bergen	1	3	69	-	69	2	-	2	2	-
3.	Trondhjem	1	3	42	-	42	-	-	1	2	-
	Tilsammen	5	12	476	-	476	12	-	13	8	-
	Private pigeskoler.										
1.	Kristiania	20	145	-	2 296	2 296	-	126	73	153	-
2.	Fredrikshald	2	12	-	182	182	-	8	7	15	-
3.	Fredrikstad	1	8	-	155	155	-	9	2	9	9 800
4.	Moss	1	4	-	73	73	-	6	4	4	4 500
5.	Drammen	4	25	-	354	354	-	23	16	32	24 900
6.	Tønsberg	2	10	-	158	158	-	10	11	13	11 000
7.	Skien	1	5	-	70	70	-	6	2	5	5 103
8.	Arendal	2	11	-	188	188	-	10	8	14	11 452
9.	Kristianssand	2	18	-	298	298	-	9	11	18	-
0.	Stavanger	2	20	-	355	355	-	23	9	23	16 524
1.	Bergen	5	35	-	630	630	-	30	13	42	5 000
2.	Ytre Holmedal	1	3	-	30	30	-	11	-	4	20 623
3.	Trondhjem	2	20	-	250	250	-	15	15	14	-
	Tilsammen	45	316	-	5 039	5 039	-	286	171	346	-
	Private gutte- og pigeskoler.										
1.	Kristiania	4	24	104	146	250	7	8	15	12	-
2.	Elverum	2	8	61	45	106	9	7	6	3	9 950
3.	Romedal	1	4	7	17	24	6	3	-	2	-
4.	Stange	1	5	13	8	21	1	-	1	1	-
5.	Østre Thoten	1	3	23	9	32	3	-	2	2	2 390
6.	Drammen	1	6	12	37	49	8	3	1	4	696
7.	Kongsberg	1	3	8	54	62	3	5	1	1	-
8.	Hønefos	1	6	24	25	49	-	-	2	3	5 500
9.	Svelvik	1	2	17	17	34	1	-	1	1	5 736
0.	Stokke	1	2	26	9	35	2	-	2	1	2 900
1.	Molde	1	3	7	40	47	4	5	5	6	3 337
2.	Kristianssund	2	11	59	132	191	19	10	1	11	4 200
3.	Namsos	1	5	48	37	85	5	5	3	3	6 659
4.	Trondenæs	1	3	11	10	21	-	-	1	1	2 400
	Tilsammen	19	85	430	586	1 006	68	36	41	51	-

Tabel 8. Beretning om heier

No.	Prestegjeld eller Sogn, hvori skolen ligger.	1	2	3			4	5		6	
		Antal klasser eller særskilte afdelinger.	Læretidens længde.	Antal børn ved aarets udgang.			Deraf i skolepligtig alder.	Antal lærere		Antal lærerinder	
				Gutter.	Piger.	Tilsammen.		med akademisk eller seminaristisk dannelse.	uden saadan dannelse.	der have bestaaet lovbefalet prøve.	uden saadan
			Aar. Uger.								
	Kristiania stift:										
1.	Lier	1	2 - 30	6	-	6	1	1	-	-	
2.	Fredriksværn	3	3 - 44	23	12	35	32	2	-	-	
3.	Sande	1	2 - 40	15	5	20	15	1	-	-	
	Tilsammen	5		44	17	61	48	4	-	-	
	Hamar stift:										
1.	Gran, hovedsognet	1	2 - 37	15	-	15	12	1	-	-	
2.	— „ annexet	1	2 - 37	21	6	27	16	1	-	-	
3.	Jevnaker	1	2 - 42	14	3	17	15	1	-	-	
4.	Nordre Land	2	2 - 36	8	5	13	6	1	-	1	
5.	Øier	1	1 - 26	7	-	7	1	1	-	-	
6.	Ringsaker	3	3 - 36	27	8	35	34	3	-	-	
7.	Veldre	2	3 - 36	13	14	27	22	1	-	1	
8.	Brøttum	2	3 - 36	11	4	15	13	1	-	-	
9.	Næs	1	2 - 35	10	5	15	15	1	-	-	
10.	Stange	1	2 - 38	11	10	21	19	1	-	-	
11.	Løiten	1	2 - 36	19	6	25	25	1	-	-	
12.	Vang	1	2 - 37	14	10	24	21	1	-	-	
13.	Furnæs	1	2 - 37	21	6	27	27	1	-	-	
14.	Storelvedalen	1	2 - 32	9	9	18	18	1	-	-	
15.	Øvre Rendalen	1	2 - 34	8	6	14	14	1	-	-	
16.	Ytre do.	3	5 - 18 a 30	27	25	52	52	3	-	-	
	Tilsammen	23		235	117	352	310	20	-	2	
	Bergens stift:										
1.	Voss	1	7 Mdr.	11	-	11	-	1	-	-	
2.	Volden	2	2 - 36	7	-	7	3	1	-	-	
3.	Graven (Ulvik)	1	2 - 27	20	-	20	13	1	-	-	
	Tilsammen	4		38	-	38	16	3	-	-	
	Trondhjems stift:										
1.	Røros	2	4 - 36	38	-	38	34	2	-	-	
	Tromsø stift:										
1.	Hemnæs	1	2 - 9	5	5	10	9	2	-	-	
	Tilsammen i riget	35		360	129	499	417	31	-	2	

lmueskoler paa landet.

7	8	9	10						11			
			Skolens indtægter.						Skolens udgifter.			
Lærernes og lærerindernes samlede antal skoleuger.	Lærernes og lærerindernes samlede pengeindtægt for aaret.	Pengeværdi af naturalydelser.	Af skolepenge.	Bidrag af skolekassen.	Bidrag af amtsskolekassen.	Bidrag af offentlige midler.	Alle andre indtægter.	Tilsammen.	Lærerlønninger.	Alle andre udgifter.	Tilsammen.	No.
30	930	620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
132	2 716	200	1 423	550	200	-	12	2 185	2 300	175	2 475	2.
40	1 064	200	700	205	200	-	-	1 105	920	185	1 105	3.
202	3 710	1 020	2 123	755	400	-	12	3 290	3 220	360	3 580	
37	724	-	280	200	-	267	-	747	660	140	800	1.
37	848	-	360	200	-	267	-	827	720	125	845	2.
42	680	-	-	400	400	-	-	800	680	120	800	3.
72	1 928	60	600	700	200	600	-	2 100	1 800	300	2 100	4.
26	664	-	63	100	400	-	130	693	600	93	693	5.
108	2 146	825	445	635	200	240	212	1 732	1 520	212	1 732	6.
72	1 224	490	360	680	80	120	80	1 320	880	440	1 320	7.
36	628	350	98	102	80	120	40	440	400	40	440	8.
35	928	-	564	-	400	-	-	964	800	150	950	9.
42	566	600	238	92	200	-	-	530	266	92	358	10.
36	946	-	150	258	460	-	-	868	488	380	868	11.
42	1 320	-	659	310	400	-	-	1 369	1 092	277	1 369	12.
42	1 202	100	555	241	400	-	-	1 196	1 075	101	1 176	13.
32	980	100	-	502	100	-	400	1 002	852	150	1 002	14.
34	1 306	528	137	-	60	60	Budget fælles med kredsskolen.					15.
66	2 154	344	246	-	400	60						16.
759	18 244	3 367	4 372	4 420	3 320	1 614	862	14 588	11 833	2 620	11 453	
28	1 394	40	-	400	-	800	50	1 250	1 080	170	1 250	1.
33	1 580	100	281	417	200	800	-	1 698	1 481	217	1 698	2.
27	928	-	-	1 000	-	-	-	1 000	700	300	1 000	3.
88	3 902	140	281	1 817	200	1 600	50	3 948	3 261	687	3 948	
72	3 094	150	394	-	-	800	1 620	2 814	2 400	323	2 723	1.
9	122	-	-	67	80	-	-	147	122	25	147	1.
1 130	29 072	4 677	7 553	7 059	4 464	4 134	2 544	24 787	20 856	4 015	24 851	

Skolevæsen
1885.

Tabel 9. Beretning om offentlige skoler for den høiere almendannelse, privat

Offentlig

No.	Skolens navn.	1					2						3		4	
		Antal klasser.					Høieste antal elever i 2det kvartal fra $\frac{1}{4}$—$\frac{30}{6}$ 1885.						Af middelsk. elever læste		Hvorm elev. var udenbys	
		Latingymnasiet.	Realgymnasiet.	Middelskolen.	Praktisk realklasse.	Forberedelsesskolen.	Latingymnasiet.	Realgymnasiet.	Middelskolen.	Den praktiske realklasse.	Tilsammen.	Forberedelsesskolen.	latin.	engelsk.	Fra andre byer.	Hjemmehørende i
1.	Kristiania kathedralskole .	3	3	9	-	3	78	59	236	-	373	84	84	62	29	3
2.	Bergens do. .	3	3	12	-	-	69	21	256	-	346	-	79	57	4	3
3.	Trondhjems do. .	3	3	6	-	-	45	22	197	-	264	-	58	57	10	4
4.	Kristianssands do. .	3	3	6	-	-	26	14	126	-	166	-	24	22	8	2
5.	Drammens skole.....	3	-	12	-	2	32	-	276	-	308	52	56	71	6	4
6.	Fredrikshalds do.	3	-	6	1	2	19	-	132	14	165	50	36	29	5	5
7.	Lillehammers do.	3	-	6	-	-	18	-	51	-	69	-	14	18	-	2
8.	Skiens do.	3	-	6	-	3	22	-	116	-	138	39	28	31	6	3
9.	Stavangers do.	3	-	11	-	3	43	-	200	-	243	52	47	44	4	2
10.	Aalesunds do.	3	-	6	-	3	19	-	88	-	107	27	14	36	2	3
11.	Molde do.	3	-	3	-	-	12	-	35	-	47	-	6	9	-	1
12.	Kristianssunds do.	2	-	6	-	-	14	-	115	-	129	-	22	28	-	1
13.	Hamars do.	-	3	6	-	-	-	21	124	-	145	-	22	47	4	7
14.	Tromsø do.	3	-	6	-	2	12	-	94	-	106	41	17	24	2	1
15.	Arendals do.	3	-	8	-	3	24	-	175	-	199	72	32	39	3	8
16.	Laurvigs do.	-	-	6	-	2	-	-	131	-	131	46	20	41	7	1
17.	Kongsbergs do.	-	-	3	-	-	-	-	46	-	46	-	9	17	1	
	Tilsammen	41	15	118	1	24	433	137	2 398	14	2 982	463	568	632	91	58
														Private lati		
1.	Fredrikstads kom. skole ..	3	-	9	-	3	16	-	172	-	188	93	28	45	2	5
2.	Aars og Voss' skole	4	3	17	-	6	90	55	429	-	574	183	128	93	37	9
3.	Gjertsens do.	3	3	10	-	5	58	21	231	-	310	101	93	46	5	2
4.	Andersens do.	3	-	6	-	4	34	-	163	-	197	98	32	46	12	3
5.	Gundersens do.	2	2	5	-	1	27	54	81	-	162	12	17	35	15	8
6.	Hamars priv. latingymnas.	3	-	-	-	-	23	-	-	-	23	-	-	-	1	1
7.	Hambros priv. skole, Bergen	1	-	9	-	3	10	-	224	-	234	59	29	44	5	5
8.	Stavangers priv. middelsk.	-	-	6	-	3	-	-	140	-	140	60	23	39	-	1
	Tilsammen	19	8	62	-	25	258	130	1 440	-	1 828	606	350	348	77	38

atin- og realskoler samt kommunale middelskoler i skoleaaret 1885—86.

koler.

5				6		7	8	9	10					11	
Hvormange elever fritoges for undervisning i				Hvorm. elever modtog undervisning i		Hvormange elever nød (hel eller delvis) friplads?	Fripladsenes samlede pengeværdi.	Hvormange elever oppebar stipendier af skolens legater?	Antal elever, der have underkastet sig examen artium i 1886.					Antal elever, udgaaede med vidnesbyrd fra den praktiske realklasse efter fuldendt kursus i 1886	No.
									Skolens egne elever		Privatister.				
enkelte fag i henhold til skolelovens § 13.	religion.	gymnastik.	sang.	fransk.	Den valgfrie del af naturfag.				Latinartium.	Realartium.	Latinartium.	Realartium.	Tilsammen.		
-	-	24	137	197	2	94	11 116	19	24	15	21	1	61	-	1.
-	-	26	112	138	-	49	5 922	10	21	3	4	3	31	-	2.
-	-	19	86	120	7	37	4 180	23	19	13	-	1	33	-	3.
-	-	10	50	53	-	15	1 560	2	7	4	-	-	11	-	4.
3	-	9	128	76	8	28	2 640	12	8	-	1	-	9	-	5.
4	1	16	45	33	6	34	1 861	-	3	-	1	-	4	11	6.
-	-	7	19	16	-	6	688	-	6	-	1	-	7	-	7.
1	2	20	59	35	-	12	1 032	4	7	-	1	-	8	-	8.
3	-	41	38	70	-	44	2 112	22	14	-	-	-	14	-	9.
-	-	5	8	25	-	12	996	-	7	-	-	-	7	-	10.
-	-	4	12	18	-	6	648	1	6	-	-	-	6	-	10.
-	-	30	32	35	-	11	1 008	-	7	-	-	-	7	-	12.
-	-	8	56	16	-	14	1 450	-	-	8	-	-	8	-	13.
4	1	8	22	26	-	11	976	-	4	-	-	-	4	-	14.
-	-	17	72	35	-	15	1 472	-	2	-	-	-	2	-	15.
2	5	23	86	16	9	12	812	-	-	-	-	-	-	-	16.
1	3	7	26	11	-	6	336	-	-	-	-	-	-	-	17.
18	12	274	988	920	32	406	38 225	93	135	43	29	5	212	11	
; realskoler.															
1	2	36	55	29	-	25	1 722	-	3	-	-	-	3	-	1.
-	3	70	150	187	-	44	8 243	1	34	14	5	5	58	-	2.
-	1	54	105	161	-	49	5 000	-	9	5	6	3	23	-	3.
2	-	30	74	38	-	23	3 000	-	12	-	2	-	14	-	4.
-	-	7	-	79	-	27	3 492	-	15	31	-	-	46	-	5.
-	-	-	-	-	-	3	360	-	3	-	1	-	4	-	6.
-	-	10	-	25	-	16	1 785	-	-	-	-	-	-	-	7.
1	-	6	15	26	-	40	1 846	-	-	-	-	-	-	-	8.
4	6	213	399	545	-	227	24 448	1	76	50	14	8	148	-	

Tabel 9 (forts.). Beretning om offentlige skoler for den høiere almendannelse

Offentlig

No.	Skolens navn.	12						13	14		
		Antal unge mennesker, der have bestaaet middelskolens afgangsexamen i juni og juli 1886.						Antal lærere.	Antal lærerinder.	Skolen	
		Skolens egne elever.		Privatister.							
		Latinlinien.	Engelsklinien	Latinlinjen.	Engelsklinien.	Tilsammen.	Deraf piger.			Renter og andre indtægter af eiendomme og aktiva.	Renter af legatmidler, der anvendes til stipendier m. v.
1.	Kristiania kathedralskole .	27	22	6	16	71	5	25	3	41 578	930
2.	Bergens do. .	31	6	-	4	41	-	24	-	29 171	634
3.	Trondhjems do. .	15	13	-	1	29	-	20	-	18 185	3 157
4.	Kristiansands do. .	9	3	1	2	15	2	17	-	10 593	327
5.	Drammens skole.....	16	16	1	1	34	-	22	1	-	480
6.	Fredrikshalds do.....	11	8	-	3	22	3	14	-	-	.
7.	Lillehammers do.....	3	7	-	5	15	5	12	-	-	.
8.	Skiens do.....	10	4	1	1	16	1	14	2	-	400
9.	Stavangers do.....	23	13	-	21	57	21	24	-	220	560
10.	Aalesunds do.....	5	15	-	2	22	3	14	-	2 543	659
11.	Molde do.....	1	4	-	8	13	8	9	-	203	59
12.	Kristianssunds do.....	8	6	-	4	18	4	11	-	1 700	200
13.	Hamars do.....	8	11	1	5	25	4	15	-	-	.
14.	Tromsø do.....	6	2	-	5	13	4	14	1	-	.
15.	Arendals do.....	9	4	-	19	32	18	14	2	1 020	.
16.	Laurviks do.....	7	7	-	-	14	-	9	2	-	.
17.	Kongsbergs do.....	3	2	-	-	5	-	8	1	-	.
	Tilsammen	192	143	10	97	442	78	266	11	105 213	7 400
										Private latin	
1.	Fredrikstads kom. skole..	7	4	-	1	12	-	13	3	2 078	.
2.	Aars og Voss' do.	28	32	1	2	63	-	40	3	-	100
3.	Gjertsens do.	31	8	1	2	42	2	19	7	1 428	.
4.	Andersens do.	11	6	12	27	56	2	17	5	-	.
5.	Gundersens do.	-	-	-	-	-	-	17	1	-	.
6.	Hamars priv. latingymnas.	-	-	-	-	-	-	8	-	-	.
7.	Hambros priv. skole, Bergen	14	13	-	-	27	-	15	4	-	.
8.	Stavangers priv. middelsk.	8	7	-	-	15	-	15	-	-	.
	Tilsammen	99	70	14	32	215	4	144	23	3 506	100

rivate latin- og realskoler samt kommunale middelskoler i skoleaaret 1885—86.

koler.

15					18							
ndtægter, beholdning for forrige koleaar ikke medregnet.					Skolens udgifter, beholdning ved skoleaarets udgang ikke medregnet.							
Skole- og indskrivningspenge.	Bidrag af kommunen.	Tilskud af statskassen (alders- og andre lønstillæg medregnede).	Alle andre indtægter.	Tilsammen.	Løn til lærere.	Andre lønninger, kasserer, sekretær, pedel m. v.	Pensioner.	Bibliotheket, samlinger og andre læremidler.	Udbetalte stipendier.	Alle andre udgifter.	Tilsammen.	No.
41 392	-	-	724	84 624	64 249	2 600	2 090	1 461	1 924	10 471	82 795	1.
42 310	-	-	1 535	73 645	64 146	2 280	360	947	634	8 044	76 411	2.
32 812	-	3 046	1 358	58 558	51 560	1 979	-	788	1 790	2 662	58 779	3.
13 624	3 200	15 600	5 270	48 614	42 505	1 430	-	3 289	327	1 731	49 282	4.
22 592	5 600	30 709	152	59 533	53 260	1 547	440	714	480	2 950	59 391	5.
12 592	4 850	23 000	135	40 577	38 216	1 194	-	365	-	3 535	43 310	6.
6 375	2 500	27 380	317	36 572	33 811	720	-	297	-	1 612	36 440	7.
10 292	3 200	27 800	506	42 198	37 215	1 084	-	407	400	1 955	41 061	8.
17 514	5 800	45 000	180	69 274	61 238	1 716	-	739	541	3 553	67 787	9.
9 711	3 600	22 135	120	38 768	34 860	1 070	-	509	659	1 784	38 882	10.
4 296	1 600	20 872	312	27 342	24 848	832	-	421	55	1 649	27 805	11.
9 740	4 800	13 000	161	29 601	27 440	930	-	437	168	1 448	30 423	12.
13 365	2 000	23 300	280	38 945	34 749	1 145	-	537	-	2 248	38 679	13.
7 779	2 800	21 050	231	31 860	29 623	1 045	-	415	-	1 230	32 313	14.
14 554	5 000	16 337	953	37 864	33 951	1 083	-	111	-	1 681	36 826	15.
6 476	3 460	14 870	45	24 851	23 022	912	-	193	-	1 024	25 151	16.
3 274	1 880	12 000	40	17 194	15 657	669	-	123	-	754	17 203	17.
268 698	50 290	316 099	12 314	760 020	670 350	22 236	2 890	11 753	6 978	48 331	762 538	
; realskoler.												
20 043	6 122	6 000	1 463	35 706	31 348	1 005	-	832	-	2 521	35 706	1.
119 424	-	-	574	120 098	83 294	5 500	-	1 368	100	26 299	116 561	2.
65 331	-	-	-	66 759	46 243	2 400	1 045	277	-	16 794	66 759	3.
44 563	-	-	740	45 303	23 347	2 096	-	521	-	11 572	37 536	4.
27 364	-	800	-	28 164	20 460	1 140	-	530	-	5 420	27 550	5.
3 488	500	-	1 338	5 326	3 972	107	-	-	-	521	4 600	6.
37 980	-	-	-	37 980	22 730	500	-	-	-	-	23 230	7.
17 040	-	-	-	17 040	13 064	717	-	-	-	2 237	16 018	8.
335 233	6 622	6 800	4 115	356 376	244 458	13 465	1 045	3 528	100	65 364	327 960	

Skolevæsen
1885.

Tabel 9 (forts.). Beretning om offentlige skoler for den høiere Almendannelse

Kommunal

		1		2		3		4	
		Antal klasser.		Høieste antal elever i 2det kvartal fra $\frac{1}{4}$—$\frac{30}{6}$ 1886.		Af middelskolens elever læste		Hvormange elever vare udenbys (udenbygds).	
No.	Skolens navn.	Middelskolen.	Forberedelsesskolen.	Middelskolen.	Forberedelsesskolen.	latin.	engelsk.	Fra andre byer.	Hjemmehørende i landdistrikt.
1.	Moss kommunale middelskole	6	3	96	68	3	38	3	25
2.	Sarpsborgs do.	6	3	115	66	-	42	2	65
3.	Kongsvingers do.	6	1	55	10	1	31	1	18
4.	Gjøviks do.	3	2	58	17	-	31	-	15
5.	Nordre Aurdals do.	3	1	27	5	1	12	-	4
6.	Søndre Lands do.	4	-	33	-	6	21	5	6
7.	Ringerikes do.	5	-	46	-	-	36	6	11
8.	Holmestrands do.	4	-	46	-	-	23	-	8
9.	Hortens do.	6	3	87	46	-	39	2	6
10.	Tønsbergs do.	6	2	126	57	-	43	-	14
11.	Sandefjords do.	7	2	135	55	-	21	-	66
12.	Porsgrunds do.	6	1	92	18	-	34	-	24
13.	Breviks do.	6	2	48	21	-	23	7	4
14.	Kragerøs do.	6	3	99	46	14	40	-	11
15.	Grimstads do.	4	1	61	11	3	33	3	12
16.	Risørs do.	4	1	66	21	-	16	-	2
17.	Tvedestrands do.	6	-	76	-	-	50	-	21
18.	Lillesands do.	4	1	53	21	-	20	-	15
19.	Mandals do.	6	2	125	30	7	23	3	10
20.	Farsunds do.	6	1	66	18	6	23	-	11
21.	Flekkefjords do.	5	2	78	24	3	38	-	18
22.	Ekersunds do.	6	1	79	6	1	35	1	6
23.	Haugesunds do.	6	2	80	25	15	20	-	
24.	Levangers do.	3	1	36	6	-	15	1	1
25.	Stenkjærs do.	4	1	86	24	-	33	-	3
26.	Mosjøens do.	6	-	69	-	-	22	-	3
27.	Bodø do.	6	1	72	17	2	28	-	3
28.	Hammerfests do.	4	1	58	15	-	20	-	
29.	Vadsø do.	5	-	49	-	-	29	1	
30.	Kr.ania borger- og realskole	11	6	310	187	38	145	-	2
31.	Tankske skole i Bergen *)	10	4	179	55	-	72	-	1
32.	T.hjems borgerlige realskole	16	3	219	73	7	70	-	
	Tilsammen	186	51	2 825	942	107	1 126	35	52

*) 1 praktisk realklasse med 9 elever, hvoraf 6 udgaaede med vidnesbvrd.

rivate latin- og realskoler samt kommunale middelskoler i skoleaaret 1885—86.
iddelskoler.

5				6		7	8	9	
Hvormange elever fritoges for undervisning i				Hvormange elever modtog undervisning i					
enkelte fag i henhold til skolelovens § 13.	religion.	gymnastik.	sang.	fransk.	den valgfrie del af naturfag.	Hvormange elever nød (hel eller delvis) friplads?	Fripladsenes samlede pengeværdi.	Hvormange elever oppebar stipendier af skolens legater?	No.
							Kr.		
									1.
3	2	17	44	14	11	20	1 540	-	
1	5	19	-	12	18	16	996	-	2.
-	-	3	17	14	-	4	336	-	3.
-	-	6	5	-	-	4	300	-	4.
1	-	-	5	2	-	5	200	-	5.
-	-	11	6	8	-	2	200	-	6.
-	-	6	13	10	25	6	308	-	7.
1	-	14	16	10	-	20	1 004	-	8.
-	-	6	25	15	-	15	1 020	-	9.
1	-	10	28	25	-	22	1 260	-	10.
3	-	-	8	5	-	11	600	-	11.
1	2	-	9	11	-	19	1 082	-	12.
3	-	6	6	3	-	11	478	-	13.
-	-	12	6	27	-	21	1 638	-	14.
-	-	11	3	12	-	19	1 380	4	15.
-	-	7	2	6	-	12	546	-	16.
-	-	-	76	-	-	7	408	-	17.
-	-	3	8	8	-	9	720	-	18.
6	-	1	54	17	11	15	1 142	-	19.
-	-	2	22	4	-	7	426	-	20.
-	2	4	5	14	-	10	540	-	21.
-	4	4	-	14	-	22	1 296	-	22.
-	-	7	4	16	8	13	735	-	23.
-	-	3	5	5	-	6	516	-	24.
-	-	9	24	8	-	12	816	-	25.
1	1	2	-	8	-	3	264	-	26.
4	-	3	12	9	-	8	720	-	27.
-	-	5	10	8	-	24	1 572	-	28.
1	-	3	6	-	-	6	336	-	29.
2	1	24	50	37	66	72	6 328	-	30.
2	1	12	41	36	72	23	3 344	-	31.
-	-	18	19	22	-	25	2 000	-	32.
30	18	228	529	380	211	469	34 051	4	

Skolevæsen
1885.

Tabel 9. (forts.). Beretning om offentlige skoler for den høiere almendannelse

Kommunal

No.	Skolens navn.	10						11
		Antal unge mennesker der have bestaaet middelskolens afgangsexamen i juni og juli 1885						
		Skolens egne elever.		Privatister.				
		Latinlinien.	Engelsklinien.	Latinlinien.	Engelsklinien.	Tilsammen.	Deraf piger.	Antal lærere.
1.	Moss kommunale middelskole	-	8	-	1	9	1	
2.	Sarpsborgs do.	1	5	-	-	6	-	
3.	Kongsvingers do.	1	3	-	-	4	1	
4.	Gjøviks do.	-	7	-	-	7	4	
5.	Nordre Aurdals do.	-	-	-	-	-	-	
6.	Søndre Lands do.	1	6	-	-	7	1	
7.	Ringerikes do.	-	13	-	-	13	-	
8.	Holmestrands do.	-	4	-	3	7	3	
9.	Hortens do.	-	11	-	4	15	4	
10.	Tønsbergs do.	-	13	-	6	19	6	
11.	Sandefjords do.	-	6	-	-	6	-	
12.	Porsgrunds do.	-	12	-	-	12	4	
13.	Breviks do.	-	3	-	-	3	2	
14.	Kragerøs do.	6	8	-	4	18	4	
15.	Grimstads do.	-	4	-	6	10	6	
16.	Risørs do.	-	4	-	-	4	-	
17.	Tvedestrands do.	-	13	-	6	19	6	
18.	Lillesands do.	1	8	-	-	9	3	
19.	Mandals do.	-	20	-	-	20	15	
20.	Farsunds do.	-	5	-	-	5	4	
21.	Flekkefjords do.	2	11	-	-	13	2	
22.	Ekersunds do.	-	9	-	-	9	-	
23.	Haugesunds do.	3	5	1	5	14	3	
24.	Levangers do.	-	8	-	1	9	4	
25.	Stenkjærs do.	-	10	-	6	16	3	
26.	Mosjøens do.	1	5	-	6	12	-	
27.	Bodø do.	2	4	1	6	13	6	
28.	Hammerfests do.	-	2	-	4	6	3	
29.	Vadsø do.	-	7	-	-	7	4	
30.	Kr.ania borger og realskole	-	22	4	8	34	2	1
31.	Tankske skole i Bergen	-	11	-	1	12	-	1
32.	T.hjems borgerlige realsk.	-	1	14	-	15	11	1
	Tilsammen	18	248	20	67	353	102	17

vate latin- og realskoler samt kommunale middelskoler i skoleaaret 1885—86.

delskoler.

12	13							14	
	Skolens indtægter, beholdning for forrige skoleaar ikke medregnet.								
Antal lærerinder.	Renter og andre indtægter af eiendomme og Aktiva.	Renter af legatmidler, der, anvendes til stipendier m. v.	Skole- og indskrivningspenge.	Bidrag af kommunen.	Tilskud af statskassen.	Alle andre indtægter.	Tilsammen.	Skolens udgifter, beholdning ved skoleaarets udgang ikke medregnet.	No.
2	800	-	8 301	4 635	2 400	-	16 136	16 136	1.
4	-	-	9 133	4 175	2 800	-	16 108	16 108	2.
3	-	-	4 306	1 090	3 200	1 900	10 496	10 496	3.
2	-	-	5 048	2 706	2 600	1 512	11 866	11 866	4.
1	-	-	2 288	500	2 000	1 272	6 060	6 060	5.
1	-	-	3 334	1 140	2 800	32	7 306	7 306	6.
-	300	-	4 351	2 116	2 000	15	8 782	8 782	7.
-	-	2 383	2 500	1 150	2 000	325	8 358	8 358	8.
3	-	-	6 506	4 915	3 200	400	15 021	15 021	9.
-	-	-	10 836	2 594	2 000	-	15 430	15 430	10.
3	-	-	7 000	4 324	2 600	150	14 074	14 074	11.
4	-	-	9 696	5 745	3 000	763	19 204	19 204	12.
3	-	406	3 056	2 059	2 400	525	8 446	8 446	13.
1	-	-	8 869	3 939	2 800	129	15 737	15 737	14.
1	1 800	1 200	5 050	4 240	2 400	350	15 040	15 040	15.
2	-	-	4 845	2 747	2 600	1 000	11 192	11 192	16.
-	-	-	4 486	1 367	2 800	-	8 653	8 653	17.
-	-	400	2 496	3 840	2 400	70	9 206	9 206	18.
5	-	-	9 224	1 382	2 000	-	12 606	12 606	19.
3	-	-	4 300	3 370	2 400	15	10 085	10 085	20.
3	-	-	5 489	350	2 400	1 900	10 139	10 139	21.
2	-	-	3 835	4 046	3 000	800	11 681	11 681	22.
2	-	-	6 540	6 439	3 200	-	16 179	16 179	23.
2	24	-	2 800	751	2 600	745	6 920	6 920	24.
4	-	-	5 332	2 797	2 600	661	11 390	11 390	25.
1	-	-	3 776	2 086	2 800	250	8 912	8 912	26.
2	-	-	10 680	2 893	4 000	1 000	18 573	18 573	27.
2	-	-	4 798	5 850	2 800	2 280	15 728	15 728	28.
2	-	-	3 060	3 466	4 000	1 880	12 406	12 406	29.
4	-	150	40 957	16 546	-	1 849	59 502	59 502	30.
2	8 980	-	25 685	-	-	600	35 265	43 705	31.
7	18 198	-	26 073	-	-	405	44 676	44 676	32.
71	30 102	4 539	254 650	101 258	77 800	20 828	489 177	499 617	

Tabel 10. Indberetning om seminarierne i skoleaaret 1885—86.

No.	Seminarier.	1	2			3				4		5	6			7			
		Antal elever i skoleaaret 1885—86.	Antal elever fra:			Af eleverne vare sønner af:				Elever, der		Det antagelige kostende af opholdet ved anstalten gjennemsnitlig for hver elev aarlig.	Aspiranter, som			Antal dimittender, der			
			landdistrikterne.	byerne.	andre stifter.	gaardbrugere.	husmænd og arbeidere.	almueskolelærere.	andre samfundsklasser.	havde fri bolig ved anstalten.	nød stipendium.		meldte sig til sidste optagelsesprøve.	bestod prøven.	blev optaget.	havde gjennemgaaet skolens kursus. 2 aar.	1 aar.	ikke havde nydt undervisning ved anstalten.	Tilsammen.
		Aar.										Kr.							
1.	Asker	58	52	6	19	29	3	16	10	42	6	425	45	42	28	27	1	-	28
2.	Hamar	79	74	5	38	56	8	9	6	-	24	480	54	47	34	43	5	-	48
3.	Kristianssand	49	42	7	7	34	3	4	8	-	7	480	32	23	23	24	2	-	26
4.	Stordøen	82	78	4	9	56	7	11	8	-	11	480	71	69	42	40	-	-	40
5.	Klæbu	49	46	3	1	33	3	6	7	48	5	380	41	34	26	23	-	-	23
6.	Tromsø	52	50	2	17	37	8	3	4	48	27	450	43	37	26	26	1	-	27
7.	Hviteseid	19	19	-	-	13	2	3	1	-	-	220	21	19	19	-	-	-	-
	Tilsammen	388	361	27	91	258	34	52	44	138	80	-	317	271	198	183	9	-	192

Tabel 10 (forts.). Indberetninger om seminarierne i skoleaaret 1885—86.

No.	Seminarier.	8		9		10						11				12		
		Af dimittenderne var		Antal lærere.		Udgifter i skoleaaret 1885—86.						Indtægter i skoleaaret 1885—86, beholdning ved aarets begyndelse fraregnet.				Den omtrentlige værdi af		
		tidligere elev af lærerskole.	allerede før ansat som almueskolelærer.	med akademisk dannelse.	med seminariedannelse.	Lærerlønninger.	Andre lønninger.	Bibliothek og samlinger.	Udbetalte stipendier.	Andre udgifter.	Tilsammen.	Tilskud af offentlige midler.	Bidrag af eleverne.	Andre indtægter.	Tilsammen.	bygninger.	inventar.	bibliothek og samlinger.
1.	Asker	6	5	2	2	8 980	1 320	604	600	4 179	15 683	16 526	-	-	16 526	83 600	6 000	6 000
2.	Hamar	3	3	2	2	10 777	800	988	900	4 428	17 893	18 408	-	27	18 435	76 000	2 800	11 500
3.	Kristianssand	2	1	3	2	10 263	800	702	600	6 056	18 421	17 230	-	830	18 060	96 680	4 400	9 600
4.	Stordøen	4	2	3	4	12 680	600	655	900	2 446	17 281	17 130	-	-	17 130	77 000	2 000	5 000
5.	Klæbu	-	-	2	2	9 043	600	599	600	5 673	16 515	15 688	672	100	16 460	72 000	1 000	10 000
6.	Tromsø	-	-	2	1	7 820	700	370	1 000	8 332	18 222	15 807	-	3 789	19 007	100 000	2 860	8 700
7.	Hviteseid	-	-	1	1	4 160	332	103	-	380	4 975	5 012	-	-	5 601	8 870	700	700
	Tilsammen	15	11	15	14	63 723	5 152	4 021	4 600	31 494	108 990	105 801	672	4 746	111 219	544 150	19 760	50 800

Tabel II.

Oversigt
over udgifter til det offentlige undervisningsvæsen 1885.

		Samlet udgift.	Deraf bidrag af statsmidler.
		Kr.	Kr.
A. Almueskolevæsenet:			
a. det lavere almueskolevæsen paa landet:			
1. Skolekassernes, værkers og brugs udgifter [1])		2 128 819	30 954
2. Kredsenes udgifter i penge.....		83 020	-
3. Sammes do. i naturalydelser		73 188	-
4. Amtsskolekassernes udgifter	kr. 499 708 [2])		
med fradrag af, hvad der er tilflydt de mindre skolekasser og saaledes indbefattet under deres regnskaber.....	» 139 655	360 053	370 031
b. Almueskolevæsenet i byerne		1 344 927	6 500
c. Høiere almueskoler paa landet.....		24 851	4 134
d. Amts- og aftenskoler.....		245 563	180 940
e. Lønstillæg af statskassen til almueskolelærerne [3]) ...		579 182	570 182
B. Kommunale borger- og pigeskoler.....		113 561	7 619
C. Kommunale middelskoler.....		505 617	83 800
D. Offentlige skoler for den høiere almendannelse		762 538	316 099
E. Seminarierne		108 990	105 801
F. Uddannelse af lærerinder		10 244	10 244
G. Undervisning i gymnastik og militære øvelser.....		2 538	2 538
H. Reisestipendier og uddannelseskurser for lærere [4])		11 300	11 300
I. Foranstaltninger til udbredelse af norsk sprog blandt lapper og kvæner	kr. 28 641.00		
med fradrag af, hvad der er tilflydt de mindre skolekasser og saaledes indbefattet i disses regnskaber	» 19 278.00	9 363	9 363
K. Instituter for døvstumme, blinde og aandssvage børn [5]).		210 186	192 818
L. Pensioner til almueskolelærere og saadannes enker.....		188 009	188 009
M. Udgifter ved skoledirektørembederne.....		42 308	42 308
N. Kunst- og haandværksskolen i Kristiania.....		46 570	26 829
O. Kvindelige industriskoler samt haandgjerningsskoler for gutter, statstilskud		26 390	26 390
P. Udgifter ved afholdelse af examen artium og middelskolens afgangsexamen		24 058	8 298
Q. Universitetet.....		543 071	259 952
	Tilsammen	7 444 346	2 463 109

[1]) Værdien af lærernes emolumenter (deri iberegnet kirkesangerindtægter kr. 170 245) er anslaaet til kr. 281 122.
[2]) Deraf til alderstillæg kr. 336 381.
[3]) Heraf til landslærere ca. kr. 463 150 — til bylærere kr. 116 032.
[4]) Heraf til uddannelseskurser for almueskolelærere kr. 6 000.
[5]) Heri medregnet kr. 4 200 honorar til tilsynskommissioner og kr. 5 000 stipendier.

Anhang.

Tabel over læreres afgang fra almueskolen i 1885.

Stift.	Antal afgaaede lærere.		Tilsammen.	Tjenestetid.				Af disse						
										overgaaede til				
	med lovbefalede prøver.	uexaminerede.		1—10 aar.	10—20 aar.	20—30 aar.	over 30 aar.	døde.	afskedigede	lærervirksomhed udenfor almueskolen.	handels- eller industriel virksomhed.	landbovirksomhed.	søge anden uddannelse.	ere afgaaede af andre aarsager.
Kristiania [1]	15	1	16	7	2	4	3	5	5	1	-	1	1	3
Hamar [2]	14	1	15	6	2	3	4	3	7	-	-	2	-	3
Kristianssand [3]	18	5	23	7	3	7	6	4	11	1	-	5	-	2
Bergen [4]	24	1	25	6	6	7	6	6	12	3	-	3	-	1
Trondhjem [5]	17	5	22	5	4	9	4	3	15	1	1	3	-	3
Tromsø [6]	8	-	8	3	-	1	4	3	2	-	-	-	2	1
Tilsammen	96	13	112	34	17	31	27	24	52	6	1	14	3	13

[1]) Desuden 10 lærerinder, 4 for at indtræde i ægteskab, 3 døde, 3 afskedigede.
[2]) — 1 — » — — .
[3]) — 6 — 3 » — 1 — 2 —
[4]) — 4 — 3 » — — 1 privatlærerinde.
[5]) — 2 — 1 » — — 1 udvandret.
[6]) — 1 — » — — .

Stiftsdirektionernes Indberetninger.

Indberetning om Skolevæsenets Tilstand i Kristiania Stift for 1885.

Herved oversendes de sædvanlige schematiske Indberetninger for Aaret 1885 om Skolevæsenet i Stiftets Landdistrikt, ledsagede af Oversigtstabeller.

Idet man henviser til de tidligere for Aarene 1881—84 indsendte statistiske Indberetninger, skal man med nærværende Aars Indberetning som Grundlag fremkomme med nogle Bemærkninger om Skolevæsenets Tilstand og Udvikling i Femaaret 1881—85.

Stiftets Landdistrikt indbefattede i 1880 140 Skolekommuner, hvoraf 36 vare Værks-, Brugs- eller Godsskoler, 6 Distriktsskoler (jfr. Lov 16de Mai 1860 § 18) og 98 almindelige Skolekommuner. I Løbet af Femaaret er der nedlagt 3 Brugsskoler, nemlig ved Laasby Brug i Skedsmo, Askim Nikkelværk i Askim og Skjærdalens Brug i Hole, men oprettet 5 nye, nemlig ved Heggedals Fabrik i Asker, Bønsdalens Brug i Eidsvold, Ør Glasværk i Id, Heens Brug i Aadalen og Berger Fabrik i Strømmen, hvorhos Ekers Skolekommune er delt i to, nemlig Øvre Eker og Nedre Eker. Antallet af Værks- og Brugsskoler er saaledes forøget til 38 og de almindelige Skolekommuners til 99, medens Antallet af Distriktsskoler er uforandret 6, tilsammen 143.

Kredsenes Antal var i 1880: 855 og i 1885: 852. Antallet af Kredse med eget Skolelokale er forøget fra 622 til 674, altsaa med 52, medens Antallet af Skoler i leiet Lokale er formindsket fra 206 til 163, eller med 43. Samtidig er Omgangsskolernes Antal formindsket fra 27 til 15, eller med 12. Om-

trent Halvparten af Omgangsskolerne findes i Akers Præstegjeld (ligesom i 1880 7 Kredse i Nordmarken); Sigdal havde i 1880 9 Omgangsskoler men har nu som en Følge af en nylig foretagen Omregulering kun 1. Antallet af ensligt liggende Bosteder med særeget Skolehold er emtrent uforandret (21 i 1880 mod 19 i 1885).

Skolehusenes Antal er i Femaaret endel forøget, dog ikke saa stærkt som i de tidligere Aar. I 1864 havde kun 40 pCt. af Skolerne eget Lokale, i 1870 60 pCt., i 1880 73 pCt. og i 1885 79 pCt. Af Amterne har Akershus fremdeles det største Antal Skolehuse, 89 pCt., dernæst Jarlsberg og Laurvik 77 pCt., Buskerud 76 pCt. og Smaalenene 75 pCt. Størst har Tilvæksten været i Buskeruds Amt, der i 1880 stod lavest med 64 pCt. Blandt Fogderierne staar ligesom i 1880 Nedre Romerike øverst med 64 Skoler i eget Lokale mod 1 Skole i leiet Lokale, og lavest Numedal og Sandsver, hvor endnu kun 31 af 60 Skoler have eget Hus. Tilvæksten i dette Fogderi har dog været meget betydelig, da i 1880 kun 20 af 61 Skoler havde eget Lokale. I hele Buskeruds Amt har der i de sidste 20 Aar været en stærk Byggevirksomhed; i 1864 havde kun 32 pCt. af Skolerne eget Lokale, medens 1885 viser 76 pCt. Af de 52 Skoler i Stiftet, som i sidste Femaar ere forsynede med eget Lokale, falde de 32 paa Buskeruds Amt. I det Hele er i dette Amt Antallet af Skolehusene fra 1864 forøget med 111 eller fra 99 til 210. I de andre Amter har Forøgelsen af Skolehusenes Antal været betydelig mindre, — i Akershus Amt 6, i Smaalenene 7 og i Jarlsberg og Laurvik 7, — idet Byggevirksomheden i disse Amter væsentlig har gaaet ud paa at skaffe nye Huse til Erstatning for ældre kasserede.

Af Amtsskolekasserne er der i Femaaret bevilget til Byggeforetagender:

I Smaalenenes Amt	Kr.	25 435
I Akershus do.	»	35 326
I Buskeruds do.	»	45 059
I Jarlsberg og Laurviks Amt	»	39 791
Tilsammen i Kristiania Stift	Kr.	145 611

I Regelen ydes som Bidrag Halvparten af Husenes Kostende; Kommunerne have altsaa udredet et ligesaa stort Beløb, og da de derhos udrede alle Vedligeholdelsesomkostninger, vil det Beløb af Amtsskolekasserne og de kommunale Skolekasser, der i Femaaret er anvendt til Bygningsarbeider, ikke ubetydeligt overstige Kr. 300 000. Hertil kommer fremdeles, hvad der i Femaaret er udredet af Kredskasserne, nemlig et Beløb af omtr. Kr. 32 000. Den samlede Udgift til Byggearbeider vil saaledes antagelig andrage til omkring Kr. 350 000, medens den, som anført i Beretningen for 1880, i Femaaret 1876—80 har været omtrent Kr. 450 000. Da nu Massen af Skolerne er forsynet med eget Lokale, er det at antage, at den heromhandlede Udgift fremdeles vil formindskes.

Til Lærerjord er i Femaaret bevilget af Amtsskolekasserne:

I Smaalenenes Amt	. . . . .	Kr. 5 034
I Akershus do.	. . . . .	» 7 729
I Buskeruds do.	. . . . .	» 4 725
I Jarlsberg og Laurviks Amt	. . . . .	» 1 400
	Tilsammen	Kr. 18 888.

Ogsaa til Lærerjord ydes Halvparten af Amtsskolekassen, saa at det kan antages, at til Erhvervelse af Jord for Skolen i det Hele er anvendt henimod Kr. 40 000.

Hvad der i Aarsberetningen for 1880 er udtalt om Skolelokalernes og Lærerboligernes Beskaffenhed, gjælder i det Væsentlige ogsaa for det forløbne Femaar. Ikke faa af de gamle Skolelokaler ere lave, trange og mørke; men en stor Del af disse er i Løbet af Femaaret erstattet med nye eller om. byggede, saaledes at de ere blevne høiere, lysere og rummeligere, hvorhos mange Skoleværelser ere blevne panelede og malede. I den Retning har Byggevirksomheden, som nævnt, væsentlig gaaet i Akershus, Smaalenenes og Jarlsberg og Laurviks Amter, medens der i Buskeruds Amt væsentlig er arbeidet paa at faa opført nye Skolehuse, hvor saadanne manglede. Alle disse nye Skolehuse ere høie, lyse og rummelige.

Ogsaa med Hensyn til Lærerboligerne har der fundet en jævn Fremadskriden Sted, idet en Del nye ere opførte og mange af de ældre ere blevne afløste af nye med lyse og nogenlunde rummelige Værelser, hvorhos de ere blevne panelede og malede og for en ikke liden Del udvidede ved Indredning af Loftværelser. Antallet af Familieboliger for Lærerne opgaves i 1880 til 487, medens der i 1885 anføres 503. Antallet af Lærerboliger med Jord er i begge Aar det samme (344), medens Antallet af Lærerboliger uden Jord er forøget med 16 (fra 144 til 159). I 1880 var der ved 148 Lærerdoliger Jordvei til mindst 2 Kjør og ved 196 mindre Jordvei, i 1885 var Antallet af Jordveie til 2 Kjør steget til 156, medens de mindre Jordveie vare formindskede fra 196 til 188. Øverst staar Akershus Amt, hvor 92 pCt. af Lærerne have Familiebolig og 79 pCt. dertil Jordvei, og lavest staar Buskeruds Amt, hvor 57 pCt. af Lærerne have Bolig og kun 36 pCt. dertil Jordvei. I Smaalenene har 80 pCt. Bolig og 55 pCt. tillige Jord, i Jarlsberg og Laurvik 81 pCt. Bolig og 38 pCt. tillige Jord. I Buskeruds Amt har altsaa de færreste Lærere Jordvei, dernæst kommer Jarlsberg og Laurvik. Men medens Buskerud i det forløbne Femaar til Erhvervelse af Jord har anvendt et Beløb, der nærmer sig Udgiften i Akershus og Smaalenene, har Udgiften for Jarlsberg og Laurvik neppe været en Fjerdepart af Gjennemsnitsudgiften for de andre 3 Amter.

Antallet af skolepligtige Børn var i 1880: 43 871, i 1885: 45 154. I 1880 var der 1 075 flere Gutter end Piger, i 1885: 930. I faste Skoler undervistes 43 546 (mod 41 971 i 1880), og i Omgangsskoler kun 119 (mod 293 i 1880). I 1864 undervistes der i Omgangsskoler 5 241 Børn, i 1870: 2 332. Af Børn, der undervistes udenfor Kredsskolen er for 1880 opført 1 354, for

1885: 1 288. En stor Del af disse Børn tilhøre Dissentermenigheder; saaledes findes omtrent Fjerdedelen (314) af det hele Antal i Jarlsbergs Fogderi. Det tør forresten være Tilfældet, at der blandt de «udenfor Kredsskolen underviste Børn» ogsaa er medregnet en Del Børn, der nyde en høiere Undervisning end den for Kredsskolen bestemte. Da de 43 546 Børn, der i 1885 undervistes i Fastskoler, vare fordelte paa 837 Kredse, falder der altsaa paa hver Fastskole gjennemsnitlig 52 Børn (mod 51 i 1880). I Akershus Amt er der gjennemsnitlig i hver Fastskolekreds 59 Børn, i Smaalenene 59, i Jarlsberg og Laurvik 55 og i Buskerud 40. Af de 837 Fastskoler vare 675 delte i 1 802 særskilt mødende Afdelinger; i 162 Skoler undervistes alle Børn samlet. Der var altsaa 1 964 Skolehold eller Klasser, hvis gjennemsnitlige Børnetal saaledes bliver mellem 22 og 23. I de 15 Omgangsskoler med 119 Børn falder der kun 8 Børn paa hver Skole. En Sammenligning med Aaret 1880 viser, at Antallet af de klassedelte Skoler er forøget med 33, og Afdelingernes Antal med 163, medens hver Afdelings Børnetal er formindsket fra mellem 24 og 25 til mellem 22 og 23. De fleste af de klassedelte Skoler ere tredelte; Skoler med flere Afdelinger findes kun i enkelte tætbefolkede Præstegjeld f. Ex. Nøterø og Tjømø samt ved endel Brug især omkring Fredrikstad, hvor f. Ex. Skolen ved Lisleby Brug har 6, ved Glemminge Brug 8 og ved Græsvik Brug 10 Afdelinger.

Lovbefalet Skole — 12 Uger for hver Kreds med samlet Undervisning og 9 Uger for hver særskilt mødende Afdeling i Afdelingsskolerne, er i 1885 holdt i 18 071 Uger. Som ovenfor anført, var der i 1885 1 802 særskilt mødende Afdelinger, der skulde have 9 Uger aarlig, hvilket giver 16 218 Uger, og 162 Kredse med 12 Uger hver = 1 944 Uger. Skolerne skulde altsaa tilsammen have 18 162 Uger, medens der som nævnt er holdt 18 071. Differensen (91 Uger) lader sig vel for en Del forklare deraf, at enkelte Kredse paa Grund af Vakanse eller Sygdom ikke have faaet den fulde lovbestemte Skoletid, men væsentlig hidrører den derfra, at der har været tillagt en Del Kredse kortere end lovbefalet Skoletid. I disse Kredse er der 1 064 Børn, eller omtrent $2\frac{1}{2}$ pCt. af det samlede skolesøgende Børnetal 43 665. I 1880 havde 1 354 eller lidt over 3 pCt. og i 1864 ikke mindre end 2 418 Børn eller nær 6 pCt. kortere Skoletid end lovbefalet. Det er fremdeles, ligesom tidligere, Buskeruds Amt, hvor Massen af disse findes; men medens Aaret 1880 opviser 1 001 Børn, er Antallet nu gaaet ned til 874, hvoraf 495 falder paa Hallingdal og 321 paa Numedal. Det er især de øverst i Dalførene liggende Præstegjeld, Nore og Hol samt Annekset Hemsedal til Gol, hvor Antallet er størst, selvfølgelig paa Grund af, at Befolkningen her bor meget spredt.

I den frivillige Undervisning deltog 36 378 Børn af de skolesøgende 43 665 eller omtrent 83 pCt. (mod 76 pCt. i 1880). Ugetallet af frivillig Undervisning, der i 1880 var 6 696, er i 1885 8 189, altsaa forøget med omtrent 1 500 Uger. Som nærmere paavist i Aarsberetningen for 1880 kan man gaa ud fra, at frivillig Skoletid i Regelen kun er tillagt de klassedelte Skoler. Fordeles nu de 8 189 frivillige Skoleuger paa de 1 802 Afdelinger, faar man om-

trent 4½ Uges frivillig Skole for hver Afdeling eller for hvert Barn, der søger denne Skole (mod 4 Uger i 1880). De Børn, der søger Afdelingsskoler, have saaledes gjennemsnitlig 13½ Uges Skole aarlig. Naar efter det ovenanførte 83 pCt. af Børnene deltog i Kredsskolens frivillige Undervisning, da er dette ikke saa at forstaa, at Resten af dem eller 17 pCt. forsømte denne Undervisning. De Børn, som have Adgang til saadan Undervisning, benytte den saagodtsom altid i større eller mindre Grad. Om end Skolesøgningen nogle Steder kan være mindre god i den frivillige Skoletid, hører det dog til de sjeldne Undtagelser, at et Barn aldeles udebliver fra den. Naar 17 pCt. af Børnene ikke har deltaget i den frivillige Undervisning, da er Grunden dertil den, at de ikke have havt Adgang til saadan Undervisning. Der findes nemlig flere Kommuner, hvor denne Undervisning aldeles mangler, nemlig Hol, Gol, Hemsedal og Flesberg i Buskeruds Amt, Andebu i Jarlsberg og Feiring i Akershus, hvorhos flere Kommuner kun have nogle faa Uger for enkelte Kredse. Længst frivillig Skoletid har Jarlsberg og Laurvik med 66 pCt. Tillæg til den lovbefalede Skoletid, dernæst har Buskerud 44, Akershus 42 og Smaalenene 39. Ogsaa i 1880 stod Amterne i samme Orden; høieste Procent var da 60 og laveste 32. Naar Buskeruds Amt staar saa høit i Rækken, da skyldes dette nærmest Buskeruds Fogderi, hvis Skoler have et Tillæg af nær 70 pCt., medens Numedal og Sandsver (hvor kun en enkelt Kommune har nogen frivillig Skoletid af Betydning) kun har 16 pCt. og Hallingdals Fogderi kun 5 pCt.

Med Hensyn til Skoleforsømmelserne bemærkes, at medens der i 1870 var 912 Børn (1 af 50) og i 1880 253 Børn (1 af 170), der aldeles udeblev fra Skolen, var Tallet i 1885 sunket ned til 201 (1 af 217). Antallet af Totalforsømmelser var størst i Buskeruds Amt saavel i 1880 som i 1885, men er dog gaaet ned fra 108 til 68. I det Hele er Skolesøgningen i det forløbne Femaar bleven ikke lidet bedre, som det vil sees af nedenstaaende Tabel, hvor Forsømmelserne ere beregnede procentvis i Forhold til Skoledagene.

	1880.	1885.
Aker og Follo Fogderi	13,8	12,5
Nedre Romerike	12,1	12,1
Øvre Romerike	14,0	12,0
Akershus Amt	13,4	12,3
Moss	13,3	11,2
Ide og Marker	17,8	14,7
Rakkestad	9,6	9,3
Smaalenenes Amt	13.4	11,7
Buskerud	15,8	12,7
Ringerike	12,9	14,9
Hallingdal	14,4	10,8
Numedal og Sandsver	18,6	14,5
Buskeruds Amt	15,5	12,8

	1880.	1885.
Jarlsberg	14,2	13,6
Laurvik	18,6	16,6
Jarlsberg og Laurviks Amt . . .	15,7	14,6
Kristiania Stift	14,4	12,3

Overalt viser der sig Fremskridt — kun for et Fogderi, Ringerike, er der nogen Tilbagegang, men denne har, som det af Skolekommissionerne oplyses, sin Grund i, at der i flere Kommuner herskede stor Sygelighed blandt Børnene. Medens dette Fogderi saaledes viser nogen Tilbagegang, have de 3 andre Fogderier i Amtet, hvoraf Numedal og Sandsver i 1880 stod lavest, gjort saa betydelig Fremgang, at Buskeruds Amt nu stærkt har nærmet sig de to Amter, der have bedst Skolesøgning, nemlig Smaalenene og Akershus. Jarlsberg og Laurviks Amt har vistnok ogsaa gjort Fremskridt men staar dog i sidste Femaar ligesom i det foregaaende lavest. Beregnes Forsømmelserne i Dage, falder der i Smaalenene 6,2 forsømte Dage paa hvert Barn i Akershus 6,3, i Euskerud 7,2 og i Jarlsberg og Laurvik 7,7. Blandt Fogderierne har Rakkestad 4,7 Dages Forsømmelse, Hallingdal 5,5 og lavest staar Laurvik med 8,9 og Ide og Marker med 8,1. — For det hele Stift er Skoleforsømmelserne aftagne med omtrent 2 pCt., eller beregnede i Dage ere de gaaede ned fra 7,7 til 6,8 pr. Barn. Det bør bemærkes, at det ikke alene var Tilfældet paa Ringerike men ifølge Skolekommissionernes Opgaver ogsaa paa flere andre Steder, at en Mængde Forsømmelser i det forløbne Aar ere foranledigede ved stærkt udbredt Difterit og Skarlagensfeber.

At Skoleveiens Længde har nogen Indflydelse paa Skolesøgningen er en Selvfølge, saameget mere som Skolen især holdes i Vintertiden. Men da der forholdsvis kun er faa Børn (2 460 eller 1 af 18), som have længere Vei end ¼ Mil til Skolen, ville disses Forsømmelser ikke have stor Indflydelse paa det samlede Antal. Det viser sig tvertimod, at Forsømmelserne ere størst der, hvor Skoleveien er kortest, nemlig i Jarlsberg og Laurviks Amt, hvor kun 1 Barn af hver 47 har over ¼ Mils Skolevei, medens Smaalenene og Akershus, hvor der findes det største Antal Børn med over ¼ Mils Skolevei (nemlig 1 af 12 og 1 af 15), have den bedste Skolesøgning. Ogsaa i Buskeruds Amt, hvor 1 af 21 Børn har over ¼ Mils Skolevei, og det vistnok, forsaavidt angaar Hallingdal og Numedal, en slemmere Skolevei end i noget af de andre Amter, er Skolesøgningen meget bedre end i Jarlsberg og Laurvik.

Der kan saaledes formentlig ikke tillægges Skoleveiens Længde eller Kredsenes Udstrækning nogen afgjørende Indflydelse paa Skolesøgningen. Det ligger da nær at antage, at Befolkningens økonomiske Stilling skulde være det Afgjørende, specielt at Forsømmelserne skulde være størst, hvor Husmands- og Arbeiderklassen er talrigst. Men herved kunne ikke de store Forsømmelser i Jarlsberg og Laurviks Amt forklares, idet det vistnok neppe er Tilfældet, at

disse Klasser ere talrigere repræsenterede her end i de 3 andre Amter. Det synes tvertimod, som om dette Amt i det Hele har gunstigere ydre Betingelser for Skolens Trivsel end de andre Amter, og naar disse ikke ere tilstrækkelige til at frembringe et bedre Resultat, da maa Grunden formentlig søges i, at der hos Befolkningen i det Hele endnu ikke er vakt tilstrækkelig Interesse for Skolen og dens Arbeide. Denne Antagelse bestyrkes derved, at den Skolerne tillagte frivillige Skoletid søges mindre jevnt i dette Amt end i de andre, ligesom ogsaa Skolerne for den konfirmerede Ungdom — Amtsskoler og Aftenskoler — her omfattes med mindre Interesse end i de andre Amter. At den frivillige Skoletid, som ovenfor paapeget, er temmelig lang i dette Amt, kan muligvis være en medvirkende Grund til, at den lovbefalede Skoletid søges mindre jevnt, idet Forældrene synes, at det ikke kan have saa stor Betydning, at Børnene forsømme en Dag nu og da, naar de have saa lang aarlig Skoletid. I en Kommune (Brunlanæs) har denne Betragtningsmaade endog ledet til, at man efterhaanden har indskrænket noget den frivillige Undervisningstid, men det synes ikke at have frembragt den forønskede Virkning.

Hvad angaar Skolehusenes Udrustning med Inventar og Læremidler, da maa den vel i det Hele taget siges at være nogenlunde tilfredsstillende. Ligesom der endnu findes altfor mange trange og uhyggelige Skolelokaler, saaledes er ogsaa en stor Del af de Skolepulte og Bænke, som tilhøre den ældre Forsyning, lidet hensigtsmæssig. Det skrider dog jevnt — om end ikke raskt — fremad, idet alle de nye Skolehuse og lidt efter lidt ogsaa de ældre forsynes med Pulte af nyere og hensigtsmæssigere Konstruktion, ialmindelighed med Plads til 2 à 3 Børn. Kun yderst sjelden ere Skolerne forsynede med Gymnastikapparater. Vistnok opføres der i de tidligere Aarsberetninger et endog temmelig betydeligt Antal Børn som underviste i Gymnastik og militære Øvelser (i 1870: 1 725 og i 1880: 986), men denne Undervisning har aldrig havt nogen Betydning. Antallet er nu sunket ned til 377. Skolernes Forsyning med Læremidler er vistnok tarvelig men dog nogenlunde tilstrækkelig, idet det i Indberetningen af 1880 opnævnte Minimum findes i enhver Skole. Det er nu det almindelige, at hver Kreds, selv om den har fælles Lærer med andre Kredse, har ialfald et fuldt Sæt af Væggekarter. Af Opmaaliugskontorets Rektangelkarter, som nu ere udkomne for den største Del af Stiftet, er i de fleste Skoler anskaffet den Plade, hvorpaa vedkommende Præstegjeld findes. Det benyttes flittigt og maa ansees af megen Betydning for den geografiske Undervisning. Til Anskaffelse af kostbarere Læremidler, historiske, bibelhistoriske og naturhistoriske Billeder, Zonkarter, Tellurier, astronomiske Plancher o. s. v. ydes der fremdeles Bidrag af Amtsskolekasserne. Der har dog i sidste Femaar været mindre Søgning efter Bidrag hertil end i det foregaaende Femaar. Medens der da ydedes tilsammen Kr. 5 680, er der i sidste Femaar kun bidraget Kr. 2 585. Da Kommunerne tilskyde et lignende Beløb, er altsaa til dette Slags Læremidler i sidste Femaar anvendt Kr. 5 170.

I Aarsberetningen for 1880 har man udførligere udtalt sig om Børnenes

Forsyning med Læsebøger. Det er vel endnu som dengang Tilfældet, at der i endel Skoler ikke er fuld Forsyning af den Bog; i mange Kommuner have Skolekommissionerne af Frygt for at møde Uvillighed eller ligefrem Modstand hos Forældrene, naar det paalagdes dem at anskaffe Bogen for sine Børn, beholdt den tidligere Ordning, nemlig at Bogen anskaffes for Skolekassens Regning Men dels er nu Antallet af Kommuner, hvor denne Ordning finder Sted, efterhaanden indskrænket, og dels er der, hvor den endnu bibeholdes, sørget for, at det nødvendige Antal Eksemplarer er bleven anskaffet, saa at ethvert Barn har Læsebog og tillige erholder den til Benyttelse ved Forberedelsen i Hjemmet. I den store Flerhed i Skolerne har saaledes nu hvert Barn Læsebog, enten som Eiendom eller som Laan af Skolen. Allerede i længere Tid har det medført stor Ulempe for Undervisningen, at de forskjellige Udgaver af Bogen vanskelig kunne benyttes ved Siden af hverandre. Der er desværre al Udsigt til, at denne Ulempe endnu en god Tid vil vedvare, da Forældrene vægre sig for at kjøbe den sidste Udgave, saalænge de gamle Bøger endnu kunne bruges. I nogle faa Kommuner bruges fremdeles en anden Læsebog (kaldet «Læsebog for kristelig Skole og Hjem»); men skjønt den er indført efter Forældrenes eget Valg og udtrykkelige Begjæring, have de dog ikke været villige til selv at anskaffe den for sine Børn. Den fornødne Forsyning er indkjøbt for Skolekassens Regning. Det synes nu som før at være Tilfældet, at deres Uvillie egentlig er rettet mod enhver Læsebog med verdsligt Indhold. Som Lærebog i Geografi bruges den paa offentlig Foranstaltning af Oberst L. Brock udgivne; den er nu saagodtsom overalt anskaffet af Børnene i Skolernes øverste Afdeling. Enkelte Steder har man indført Rektor Horns Lærebog. Medens Børnene saaledes, naar de forlade Skolen, saagodtsom uden Undtagelse have tilegnet sig en efter Forholdene antagelig geografisk Kundskab, saa er det kun i de Skoler, der have 3 eller flere Afdelinger (kun for en Del i Skoler med 2 Afdelinger), at der kan haves Tid til at læse noget Historie — særlig Norges Historie. I de fleste Skoler er det væsentlig kun de i Læsebogen optagne historiske Stykker, der læres af Børnene; i de større Skoler, hvor Klasseinddelingen er mere gjennemført, bruges Rektor Eriksens Norgeshistorie og S. Petersens eller Utheims Verdenshistorie. Særegne Timer til Naturkundskab findes kun i enkelte af de større Skoler; ellers maa man nøie sig med, hvad der leilighedsvis kan komme paa Tale i de geografiske Timer og i Læsetimerne.

Antallet af Lærerne er steget fra 636 i 1880 til 655 i 1885. Af disse ere kun 22 ueksaminerede (mod 44 i 1880). Antallet af Lærerinder er steget betydeligt, fra 30 i 1880 til 70 i 1885, hvoraf kun 3 ere ueksaminerede. Der er al Udsigt til, at Lærerindernes Antal fremdeles vil stige, idet der ved Ansættelse af dem paa billigste Maade kan skaffes en Udvidelse af Skoletiden, naar Børnene maa deles i flere Afdelinger. Det er da de yngste Afdelinger, som tillægges Lærerinderne. I de tidligere Aar antoges Lærerinder kun ved de større Skoler og i Fladbygderne, men i de sidste Aar har man ogsaa begyndt dermed i de mindre, todelte, Skoler selv i Fjeldbygderne, især

i Hallingdal. Det er haarde og besværlige Poster for de unge Piger; da de i Regelen have 2 à 3, enkeltvis endog 4 Kredse at give Undervisning i, maa de vandre fra Kreds til Kreds, og end mere besværligt bliver deres Arbeide, da Skolen i disse Bygder kun holdes i Vinterhalvaaret. Det er en Selvfølge, at kun de Lærerinder, som ere opvoksede paa Landet, kunne holde ud i disse Poster, og de blive da i Regelen ogsaa besatte med saadanne. Men selv disse søge sig dog snarest muligt forflyttede, saa at der til Skade for Skolen finder en temmelig hyppig Veksling Sted.

Ifølge de af Skolekommissionerne givne Oplysninger, der ere sammenstillede paa et vedlagt Blad, er der i 1885 afgaaet 16 Lærere og 3 Lærerinder. Af Lærerne var en ueksamineret. Tjenestetiden var for 7 Lærere 1—10 Aar, for 2: 10—20 Aar, for 4: 20—30 Aar og for 3 over 30 Aar. Alle 3 Lærerinder havde en Tjenestetid af 1—10 Aar. Af Lærerne ere 5 døde og 5 afskedigede (4 med og 1 uden Pension), hvorhos 1 er gaaet over til Lærervirksomhed udenfor Almueskolen, 1 til Landbrugsvirksomhed, 1 søger anden Uddannelse (som Missionær) og 3 ere afgaaede af andre Aarsager. De 3 afgaaede Lærerinder ere indtraadte i Ægteskab.

Den Lærerne og Lærerinderne tillagte Skoletid er i 1885: 18 071 lovbefalede og 8 189 frivillige Skoleuger, tilsammen 26 260 imod 24 172 i 1880. Lærerpersonalet er i samme Tid forøget fra 666 til 725 eller med 59, hvoraf 19 Lærere og 40 Lærerinder. Fordeles det samlede Antal Skoleuger paa Lærerne og Lærerinderne, falder der 36,2 Uger paa hver mod 36,3 Uger i 1880. Den ubetydelige Formindskelse kan forklares deraf, at Lærerinderne, hvis Antal er stærkt steget, som oftest have kortere Skoletid end Lærerne. Inden de forskjellige Amter er Lærernes Skoletid i Akershus 37,3 Uger, i Smaalenene 37,4, i Jarlsberg og Laurvik 37,5 medens den i Buskerud er 33,3 Uger. At Lærerne i Buskerud have færre Uger kommer deraf, at oppe i Fjeldbygderne kan Skolen, som ovenfor nævnt, kun holdes i Vinterhalvaaret, da Folket saagodtsom i hele Sommertiden ligger tilsæters. Lærernes Skoletid er derfor i Hallingdals Fogderi kun 26,8 Uger og i Numedal og Sandsver 32,0 Uger. Længst Skoletid have Lærerne i Moss Fogderi, hvor der paa Grund af de mange Brugsskoler, hvis Lærere have 40 Skoleuger og derover, falder 39,4 Uger paa hver.

Antallet af Lærere med Alderstillæg vokser fremdeles. I 1880 havde 518, hvoraf 1 Lærerinde, Alderstillæg, i 1885: 549, hvoraf 15 Lærerinder. Det er dog at mærke, at Antallet af 1ste Grads Tillæg er aftaget, nemlig fra 117 (i 1880) til 100, hvoriblandt 13 Lærerinder, medens derimod Antallet af 2den Grads Tillæg er steget fra 401 til 449, hvoriblandt 2 Lærerinder. Af det samlede Antal Lærere og Lærerinder har næsten 76 pCt. eller omtrent 3 af 4 Alderstillæg. Størrelsen af Alderstillæggene er uforandret, nemlig for Lærerne Kr. 144 og Kr. 72, for Lærerinderne Kr. 100 og Kr. 50.

Lærernes og Lærerindernes kontante Indtægt opføres i 1885 med Kr. 516 330 mod Kr 467 165 i 1880, og deres Naturalindtægter med Kr 83 898 mod Kr. 81 817 i 1880, altsaa tilsammen Kr. 600 228 mod Kr. 548 982 i 1880,

hvilket giver en Stigning i Indtægten af Kr. 51 246. I den anførte kontante Indtægt er medregnet Kirkesangerindtægterne. Da kun mellem en Fjerdedel og en Femtedel af Lærerne har Kirkesangerombud, og de Indtægter, der tilligge disse, derhos ere i høi Grad forskjellige (ligefra Kr. 60 og til Kr. 2000), vil det, naar der spørges om, hvilke Indtægter Lærerne have, formentlig være rigtigst ikke at medregne Kirkesangerindtægterne. Antallet af Lærere, der tillige ere Kirkesangere, er steget med 5 (fra 160 til 165); Indtægten derimod er aftaget fra Kr. 49 228 til Kr. 46 837 eller med Kr. 2 391. Naar Kirkesangerindtægten fradrages, bliver Lærernes kontante Indtægt Kr. 469 493 mod Kr. 417 937 i 1880. Lægges hertil Naturalydelsernes Værdi, bliver den samlede Lærerindtægt Kr. 553 391 mod Kr. 499 754 i 1880. Heri er da medregnet Alderstillæggene, der udgjorde henimod Kr. 72 000, men ikke Statstillæggene, om hvis Størrelse man savner Opgave. Lærernes og Lærerindernes gjennemsnitlige Aarsindtægt med Fradrag af Kirkesangerindtægterne bliver for Stiftet Kr. 763,3. Inden Amterne er Forskjellen ikke saa ubetydelig, idet nemlig Aarsindtægten i Jarlsberg og Laurvik er Kr. 807, i Akershus Kr. 805, i Smaalenene Kr. 763 og i Buskerud Kr. 695. Denne Forskjel er for en Del en Følge af, at Lærerne have forskjelligt Antal Skoleuger. Beregner man den gjennemsnitlige Indtægt for hver Skoleuge, viser denne sig at være mere jevn, nemlig for Akershus Kr. 21,57, for Smaalenene Kr. 20,37, Buskerud Kr. 20,84, Jarlsberg og Laurvik Kr. 21,52, gjennemsnitlig for Stiftet Kr. 21,07. Akershus og Jarlsberg og Laurvik staa saaledes temmelig lige, hvad enten man ser hen til Aarslønnen eller til Ugelønnen. Den kontante Ugeløn af Skolekassen er imidlertid ikke ubetydelig større i Jarlsberg og Laurvik end i Akershus, idet Lærerne med samme Ugeløn, Kr. 8,00, i førstnævnte Amt have som Kostholdsgodtgjørelse 6 Kr. pr. Uge, medens de i Akershus have 4 Kr. Hvad der bringer den samlede Lærerindtægt saa høit op i Akershus, er, at Massen af Lærerne (79 pCt.) har Jordvei, medens i Jarlsberg og Laurvik kun 38 pCt. har Jord. Ligesom Lønnen af Skolekassen er høist i Jarlsberg og Laurvik, nemlig 14 Kr. ugentlig mod 12 Kr. i Akershus, saa er ogsaa Kirkesangerindtægterne betydelig høiere, nemlig gjennemsnitlig Kr. 421 mod Kr. 242 i Akershus. I Smaalenene er den gjennemsnitlige Kirkesangerindtægt Kr. 298, i Buskerud Kr. 200. At Ugelønnen i Buskeruds Amt er lidt større end i Smaalenene finder sin Forklaring deri, at Kostholdsgodtgjørelsen i Buskerud er noget høiere, nemlig Kr. 5,60 mod Kr. 5,00 i Smaalenene.

Ved alle de anførte Opgaver om Lønningerne er at mærke, at Statstillæggene ikke er medregnede. Disse give en sikker Forøgelse for alle Lærere af Kr. 2,00 pr. Uge, for dem, der have tjent i 15 Aar, endvidere Kr. 3,00 pr. Uge, og for de Lærere, der have en Løn, der overskrider Lavmaalet, der overalt er Kr. 8,00, desuden indtil Kr. 2,00 pr. Uge. En ældre Lærer kan saaledes have indtil Kr. 7,00 pr. Uge i Statstillæg, altsaa efter den gjennemsnitlige aarlige Skoletid 36,2 Uger, et aarligt Tillæg af Kr.253,40, hvortil da, hvis han er Kirkesanger, kommer hans Indtægter som saadan, der, som ovenfor oplyst i de forskjellige Amter, gjennemsnitlig er mellem Kr. 200 og Kr. 421aarlig.

Lærernes Begynderløn, d. v. s. Ugeløn og Kostholdsgodtgjørelse af Skolekassen tilligemed Statstillægget 2 Kr. pr. Uge, er i Akershus Amt Kr. 14,00 pr. Uge, hvilket med 37,3 Ugers Skole giver en Aarsløn af Kr. 522,20, i Smaalenene 15 Kr. ugentlig for 37,4 Uger Kr. 561,00, i Jarlsberg og Laurvik Kr. 16,00 ugentlig for 37,5 Uger Kr. 600,00 og i Buskerud Kr. 15,60 ugentlig 33,3 Uger Kr. 519,50.

Hvor stort Statstillæg, der gjennemsnitlig tilfalder hver Lærer og Lærerinde kan ikke opgives. Nogen Stigning er vel indtraadt siden 1880, da det for de forskjellige Amter var fra Kr. 120.00 til Kr. 166,00, gjennemsnitlig for Stiftet Kr. 145,00. For alle Stiftets Lærere og Lærerinder tilsammen (i 1885: 725) vil et saadant Gjennemsnitsbeløb give over Kr. 100 000.

Sammenlignes de ovenanførte Opgaver over Aarsløn og Ugeløn med Opgaverne i 1880, viser der sig saagodtsom overalt nogen Nedgang i Beløbene. Denne Formindskelse har sin Grund i den stærke Tilvækst i Antallet af Lærerinder. Disses Ugeløn er nemlig mindre, og deres aarlige Skoletid er kortere end Lærernes. I Regelen have Lærerinderne kun den knappe Pengeløn, 5—6 Kroner i Ugeløn og 4-5 Kr. i Kostholdsgodtgjørelse, saa at deres samlede Ugeløn af Skolekassen er fra 9 til 11 Kr., altsaa omtrent Halvparten af den samlede Ugeløn tilligemed Naturalydelser for Lærerne, der som ovenanført for Stiftet er Kr. 21,07 (eller strengt taget noget høiere, da Lærerinderne ere medtagne i denne Beregning). Regner man nu Lærerindelønnen kun for Halvparten af Lærerens, bliver den gjennemsnitlige Aarsløn for hver Lærer i 1885 ikke ubetydelig større og viser sig at være høiere end i 1880.

Af Smaabørnskoler d. v. s. Skoler for Børn, der endnu ikke have naaet den skolepligtige Alder, er der fremdeles faa, nemlig 18 (mod 10 i 1880). Det maa dog bemærkes, at i tætbefolkede Distrikter er det i Skoler med flere Afdelinger temmelig hyppig Tilfældet, at Børnene optages i det 7de Aar. De danne da ikke nogen særskilt Klasse eller Afdeling men undervises sammen med det yngste Aarskuld af de skolepligtige Børn. Enkelte Steder har man ogsaa ordnet det saaledes, at de Børn, der til Høsten skulle optages i Skolen, nyde en særskilt forberedende Undervisning i nogle Uger i Sommertiden. Man har fundet sig meget vel tjent med denne Ordning, der er letvindt og billig, og der tør være Haab om, at den efterhaanden vil indføres flere Steder.

I nær Forbindelse med Kredsskolen staa Haandgjerningsskolerne for Piger. Søgningen til disse Skoler har i de sidste Aar været ret jevn, efterat de ere blevne ordnede saaledes, at Undervisningen gives umiddelbart efter Kredsskolens Undervisning. Naar Pigebørnene skulle møde paa særskilte Dage, finder som oftest mange Forsømmelser Sted. Antallet af disse Skoler er nu steget til 108 (mod 71 i 1880). De fleste af disse Skoler have et Bidrag af Amtsskolekasserne saa stort som Halvparten af den Løn, der udredes til Lærerinderne.

Antallet af Arbeidsskoler for Gutter er betydelig forøget. I 1880 var der kun 6 saadanne Skoler, i 1885 opføres 34. Af Statsbevilgningen for 1885—86 Kr. 2 500 erholdt 19 Arbeidsskoler et Bidrag af tilsammen Kr. 2 020

(Resten Kr. 480 tilfaldt Arbeidsskoler i Byer). I disse 19 Skoler undervistes 540 Gutter i 52 Partier med 8 450 Timer. Den samlede Udgift var 5 458 Kr., hvortil kommer Naturalydelser til en Værdi af omtrent Kr. 1 000. I de Skoler, der havde Statsbidrag, var Undervisningen i Regelen indskrænket til Snedkring. Med Hensyn til de andre Skoler bemærkes som en Særegenhed, at i Aker undervistes Gutterne i 10 Skoler i Lapning og Stopning og i 6 i Skomageri.

Af Ovenstaaende vil det fremgaa, at Kredsskolen i det forløbne Femaar i det Hele har været i god Fremgang. Noget iøinefaldende Fremskridt i en eller anden bestemt Retning er vistnok ikke skeet, men der har været arbeidet jevnt og roligt for Skolens Udvikling, saa at Betingelserne for dens heldige Virksomhed i alle væsentlige Retninger ere blevne gunstigere. Der er anskaffet et ikke lidet Antal af lyse og rummelige Lokaler, og disses Forsyning med hensigtsmæssigt Inventar og Læremidler er bleven fuldstændigere. Skolernes Ordning har vundet ved en videregaaende Klassedeling, Børnene ere blevne bedre forsynede med Lære- og Læsebøger, og deres Skolesøgning er bleven jevnere og regelmæssigere. Alt dette er vistnok væsentlig kun ydre Betingelser for Skolens Trivsel, men herved er Lærernes Arbeide lettet, og Udbyttet deraf maa saaledes blive rigere. Naar man udtaler, at man i det Hele maa være tilfreds med Skolens Virksomhed, da har man selvfølgelig for Øie de Forholde, under hvilke den arbeider. Saalænge Kredsskolens Undervisningstid er saa kort som den er, kan Udbyttet kun blive tarveligt. At det er saa godt, som det er, er et Vidnesbyrd om, at der i det Hele arbeides med Flid, og at Skoleordningen i alt Væsentligt er hensigtsmæssig og passende for Forholdene samt egnet til videre Udvikling. Naar Kommunerne efterhaanden se sig istand til at tilveiebringe de fornødne Midler til at udvide Undervisningstiden, vil man trygt kunne bygge videre paa det givne Underlag.

De høiere Almueskoler.

I Femaaret have 3 høiere Almueskoler været i Gang nemlig i Lier, Sande og Fredriksværn. I Lier er Læretiden 2 Aar med 30 Uger aarlig, i Sande 2 Aar med 40 Uger og i Fredriksværn 3 Aar med 44 Uger. I Lier og Sande er der 1 Lærer, i Fredriksværn 2 Lærere og 1 Lærerinde. Elevantallet har i Lier kun været 6 Gutter, i Sande 20 Gutter og Piger, i Fredriksværn 35 Gutter og Piger. Foruden i Kredsskolens Fag har der været undervist i Geometri og Tegning, i Fredriksværn tillige i Engelsk og Tysk. Et Bidrag stort Kr. 200 ydes af Amtsskolekassen til Skolerne i Sande og Fredriksværn.

Aftenskolerne i Terminen 1885—86.

Til Aftenskoler var der for Terminen 1885—86 bevilget:

	Af Amtskassen.	Af Statsmidler.	Beholdning fra f. A.	Tilsammen.
Akershus Amt . . .	Kr. 850	Kr. 2 550	Kr. 1 952,67	Kr. 5 352,67
Smaalenenes Amt . .	« 850	« 2 550	« 1 269,20	« 4 669,20
Buskeruds Amt . .	« 1 200	« 3 600	« 765,00	« 5 565,00
Jarlsberg og Laurviks Amt	« 575	« 1 725	« 107,00	« 2 407,00
Kristiania Stift	Kr. 3 475	Kr. 10 425	Kr. 4 093,87	Kr. 17 993,87

Ifølge vedlagte Oversigtstabel er der af det til Raadighed staaende Beløb benyttet 12 725,00, saa at der ved Udgangen af Terminen 1885—86 haves en Restbeholdning stor Kr. 5 268,87.

Antallet af Skoler var 222 (mod 243 i 1880—81) og af Elever 3 322 (mod 3 443 i 1880—81). Det gjennemsnitlige Bidrag af Amts- og Statsmidler til hver Skole var Kr. 5 732 (mod Kr. 6 631), og til hver Elevs Undervisning Kr. 4,36 (mod Kr. 4,68). Naar de til Dækkelse af Udgifter til Lys, Ved og Renhold ydede Bidrag af Kommunerne og Kredsene Kr. 1 773 (mod Kr. 2 660) medregnes, bliver Gjennemsnitsudgiften for hver Skole Kr. 6 531 (mod Kr. 7 725) og for hver Elev Kr. 4,33 (mod Kr. 5,45). At Udgifterne for hver Skole og for hver Elev ere gaaede ned i Femaaret har væsentlig sin Grund deri, at i 1880—81 gaves der i hver Skole 70 Timers Undervisning med 70 Kroners Bidrag, medens Undervisningstiden fra 1881—82 af har været 60 Timer med 60 Kroners Bidrag.

Af Betingelserne for Bidrag skal anføres, at der kræves et Minimum af 8 Elever; er Elevantallet i en Time under 8, ydes intet Bidrag. Enkelte Skoler have saaledes maattet standse, naar Elevantallet er sunket under Minimum. Paa den anden Side have mange Lærere uden Godtgjørelse fortsat Undervisningen udover den bestemte Tid, saa at det gjennemsnitlige Timetal for alle Skoler i den sidste Termin har været 59½ Time. Læreren lønnes med 1 Kr. pr. Time.

Af Timetallet falder noget over 40 pCt. paa mundtlig og skriftlig Undervisning i Norsk, ligemegt paa Regning og omtrent 4 pCt. paa hvert af de øvrige Fag (Skrivning, Geografi, Historie og Sang). Ligefra Begyndelsen af har Tiden væsentlig været benyttet til Undervisning i Modersmaal og Regning. Man har ladet disse Skoler udvikle sig saa frit som muligt, saaledes at det i Regelen er Elevernes eget Ønske, der har været det bestemmende for Timefordelingen. I en Del Skoler har Tiden endog været anvendt udelukkende til disse to Fag.

Gjennemsnitstallet af Elever har været 15 ved Skolens Begyndelse og henimod 13 ved Skolens Slutning (mod 14 og 11 i 1880—81). Elevantallet ved hver Skole har saaledes holdt sig jevnt og endog været i Stigende, hvilket selvfølgelig ogsaa har bidraget til, at Udgiften for hver Elev er noget formindsket.

Der er i det Hele i det forløbne Femaar ikke foregaaet synderlig Forandring i Aftenskolernes Ordning og deres Søgning. Hist og her har man prøvet at meddele Undervisningen i «Dagskole», men det har ikke villet gaa. Det har vist sig, at Aftenskolen i alle Henseender er den hensigtsmæssigste Form for de fattigere Elever. Medens Dagskolen og i endnu høiere Grad Amtsskolen kræver af sine Elever, at de for nogle Uger eller Maaneder idetmindste maa opgive al Arbeidsfortjeneste, saa kan selv den fattigste Gut eller Pige søge Aftenskolen, idet denne ikke fordrer noget Pengeudlæg og heller ikke gjør Krav paa Arbeidstiden.

I de tidligere afholdte 10 Aftenskolekurser har Antallet af Elever tilsammen været 36 721. Tillægges Eleverne for sidste Termin 3 322, bliver det samlede Antal 40 043.

Amtsskolerne i Terminen 1885—86.

I Høsten 1882 oprettedes der i Buskeruds Amt en ny Amtsskole, saa at dette Amt fra den Tid af har havt 3 Skoler, medens de øvrige Amter ligesom forhen have havt 2 Skoler hver. Guttekurserne have været i Gang fra Begyndelsen af Oktober til Udgangen af April, medens Pigekurserne, der for en Del have været samtidige med Guttekurserne, idet de fleste af dem have begyndt i Marts eller April, have havt en Varighed af 12 Uger.

I Terminen 1885—86 har Antallet af Elever ved de forskjellige Skoler været:

				1885—86.		1886	
Akershus	Amt	ved Skolen	i Asker	20	Gutter	33	Piger.
—	»	—»—	i Urskoug . . .	28	—	25	—
Smaalenenes	»	—»—	i Rødenæs . . .	26	—	13	—
—	»	—»—	i Tune	17	—	32	—
Buskeruds	»	—»—	i Modum . . .	38	—	24	—
—	»	—»—	i Krødsherred . .	22	—	14	—
—	»	—»—	i Gol	25	—	23	—
Jarlsberg og Laurviks	»	—»—	i Borre	30	—	21	—
—	»	—»—	i Stokke . . .	27	—	20	—
				233	Gutter	205	Piger.

Til Guttekurserne og Pigekurserne i 1885—86 er bevilget:

			Af Amtskassen.	Af Statsmidler.	Tilsammen.
Akershus Amt	til 2	Skoler	Kr. 1 997.50	Kr. 5 992,50	Kr. 7 990,00
Smaalenenes Amt	2	—	« 1 910,00	« 5 730.00	« 7 640 00
Buskeruds Amt	3	—	« 3 185 00	« 9 555.00	« 12 740.00
Jarlsberg og Laurviks Amt	2	—	« 1 925,00	« 5 775,00	« 7 700,00
	Til 9	Skoler	Kr. 9 017,50	Kr. 27 052 50	Kr. 36 070.00

Der var for Terminen bevilget et Statsbidrag stort Kr. 28 410,00. Da heraf som anført kun er benyttet Kr. 27 052.50, er der af Statsbevilgningen besparet Kr. 1 357.50. De fleste af Skolerne have ogsaa nogen Kassebeholdning.

Gjennemsnitstallet af Gutter har i sidste Termin været 26; tidligere har det varieret mellem 26 og 43 Medregnes det sidste Aars 233 Gutter, have Amtsskolerne siden deres Oprettelse (i Januar 1876) i det Hele været besøgte af 2 833 Gutter. Gjennemsnitstallet af Piger har i sidste Termin været omtrent 23 for hvert Kursus. Pigekurserne, der efterhaanden ere blevne satte i Gang siden Høsten 1876, have, naar sidste Aars Elever, 205, medregnes, i det Hele været besøgte af 1 932 Piger.

I alle Amter skaffe vedkommende Kommuner Lokale med Lys, Ved og Renhold, og i alle Amter er Indskrivningspengene for Gutter 8 Kr. og for Piger 4 Kr. I Kursernes Ordning er ingen Forandring skeet i Løbet af Femaaret.

I Smaalenenes, Buskeruds samt Jarlsberg og Laurviks Amter har i Terminen været ydet Amts- og Statsbidrag til Folkehøiskolebestyrere, nemlig til P. Velde

i Smaalenene (Amtsbidrag Kr. 300 og Statsbidrag Kr. 900), Kirkeberg i Buskerud (Amtsbidrag Kr. 450 og Statsbidrag Kr. 1 350) samt O. Vik i Jarlsberg og Laurvik (Amtsbidrag Kr. 200 og Statsbidrag Kr. 600). Elevantallet har i Veldes Skole været 18 Gutter og 10 Piger, i Kirkebergs 16 Gutter og 28 Piger og i O. Viks 19 Gutter og 5 Piger.

Til Stipendier for trængende Elever er der i 1885—86 bevilget af Akershus Amt Kr. 150, af Buskeruds Kr. 200 og af Jarlsberg & Laurviks Kr. 200, tilsammen Kr. 550, hvortil svarer Statsbidrag Kr. 1 650.

Kristiania 12te Oktober 1886.

M. Rye. **Essendrop.** **P. Coucheron.**

Indberetning om Skolevæsenets Tilstand i Hamar Stift i 1885.

A. Almueskolevæsenet.

I Forbindelse med de under 26 Oktbr. f. Aar oversendte schematiske Indberetninger om Almuskolevæsenet i Stiftets Landdistrikt for 1885 tillader man sig herved ærbødigst at fremkomme med nedenstaaende Bemærkninger angaaende Skolevæsenets Udvikling i Femaaret 1881—85 og dets nuværende Tilstand.

I. Skolevæsenets Økonomi.

Med Hensyn til Amtsskolekassernes Indtægter er der i Femaaret indtraadt nogen Forandring i begge Amter. Efterat Udligningen i det foregaaende Femaar var bleven forhøiet i dem begge fra 7½ Øre pr. Individ til 8½ Øre i Kristians og til 10 i Hedemarkens Amt, er Udligningen i sidste Femaar (i 1884) igjen nedsat til det tidligere Beløb, 7½ Øre, i Kristians Amt, hvorimod den i Hedemarkens Amt i 1885 blev yderligere forhøiet til 11 Øre. Medens der saaledes ved Udgangen af forrige Femaar tilflød Amtsskolekasserne

	ved Udligning	ved Statsbidrag	tilsammen.
I Kristians Amt	Kr. 9 593	Kr. 27 650	Kr. 37 243
I Hedemarkens Amt	» 11 589	» 31 870	» 43 459
Tilsammen	Kr. 21 182	Kr. 59 520	Kr. 80 702,

udgjorde Indtægterne ved Slutningen af sidste Femaar

	ved Udligning.	ved Statsbidrag.	tilsammen.
I Kristians Amt	Kr. 8 464	Kr. 25 393	Kr. 33 857
I Hedemarkens Amt	» 12 748	» 34 188	» 46 936
Tilsammen	Kr. 21 212	Kr. 59 581	Kr. 80 793

Totalbeløbet for Stiftet er saaledes omtrent uforandret, medens Forskjellen mellem Amterne er bleven adskillig større. Uagtet Folkemængden i Hedemarkens Amt kun overstiger den i Kristians Amt med ca. 3 000 Individer, er Amtsskolekassens Indtægter henved 39 pCt. større i hint. Aarsagerne til det større Behov for Midler i Hedemarkens Amt er forskjellige. Der medgaar saaledes til Alderstillæg, uagtet disses Størrelse er den samme i begge Amter, adskillig mere i Hedemarkens end i Kristians Amt, saaledes i 1885 henholdsvis Kr. 25 685 og 21 362. Det samme gjælder om Bidrag til Afsavnsgodtgjørelse samt til saakaldte Gratialer, i hvilke Øiemed i 1885 Amtsskolekassen i Hedemarkens Amt bidrog Kr. 5 234, i Kristians Amt derimod kun Kr. 1 348, uagtet Amternes Bidrag ydes i samme Forhold, nemlig med Beløb af samme Størrelse som Kommunens eller Kredsens Tilskud. Ogsaa til Opførelse af Skolehuse bidrages gjerne et større samlet Beløb i førtsnævnte Amt, skjønt, som det nedenfor vil blive paavist, Antallet af nyopførte Skolehuse i Femaaret har været lige stort i begge Amter, og uagtet Bidrag i dette Øiemed i Kristians Amt ydes i gunstigere Forhold, nemlig med $\frac{2}{5}$ mod $\frac{1}{3}$ i Hedemarkens. Men saa bygges den gjennemsnitlig større og kostbarere i dette Amt. Endvidere ydedes i 1885 Bidrag til høiere Almuskoler i Hedemarkens Amt med Kr. 2 000, i Kristians kun med Kr. 1 000. Som det vil sees, udgjør Bevilgningen til Alderstillæg den betydeligste Udgiftspost i begge Amter, i 1885 i Hedemarkens Amt ca. 55 pCt. og i Kristians ca. 63 pCt. af den samlede Indtægt.

Hvad de engere Kommuners Udgifter til Skolevæsenet angaar, savner man, efterat den nye Skattelov er traadt i Kraft, og Ekstrakter af Regnskaberne for Skolevæsenet ikke længere indsendes til Stiftsdirektionen, tilstrækkelige Oplysninger for bestemt at kunne paapege, hvorvidt og i hvilken Grad Udgifterne er stegne. At de idetheletaget er stegne, er vistnok sandsynligt. Med Sikkerhed kan dette siges om Udgifterne til Lærerlønninger og Kostholdsgodtgjørelse, idet nemlig Antallet af Skoleuger ved Kredsskolen og dermed Antallet af Lærere og Lærerinder ved samme i Femaaret er vokset i ikke ubetydelig Grad, ligesom der er oprettet en hel Del Smaabørnsskoler. Særlig gjælder dette Hedemarkens Amt. Udgifterne til Lærerjord, Opførelse af Skolehuse (heri iberegnet Kredsenes Udgifter i Penge), til Anskaffelse af Bøger og andre Læremidler udgjorde i Femaaret 1876—80 henholdsvis Kr. 36 237, Kr. 240 570 og Kr. 39 119. Hvad sidste Femaar angaar, haves nøiagtige Opgaver for 1881—84, medens saadanne tildels savnes for 1885. Saameget tør imidlertid, efter hvad der foreligger, med Sikkerhed siges, at det samlede Beløb af nævnte trende Udgiftsposter i sidste Femaar ikke afviger synderlig fra det i forrige Femaar anvendte. Det er ganske vist noget lavere, hvad Lærerjord og Skolehuse angaar, medens der er anvendt noget mere til Bøger og andre Læremidler.

II. Skolernes Ordning og Udstyr. Skolesøgning.

Antallet af almindelige Skolekommuner har holdt sig uforandret. Det er fremdeles 55. Derimod er Antallet af Verker, Brug o. l. med eget Skolevæsen gaaet ned fra 5 til 3, idet Birid Glasverk for flere Aar tilbage er nedlagt, og Skolen ved den saakaldte Kauffeldtske Arbeidsstiftelse i Vardal er sløifet.

Antallet af Skolekredse, der i forrige Femaar var steget fra 728 til 736, er i sidste Femaar igjen gaaet ned til 721. Nedgangen er bevirket ved Omreguleringer, foretagne væsentlig i det Øiemed ved Udvidelse af Kredsene at tilveiebringe en større Deling af Skolerne i særskilt mødende Afdelinger uden forøget Udgift for Kommunen. Det er en Selvfølge, at ved saadanne Omreguleringer en hel Del Børn maa faa sin Skolevei forlænget, og det kunde ligge nær at tro, at den ikke ringe Tilvekst, som efter de meddelte Opgaver i Femaaret skal have fundet Sted af Børn, der har længere Vei end ¼ Mil til Skolen (fra 2 068 i 1880 til 2 538 i 1885), for en væsentlig Del har sin Grund netop i deslige Omreguleringer. Dette er dog neppe Tilfældet. Der er Præstegjeld, hvor temmelig omfattende Omreguleringer med Indskrænkning af Kredsenes Antal har fundet Sted, uden at derved Veien for saagodtsom et eneste Barn er bleven forlænget udover ¼ Mil, medens der er andre, for hvilke Opgaverne udviser en sterk Forøgelse i Antallet af Børn med over ¼ Mils Skolevei, uden at nogen Ændring af Kredsinddelingen har fundet Sted. Forskjellen mellem Opgaverne for 1880 og 1885 hidrører vistnok væsentlig fra en større eller mindre Unøiagtighed i samme og kun for en mindre Del fra Kredsenes Udvidelse. Omreguleringer som de omhandlede foretages i Regelen ikke uden at være forelagte Stiftsdirektionen til Approbation, og det paasees da saavidt muligt altid, at Skoleveien ikke i utilbørlig Grad forlænges. Paa sine Steder har det vistnok ikke ganske kunnet undgaaes, at enkelte i Udkanterne boende Børn har faaet længere Vei end ønskeligt. Men saa har Veien i Regelen været god, og man har ikke troet at burde lade Foranstaltninger af saavidt stor Betydning for en fuldkomnere Ordning af Skolen strande af Hensyn til disse enkelte. Hist og her, hvor Skoleveien ved de foretagne Omreguleringer i langstrakte Kredse maatte befrygtes at blive for lang for de mindste Børn, er der for disse bleven anordnet særskilt Skole i begge Kredsens Udkanter. Paa sine Steder, hvor der tildels allerede har været opført egne Skolehuse, har saadanne nye Kredsordninger været forbundne med adskillig Udgift, idet Skolehusene har maattet flyttes. De har tildels heller ikke kunnet gjennemføres uden andre Ulemper, idet de har stødt paa den heftigste Uvilje og Modstand hos de Beboere af angjeldende Kredse, som derved fik forlænget Skolevei for sine Børn. Modstanden har endog gaaet saavidt, at hele Grænder saagodtsom et helt Skoleaar igjennem har undladt at sende Børnene i Skole. Man skal forøvrigt her benytte Anledningen til at bemærke, at der vistnok endnu gives ikke faa Strøg, navnlig i de mere tætgrændte Fladbygder, hvor man uden Skade for Skolesøgningen maatte kunne udvide Kredsene og inddele det derved

forøgede Børneantal i flere opadstigende Klasser uden Forøgelse af Lærerkræfterne, idet Skolernes Antal saaledes blev formindsket i Forhold. Imidlertid vil der neppe kunne blive Spørgsmaal om at foretage deslige Omreguleringer i nogen større Maalestok. Dertil bor Befolkningen idethele for spredt, og er Bebyggelsen i de mange lange og trange Dalfører altfor meget strakt efter Længden. Paa sine Steder, hvor Kredsene tidligere har været uforholdsmæssig store, har man, dog kun ganske enkeltvis, foretaget Omregulering i modsat Retning.

Tildels i Forbindelse med forannævnte Udvidelse af Kredsene og Indskrænkning af deres Antal staar den i Femaaret stedfundne ikke ubetydelige Tilvækst i Antallet af de Kredse, hvor Børnene er delte i særskilt mødende Afdelinger, og i disses Antal. Antallet af saadanne Kredse udgjorde i 1875 446 (af 728 eller ca. 61 pCt.), i 1880 470 (af 736 eller 64 pCt.) og i 1885 496 (af 721 eller ca. 69 pCt.). Endnu gunstigere stiller Forholdet sig sammenlignelsesvis med Hensyn til Afdelingernes samlede Antal. Dette udgjorde i 1875 1 062, i 1880 1 168 og i 1885 1 301. Medens saaledes Antallet af delte Skoler i sidste Femaar er steget med 26, er Afdelingernes Antal vokset med 133 — et Vidnesbyrd om, at der i ikke saa liden Maalestok har fundet yderligere Deling Sted af Skoler, der allerede tidligere var delte. Der skulde efter det anførte findes 225 eller 31 pCt. udelte Skoler (mod 266 i 1880). Saafremt ingen Skole var delt i mere end 3 Afdelinger, vilde Antallet af tredelte Skoler udgjøre 1 301 ÷ 992 (496 × 2) = 309 og af todelte Skoler altsaa 187. Ikke saa ganske faa Skoler er imidlertid nu delt i 4, enkelte endog i 5 Afdelinger, saa Antallet af todelte Skoler bliver noget større — antagelig noget over 200 og Antallet af Skoler med mere end 2 Afdelinger følgelig mindre i Forhold. Antallet af de delte Skolers Afdelinger, 1 301, og af udelte Skoler, 225, udgjør tilsammen 1 526. Da Antallet af Børn, som undervistes i Kredsskolen, udgjorde 31 974, udgjør saaledes Gjennemsnitsantallet af de Skolen samtidig søgende Børn henimod 21 (mod 22 i 1880). Forøvrigt stiller Forholdet med Hensyn til Antallet af udelte og delte Skoler og disse sidstes Deling sig meget forskjelligt i de forskjellige Fogderier, gunstigst selvfølgelig i Bygderne omkring Mjøsen. Saaledes var i Totens Fogderi af 61 Skoler kun 8 udelte, i Hedemarkens af 88 kun 11, medens Forholdet i Nordre Gudbrandsdalen var 29 af 73, i Nordre Østerdalen 24 af 60 og i Søndre Østerdalen 39 (eller Halvdelen) af 78. Endvidere findes i Valders kun 9 delte Skoler (af 46) med mere end 2 Afdelinger og i Søndre Østerdalen 13 (af 39), medens i Vinger og Odalen de delte Skoler (54) gjennemsnitlig har 3 Afdelinger, i Hedemarken (77) endog mere (3,2). Man har ovenfor anført, at Gjennemsnitstallet af de Skolen samtidig søgende Børn ikke naar fuldt op til 21. Det kunde nu ligge nær at tro, at dette forholdsvis lave Tal fremkom derved, at der blandt de udelte Skoler fandtes en hel Del med ganske faa Børn, medens til Gjengjæld Afdelingerne i de delte Skoler tildels var overfyldte. Dette forholder sig ikke saa. I Hedemarkens og Totens Fogderier, hvor, som anført, det overveiende Antal af Sko-

lerne er delte, falder der paa hver Afdeling eller udelt Skole kun henholdsvis ca. 21 og 22 Børn. Som alt i forrige Femaarsberetning bemærket, har Stiftsdirektionen som Regel fastsat 30 Børn som Maximum for de udelte Skoler og 35 gjennemsnitlig pr. Afdeling for de delte. Ifølge de modtagne Beretninger talte af de 496 klassedelte Skoler kun 7 gjennemsnitlig over 35 Børn pr. Afdeling, af de 225 udelte kun 4 over 30 Børn. I 6 af de nævnte 7 delte Skoler var derhos et større eller mindre Antal frivillige Skoleuger tillagt Skolen, hvorved Ulemperne ved det store Børneantal idetmindste tildels antages opveiede. Der er formentlig idetheletaget ingen Grund til at klage over overfyldte Skoler eller Klasser her i Stiftet.

Antallet af Skoleuger udgjorde:

	lovbefalede.	frivillige.	tilsammen.	Tilvekst.
i 1870	12 384	1 432	13 816	
- 1875	12 973	1 430	14 403	587
- 1880	13 457	1 710	15 167	764
- 1881	13 667	1 878	15 545	378
- 1882	13 840	2 047	15 887	342
- 1883	14 099	2 072	16 171	284
- 1884	14 253	2 126	16 379	208
- 1885	14 485	2 222	16 707	328

Tilveksten i hele Femaaret 1881—85 altsaa . . . . . 1 540, hvoraf lovbefalede 1 028 og frivillige 512. Som det vil sees, stiller Forholdet sig for sidste Femaar meget gunstigt i Sammenligning med de tvende foregaaende. Tilveksten er fra 1870—75 lidt over 4 pCt., fra 1875 til 1880 noget over 5 pCt., fra 1880 til 1885 over 10 pCt. Den er for sidste Femaar altsaa endel større end i hele det foregaaende Tiaar. Denne ikke ubetydelige Forøgelse i Skoleugernes Antal hænger, hvad de lovbefalede angaar, for en væsentlig Del sammen med det ovenfor omhandlede Fremskridt med Hensyn til Klasseinddelingen. Hvor denne staar i Forbindelse med Indskrænkning af Kredsenes d. e. Skolernes Antal, vil den selvfølgelig snarere føre til Formindskelse af Skoleugernes Antal. Slaaes saaledes 2 udelte Skoler (med tilsammen 24 Ugers lovbefalet Skole) sammen til én todelt Skole, spares derved 6 lovbefalede Skoleuger o. s. v. Hvor derimod en videregaaende Klasseinddeling foretages uafhængig af Indskrænkning i Skolernes Antal — hvad der for største Delen har været Tilfældet — vil den føre til det modsatte Resultat. Tildels hidrører Forøgelsen i de lovbefalede Ugers Antal derfra, at der efterhaanden er tillagt flere og flere Kredse, der havde kortere Skoletid end lovbestemt, det fulde Antal lovbefalede Skoleuger. Forøvrigt viser der sig med Hensyn til Forøgelsen i Skoleugernes Antal en meget stor Forskjel mellem begge Amter. Af den ovenanførte Tilvekst af 1 540 Uger falder saaledes:

		lovbefalede.		frivillige.
paa Kristians Amt kun 294, hvoraf . . .		245	og	49,
» Hedemarkens Amt derimod 1 246, hvoraf		783	og	463.

Medens Tilveksten i Kristians Amt kun udgjør noget over 4 pCt., udgjør den for Hedemarkens over 15 pCt. Det viser sig endvidere, at den betydelige Tilvekst inden Hedemarkens Amt er alt andet end jevnt fordelt over Amtet, idet af de anførte 1 246 Uger over Halvparten falder paa kun 4 Præstegjeld nemlig Vangs, Søndre Odalens, Nordre Odalens og Rendalens Præstegjeld, hvor Tilveksten er henholdsvis ca. 30 pCt., over 43 pCt., ca. 50 pCt. og ca. 79 pCt.

Som alt bemærket, hidrører Tilveksten i Antallet af Skoleuger for en Del derfra, at Skoletiden er udvidet til det fulde lovbefalede Antal. Saaledes er da og Antallet af Børn med kortere Skoletid end lovbestemt i Femaaret aftaget endel. Det var i 1875 2 383, i 1880 1 718 og er nu gaaet ned til 1 426. Det er fremdeles Valders og Søndre Østerdalen, som har leveret den største Kontingent (med over $\frac{2}{3}$), og da især enkelte Præstegjeld som Søndre Aurdal og Trysil, hvor der fandtes henholdsvis 275 (af 787) og 528 (af 831) Børn med Undermaal af Skoletid. Fra Begyndelsen af indeværende Femaar vil Forholdet allerede stille sig adskillig gunstigere. Navnlig i Trysil, hvor det hidtil har stillet sig saa overordentlig ugunstigt, vil der nu forhaabentlig ikke findes mange Børn, som ikke har fuld Skoletid. Flere Steder er Fremgangen i denne Henseende betydelig lettet ved Understøttelse af Statsmidler i Henhold til Lov af 19 Juni 1878 § 5. Af Hensyn til de tildels yderst besværlige lokale Forholde i Forbindelse med det nuværende økonomiske Tryk har man ikke troet at kunne forlange af vedkommende Kommuner, at de alene ved egne Midler skulde skaffe tilveie den længere Skoletid, som det store Børneantal kun i altfor mange Tilfælde synes med Nødvendighed at paakræve.

Antallet af Skoler med eget Lokale har fremdeles jævnt tiltaget. Det udgjorde i 1875 359 eller vel 49 pCt., i 1880 415 eller vel 56 pCt. og i 1885 463 eller vel 64 pCt. af samtlige Skoler. De 48 nye Skolehuse, der saaledes er opførte i Femaaret, er ligelig fordelte paa begge Amter med 24 i hvert. Størst er Tilveksten i Valders Fogderi — fra 33 til 44. Længst tilbage staar fremdeles Hadeland og Land, hvor af 80 Kredse endnu kun 20 har eget Lokale. Det har imidlertid ogsaa der gaaet ganske raskt fremad, idet Fogderiet i 1880 kun talte 10 egne Skolehuse, og der bygges fremdeles. Med Hensyn til Skoleværelsernes Størrelse m. m. tillader man sig at henvise til forrige Femaarsberetning og skal kun tilføie, at det i Almindelighed maa siges at gaa fremad med Hensyn til hensigtsmæssig Indretning af Skoleværelserne og vakkert Udstyr af Skolehusene. Paa flere Steder hører disse ubetinget til de smukkeste Huse i Bygden. Hvad Omgangsskolerne angaar, da holder disse her i Stiftet paa at forsvinde. Deres Antal, der endnu i 1880 opgaves at være 48, er nu sunket ned til 9 (eller vel 1 pCt.), hvoraf 8 i Kristians og kun 1 i Hedemarkens Amt. Herved er dog at mærke, at Antallet uden Tvivl var opgivet for høit for 1880, idet Navnet tildels feilagtig blev brugt om Skolerne i Kredse, hvor Skolen ikke i Aarets Løb holdtes paa Omgang mellem Gaardene, men hvor Vanskeligheden ved at finde et paa engang bekvemt og rigtig centralt beliggende Lokale bevirkede, at man for ligeligere at fordele Byrderne fandt det rigtigst Aar om andet at veksle mellem et Par, stundom kanske flere leiede Skolelokaler.

Skoleinventariet lader visselig endnu i altfor mange Skoler adskilligt tilbage at ønske. Der viser sig dog tildels en kjendelig voksende Omhu for at anskaffe baade vakrere og hensigtsmæssigere Inventar. Udgifterne ved Nyanskaffelser paa dette Omraade er imidlertid for store til, at det navnlig i Tider som de nuværende kan ventes at skulle gaa fremad med synderlig raske Skridt. Ogsaa med Hensyn til Skolernes Forsyning med Undervisningsmidler har der fundet adskillig Fremgang Sted. Det hører nu til Undtagelserne, at Skolerne ikke er forsynede med det af Stiftsdirektionen fordrede Minimum. I Kristians Amt har Amtsformandskabet i det forløbne Femaar aarlig stillet et vist Beløb til Stiftsdirektionens Raadighed at anvendes som Bidrag til Anskaffelse af Undervisningsmidler udover nævnte Minimum, saaledes at Kommune eller Kreds tilskyder et tilsvarende Beløb. Der er i Femaaret ialt anvendt vel Kr. 3 900 af Amtsskolekassens Midler i dette Øiemed. I Hedemarkens Amt har Kravene paa Bidrag i andre Øiemed været saa store, at man endnu ikke har kunnet foreslaa en lignende Bevilgning. Der gives dog i dette Amt en hel Del Skoler, hvis Forsyning med Undervisningsmidler gaar mere eller mindre udover det bestemte Minimum.

Børnenes Forsyning med Læsebøger skrider fremad, om der endnu kan være meget tilbage at ønske. Efter de modtagne, vistnok ikke ganske fuldstændige Beretninger er i ca. Halvdelen af Stiftets Skolekommuner Børnene nu i Almindelighed saavidt forsynede med Læsebøger, som de enten selv har anskaffet sig eller erholdt laant af de Skolen tilhørende Eksemplarer, at der jevnlig kan foresættes dem Læsestykker til Forberedelse hjemme. Med Lærebøger er Forsyningen adskillig sparsommere. Det hører dog nu ikke længere til Sjeldenhederne, at idetmindste de fleste ældre Børn (de delte Skolers øverste Afdeling) er forsynede med Lærebog i Geografi. I flere Kommuner gjælder det samme om Regnebøger og Lærebøger i Historie.

Antallet af Smaabørnsskoler, i 1875 6, i 1880 54, er i Femaaret vokset til 79. I flere Kommuner har man, fremfor at oprette særskilte Smaabørnsskoler, foretrukket yderligere at dele Kredsskolen og i sammes nederste Afdeling, som da gjerne betjenes af en Lærerinde, at optage ikke alene de Børn i skolepligtig Alder, der kommer ganske eller saagodtsom uforberedte til Skolen, men tillige Børn under skolepligtig Alder i saa stor Udstrækning, som Omstændighederne tillader det. Det kan i Virkeligheden siges at være Bestemmelsen i Skolelovens § 49, sidste Punktum (at Skolekommissionen kan give Børn, der har fyldt sit 7de Aar, Adgang til Kredsskolen), som bringes i Anvendelse. Jo større Søgningen til disse Forberedelsesklasser er af Børn under skolepligtig Alder, desto færre Børn i skolepligtig Alder vil der følgelig blive at henvise til dem, og det er da heller ingen Sjeldenhed, at Antallet af hine er i overveiende Majoritet. Disse til Kredsskolen organisk knyttede Forberedelsesklasser har sit Lokale dels i selve Kredsskolebygningen, idet man i flere Kommuner ved Opførelsen af nye Skolehuse har havt en Ordning som den heromhandlede for Øie, dels i Nærheden af Kredsskolen. Selvfølgelig lader en saadan Ordning med en

Forberedelsesklasse, væsentlig eller for en stor Del bestemt for Børn under 8 Aars Alderen og bunden til et fast Lokale for den hele Kreds, sig ikke med Held gjennemføre, uden hvor de stedlige Forhold er nogenlunde gunstige. Andetsteds faar man nøies med særskilte Smaabørnsskoler, som da gjerne holdes vekselvis paa forskjellige Steder for mindre Smaakredse inden samme Skolekreds for at lette Søgningen. Paa Grund af de forholdsvis større Udgifter ved en saadan Deling af Kredsene maa da ofte hver saadan Smaakreds nøies med en kortere Skoletid. Hvad enten man ordner sig paa den ene eller den anden Maade, saa er Maalet det samme: dels overhovedet at aabne Adgang til en tidligere Skolegang, dels at bortrydde de store Hindringer for en frugtbringende Undervisning i den almindelige Kredsskoles nederste Afdeling, som ligger deri, at Læreren nødsages til samtidig at undervise rene Begyndere og saadanne Børn, som fra Hjemmet medbringer større eller mindre Læsefærdighed eller endog lidt videregaaende Fordannelse. Erfaringen viser noksom, i hvilken Grad saadanne Forberedelsesskoler eller -klasser formaar at hæve Kredsskolen. Den viser tillige, at de snart sagt overalt tiltrænges. Om der end gives Bygder, hvor det ingenlunde hører til Sjeldenhederne, at Forældrene har baade Vilje og Evne til at antage sig Barnets første Undervisning, saa er dog ogsaa paa saadanne Steder Undtagelserne saavidt mange, og dertil de Trin af Forberedelse, hvortil Børnene saaledes kan føres frem i Hjemmene, saa forskjellige, at Adgangen til at erholde en for den egentlige Kredsskole forberedende Skolegang saagodtsom intetsteds kan siges at være overflødig. Efter de modtagne Indberetninger kjender Børnene i samtlige Skolekommuner, naar de i skolepligtig Alder skal optages i Kredsskolen, i Regelen Bogstaverne. I omtrent $\frac{2}{3}$ er det tillige nogenlunde almindeligt, at de kan stave. Derimod hører det i de allerfleste Kommuner til Undtagelserne, at de kan læse sammenhængende (selvfølgelig bortseet fra de Børn, som har nydt den ovenfor omhandlede forberedende Skolegang). Det samme gjælder om at kunne tælle. I saagodtsom ingen Kommune siges det at være almindeligt, at Børnene ved Optagelsen i Skolen kan fortælle lidt af Bibelhistorien, hvorimod det fra ikke saa faa Kommuner heder, at de fleste eller dog endel Børn har lært lidt Katekisme. Som bekjendt har der oftere været udtalt Frygt for, at Oprettelsen af Smaabørnsskoler skulde virke nedbrydende paa Hjemmets velsignelsesrige Arbeide med at bibringe Barnet den første Undervisning, idet Forældrene mere og mere skulde ville vælte Omsorgen og Ansvaret for denne over paa Skolen. Der synes imidlertid efter det foran anførte ikke at være særdeles meget igjen at nedbryde, og hvilken Betydning man end maatte ville tillægge den første Undervisning i Hjemmet, synes det i ethvert Fald aabenbart at være kommet dertil, at Trangen til Skolen som Hjælp ved eller endog Erstatning for samme maa siges at være altfor almindelig, til at Hensynet til Undtagelserne skulde afholde fra at virke til at imødekomme denne Trang. Det kan derhos ikke lades ude af Betragtning, at selv hvor det i Hjemmene ikke mangler paa Vilje til at antage sig Børnenes første Undervisning, er det ingenlunde sagt, at Indsigten svarer til den gode

Vilje, og i Almindelighed tør det vel forudsættes, at Skolen vil meddele Undervisningen med større Planmæssighed, idethele med større Kyndighed, saa Barnet, hvad den egentlige Undervisning angaar, i Regelen vil være vel tjent med, at Skolen træder støttende, veiledende eller helt ud erstattende til, ligesom det paa den anden Side ikke maa glemmes, at Skolens Gjerning paa dette Omraade aldrig kan overflødiggjøre Hjemmets opdragende Medarbeide, selv der, hvor Undervisningen væsentlig er lagt over paa Skolen.

Af Haandgjerningsskoler for Piger findes 38 mod 32 i 1880. Af Arbeidsskoler for Gutter er Antallet, der i det foregaaende Femaar var gaaet ned fra 11 til 5, igjen steget til 22.

Antallet af skolepligtige Børn, der i Femaaret 1876—80 jævnt aftog, vedblev i sidste Femaar at aftage indtil 1882, fra hvilken Tid der indtraadte en Stigning, saaledes at Antallet ved Femaarets Udgang endog var lidt større end i 1880 (33 296 mod 33 008). Tilvæksten falder udelukkende paa Hedemarkens Amt. Ogsaa i Kristians Amt har Antallet begyndt at vokse igjen efter i 1883 at have naaet sit laveste, men det er fremdeles mindre end i 1880 (15 437 mod 15 753, i Hedemarkens Amt derimod 17 859 mod 17 255). En ligefrem Følge af den ovenfor omhandlede store Indskrænkning i Omgangsskolernes Antal er en tilsvarende Aftagen i Antallet af Børn, som undervistes i saadanne Skoler. Det er fra 1 004 i 1880 sunket til 216 eller lidt over ½ pCt. af de skolepligtige Børn. Antallet af Børn, som undervistes udenfor Kredsskolen, er i Stiftet steget fra 949 til 1 080 (vel 3 pCt.); men Forholdet stiller sig meget forskjelligt i begge Amter. I Kristians Amt er Antallet gaaet ned fra 355 til 282, medens det i Hedemarkens Amt er vokset fra 594 til 798.

Med Hensyn til Skolesøgningen viste der sig i det foregaaende Femaar en ganske betydelig Fremgang til det bedre. Ogsaa i sidste Femaar har, efter Antallet af Forsømmelserne at dømme, nogen Bedring fundet Sted, om end ikke paa langt nær i samme Maalestok, hvad der formentlig heller ikke var at vente. Jo mere Forsømmelserne aftager, desto mere vil en yderligere Reduktion i dem vanskeliggjøres allerede af den Grund, at Antallet af gyldige Forsømmelser (paa Grund af Sygdom, Veir- og Føreforhindringer) maa forudsættes at ville holde sig omtrent paa samme Punkt — og deres Antal kan aldrig ventes at blive lidet —, saa det væsentlig kun bliver de ugyldige Forsømmelser, om hvis Reduktion der kan blive Spørgsmaal. Og om disse gjælder det for ikke faa Bygders Vedkommende, at de allerede er saavidt aftagne, at en nævneværdig yderligere Indskrænkning i deres Antal er lidet sandsynlig. Idet man med Hensyn til Aarsagerne til Skoleforsømmelserne i Almindelighed tillader sig at henvise til Indberetningen for 1880, vil man forøvrigt, hvad de gyldige Forsømmelser i sidste Femaar angaar, ikke undlade at bemærke, at Forholdet i mange Bygder vistnok har stillet sig noget ugunstigere end tidligere. Saavel af de modtagne Indberetninger som af, hvad man ellers har havt Anledning til at erfare, synes det nemlig at fremgaa, at smitsomme Sygdomme i de sidste Aar har hersket i videre Omfang end sædvanligt. Hertil kommer, at

der paa mange Steder uden Tvivl har været gjennemført en strengere Kontrol end tidligere til Forebyggelse af Sygdommens Udbredelse, hvad der nødvendigvis har voldt en hel Del Skoleforsømmelser, idet blandt andet friske Børn fra smittede Hjem er holdt borte fra Skolen. Man feiler derfor neppe ved at antage, at Antallet af de ugyldige Forsømmelser i Virkeligheden er gaaet endel længere ned, end en Sammenligning mellem samtlige Forsømmelsers Procentantal ved Femaarets Begyndelse og Slutning skulde lade formode. Nedenstaaende Tabel udviser Forholdet i Femaaret, Forsømmelserne beregnede procentvis i Forhold til de lovbefalede Skoledage, for Fogderierne, Amterne og Stiftet. For Sammenligningens Skyld medtages det sidste Aar i de to foregaaende Femaar.

Fogderi.	1875	1880	1881	1882	1883	1884	1885
Valders	12,8	10,8	11,6	9,8	11,1	9,6	10,2
Hadeland og Land	16,6	14,9	16,5	16,4	14,1	14,0	13,0
Toten	17,6	13,7	15,2	18,2	13,4	13,1	12,5
S. Gudbrandsdalen	19,7	12,7	14,9	13,7	13,0	10,9	12,3
N. do.	26,3	20,9	19,4	18,1	17,8	17,0	15,3
Kristians Amt . .	19,0	14,7	15,7	15,4	14,1	13,1	12,7
Nordre Østerdalen	11,5	6,6	6,1	9,8	7,0	6,1	6,8
Søndre do.	11,7	10,1	11,0	11,6	10,6	8,0	9,0
Solør	19,5	12,7	13,6	12,9	11,8	11,7	10,9
Vinger og Odalen	31,8	18,8	19,3	16,1	13,2	12,2	12,0
Hedemarken . .	17,5	10,0	11,9	14,3	10,6	10,6	11,5
Hedemarkens Amt	19,4	12,0	12,9	13,4	11,0	10,1	10,5
Hamar Stift . .	19,2	13,3	14,2	14,3	12,4	11,5	11,5

Som det vil sees, har Fremgangen til det bedre været størst i de Fogderier, hvor Tilstanden lod mest tilbage at ønske, nemlig Nordre Gudbrandsdalen og Vinger-Odalen, hvor Antallet er aftaget fra henholdsvis 20,9 og 18,8 pCt. til 15,3 og 12,0 pCt. Af de enkelte Kommuner fortjener at fremhæves Eidskog, hvor Antallet i Femaaret er gaaet ned fra 24,3 til 10,0 pCt., altsaa til mindre end det halve. Ogsaa i Vaage er Fremgangen betydelig — fra 35,1 pCt. til 22,6 pCt., men Tilstanden er, som det vil sees, fremdeles meget mislig.

Antallet af Børn, som aldeles udeblev fra Skolen, er, som det var at haabe og vente, yderligere gaaet ned. Det udgjorde i 1875 975 eller 2,8 pCt. af de skolepligtige Børn, i 1880 438 eller 1,3 pCt. og i 1885 kun 242 eller 0,7 pCt. Bedst er Forholdet i Hedemarkens Amt — kun lidt over 0,4 pCt. mod 1 pCt. i Kristians Amt.

Søgningen af den frivillige Undervisning har ogsaa i det sidste Femaar tiltaget. Antallet af Børn, der deltog i denne, udgjorde i 1875 31,1 pCt. af de skolesøgende Børn, i 1880 35,6 pCt. I 1885 var det gaaet op til 43,5 pCt. Det maa herved mærkes dels, at der endnu gives mange Kommuner, hvor der enten slet ingen frivillig Skole gives, eller saadan kun er tillagt enkelte Skoler, dels at det i mange Skoler med frivillig Undervisning kun er de ældre Børn,

som har Adgang til at deltage i denne. Naar saaledes 43,5 pCt. af samtlige skolesøgende Børn er opgivet at deltage deri, da vil dette sige saameget som det overveiende Flertal af de Børn, der overhovedet havde Adgang til frivillig Skole, antagelig mellem 80 à 90 pCt. Selvfølgelig kommer det imidlertid ikke alene an paa Antallet af dem, der søger den frivillige Skole, hvor dertil er Adgang, men fremfor alt paa Søgningens Stadighed. Hvor Forskjellen mellem lovbefalet og frivillig Skole ikke har staaet klart for Bevidstheden, har Søgningen været omtrent den samme i den frivillige som i den lovbefalede Skoletid — kun med den Forskjel, som kan have været en Følge af, at den saakaldte frivillige Skole har været holdt til mindre bekvemme Tider af Aaret. Men om dette Forhold end i mange Strøg af Stiftet er det almindelige, saa gives der og mange Bygder — vel Halvparten af dem, i hvilke frivillig Skole findes —, hvor man har Rede paa Forskjellen mellem den lovbefalede og den frivillige Skole. Hvor dette er Tilfældet, vil den sidste lettelig dels selv komme til at lide under ustadig Søgning, dels volde Ulempe for den lovbefalede Undervisning derved, at endel Børn ikke deltager i hin, og saaledes Børnenes Standpunkt ved denne kommer til at blive mere eller mindre forskjelligt. Man udtalte i forrige Femaarsberetning Haab om, at den frivillige Undervisning ved en hensigtsmæssigere Ordning skulde kunne gjøres mere frugtbringende. Dette Haab er og, saavidt man har kunnet erfare, idetmindste tildels gaaet i Opfyldelse. Navnlig har man søgt at fremkalde en baade almindeligere og jævnere Søgning derved, at man har sløifet eller dog indskrænket Skolegangen for de mindre Børn i den strengeste Vintertid og derved skaffet Plads for mere Skole, og da ogsaa frivillig Skole, for de ældre Børn i denne Tid. Til Gjengjæld har saa de yngre Børn faaet mere Skole tidligst om Høsten og senest om Vaaren, tildels og om Sommeren, altsaa til de Tider, da Skolesøgningen falder mindre bekvem for de ældre Børn, medens den for de yngre ofte kan falde bekvemmere end i de koldeste Vintermaaneder. Og selv ved de Skoler, hvor Søgningen af den frivillige Skole ikke er ganske almindelig, vil de heraf følgende Ulemper ved en forstandig Ordning af Undervisningen kunne gjøres mindre følelige, ialfald for de fleste Fags Vedkommende. Det heder ogsaa nu udtrykkelig fra de fleste af de Kommuner, hvor Forholdet er som anført, at denne Omstændighed ikke i nævneværdig eller væsentlig Grad hindrer Arbeidet i den lovbefalede Skoletid. Men selvfølgelig vil Udbyttet af den frivillige Skole under forøvrigt lige gunstige Forhold blive størst og Ulemperne for den lovbefalede Undervisning mindst der, hvor der fra Forældrenes Side ingen Forskjel gjøres mellem dem, og derfor Søgningen af begge er lige almindelig, hvad enten nu dette har sin Grund i, at den Forskjel, Loven sætter, ikke kjendes, eller det sker, fordi Skolen, hvad der ikke er nogen Sjeldenhed, omfattes med altfor almindelig Interesse, til at nogen skulde ville undlade at benytte Skolen i videst mulige Udstrækning.

Med Undervisningen i Gymnastik m. m. er det fremdeles gaaet tilbage. I 1875 deltog i samme 7,5 pCt., i 1880 5 pCt. og i 1885 ikke fuldt 3 pCt.

af samtlige skolepligtige Gutter. I hele Kristians Amt blev der kun meddelt Undervisning i nævnte Fag i en eneste Skolekommune, saavidt vides, ved en eneste Skole (for 18 Gutter). Nogen Forandring til det bedre vil neppe ind træde, saalænge Faget er frivilligt.

III.

Lærerne, deres Uddannelse og deres Kaar.

Antallet af Lærere udgjorde:

			eksaminerede	ueksaminerede
i 1875	447,	hvoraf	353 (ca. 79 pCt.)	94 (ca. 21 pCt.),
i 1880	460,	—	389 (» 84,6 »)	71 (» 15,4 »),
i 1885	472,	—	426 (over 90 »)	46 (henved 10 pCt.).

Det turde være overflødigt at bemærke, at der nu ikke længere bliver Spørgsmaal om at ansætte ueksaminerede Lærere selv i de mindst fordelagtige Lærerposter. Der er i Regelen aldrig Mangel paa vel kvalificerede seminari stisk dannede Ansøgere.

Antallet af Lærerinder, ansatte ved Kredsskoler, er forholdsvis steget betydelig. Det udgjorde i 1875 kun 6, i 1880 19 og i 1885 55, hvoraf 48 eksaminerede. Af disse 48 har ikke faa Lærerindeprøve af 1ste eller høiere Grad. Det viser sig jævnlig, at selv de daarligst aflønnede Lærerindeposter bliver søgte af Piger med sidstnævnte Prøve og det med meget gode Eksamensvidnesbyrd, ligesom der idethele er en stærk Konkurrance om Lærerindeposterne. I flere Kommuner foretrækker man gjerne vel anbefalede Ansøgerinder med Prøve af lavere Grad, som det udtrykkelig anføres, af Frygt for, at man kun i kort Tid vil faa beholde duelige Lærerinder med Prøve af 1ste Grad.

Antallet af Lærere, der oppebærer Alderstillæg, er i Femaaret steget lidt. Det udgjorde ifølge de indkomne Beretninger:

	Antal Lærere	Alderstillæg af 1ste Grad.	Alderstillæg af 2den Grad.
i 1875	af 447	73 (16,3 pCt.)	253 (56,6 pCt.),
- 1880	» 460	77 (16,7 »)	294 (63,9 »),
- 1885	» 472	76 (16,1 »)	314 (66,5 »).

Der skulde saaledes kun være 82 eller 17,4 pCt., som intet Tillæg har. Ogsaa Lærerinder har nu naaet frem til at oppebære Alderstillæg — i 1885 9 Tillæg af 1ste og 1 Tillæg af 2den Grad. Alderstillæggenes Størrelse er for Lærere uforandret Kr. 128 og Kr. 64. For Lærerinder blev Størrelsen første Gang fastsat i 1879 til Kr. 80 for 2den og Kr. 40 for 1ste Grad.

Ogsaa Antallet af Lærere, der har fri Familjebolig, er steget endel som Følge af, at ikke faa nye Skolehuse er opførte. Endnu større er Tilvæksten af Lærerjordveie, navnlig af de større, hvorpaa der kan fødes mindst 2 Kjør.

		Familjebolig med større Jordvei.	Familjebolig med mindre Jordvei.	uden Jordvei.	Ialt Familjebolig.
i 1875	havde	107 (23,9 pCt.)	78	99	284 (63.3 pCt.),
i 1880	—	134 (29,1 »)	77	93	304 (66,1 »),
i 1885	—	151 (32,0 »)	84	88	323 (68,4 »).

Bedst stiller Forholdet sig i Kristians Amt, hvor hele 38 pCt. af Lærerne havde større Jordvei, og inden dette Amt igjen i Toten, hvor af 41 Lærere, de ved Brugsskoler fraregnede, 36 havde større og 1 mindre Jordvei. Hvad Beskaffenheden af Lærernes Familjebekvemmelighed angaar, er den, som venteligt, tildels temmelig forskjellig alt efter Skolehusenes Ælde samt Skikkene og de økonomiske Kaar i de forskjellige Bygder. Saaledes finder man paa sine Steder Familjeboliger, kun bestaaende af Kjøkken og 1 Kammer eller Stue. Regelen er dog Kjøkken, Stue og Kammer, der gjerne er nogenlunde rummelige, og i den senere Tid indredes Familjeboliger saagodtsom aldrig knappere. Hist og her indredes derhos, hvor Læreren har større Familje, et Kvistværelse til Hjælp. Bortseet fra nogle ganske smaa Skolekommuner i Præstegjeld, der er delte i flere saadanne, og hvor der i Hovedsognet er Jordvei af lovbestemt Størrelse, samt et Par, hvor saadan vistnok ikke er tillagt nogen Kredsskolelærer men derimod Læreren ved den høiere Almueskole, som tillige er Kirkesanger, findes der nu kun 3 Kommuner, hvor Lovens Bestemmelse i dens § 24 om Lærerjord ikke er opfyldt. 2 af disse Kommuner ydede imidlertid sine Lærere med Bidrag af Amtet Kr 1 120 og Kr. 910 som Godtgjørelse for Afsavn af Lærerjord. Den 3die Kommune har et kostbart Skolevæsen; Bæreevnen er derhos ringe, saa Kommunen har Bidrag af Amtet i Henhold til Skolelovens § 41, d og af Staten i Henhold til Lov af 19 Juni 1878 § 5. Endvidere eier de fleste af Lærerne selv Gaard. Forøvrigt maa mærkes, at ogsaa mange af de Kommuner, som har opfyldt Bestemmelsen i Lovens § 24, alligevel med Tilskud af Amtet har tilstaaet dem af sine Lærere, som ingen Jordvei har, Godtgjørelse for Afsavn af saadan. Det samlede Beløb af Ydelser i dette Øiemed, der i 1880 udgjorde Kr. 7 781, var i 1885 gaaet op til Kr. 10 386, hvoraf i Hedemarkens Amt Kr. 8 354, i Kristians Kr. 2 032. Amterne tilskyder Halvdelen. Selvfølgelig er Lærerjordveiene af saare forskjellig Beskaffenhed, baade hvad Størrelse og Godhed angaar. Naar Antallet af Jordveie, hvorpaa kan fødes mindst 2 Kjør, er steget ikke ubetydelig, hidrører dette ikke blot fra Indkjøb af nye saadanne men tildels ogsaa derfra, at Jordveie, der tidligere paa Grund af Mangel paa tilstrækkelig Opdyrkning ikke har kunnet føde 2 Kjør, i de senere Aar ved bedre Drift er satte istand hertil. At Lærerne selv skulde formaa at udføre betydeligere Opdyrkningsarbeider ved egne Midler, kan ikke ventes som Regel. I Almindelighed er det Kredsen eller Kommunen i Forening med Amtet, der tilskyder Midlerne. Saaledes har der i Femaaret til Opdyrkning eller Forbedring af Lærerjord med Bidrag af Amterne, der pleier yde det dobbelte af Kredsens eller Kommunens Tilskud, været anvendt ialt Kr. 5 472, hvoraf i Hedemarkens Amt Kr. 1 833, i Kristians Kr. 3 639. Foruden i det heromhandlede Øiemed ydes ogsaa Bidrag af Amterne i samme Forhold som anført til Haveanlæg. Af Kreds eller Kommune og Amt blev hertil i Femaaret bidraget Kr. 2 115, hvoraf i Hedemarkens Amt Kr. 1 380, i Kristians Kr. 735. I økonomisk Henseende tør disse Haveanlæg maaske i Regelen ikke bringe Lærerne noget Udbytte af synderligt Værd; men de kan idetmindste

skaffe dem en sund og dannende Beskjæftigelse og har formentlig allerede forsaavidt sin ikke ringe Betydning. Navnlig gjælder dette der, hvor Læreren ingen større Jordvei har, der kan kræve hans Arbeide i den Tid, Skolegjerningen hviler. Nogen fuldstændig Oversigt over Antallet af disse Skolehaver har man ikke. Særdeles stort er det ikke, men der gives dog flere Bygder, hvor omtrent hver Skole har sin lille Have.

Hvad Lærernes økonomiske Stilling angaar, har der i Femaaret i det store og hele taget ikke fundet nogen synderlig Fremgang Sted. Medens den gjennemsnitlige Aarsindtægt, Lønstillæggene af Staten fraregnede men Naturalydelser og Kirkesangerindtægter medregnede, og 2 Lærerinder satte omtrent ligt med 1 Lærer, i 1880 udgjorde Kr. 671, skulde den i 1885 have beløbet sig til Kr. 688. Denne lidet betydelige Stigning hidrører væsentlig fra den ovenfor omhandlede Forøgelse i Antallet af Lærere, der har Alderstillæg, Familjebolig, Jordvei eller Lønstillæg for Afsavn af saadan.

Man har ovenfor gaaet ud fra, at Lærerindernes Gjennemsnitsindtægt kan ansættes til omtrent Halvdelen af Lærernes. Lavmaal af Løn er for hele Stiftet for Lærere Kr. 8 og for Lærerinder Kr. 5 pr. Skoleuge. Lavmaal af Kostholdsgodtgjørelse er fastsat med forskjelligt Beløb for de forskjellige Bygdelag — for Lærere med Kr. 4 til Kr. 6, for Lærerinder med Kr. 4 à Kr. 4,50. Minimum af den samlede Ugeløn udgjør saaledes for Lærere fra Kr. 12 à Kr 14, for Lærerinder fra Kr. 9 à Kr. 9,50, men saa kommer hertil for de fleste Læreres Vedkommende forskjellige Emolumenter i Skikkelse af Alderstillæg, Familjebolig, Jordvei o. s. v., medens af Lærerinderne endnu faa er rykkede op til at erholde Alderstillæg, ligesom de og kun ganske enkeltvis har fri Bolig. Endel af dem oppebærer vistnok noget større Ugeløn end det fastsatte Lavmaal, men det samme gjælder — antagelig omtrent i lignende Forhold — for Lærernes Vedkommende. Gjennemsnitstallet af de Lærer- og Lærerindeposterne tillagte aarlige Skoleuger er neppe synderlig forskjelligt — antagelig maaske lidt større for Lærerindeposterne.

Naar der i Løbet af sidste Femaar fra Kommunernes eller Kredsenes Side ikke i større Udstrækning er foretaget Skridt til Forbedring af Lærernes Kaar, uagtet disse gjennemsnitlig maa siges at være trange nok, da kan dette efter Stiftsdirektionens Formening ikke vække Forundring. Den økonomiske Tilstand rundt omkring i Bygderne er vistnok i Almindelighed saa trykket, at man snarere maa undres over de ikke ubetydelige frivillige Offere, der har været bragte for paa anden Maade at fremme Skolevæsenet. Man sigter herved særlig til den ovenfor omhandlede Forøgelse af Skoleugernes Antal og den dermed i Forbindelse staaende Oprettelse af nye Lærer- og Lærerindeposter samt til den Opførelse af nye, tidsmæssige Skolehuse, der stadig paagaar; endvidere til Oprettelsen af Smaabørns- og Haandgjerningsskoler.

Antallet af Lærere, der afgik fra Skolens Tjeneste, udgjorde i:
Femaaret 1876—80. 19—20—17—14—14 = 84, hvoraf 33 eller gjennemsnitlig 6 à 7 for at søge anden Livsstilling (eller videre Uddannelse), og i

Femaaret 1881—85 13—17—12—13—13 = 68, hvoraf kun 16 eller gjennemsnitlig vel 3 for at gaa over i anden Stilling. 2 af dem var Lærere ved den høiere Almueskole.

Af Lærerinder er i sidste Femaar 5 afgaaede fra Skolens Tjeneste. 1 af dem afgik ved Døden, de øvrige 4 udtraadte for at indtræde i Ægteskab.

Spørges der nu, hvorvidt selve Skolens Gjerning idethele er gaaet frem i Femaaret, hvorvidt Skolen har kunnet føre Børnene frem til et større Maal af Kundskaber og Oplysning, da tror Stiftsdirektionen med Sikkerhed at kunne besvare Spørgsmaalet bekræftende, om end de Fremskridt, der skal kunne gjøres i Løbet af et saa kort Tidsrum, aldrig kan ventes i Almindelighed at blive store. Det er ogsaa utænkeligt, at de tildels ikke ubetydelige Fremskridt med Hensyn til Skolens ydre Ordning, som man ovenfor har paapeget, skulde være bleven aldeles uden Frugt for dens indre Gjerning, selv om Stiftets Lærerstand, paa hvis Dygtighed og Nidkjærhed det dog fremfor alt kommer an, maatte antages gjennemsnitlig kun at staa paa omtrent samme Standpunkt som tidligere. Anskaffelsen af hensigtsmæssigere Lokaler, Skolernes bedre Udstyr med Undervisningsmidler og Børnenes rigeligere Forsyning med Læse- og Lærebøger, Forøgelsen af saavel den lovbefalede som den frivillige Undervisningstid, den hensigtsmæssigere Ordning af den frivillige Skole- og den flittigere Søgning af denne, Skolernes Deling i flere opadstigende Afdelinger og ikke mindst Oprettelsen af flere Smaabørnsskoler eller Forberedelsesklasser — alt maa paa sin Vis have tjent til at lette og fremme Skolens indre Gjerning. Og hvad Lærerstandens Gjennemsnitsdygtighed angaar, da maa denne vistnok antages i Løbet af Femaaret snarere at have hævet sig noget. Blandt de afgaaede Lærere har der altid været endel, hvis Gjerning i mere eller mindre Grad led under deres mangelfulde eller dog til Tidens Fordringer mindre svarende Uddannelse, medens det paa Grund af den stærke Konkurrance om Lærerposterne i Regelen ikke har været vanskeligt at faa dem erstattede med nye dygtige eller lovende Kræfter. At de yngste Børns Undervisning paa flere Steder er gaaet over i Lærerinders Hænder, er utvivlsomt ogsaa kommet Skolen tilgode. At den Fremgang, hvorom der saaledes kan være Tale, i tildels meget ulige Grad har fundet Sted i de forskjellige Distrikter, følger allerede deraf, at de ovenfor paapegede Fremskridt i det ydre er saa ujevnt fordelte. Medens den ydre Ordning i mange Kommuner i alt væsentligt har været omtrent uforandret, har der i andre været gjort ganske betydeligt for at hæve Skolen. De Udtalelser, man har modtaget fra de enkelte Skolekommuner angaaende Skolevæsenets Tilstand og Udvikling i Femaaret, lyder derfor ogsaa temmelig forskjellige, om de end idetheletaget maa siges at bekræfte, hvad man ovenfor har udtalt angaaende Sandsynligheden af Fremgang paa Skolens indre Omraade. Medens det i endel heder, at Tilstanden er omtrent uforandret, i enkelte andre, at der idetmindste i det ydre har fundet Fremgang Sted, fremhæves der i mange med mere eller mindre Styrke, at det er gaaet fremad, og der anføres da gjerne som Aarsag hertil de

Forbedringer, som har været foretagne med Hensyn til den ydre Ordning, snart Ansættelsen af dygtige yngre Lærere, snart Skolernes Deling, snart den frivillige Undervisnings heldigere Ordning, snart, og det gjerne stærkt, Oprettelsen af Forberedelsesskoler o. s. v. Kun fra en eneste Kommune heder det, at det maaske snarere tildels er gaaet tilbage, og der anføres som Aarsag hertil blandt andet, at enkelte af Lærerne ved Sygelighed eller tiltagende Alder har tabt endel af sin tidligere Aandslivlighed.

Hvad der ovenfor er anført, stemmer med de Erfaringer, Stiftsdirektionen selv har havt Anledning til at gjøre. Man skal tilføie, at den kjendelige Fremgang, der paa ikke saa faa Steder har været at spore, uden Tvivl fornemmelig har fundet Sted paa de saakaldte borgerlige Fags Omraade. Blandt andet er den forholdsvis betydelige Forøgelse af den frivillige Skole særlig kommen disse Fag tilgode. Det samme gjælder om Indførelse af Lærebøger i forskjellige af Kredsskolens Fag samt om Anskaffelsen af flere og bedre Læremidler.

IV. De høiere Almueskoler.

Ved Udgangen af forrige Femaar var 15 høiere Almueskoler i Virksomhed i Stiftet, hvoraf 11 i Hedemarkens Amt og 4 i Kristians Amt. I Løbet af Femaaret er 1 saadan Skole til sat i Gang i Øier, saa Antallet ved Femaarets Udløb udgjorde 16, hvoraf 5 i Kristians Amt. Det samlede Elevantal udgjorde:

i 1881	ved	15	Skoler	374,	altsaa gjennemsnitlig	24,9
- 1882	»	15	—	372,	—=—	24,8
- 1883	»	15	—	385,	—=—	25,7
- 1884	»	16	—	398,	—=—	24,9
- 1885	»	16	—	352,	—=—	22,0

I forrige Femaar varierede Gjennemsnitsantallet fra 23 til 28. Antallet af Elever i skolepligtig Alder har i sidste Femaar varieret mellem 82 pCt. (i 1883) og 89 pCt. (i 1882). Forholdet var i det foregaaende Femaar omtrent det samme. Antallet af Piger har varieret fra 29 pCt. til 37,4 pCt. Det var i 1885 33,2 pCt. Lærerpersonalet bestod — fraregnet Lærerinderne i Haandarbeide ved 3 af Skolerne — i 1885 af 20 Lærere og 2 Lærerinder, hvis samlede Aarsindtægt udgjorde ca. Kr. 21 400. Indtægten bliver saaledes gjennemsnitlig ca. Kr. 963, heri ikke medregnet Lønstillæg af Staten. Skolernes samlede Udgift beløb sig — fraregnet de i Rendalen, der har Budget fælles med Kredsskolen — i 1885 til Kr. 14 453, til hvis Dækkelse ydedes af Skolekasserne Kr. 4 420, af Amtsskolekasserne Kr. 3 320*) og af Statsmidler Kr. 1 614. Skolepengenes samlede Beløb udgjorde Kr. 4 372. Til Skolerne i Rendalen ydes af Staten Kr. 120, af Amtet Kr. 464. Idet man med Hensyn til disse Skolers Ordning tillader sig at henvise til Beretningen for 1880, skal man kun

*) Af dette Beløb er Kr. 3 000 Bidrag til selve Skolerne, medens Kr. 320 er personlige Ydelser til Lærerne i Skikkelse af Afsavnsgodtgjørelse eller Gratiale.

tilføie, at der formentlig i det store og hele taget fremdeles er al Grund til at være tilfreds med deres Virksomhed.

Hamar Stiftsdirektion, 17 August 1887.

L. Kyhn. A. M. Hille. O. E. Holck.

B. Amts- og Aftenskoler.

I Forbindelse med den under D. D. oversendte Indberetning om Stiftets almindelige Almueskolevæsen for 1885 tillader man sig herved ærbødigst at afgive nedenstaaende Beretning om Aftenskoler og Amtsskoler for 1885—86.

1. Aftenskoler.

Antallet af Kurser, disses Søgning og gjennemsnitlige Varighed for Fogderierne, Amterne og Stiftet fremgaar af nedenstaaende Tabel:

Fogderi og Amt.	Antal Skoler.	Samlet Elevantal ved Undervisningens		Antal Elever pr. Skole ved Undervisningens		Kursernes gjennemsnitlige Timetal.
		Begyndelse.	Ende.	Begyndelse.	Ende.	
Valders	29	485	454	16,7	15,7	48,8
Hadeland og Land	5	99	78	19,8	15,6	89,8
Toten	12	190	154	15,8	12,8	80,7
S. Gudbrandsdalen	11	158	201	14,4	18,3	59,3
N. do.	16	223	200	13,9	12,5	88,1
Kristians Amt . .	73	1 155	1 087	15,8	14,9	67,0
Nordre Østerdalen	13	209	183	16,1	14,1	56,0
Søndre do.	3	45	38	15,0	12,7	53,3
Solør	27	392	379	14,5	14,0	57,0
Vinger og Odalen	12	197	154	16,4	12,8	66,8
Hedemarken . . .	13	195	164	15,0	12,6	64,4
Hedemarkens Amt	68	1 038	918	15,3	13,5	59,9
Hamar Stift . . .	141	2 193	2 005	15,5	14,2	63,6

Antallet af Skoler udgjorde i det foregaaende Aar 165, og der har saaledes fundet en ikke ubetydelig Nedgang Sted. Ogsaa Gjennemsnitsantallet af Elever var ved Undervisningens Begyndelse lavere, 15,5 mod 17,1, medens det ved dens Slutning var omtrent det samme i begge Aar, 14,2 og 14,3. Varigheden af Kurserne var gjennemsnitlig ubetydelig ringere end i det foregaaende Aar, da der paa hvert Kursus kom 64,6 Time. Antallet af Piger udgjorde ved Undervisningens Begyndelse 879 eller 40,1 pCt. Til Modersmaal og Regning blev der anvendt henholdsvis 40,1 pCt. og 34,2 pCt., tilsammen 74,3 af det samlede Timetal. Nedenstaaende tabellariske Sammenstilling giver en Oversigt over disse Skolers Antal og Søgning m. m. i Femaaret 1881—82, 1885—86.

	Antal Skoler.	Antal Elever.	Hvoraf Piger.	Elevantal pr. Skole.	Timetal pr. Kursus.	Offentligt Bidrag.
			pCt.			Kr.
1881—82 . . .	201	3 357	40	16,8	62,3	11 932
1882—83 . . .	194	3 143	40	16,2	56,4	10 653
1883—84 . . .	160	2 511	39,2	15,7	62,7	9 857
1884—85 . . .	165	2 822	39,9	17,1	64,6	10 237
1885—86 . . .	141	2 193	40,1	15,5	63,6	8 833
Tilsammen	861	14 026	-	16,3	-	51 512

I Femaaret 1876—77, 1880—81 udgjorde Skolernes samlede Antal 1 450 med 24 921 Elever, deraf i sidstnævnte Aar, 1880—81, 252 med 3 800 eller gjennemsnitlig 15,1. Det sees saaledes, at Antallet af Skoler og dermed af det samlede Elevantal i Femaaret er gaaet betydelig ned. Man udtalte ogsaa i Indberetningen for 1880—81 Formodning om, at Antallet af Skoler yderligere vilde aftage — blandt andet som Følge af de for Tilstaaelse af offentligt Bidrag fastsatte strengere Betingelser med Hensyn til Elevantallet. Paa samme Tid udtalte man Haab om, at den gjennemsnitlige Søgning vilde holde sig nogenlunde uforandret. Dette har ogsaa vist sig at være Tilfældet. Vistnok er Gjennemsnitsantallet af Elever lavere i det sidste Aar af Femaaret end i noget af de foregaaende 4 Aar, men der har, som det vil sees, fundet Fluktuation Sted, og, som ovenfor anført, var Antallet ved Slutningen af det foregaaende Femaar, i 1880—81, kun 15,1, altsaa endnu lavere. Kursernes gjennemsnitlige Varighed har idet hele været længere end i forrige Femaar, da den varierede fra 51,5 til 60,8 Time. Ogsaa Antallet af Piger, der deltog i Kurserne, har gjennemgaaende været endel større. Timefordelingen mellem Fagene har holdt sig omtrent uforandret. Der har til Hovedfagene, Modersmaal og Regning, tilsammen været anvendt fra 72—75 pCt. af det samlede Timetal — omtrent som i forrige Femaar.

Som det var at vente, stiller Forholdet sig med Hensyn til Aftenskolernes

Trivsel fremdeles temmelig forskjelligt for de forskjellige Distrikter. Især er Forskjellen stor, hvad Skolernes Antal angaar. Saaledes udgjorde dette i Valders Fogderi i Femaaret 157, i Søndre Østerdalen med omtrent samme Befolkning kun 26, i Nordre Østerdalen med den mindste Befolkning af alle Fogderier 110, i Hedemarken med over 2½ Gange saa stort Folketal kun 70. Med Hensyn til den gjennemsnitlige Søgning er Forskjellen vistnok ikke saa fremtrædende og Forholdet kan tildels veksle fra Aar til andet; men herved maa mærkes, at i Regelen de samme Bygder, i hvilke Antallet af Aftenskoler har været størst, tillige er tyndest befolket og følgelig tæller mange Smaakredse, hvor der aldrig kan paaregnes noget stort Elevantal. Søgningen kan alligevel forholdsvis være meget god.

Man har i de senere Aar gjort flere Forsøg med at lade «Dagskoler» træde i Aftenskolernes Sted, gjerne med et større Timetal. Søgningen har været tilfredsstillende, ligesom man og, saavidt vides, har været vel tilfreds med Udbyttet af den mere sammenhængende Undervisning, som har kunnet meddeles i disse Dagskoler. Nogen almindeligere Udbredelse har denne Ordning hidtil ikke vundet og vil den vanskelig kunne vinde, allerede af den Grund, at Kredsskolens Lærere i Regelen ikke kan overtage Undervisningen ved Dagskolen, uden at Skoleholdet ved hin afbrydes og derved let kommer til senere at udstrækkes over Tider af Aaret, der er mindre bekvemme for Skolesøgningen.

II. Amtsskoler m. m.

Der var i 1885—86 fremdeles 4 offentlige Amtsskoler i Virksomhed inden Stiftet, 3 i Kristians og 1 i Hedemarkens Amt. Kurserne afholdtes i Vestre Slidre, Søndre Land, Vaage og Lilleelvedalen.

1. Skolen i Vestre Slidre.
   - a. Guttekurset talte . . . 35 Elever.
   - b. Pigekurset — . . . 16 —
2. Skolen i Søndre Land.
   - a. Guttekurset talte . . . 32 —
   - b. Pigekurset — . . . 16 —
3. Skolen i Vaage.
   - a. Guttekurset talte . . . 64 —
   - b. Pigekurset — . . . 19 —
4. Skolen i Lilleelvedalen.
   - a. Guttekurset talte . . . 65 —
   - b. Pigekurset — . . . 24 —

Udgifterne ved Skolerne beløb sig til:

	Lærerlønninger.	Undervisningsmidler.	Tilfældige Udgifter.	Administration.	Tilsammen.
Ved Skolen i Vestre Slidre .	Kr. 3 950	Kr. 59	Kr. 31	Kr. 48	Kr. 4 088
- — - Søndre Land .	» 3 950	» 87	» 4	» 8	» 4 049
- — - Vaage . . .	» 4 047	» 115	» 13	» 68	» 4 243
- — - Lilleelvedalen	» 4 200	» 8	» 35	» 304	» 4 547
Tilsammen	Kr. 16 147	Kr. 269	Kr. 83	Kr. 428	Kr. 16 927

De ved Skolerne indkomne Skolepenge beløb sig til:

Ved Skolen i Vestre Slidre	Kr.	280
- — - Søndre Land	»	252
- — - Vaage	»	506
- — - Lilleelvedalen	»	755
Tilsammen	Kr.	1 793,

der i Forening med Stats- og Amtsbidragene anvendtes til Bestridelse af Udgifterne. Lokale, Lys og Brænde samt Inventar bekostes som forhen af vedkommende Kommuner. Lærerlønningerne var som tidligere: for Førstelærerne Kr. 1 800 for Gutte- og Kr. 400 for Pigekurset, for Andenlærerne for Guttekurset Kr. 1 200 og for Pigekurset — i Kristians Amt Kr. 250, i Hedemarkens Amt Kr. 300. Lærerinderne i Haandarbeide lønnedes med Kr. 300 i begge Amter. Førstelærerne ved Skolen i Hedemarkens Amt oppebar derhos et personligt Lønstillæg, stort Kr. 200. Til Vikarløn under Sygdomsforfald medgik ved Skolen i Vaage Kr. 97. Skolepengene er i Kristians Amt fastsat til Kr. 8 for et Gutte-, til Kr. 4 for et Pigekursus, i Hedemarkens Amt til Kr. 20 og Kr. 10.

Skolernes Antal har været uforandret i Femaaret. Det samtlige Elevantal ved dem udgjorde:

	Gutter.	Piger.	Tilsammen.
i 1881—82	103	101	294
- 1882—83	194	90	284
- 1883—84	157	108	265
- 1884—85	171	104	275
- 1885—86	196	75	271
Tilsammen	911	478	= 1 389

eller gjennemsnitlig 45,6 for hvert Gutte- og 23,9 for hvert Pigekursus. Søgningen maa saaledes formentlig idethele betegnes som særdeles god, om den end ikke har holdt sig ganske paa samme Høide som i de første 6 Aar af Skolernes Virksomhed (1875—76, 1880—81), da Elevantallet gjennemsnitlig var henholdsvis 47,4 og 32. Stærkest Søgning har Guttekurserne havt ved Gudbrandsdalens og ved Hedemarkens Amts eneste Skole, nemlig gjennemsnitlig 54 og 51 Elever, ligesom Pigekurserne ved sidstnævnte Skole har været bedst søgte, i Gjennemsnit af vel 36 Elever. Forøvrigt varierer Søgningen ved samme Skole ikke saa lidet fra Aar til andet, hvortil blandt andet deres Flytbarhed medvirker. De pleier gjerne efter Omstændighederne at være stationerede 2 à 3 Aar i samme Bygd. Der har hvert Aar ved samtlige Skoler været afholdt et ca. 7 Maaneders Vinterkursus for Gutter og et ca. 3 Maaneders Sommerkursus for Piger.

Udbyttet af disse Skolers Virksomhed maa formentlig idethele kunne betegnes som meget tilfredsstillende i Forhold til Kursernes Varighed. Der arbeides visselig med stor Flid ikke blot af de gjennemgaaende dygtige Lærere, men i Almindelighed ogsaa af Eleverne. Det er imidlertid en ikke ringe

Mængde Stof, som efter Skolernes Plan skal søges meddelt i forholdsvis kort Tid, og det kan da vanskelig undgaaes, at Tilegnelsen trods den med Hensyn til samme anvendte Kontrol navnlig hos de mindre begavede eller modne eller med færre Forkundskaber udrustede Elever paa flere Punkter kan blive løsere, end ønskeligt kunde være. Det har da blandt andet, ogsaa af denne Grund været under Overveielse, hvorvidt det ikke skulde være Forsøget værdt at indrette to-aarige Kurser for Gutter med et noget omfangsrigere Stof, idetmindste for den ene af de 2 Afdelinger, hvori Kurserne i de fleste Fag deles. Herimod er der imidlertid været reist den Indvending, at det for mange, maaske de fleste Elever ved Optagelsen i Skolen vil være saare vanskeligt paa Forhaand med nogenlunde Sikkerhed at bestemme sig for et to-aarigt Kursus, ligesom der paa den anden Side kan være adskillige, som fra først af kun havde tænkt at søge Skolen 1 Aar, men som senere faar Lyst til og ser sig istand til at deltage nok et Aar. Det er nemlig under den nuværende Ordning med et-aarige Kurser heldigvis ingen Sjeldenhed, at Elever deltager i 2 paa hinanden følgende Kurser og det i saa stort Antal, at de kan danne en særskilt Afdeling. I denne indskrænker man sig da ikke til Repetition af det i det foregaaende Kursus gjennemgaaede, men vinder Tid til at meddele Stoffet i større Fylde, tildels og i videre Omfang. Resultaterne af disse gjentagne Besøg i Skolerne har vist sig saare tilfredsstillende, og man er da indtil videre bleven staaende ved den tidligere Ordning som den efter Omstændighederne hensigtsmæssigste. Sluttelig skal man bemærke, at Amtsskolerne under sin Vandring fra Bygd til Bygd uden Tvivl tildels i ikke ringe Grad har virket ansporende og belivende paa det lavere Skolevæsen, ligesom et Par i den senere Tid oprettede høiere Almueskoler maaske for en væsentlig Del skylder Amtsskolens Besøg i vedkommende Bygder sin Tilblivelse.

Af private Skoler med lignende Formaal som Amtsskolerne virkede i 1885—86 de samme 5 som tidligere — alle med offentlig Understøttelse.

Vonheim Folkehøiskole besøgtes af	65	Piger
Østre Totens private Amtsskole	16	Gutter
Hamar do.	29	—
Elverums do.	33	—
Sagatun Folkehøiskole	30	—

Der afholdtes kun længere Vinterkurser.

Af de nævnte 5 Skoler traadte Østre Totens private Amtsskole først i Virksomhed i 1882. Elevantallet ved dem udgjorde i Femaaret ved de længere Vinterkurser:

Ved Vonheim Folkehøiskole	26—28—17—23—65	=	159
- Østre Totens private Amtsskole	0—29—25—22—16	=	92
- Hamar do.	17—22—19—19—29	=	106
- Elvernm do.	25—24—23—23—33	=	128
- Sagatun Folkehøiskole	36—40—48—36—30	=	190

Ved Østre Totens og Hamar private Amtsskoler holdtes disse Kurser kun

for Gutter, ved de øvrige 3 Skoler afvekslende for Gutter og Piger. Foruden Vinterkurserne afholdtes ved Vonheim Folkehøiskole 3, ved Sagatun do. og Østre Totens private Amtsskole 1 kortere Sommerkursus for Piger. Fra 1884 afholdes kun Vinterkurser ved samtlige Skoler.

Hamar Stiftsdirektion, 17 August 1887.

L. Kyhn. A. M. Hille. O. E. Holck.

Kristianssands Stift.

A. Den almindelige Kredsskole.

De foreliggende specielle Indberetninger om Almueskolevæsenets Tilstand vise i det Hele en jævn og stadig Fremgang. Til nærmere Belysning heraf skal man tillade sig at meddele en Oversigt over Resultaterne af de statistiske Opgaver for Femaaret 1881—85, hvorved der bliver Anledning til at tilføie de nærmere Forklaringer og Oplysninger, som mest paakræves, samt til at fremholde de Punkter, hvori Udviklingen synes at staa tilbage.

1. Kredsinddelingen; faste Skoler og Omgangsskoler.

	Antal af Skolekredse				Antal af Skoler for
	ialt	med fast Lokale Skolen tilhørende.	leiet.	med Omgangsskole.	ensligt beliggende Bosteder.
(1880:	1 338	596	310	432	122)
1881:	1 334	614	331	389	110
1885:	1 339	699	307	333	83

Paa Grund af manglende Opgaver i de specielle Indberetninger, hvis Schema er forandret, kan Forholdet for Aarene 1882—84 ikke nærmere oplyses undtagen for Skolekredsenes Antal, som har været i 1882: 1 356, i 1883: 1 357 og i 1884: 1 362. Indtil det sidstnævnte Aar er saaledes Kredsenes Antal jævnt, om ikke stærkt forøget; men fra 1884 til 1885 er der en pludselig Nedgang fra 1 362 til 1 339 — altsaa med 23 Kredse — i Lighed med hvad der fandt Sted i 1879 til 1880. Man skal herved ikke undlade at bemærke, at Skolekredsenes Antal i Bratsbergs Amt er opgivet i 1884 til 346 og i 1885 til 313

— i Nedenæs Amt derimod i 1884 til 236 og i 1885 til 246. Mellem de anførte Aar saaledes en Forskjel i Bratsberg af 33 og i Nedenæs af 10 Kredse, medens de foregaaende tre Aar ikke udvise nogen væsentlig Forandring, og man er derfor tilbøielig til at antage, at her i de specielle Opgaver maa være indløben en Feil, som der nu ikke er Adgang til at rette.

Hensees til Kredsenes Antal i 1880 og 1885, for hvilke Aar der foreligger fuldstændige Opgaver, kan Kredsinddelingen i det Hele taget betragtes som væsentlig uforandret, hvilket formentlig kan ansees som den naturlige Følge af, at den efterhaanden har naaet frem til i det Væsentlige at findes hensigtsmæssig og derved vinde mere Fasthed. Selvfølgelig vil mindre Forandringer nu og da indtræde. Dels kan en enkelt Kreds paa Grund af Børneantallets Aftagen midlertidigt udgaa af Reguleringen som selvstændig Kreds, eller Nabokredse med Omgangsskole forenes til fælles fast Skole ved Opførelsen af Skolehus; dels kan det træffe, at Kredse, der have stort Omfang, eller hvis Børneantal er tiltaget, deles for at lette Skolesøgningen; men de derved bevirkede Forandringer i Kredsenes Antal o. s. v. i det Hele hæve hinanden og øve saaledes ikke nogen bemærkelig Indflydelse, ligesom de ogsaa ville blive sjeldnere, eftersom Fastskolernes Antal forøges.

Antallet af Skoler for ensligt beliggende Bosteder er i Femaaret, og navnlig siden 1880, væsentlig indskrænket, hvilket ogsaa vidner om, at Kredsreguleringen i det Hele har vundet i Hensigtsmæssighed.

Fastskolernes Antal er i 1881—85 forøget med 61 og fra 1880 med 100. Antallet af Kredse, hvor Skolen holdes i leiede Lokaler, er formindsket med 24, (hvilket dels er en Følge af, at Kredsene have faaet egne Skolehuse, dels kommer af, at Bidrag af Amtsskolekassen til Leie af Skolelokaler ydes i mindre Udstrækning særlig i Lister og Mandals Amt), medens derimod Antallet af Kredse, hvor eget Skolelokale er opført eller anskaffet, er forøget med 85 — eller fra 1880 med 103 Kredse. I Femaaret 1876—80 var Forøgelsen i dette Stykke 114.

Omgangsskolernes Antal er i tilsvarende Forhold formindsket.

Med Hensyn til Fordelingen af faste Skoler og Omgangsskoler paa de forskjellige Distrikter af Stiftet gjælder fremdeles, hvad Stiftsdirektionen derom har udtalt i sin Indberetning for 1880, hvortil derfor henvises. Dog er Forholdet i de Distrikter, som i denne Henseende staa mest tilbage, ikke væsentlig forbedret. Der var saaledes i 1885

i Øvre Thelemarkens	Fogderi	121	Fastskoler	og	19	Omgangsskoler.
- Nedre do.	—	67	—=—	»	4	—=—
- Bamble	—	88	—=—	»	14	—=—
- Nedenæs	—	162	—=—	»	22	—=—
- Sætersdalens	—	41	—=—	»	21	—=—
- Mandals	—	119	—=—	»	49	—=—
- Lister	—	105	—=—	»	79	—=—
- Jæderen og Dalerne	—	141	—=—	»	23	—=—
- Ryfylke	—	162	—=—	»	102	—=—

Af samtlige skolepligtige Børn fraregnet de, som undervistes udenfor Kredsskolen eller ikke modtog Undervisning, undervistes

	i faste Skoler.		i Omgangsskoler.	
i 1881 . .	29 917	eller 84,56 pCt.	5 460	eller 15,44 pCt.
- 1885 . .	32 727	» 88,13 »	4 409	» 11,87 »

I 1880 undervistes i Fastskoler ca. 83 pCt. og i Omgangsskoler ca. 17 pCt. af samtlige skolesøgende Børn.

Gjennemsnitsantallet af Børn i hver Fastskole er jævnt gaaet ned fra 34,50 i 1876 til 32,53 i 1885 og for hver Omgangsskole ligesaa fra 14,05 til 13,03.

2. Skolehold. Lovbefalet og frivillig Undervisning. Skoleforsømmelser.

Skoleugernes Antal var i 1880: 19 149 lovbefalede og 4 619 frivillige, tilsammen 23 768 eller gjennemsnitlig for hver Skolekreds 17,76 Uger. I de følgende, her nærmest omhandlede 5 Aar har Forholdet været saaledes:

	Antal af Skoleuger lovbefalede.	frivillige.	tilsammen.	For hver Kreds i i Gjennemsnit.
1881 . .	19 126	5 240	24 366	18,27 Uger.
1882 . .	19 202	5 187	24 389	17,99 —
1883 . .	19 332	5 339	24 671	18,11 —
1884 . .	19 431	5 391	24 822	18,22 —
1885 . .	19 444	5 056	24 500	18,30 —

Skoleholdet er saaledes i Femaaret og lige fra 1880 i det Hele nogenlunde jævnt forøget indtil 1885, da det med en Gang er nedsat med 322 Uger. Vel er det lovbefalede Skolehold ogsaa fra 1884 til 1885 noget forøget (med 13 Uger), men derimod er den frivillige Undervisningstid nedsat med ikke mindre end 335 Uger.

Denne Nedsættelse antages væsentlig at være begrundet i de mindre gunstige økonomiske Forholde. Da den frivillige Undervisning — som nærmere fremstillet i Stiftsdirektionens Indberetning for 1880 — for en stor Del har virket under mindre heldige Betingelser og saaledes har bragt et utilfredsstillende Udbytte, er det let forklarligt, at man, hvor det gjælder at opnaa Besparelse i Udgifter, ikke har havt Betænkelighed ved at indskrænke et Skolehold, som kun lidet syntes at svare til sin Hensigt. Ialfald tror Stiftsdirektionen, at der ikke er Føie til at antage, at Grunden til Indskrænkningen er at søge i, at Interessen for den omhandlede eller overhovedet for en noget videregaaende Undervisning virkelig er aftagen. En kortere, men bedre besøgt og derfor frugtbarere frivillig Undervisning maa jo ogsaa i sig selv være at foretrække for en længere, naar denne kun har en svag og uregelmæssig Søgning — uden alt Hensyn til, at hin falder billigere end denne. Den omhandlede Indskrænkning i den frivillige Undervisning er saaledes fordelt: Øvre Thelemarken 28 Uger, Nedre Thelemarken 50 Uger, Bamble 35 Uger (Bratsbergs Amt: 113 Uger), Nedenæs 202 Uger, Lister 14 Uger, Jæderen og Dalerne 19 Uger, Ryfylke 7

Uger (Stavanger Amt 26 Uger) — tilsammen i disse Fogderier 355 Uger. Derimod er den samme Undervisning i hvert af Sætersdalens og Mandals Fogderier til samme Tid forøget med 10 Uger. I Sætersdalen har den frivillige Undervisning stadig været saa liden, at der ikke vel kunde blive Spørgsmaal om nogen Reduktion, ligesom ogsaa Forholdene der og i de øvrige Indlands- eller Fjeldbygder er lidet gunstige for ethvert Skolehold i Sommerhalvaaret, medens derimod Nedsættelsen har været størst i Nedenæs Fogderi, hvis frivillige Undervisning er saa betydelig, at den ikke lidet overstiger Halvdelen af hele Stiftets derunder hørende Skolehold.

Antallet af skolepligtige Børn var i 1881: 36 324, i 1882: 35 999, i 1883: 36 368, i 1884: 36 217 og i 1885: 37 969.

Den frivillige Undervisning søgtes i 1881 af 16 659 Børn og i 1885 af 18 386 Børn. eller af henholdsvis ca. 45 og 49¼ pCt. af samtlige skolepligtige Børn. For de mellemliggende Aar er Søgningen af den frivillige Undervisning ikke opgiven; men det viser sig, at denne Undervisning, trods dens Nedsættelse i 1885, dog i dette Aar har været søgt af et større Antal Børn.

Antallet af lovbefalede Skoledage, da samtlige skolepligtige, skolesøgende Børn skulde have søgt Skolen, udgjorde i

1881	2 247 988,	deraf forsømte	467 191	eller	20,70	pCt.
1882	2 232 807,	—»—	426 382	»	19,09	»
1883	2 212 121,	—»—	395 909	»	16,99	»
1884	2 254 657,	—»—	372 354	»	16,51	»
1885	2 314 714,	—»—	358 978	»	15,50	»

Forsømmelserne var i 1881 noget større end i 1880, da de udgjorde noget over 19 pCt. af Skoletiden, men har siden været jævnt nedgaaende ligesom i Femaaret 1876—80. I 1876 var Forsømmelserne i det Hele ca 25 pCt., og er den saaledes i Tiaaret 1876—85 aftaget med 9½ pCt. I Stiftets 9 Fogderier var Forsømmelsen i 1885

i Ryfylke	7,98	pCt.
- Jæderen og Dalerne	11.32	»
- Mandal	13.27	»
- Lister	14,29	»
- Sætersdalen	16,15	»
- Øvre Thelemarken	17,16	»
- Nedre Thelemarken	19,10	»
- Nedenæs	20,63	»
- Bamble	21.81	»

Forsømmelsen udgjorde i 1880 i Bratsberg og Nedenæs Amter ca. 25 pCt. og er saaledes væsentlig forbedret. Særlig gjælder dette Sætersdalen, hvor Forsømmelsen i 1880 var over 26 pCt. — den største i hele Stiftet — og altsaa er reduceret med 10 pCt. Som tidligere er Forholdet bedst i de vestlige Amter og navnlig i Ryfylke, hvor Forsømmelsen i 1880 var 11½ pCt., og der dengang som nu indtager den første Plads med Hensyn til Skolesøgningen.

I Henseende til den store Forskjel, som finder Sted mellem de forskjellige Dele af Stiftet med Hensyn til Skolebesøget, maa man fremdeles i det Væsentlige henholde sig til, hvad derom er udtalt i Indberetningen for 1880. Da Skoleforsømmelserne ere størst netop i de Distrikter, som maa ansees for at være bedst stillede i økonomisk Henseende, kan den væsentlige Grund til Forsømmelsen ikke være at søge i Fattigdom eller manglende Evne til at holde Børnene i Skolen og den dermed i Almindelighed forbundne Sløvhed og Ligegyldighed hos Forældre og Forsørgere. At meget kan udrettes ved en mere energisk Optræden fra Skolekommissionernes Side navnlig i Retning af at vække Forældrenes Ansvarsfølelse og Interesse for Skolens Gjerning, maa være utvivlsomt og viser sig i den i det Hele forbedrede Skolesøgning, hvilket fornemmelig gjælder Sætersdalens Fogderi. Naar Forsømmelsen i Ryfylke Fogderi har kunnet bringes ned til ca. 8 pCt. af Skoledagene, kan der — bortseet fra extraordinære Omstændigheder (Epidemier og haarde Vintre m. v.) — ikke være Tvivl om, at man ogsaa i de øvrige Dele af Stiftet maa kunne opnaa et tilsvarende Forhold. Selvfølgelig vil den hensigtsmæssigere Kredsinddeling, Ansættelsen af Lærere, der bedre udfylde sin Plads, Skolernes bedre Ordning og Udstyr, og den tiltagende Sands for Oplysning baade have øvet og fremdeles øve sin store Indflydelse til Forbedring af Forholdet; men man mener dog, at hvad der for Tiden fornemmelig og nærmest tiltrænges er en mere virksom og fuldstændig Kontrol fra Skolekommissionernes Side, og der er i denne Henseende endnu paa mange Steder meget at udrette. Forsømmelserne ere i mange Kommuner fremdeles særdeles betydelige, saaledes for 1885 i Siljord 26.31 pCt., i Vraadal 38,93 pCt., i Solum 26,80 pCt., i Bamble 33,20 pCt., Skaatø 33,61 pCt., Søndeled 32,38 pCt., Mykland 42,78 pCt. (?), Øvrebø 24,77 pCt., Hægland 27,17 pCt., Grindem 24,36 pCt. og Fjotland 26,26 pCt. Forøvrigt har flere Kommuner, særlig i Nedre Thelemarken, Bamble og Nedenæs, en Forsømmelse af ca. 20 pCt. eller derover; men man har foran kun medtaget, hvad der nærmer sig eller overstiger 25 pCt. Om Grunden til disse betydelige Forsømmelser er ikke meddelt nogen nærmere Oplysning, og man skulde derfor være tilbøielig til at antage, at de ikke kan ansees bevirkede ved extraordinære Omstændigheder.

Antallet af skolepligtige Børn, som ikke modtog nogen Undervisning, er gaaet ned fra 458 i 1881 til 346 i 1885. I 1880 var Antallet 536 — mod 675 i 1876 — og viser sig saaledes stadigt aftagende, medens i samme Tid Antallet af Børn, som undervistes udenfor Kredsskolen, er noget om end ubetydeligt forøget.

Af Haandgjerningsskoler for Pigebørn fandtes i 1880 i hele Stiftet 28, i 1885 59 samt desuden 9 almindelige Arbeidsskoler, tilsammen 68. Antallet af Smaabørnsskoler var i 1880 18 og i 1885 64. I Nedenæs fandtes i dette Aar 5 og i Lister og Mandal 4 af disse Skoler; forøvrigt tilhørte de alle Bratsbergs Amt (med 15 Haandgjerningsskoler, 2 Arbeidsskoler og 13 Smaabørnsskoler) og Stavanger Amt (med henholdsvis 41, 5 og 47 Skoler). I sidstnævnte Amt,

hvor det overveiende Antal af disse Skoler findes, ere Haandgjernings- og Smaabørnsskolerne i Almindelighed eller for den største Del saaledes ordnede, at den samme Lærerinde underviser i begge Slags Skoler, hvis Skoletid derefter indrettes. Stiftsdirektionen har allerede i sin Indberetning for 1880 udtalt, «at saadanne kombinerede Skoler i Landdistrikterne vilde have stor Betydning, og der her er et Omraade, hvorpaa Meget kan udrettes til Almueskolens Fremme baade ved Udbredelse af nyttige eller nødvendige Færdigheder og ved at hæve det Niveau, hvorpaa Kredsskolen har at bygge sin Undervisning og hele Opdragelsesgjerning», og maa fremdeles fastholde den da udtalte Opfatning, som yderligere bestyrkes ved den senere vundne Erfaring — navnlig i Stavanger Amt, hvor Antallet af begge Slags Skoler er voxet fra 31 i 1880 til 88 i 1885.

3. Lærere og Lærerinder.

Antallet af de ved Kredsskolen ansatte Lærere var i 1881: 771, i 1885: 773, af Lærerinder i 1881: 39 og i 1885: 49, hvoraf 30 i Nedenæs Amt og Fogderi. (Lærerinder ved Haandgjernings- og Smaabørnsskoler og Lærere ved Arbeidsskoler ere her selvfølgelig ikke medregnede). Kredsskolens samlede Lærerpersonale var saaledes i 1881: 810 og i 1885: 822. I 1880 var det hele Antal 798 og er altsaa siden dette Aar forøget med 24, hvoraf 8 Lærere og 16 Lærerinder. Anvendelsen af Lærerinder er i forholdsvis betydelig Grad tiltagen, og vilde dette formentlig være skeet i end større Udstrækning, hvis ikke Kredsenes Børneantal i Almindelighed var saa lidet, at en mere fuldstændig gjennemført Klassedeling ikke uden uforholdsmæssig Bekostning kan blive gjennemført.

Af det hele Lærerpersonale i 1885 (822) havde 36 Lærere og 2 Lærerinder ikke bestaaet de lovbefalede Prøver — hvorimod dette i 1880 var Tilfældet med 79 Lærere og 7 Lærerinder. Af Lærere, som havde bestaaet de lovbefalede Prøver, fandtes i 1885: 737. Af de foreliggende Opgaver fremgaar ikke, hvormange af disse, der havde erhvervet den fuldstændigere Uddannelse ved et Seminarium. Til nærmere Oplysning i denne Henseende skal man tillade sig at meddele en Oversigt over de i Femaaret skede Læreransættelser. I de til enhver Tid ledige Lærerposter er saaledes af Stiftsdirektionen ansat

i 1881	. .	47	Seminarister,	5	Lærerskoleelever	og	2	Lærerinder	(tils. 54)
- 1882	. .	61	—»—	9	—»—	»	2	—»—	(» 72)
- 1883	. .	37	—»—	7	—»—	»	6	—»—	(» 50)
- 1884	. .	51	—»—	20	—»—	»	2	—»—	(» 73)
- 1885	. .	47	—»—	6	—»—	»	3	—»—	(» 56)

Ialt 243 Seminarister, 47 Lærerskoleelever og 15 Lærerinder (tils.305)

Af de 15 ansatte Lærerinder havde 14 bestaaet Lærerindeprøve af 1ste eller 2den Grad og 1 Middelskolens Afgangsexamen.

Af Stiftets 773 Lærere havde i 1885 361 Familiebolig, hvoraf 148 med tilhørende Jordvei; men kun 80 Lærere havde Jordvei af lovbefalet Størrelse.

I 1880 var der tillagt 135 Lærere Jordveie, hvoraf 71 af lovbefalet Størrelse. De Skolevæsenet tilhørende Jordveies Antal er saaledes i det Hele kun forøget med 13, hvoraf 9 af lovbefalet Størrelse, og Fremgangen er derfor ikke betydelig og staar ikke i Forhold til den stedfundne Forøgelse i Skolehusenes Antal. Der er endnu en Del Kommuner, som ikke ere i Besiddelse af Jordvei af den lovbestemte Størrelse; men i Regelen ydes, hvor denne mangler, Afsavnsgodtgjørelse i Penge til vedkommende Lærere, og i det Hele maa det ikke sættes ud af Betragtning, at Skolehusene i Regelen ligge inden de stærkest befolkede Strøg, hvor Priserne paa Jord er forholdsvis høie, og hvor Indkjøb og Bebyggelse af Lærerjord derfor kræver store Udredsler, som under mindre gunstige økonomiske Forholde vilde blive adskilligt trykkende. Amtsskolekassernes Midler have ogsaa i det omhandlede Tidsrum været fuldt optagne med Bidrag i andre Øiemed, særlig til Opførelse af Skolehuse, saa at der ikke har været Midler til med nogen Kraft at støtte Erhvervelsen af Lærerjord.

Skoleugernes Antal var i 1885, som foran opgivet, 24 500, og paa hver Lærer eller Lærerinde falder derefter — som i 1880 — omtrent 30 Skoleuger.

I den overveiende Del af Stiftets indre Bygder eller Oplandsdistrikter har hver Lærer i Regelen 2 Kredse med 24 Ugers lovbefalet aarlig Undervisning. Kun sjelden har en Lærer der blot én Kreds med 18 Uger lovbefalet og 6 Uger frivillig Undervisning (altsaa klassedelt Skole). De 24 Skoleuger holdes fra Midten af Oktober til Midten af April. I Sommerhalvaaret kan Børnene kun sparsomt eller slet ikke samles til Undervisning, og Sommerskole med frivillig Undervisning holdes derfor kun undtagelsesvis og da selvfølgelig i Tiden mellem Vaaraan og Slaat eller omtrent fra Begyndelsen af Juni og til Midten af Juli. Anderledes er Forholdet i Kystdistrikterne og overhovedet i de større og folkerigere Bygder, hvor Lærernes Skolehold i Almindelighed er fra 30 til 40 Uger om Aaret, og en væsentlig Del deraf omfatter frivillig Undervisning. Oftest har Læreren under saadanne Forhold kun én Kreds med klassedelt Skole. Større Skoler med flere Lærere (eller Lærerinder) findes kun undtagelsesvis udenfor den nærmeste Omegn af Byerne — og da som Brugsskoler eller paa Steder, hvor en større Folkemængde er samlet (som Strandsteder, Lastepladse, Samlinger af Brug o. s. v.).

4. Med Hensyn til Skolernes Udstyr, Læremidlerne, Undervisningen

og dennes Udbytte har man intet Væsentligt at føie til, hvad derom er anført i Indberetningen for 1880.

Fremgangen antages fremdeles i det Hele taget at være jævn og tilfredsstillende, dog er i sidste Femaar formentlig mindre anvendt til Anskaffelse af Skolemateriel (Karter, Billeder m. v.), hvilket for en Del antages at være en Følge af de mindre heldige økonomiske Forholde. I flere Distrikter — og følgelig fortrinsvis der, hvor Skolen endnu fremmes paa Omgang, og dens hele

Udvikling er lidet fremskreden — staar Skolernes Udstyr i denne Henseende endnu meget tilbage, ligesom man endnu enkeltvis kan støde paa Modstand mod den paa offentlig Foranstaltning udgivne Læsebog.

Kristianssand 15 Oktober 1888.
For Stiftsdirektionen

Fr. Chr. Wolff.

B. Om Aften- og Amtsskoler.

1. Aftenskoler.

Idet forøvrigt henvises til de sædvanlige Oversigtstabeller, skal man til nærmere Oplysning med Hensyn til disse Skolers Antal, Undervisningstid og Søgning i de forskjellige Dele af Stiftet meddele nedenstaaende Oversigt:

	Antal Skolekommuner		Antal Aften- og Dagskoler.	Hver Skoles gjennemsnitlige	
	i det Hele.	hvori Aftenskoler ere holdte.		Timeantal.	Elevantal.
Øvre Thelemarkens Fogderi	15	9	25 hvoraf 1 Dagskole.	68,03	10,44
Nedre Thelemarkens do.	10	6	11(5 Dagsk.)	201,82	10,82
Bamble do.	11	7	22(3 —)	88,68	12,68
Bratsbergs Amt	36	22	58(9 —)	119,51	11,91
Nedenæs Fogderi	29	17	39(6 —)	121,33	13,19
Sætersdalens do.	7	2	10	40,00	6,95
Nedenæs Amt	36	19	49(6 —)	80,67	10,07
Mandals Fogderi	23	14	27(8 —)	108,93	10,72
Lister do.	18	15	30(11 —)	125,07	9,80
Lister og Mandals Amt	41	29	57(19 —)	117,00	10,26
Jæderen og Dalernes Fogderi	17	14	27(11 —)	148,52	14,28
Ryfylke do.	28	26	71(7 —)	75,23	11,70
Stavanger Amt	45	40	98(18 —)	111,88	12,99
Kristianssands Stift	158	110	262(52 Dagsk)	107,27	11,31

Samtlige de anførte Opgaver gjælde Skoleaaret 1885—86. I Skoleaaret 1880—81 holdtes Aftenskoler i alle Stiftets Skolekommuner med Undtagelse af 16, og Antallet af enkelte Skoler eller Kurser var 422. Det gjennemsnitlige Antal af Elever i hver Skole var da som i 1885—86 ca. 11,30. Derimod undervistes i 1880—81 i samtlige Skoler i 16 583 Timer eller gjennemsnitlig i hver enkelt Skole i ca. 39⅓ Timer, medens det samlede Timeantal i 1885—86 var 27 080 eller ca. 107¼ Time i Gjennemsnit for hver Skole. Disse Forandringer, som i de mellemliggende Aar vil vise sig jævnt tiltagende, og hvorved altsaa Skolernes eller Kursernes Antal væsentlig er formindsket, paa samme Tid som deres Varighed er i end stærkere Forhold forøget, hidrører væsentlig og næsten udelukkende fra den tiltagende Oprettelse af Dagskoler. Aftenskolen maa i en stor Del af Stiftets Kommuner arbeide under Forholde, som i flere Henseender ere hinderlige for dens Virksomhed. Paa Grund af Kredsenes i Almindelighed ringe Børneantal, spredte Bebyggelse og tildels besværlige Skoleveie bliver Skolesøgningen svag og uregelmæssig, ligesom Udbyttet af Undervisningen derfor ogsaa i det Hele bliver utilfredsstillende. Under saadanne Forholde er det kun naturligt, at man finder sig bedre tjent med Dagskolen, som i flere Henseender kan virke under heldigere Betingelser. Lærerne ved Dagskolen lønnes i Lighed med Kredsskolens Lærere med et bestemt Beløb for Skoleugen — og ikke som ved Aftenskolerne efter det præsterede Antal af Undervisningstimer, og at Undervisningen paa denne Maade bliver forholdsvis billigere, er ogsaa et Moment, der har bidraget til at give Dagskolen større Indgang og til at forøge Varigheden af de enkelte Kurser. I Almindelighed har man, hvor Forholdene stille sig nogenlunde gunstigt for denne Skole og forsaavidt Midlerne have strukket til, givet dens Kurser en Varighed af 2 à 3 Maaneder (8 til 12 Skoleuger), og man har paa de fleste Steder fundet sig særdeles vel tilfreds med de paa denne Maade vundne Resulsater. Vistnok har heller ikke Dagskolen overalt havt den ønskelige Søgning; men den er dog gjennemgaaende bleven talrigere og navnlig stadigere søgt end Aftenskolerne, og i det Hele maa det formentlig ansees som heldigt, at man istedetfor flere Aftenskoler med ringe Søgning og kort Kursus opretter Dagskoler, som om end færre i Antal paa Grund af sin bedre Søgning og længere Undervisningstid bringer et meget større Udbytte.

I de Kommuner, hvor Aftenskolerne bedst passe med Forholdene, har man følgelig væsentligst holdt sig til disse og kun enkeltvis eller undtagelsesvis oprettet Dagskoler.

Forøvrigt maa man med Hensyn til de foreliggende Opgaver over Aften- og Dagskolernes Søgning — ligesom tidligere — henlede Opmærksomheden paa, at det opgivne Elevantal gjælder alene Undervisningens Begyndelse og Ende, og at Antallet, navnlig ved sidstnævnte Tidspunkt, i Almindelighed maa antages at være adskilligt mindre end i den øvrige Del af Kurset. Hvis der forelaa Opgaver over Kursernes største og mindste Elevantal, vilde den gjennemsnitlige Søgning uden Tvivl stille sig ikke lidet gunstigere end nu er Tilfældet.

Bevilgningen til Aftenskoler har i 1885—86 som i de foregaaende Aar udgjort 13 600 Kr., Statsbidraget 10 200 Kr. deri medregnet. Udredslen af Amtskasserne udgjør i Stavanger Amt 1 000 Kr. og i hvert af de øvrige Amter 800 Kr. Ifølge de foreliggende Opgaver er som offentligt Bidrag til Aften- eller Dagskoler i det nævnte Skoleaar i det Hele udbetalt ca. 14 660 Kr., hvoraf altsaa 1 060 Kr. er taget af, hvad der var i Behold fra foregaaende Skoleaar. Kommunernes eller Kredsenes Udredsel til Lokaler, Brænde og Lys m. v. udgjør ca. 1 314 Kr. hvorved dog maa mærkes, at disse Udgifter kun for enkelte Kommuners Vedkommende ere opgivne. I Almindelighed indretter man sig paa at undgaa kontant Udredsel, og Værdien af Naturalydelser er i Regelen ikke beregnet. Skolepenge af Eleverne betales i Almindelighed ikke; de have kun undtagelsesvis været erlagte — ialt med Kr. 60. Gjennemsnitlig har hver Aften- eller Dagskole, naar alle opgivne Udgifter medregnes, kostet Kr. 68,83 (for 107¼ Timers Kursus), medens Udgiften for hver Skole i 1880—81 var Kr. 29,30 (for 39⅓ Timers Kursus).

2. Amtsskoler.

Antallet af Amtsskoler for Gutter — med tilknyttede kortere Kurser for Piger, hvor der melder sig et passende Antal af Elever — har i Skoleaaret 1885—86 været 10, nemlig:

a) i Bratsbergs Amt 2 Skoler.

1) Amtsskolen for Nedre Thelemarken og Bamble (med 2 Lærere) holdt sit Kursus i Hiterdal fra 5te October 1885 til 9de April 1886 med ialt 43 Elever, hvoraf 3 tidligere havde søgt Skolen. De fleste Elever vare i Alderen 15 til 18 Aar. Ved Afslutningen var 30 Elever tilstede, hvoraf 23 underkastede sig Examen med Middelkarakter 1,97. Forsømmelserne vare 12,3 pCt. af Skoletiden.

Efter Guttekurset holdtes et Kursus for Piger med tilfredsstillende Søgning.

2) Amtsskolen for Øvre Thelemarken (med 1 Lærer) holdtes i Nissedal fra 1ste Oktober 1885 til 1ste April 1886 med ialt 28 Elever. Ved Kursets Slutning var tilstede 22 Elever, hvoraf 19 underkastede sig Examen med Middelkarakter 2,00. Forsømmelsen var i Gjennemsnit 5 pCt.

Tidligere havdes i Amtet 3 saadanne Skoler, hvoraf imidlertid den ene blev nedlagt i 1882. Fra samme Tid er aarligt Bidrag (600 Kr. af Amtskassen med tilsvarende Statsbidrag) bevilget til Ullmanns Folkehøiskole i Siljord, ved hvilken der i Vinterhalvaaret 1885—86 har været holdt et fælles Kursus for 21 Piger og 30 Gutter.

b) i Nedenæs Amt 3 Skoler, alle med én Lærer.

1) Amtsskolen i «Østre Kreds» holdtes i Gjerrestad fra 5te October 1885 til 21de April 1886 med ialt 24 Elever.

2) Skolen i «Vestre Kreds» holdt sit Kursus i Vestre Moland fra 5te Oktober 1885 til 21de Mai 1886 med ialt 22 Elever, hvoraf 15 underkastede sig Examen. Elevernes Alder var fra 15 til 20 Aar. Derefter holdtes Pigekursus til 30te Juni med 17 Elever.

3) Amtsskolen i «Indre Kreds» holdtes i Valle i Sætersdalen fra 20de Oktober 1885 til 17de April 1886 og havde ialt 21 Elever, hvoraf 13 underkastede sig Ekamen.

c) Lister og Mandals Amt 3 Skoler, alle med én Lærer.

1) Amtsskolen i Finsland holdtes fra 15 Oktober 1885 til 28de Mai 1886 med ialt 19 Elever, hvoraf 10 underkastede sig Examen. Forsømmelsen var i Gjennemsnit 5,3 pCt.

2) Skolen i Aaseral begyndte 5te October 1885 og sluttede 26de Mai 1886. Den havde ialt 22 Elever — i Alderen fra 15 til 30 Aar — hvoraf kun 7 underkastede sig Examen.

3) Amtsskolen i Sirdalen (Tonstad Sogn) holdtes fra 1ste Oktober 1885 til 27de Mai 1886 og søgtes i det Hele af 25 Elever, af hvilke 16 underkastede sig Examen.

Ved alle disse Skoler holdtes tillige Pigekurser i 8 à 10 Uger og med ret tilfredsstillende Søgning.

I Lister og Mandals Amt havdes tidligere 4 Gutteskoler; men den ene af disse blev i 1883 nedlagt, og i dens Sted oprettet en Amtsskole for Piger, om hvis Virksomhed nedenfor vil blive meddelt nærmere Oplysning.

d) i Stavanger Amt 2 Skoler, begge med 2 Lærere.

1) Amtsskolen for Jæderen og Dalerne holdt sit Kursus i Hetland fra 1ste October 1885 til 31te Marts 1886. Kurset søgtes ialt af 40 Elever, hvoraf 19 underkastede sig Examen. 4 havde tidligere været Skolens Elever.

Fra 1ste April til 30te Juni 1886 holdtes derefter Pigekursus med ialt 40 Elever.

2) Amtsskolen for Ryfylke holdtes i Skaare Sogn fra 2den October 1885 til 31te Marts 1886 og havde ialt 37 Elever, hvoraf 6 tidligere havde søgt Skolen. 25 underkastede sig Examen.

Fra 2den April til 26de Juni holdtes derefter Pigekursus med i det Hele 23 Elever.

For samtlige disse Skolers Vedkommende er i Lærernes Indberetninger opgivet, at der har været Grund til at være tilfreds med Elevernes Opførsel, Flid og Fremgang, og at Skolerne have mødt Velvillie og Interesse inden de Kommuner, hvor de have været placerede. I flere af Indberetningerne er det ogsaa paapeget, at man kan bemærke en jævn Fremgang i de Forkundskaber, hvormed Eleverne optages.

Samtlige Skoler ere fremdeles flytbare, og de Forsøg paa at fæste Skolerne til et bestemt Sted, som tildels have været gjorte, have mødt en afgjort Modstand.

Af Amtsskoler for Piger have følgende været i Virksomhed:

1) En væsentlig praktisk Pigeskole i Nedenæs Amt, som fra 16de Marts til 30te November 1885 holdt sit første Kursus paa Tromøen ved Arendal med 8 Elever. Skolen er i alt Væsentligt ordnet som de praktiske Pigeskoler, som i længere Tid have været i Virksomhed i Bergens Stift. Eleverne modtage daglig etpar Timers Undervisning i boglige Fag, Skrivning, Regning og

Regnskabsførsel, men oplæres forøvrigt i alslags Husgjerning, Haandarbeide, Vævning, Havedyrkning, Fjøs- og Melkestel. Undervisningen besørges af Skolens Bestyrer, dennes Hustru og en særskilt antagen Lærerinde i Haandarbeide.

2) Amtspigeskolen i Lister og Mandals Amt. Denne Skole betjenes af en Lærer og Bestyrer samt af en Lærerinde i Haandarbeide. Skolens Elever deles i to Partier, som daglig vexelvis undervises 3 Timer i Haandarbeide og 3 Timer i boglige Fag, Skrivning, Regning og Tegning. Skolen holdt sit 3die Kursus i Lyngdal fra 6te October 1885 til 10de Juni 1886 og søgtes af 38 Elever, hvoraf 24 underkastede sig Examen. Foruden den daglige Undervisning har Foredrag været holdte ved Skolen af Stedets Præster (Bibellæsning, om Kirkeaaret osv.) og Doctor Sontum (Sundhedspleie m. v.) Skolens tidligere Kurser have været holdte i Flekkefjord og Mandal — for Piger fra Landdistrikterne — og have været søgte af saamange Elever, som Skolelokalerne have tilstedet, nemlig i Flekkefjord 54 og i Mandal 40 Elever.

3) Den væsentlig praktiske Pigeskole i Stavanger Amt, der er ordnet som den foran omhandlede Pigeskole i Nedenæs. Skolen holdes paa Ausland i Thime Sogn, hvor dens 3die Kursus fra 3die Marts til 30te November 1885 havde 11 Elever.

Disse Pigeskoler omfattes med almindelig og tiltagende Interesse, og Elevernes Fremgang og hele Forhold har været tilfredsstillende i enhver Henseende.

Ved samtlige Amtsskoler, saavel Gutte- som Pigeskolerne, tilstaaes uformuende Elever Stipendier eller Fripladse.

Til de foran omhandlede Kurser i 1885—86 (Folkehøiskolen i Bratsberg medregnet) var i det Hele bevilget:

		Af Amtskassen.	Af Statsmidler.	Tilsammen.
i Bratsbergs	Amt:	Kr. 2 212,50	Kr. 6 637,50	Kr. 8 850,00
- Nedenæs	do.	» 2 090,00	» 6 270,00	» 8 360,00
- Lister og Mandals	do.	» 2 105,00	» 6 315,00	» 8 420,00
- Stavanger	do.	» 2 050,00	» 6 150,00	» 8 200,00
For det hele Stift altsaa		Kr. 8 457,50	Kr. 25 372,50	Kr. 33 830,00

For de i 1880—81 afholdte Kurser ved de da bestaaende 12 Amtsskoler (alle Gutteskoler) udgjorde den hele Bevilgning Kr. 25 250,00. Som foran oplyst ere 2 af disse Skoler senere nedlagte, hvorimod 3 Pigeskoler ere oprettede med en aarlig Udgift af 3 400 Kr. i Nedenæs Amt, 2 300 Kr. i Lister og Mandals Amt og 2 000 Kr. i Stavanger Amt, ligesom en aarlig Bevilgning af 2 400 Kr. er given til Folkehøiskolen i Bratsberg Amt.

Med Hensyn til Amtsskolernes Ordning forøvrigt, Lærernes Aflønning m. v. er ingen væsentlig Forandring foregaaet, hvorfor man fremdeles maa henholde sig til, hvad derom er oplyst i de tidligere afgivne Indberetninger og særlig til Indberetningen for 1880.

Kristianssand 4de November 1888.

For Stiftsdirektionen
Fr. Chr. Wolff.

Bergens Stift.

A. Om Kredsskolerne.

Stiftsdirektionen giver sig herved den Ære at oversende de fra Stiftets Skolekommissioner modtagne Indberetninger om det lavere Almueskolevæsens Tilstand og Forholde i Aaret 1885 tilligemed de af Amtmændene afgivne Extrakter af Amtskommunekassernes Regnskaber for samme Aar, forsaavidt Udgifterne til Skolevæsenet angaar.

Indberetningerne ere paa sædvanlig Maade sammenstillede og opsummerede fogderivis, amtsvis og for det hele Stift.

Til Oversigt over Skolevæsenets Udvikling i det sidstforløbne Femaar anføres nedenfor i tabellarisk Form en Del af de vigtigste statistiske Resultater af Beretningerne for 1880 og 1885.

	Skolekommunernes Antal.	Skolekredse				Skolepligtige Børn			Samlet Antal Skoledage, i hvilke alle skolepligtige Børn tilsammen skulde have søgt Skolen.	Deraf forsømte Dage.	Forsømmelserne procentvis beregnede.
		Antal.	med eget Lokale.	med leiet Lokale.	med Omgangsskole.	i Fastskole.	i Omgangsskole.	i det hele Stift.			
i 1880 .	96	1 361	395	484	482	27 949	7 843	36 182	2 218 761	202 680	omtr. 9 pCt.
- 1885 .	98	1 349	460	503	386	30 609	5 979	37 008	2 259 640	174 991	— 7,7 »

Skolekommunernes Antal er steget fra 96 til 98. Grimelid Værkskole er ophørt som saadan paa Grund af Værkets Nedlæggelse og gaaet ind under Askevolds Kommunes Skolevæsen.

En ny Fabrikskole er oprettet ved Dale Fabrik i Brudvik. Ørskog Skolekommune er delt i Ørskog og Søkelvens Skolekommuner, og af Hosanger og Hammer er dannet 3 Skolekommuner, nemlig Hosanger, Alversund og Hammer.

Skolekredsenes Antal er gaaet ned fra 1 361 til 1 349, idet man paa flere Steder har slaaet Kredse sammen, opført fælles Skolehuse, og derved er bleven sat istand til at indføre Afdelingsskoler, hvor tidligere ældre og yngre Børn søgte Skolen paa samme Tid.

Antallet af faste Skolelokaler, Skolevæsenet tilhørende, har i Femaaret faaet en Tilvæxt af 65 Skolehuse, dels med, dels uden Familiebolig for Læreren.

Antallet af Omgangsskoler er formindsket med 96.

For 67 enslige Bosteder holdes Særskoler med indskrænket Skoletid.

Skoleinventariet lader meget tilbage at ønske, navnlig i Omgangsskolerne og i de leiede Lokaler, hvor Pulte og Bænke i Almindelighed er lidet hensigtsmæssige; mangesteds bruges et almindeligt stort, bredt Bord, omkring hvilket Børnene placeres paa alle 4 Kanter, hvorved Belysningen bliver meget uheldig, ligesom den flade Bordplade er lidet tjenlig for Øiemedet. I Skolehusene, navnlig de nyere, stiller Forholdene sig noget gunstigere, da man i disse har bedre indrettede Pulte og Bænke. Skolernes Udstyr med Undervisningsmidler er i Regelen tarveligt og indskrænket til Minimum. Vægkarterne ere ofte i en mislig Forfatning, især hvor Skolemateriellet maa flyttes fra Kreds til Kreds. I den senere Tid er dog Adskilligt udrettet for ogsaa at udstyre Skolerne bedre i den her omhandlede Henseende, idet Amtsformandskaberne hvert Aar bevilger til Stiftsdirektionens Raadighed et Beløb, hvoraf Kommunerne erholde et ligesaa stort Bidrag, som hvad de selv bevilge til Anskaffelse af bedre Skolemateriel f. Ex. Glober, Tellurier, bibelhistoriske og naturhistoriske Billeder m. V. Børnenes Forsyning med Læse- og Lærebøger maa i det Hele taget ansees nogenlunde tilfredsstillende, om end paa enkelte Steder noget mangelfuld.

Afdelingsskoler holdes nu i 529 Kredse med tilsammen 1 175 Afdelinger eller Klasser, medens i 1880 kun 455 Kredse havde klassedelte Skoler med 1 028 Afdelinger.

Antallet af Haandgjerningsskoler for Piger er steget fra 4 til 10 og af Arbeidsskoler for Gutter fra 2 til 16.

Af Smaabørnskoler haves kun 4 ligesom i 1880.

Antallet af skolepligtige Børn udgjorde ved Udgangen af

1885:	37 008,	hvoraf 18 673	Gutter og 18 335	Piger, medens det
i 1880 var:	36 182,	— 18 474	— 17 708	—

Af disse undervistes:

	i faste Skoler	i Omgangsskoler	udenfor Kredsskolen
i 1880:	27 949 Børn	7 843 Børn	268 Børn
i 1885:	30 609 —	5 979 —	337 —

Af skolepligtige Børn, som aldeles udeblev fra Skolen var der i 1880: 122 men i 1885 kun 83.

Antallet af Børn, for hvem der var bestemt en kortere Skoletid end den lovbefalede (12 Uger eller 9 Uger) var i 1880: 2057; i 1885: 2107 eller i begge Aar omtrent 5.7 pCt. af det hele Antal skolepligtige.

I frivillig Undervisning deltog:

i 1880:	2 454 Børn	i tilsammen	491 Uger
i 1885:	2 724 —	—	488 —

I Gymnastik undervistes i 1880: 21 Børn, i 1885: 78 Børn.

Antallet af Børn, som havde over ¼ Mils Vei til Skolestedet, var i 1880: 825, i 1885: 745.

Det samlede Antal lovbefalede Skoledage, i hvilke alle skolepligtige skolesøgende Børn tilsammen skulde have søgt Skolen, udgjorde i 1880: 2 218 761; i 1885: 2 259 940.

Heraf forsømtes i 1880: 202 680 Dage eller omtrent 9 pCt.
i 1885: 174 991 Dage eller omtrent 7.7 pCt.

Skolesøgningen var bedst i Ørskog, Stranden og Hafslo, hvor Forsømmelserne vare henholdsvis 2,27 og 3,1 pCt,

Størst var Forsømmelsernes Antal i Kinn (18,3 pCt.), Lyster (18 pCt.), Evindvik og Røldal (16 pCt.) o. s. v.

Det samlede Antal Lærere i Stiftet udgjorde ved Aarets Udgang 639 (i 1880: 637). Af disse har 606 bestaaet lovbefalet Lærerprøve, medens i 1880 kun 592 havde bestaaet Examen.

Af Lærerinder tæller Almueskolen 21, hvoraf 20 examinerede — i 1880 knn 15 Lærerinder, hvoraf 13 med Examen.

Lærernes og Lærerindernes samlede Antal Skoleuger udgjorde 20 883 mod 20 724 i 1880.

520 Lærere (og Lærerinder) havde Alderstillæg (i 1880: 477). 135 Lærere havde Familiebolig dels med, dels uden Jordvei, medens dette i 1880 kun var Tilfældet med 130 Lærere.

Lærernes og Lærerindernes samlede Aarsindtægt — Penge- og Naturalydelser samt Kirkesangerindtægt — udgjorde Kr. 379 265 mod Kr. 367 148 i 1880; hertil kommer endvidere Statens Tilskud til Lærernes Ugeløn.

Til yderligere Oplysning om Lærerpersonalets Vilkaar vedføies nedenstaaende tabellariske Oversigt.

	Aar.	Lærernes gjennemsnitlige samlede Aarsindtægt.	samlede Ugeindtægt.	aarlige Skoleuger.
		Kr.	Kr.	
Søndmøre Fogderi	1880	577	16,9	34,1 Uge
	1885	593	18,2	32,6 »
Fjordenes Fogderi	1880	520	16,9	30,7 »
	1885	532	17,1	31,0 »
Sogns Fogderi	1880	559	18,1	30,8 »
	1885	583	19,0	31,1 »
Nordre Bergenhus Amt . . .	1880	537	17,5	30,7 »
	1885	553	18,0	31,0 »
Nordhordlands Fogderi . . .	1880	627	18,4	34,1 »
	1885	648	18,8	34,5 »
Søndhordlands Fogderi . . .	1880	566	17,9	31,6 »
	1885	547	17,8	30,7 »
Hardanger-Voss Fogderi . . .	1880	491	18,1	27,2 »
	1885	496	18,2	27,3 »
Søndre Bergenhus Amt . . .	1880	579	18,2	31,8 »
	1885	584	18,4	31,8 »
Bergens Stift	1880	563	17,7	31,8 »
	1885	575	18,2	31,6 »

Angaaende Skolevæsenets Udgifter kan i nærværende Beretning kun meddeles Oplysning om, hvor stor Del af disse der er udredet af Amtskommunekasserne og af Skolekredsene selv, da de engere Kommuners Udgifter til Skolevæsenet nu indtages i de fælles Kommuneregnskaber og af den Grund ere Stiftsdirektionen ubekjendte.

Amtskommunekassernes Udgifter i 1885:

	Aldersstillæg.	Bidrag til høiere Almueskoler og Arbeidsskoler.	Bidrag til Skolehuse, Lærerboliger m. m.	Bidrag til uformuende Kommuner.	Andre Udgifter.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Søndmøre Fogderi .	10 094	411	4 202	-	62	14 769
N. Bergenhus Amt	20 493	44	5 371	2 506	-	28 414
S. Bergenhus Amt	27 864	1 007	6 144	516	122	35 653
Bergens Stift . .	58 451	1 462	15 717	3 022	184	78 836

Skolekredsenes samlede Udgifter i 1885:

	Til Skolehuse, Lærerboliger m. m.	Til Leie af Skolelokaler.	Til Kost- og Herbergegodtgjørelse.	Til andre Øiemed.	Naturalydelsers antagne Pengeværdi.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Søndmøre Fogderi .	5 800	678	1 349	112	7 484	15 423
N. Bergenhus Amt	140	360	2 128	745	7 398	10 771
S. Bergenhus —	698	297	1 896	1 745	4 326	8 962
Bergens Stift . .	6 638	1 335	5 373	2 602	19 208	35 156

Efter hvad der foran er oplyst, maa det lavere Almueskolevæsen ogsaa i det sidst forløbne Femaar siges i sin Udvikling at være skredet fremad saavel i Henseende til Skolernes Ordning og Udstyr som til Lærernes økonomiske Vilkaar. Mange Skolehuse og Lærerboliger ere opførte, Omgangsskolernes Antal er aftaget, bedre Lokaler benyttes i disse end tidligere, Inventarium og Skolemateriel er ogsaa forbedret, om der end i de sidstnævnte Henseender staar Meget tilbage at ønske. Afdelingsskolernes Antal er forøget, flere ældre uexaminerede Lærere ere afgaaede og erstattede med yngre Seminarister.

Af hosfølgende Fortegnelse sees, at 24 Lærere ere afgaaede i Aarets Løb, hvoraf 6 ere døde, 9 have erholdt Afsked med Pension. 4 Lærerinder ere ligeledes afgaaede fra Skolens Tjeneste, hvoraf de 3 ere indtraadte i Ægteskab.

B. Om Aften- og Amtsskoler og private Folkehøiskoler.

I Forbindelse med den under G. D. afgivne Indberetning om Stiftets lavere Almueskolevæsen giver Stiftsdirektionen sig den Ære hermed at oversende de fra Skolekommissionerne modtagne schematiske Beretninger om de i Vinterhalvaaret 1885—86 afholdte

Aftenskoler.

Ialt har 178 Skoler været i Virksomhed, deraf 36 i Søndmøre af Romsdals Amt, 66 i Nordre og 76 i Søndre Bergenhus Amt. Hvert Kursus har i Regelen varet 60 à 72 Timer, og Lærernes Godtgjørelse som tidligere været beregnet med 67 Øre pr. Time.

Som Betingelse for at opnaa offentligt Bidrag har det været forlangt, at mindst 10 Elever stadig søge Skolen i mindst 60 Timer.

Ved Kursernes Begyndelse blev disse Skoler søgt af 2 197 Gutter og 228 Piger, men ved Slutningen var der kun tilbage 2 003 Gutter og 212 Piger. I Regelen har der været holdt særskilte Skoler for hvert Kjøn, men paa en-

kelte Steder har man, hvor Forholdene antoges at gjøre det tilraadeligt, ogsaa tilladt Fællesundervisning, navnlig naar Skolerne have været ordnede som Dagskoler. Gjennemsnitlig falder der 14 Elever paa hvert Kursus.

I det Hele har der været meddelt Undervisning i 12 979 Timer, hvoraf 5 383 falder paa Modersmaalet, 4 822 paa Regning, 412 paa Skrivning, 412 paa Geografi, 543 paa Historie, 821 paa Sang og 586 paa forskjellige andre Fag.

Til Bestridelse af Udgifterne ved disse Skoler er der for det hele Stift ydet som offentligt Tilskud af Amtskommunekasserne med Statsbidrag ialt Kr. 8 391, af enkelte Kommuner Kr. 147 og af Eleverne i enkelte Kredse Kr. 68 især som Bidrag til Lys, medens i Almindelighed Skolelokalerne og Brænde, Lys og Renholdelse pleier ydes af vedkommende Skolekredse. Den samlede Udgift i Penge udgjør Kr. 8 606, hvilket giver omtr. Kr. 49 pr. Kursus. Efter en Gjennemsnitsberegning koster hver Elevs Undervisning Kr. 3,50.

Ved en Sammenligning med Beretningen for 1880 sees her at være en liden Tilbagegang i Kursernes og Elevernes Antal. Dette skriver sig imidlertid vistnok ikke fra svigtende Interesse hos Ungdommen, men det maa her bemærkes, at Ordningen af disse Skoler paa mange Steder medfører store Vanskeligheder. Lange og besværlige Veie gjør det ofte i de mørke Vinteraftener umuligt for det fastsatte Minimum af Elever at søge stadig til Skolen. De fast ansatte Kredsskolelærere, som man paa Grund af deres større Erfaring og deres tidligere Kjendskab til Eleverne fra Kredsskolen af gjerne fortrinsvis ønsker at anvende ogsaa i Aftenskolerne, kunne ofte ikke magte det forøgede Arbeide, naar disse Skoler — som i Regelen er Tilfældet — maa holdes paa de samme Tider af Aaret, paa hvilke den almindelige Børneskole er i Virksomhed. Derfor har man i den senere Tid tildels begyndt at benytte særskilte Lærere ved de her omhandlede Skoler, hvorved det tillige falder lettere at ordne dem som Dagskoler, medens man paa den anden Side derved bliver henvist til at bruge yngre Lærere uden den ønskelige Erfaring og praktiske Øvelse.

I det Heletaget er man dog overbevist om, at ogsaa disse Skoler have virket og fremdeles ville virke til meget Gavn for den konfirmerede Ungdom, ligesom de maa ansees for at udgjøre et fuldt berettiget Led i Skolevæsenets Ordning; for de Mange, der ikke have Leilighed til at søge de kostbarere Amtsskoler eller nogen anden Læreanstalt, ere disse Skoler den eneste Udvei, de have, til at erhverve en noget videregaaende Uddannelse end den, Kredsskolerne kan skaffe dem.

2. Amtsskoler.

Af saadanne have følgende været i Virksomhed i 1885—86.

I Romsdals Amt:

Søndmøre Amtsskole med et Gutte- og et Pigekursus i Stranden. Bestyrer: Seminarist O. Strømme; Andenlærer: Seminarist K. Frøiset; Lærerinde

i Haandarbeide: Hansine Andersen. Offentligt Tilskud af Amtskassen og Statsmidler: Kr. 2 815.

I Nordre Bergenhus Amt:

1) Nordfjords Amtsskole med et Gutte- og et Pigekursus i Gloppen. Bestyrer: Cand. theol. M. Rasmussen; Andenlærer: Seminarist E. Melvær; Lærerinde Rakel Døskeland. Offentligt Tilskud: Kr. 3 270.

2) Søndfjords Amtsskole med Guttekursus alene i Florø. Konstitueret Bestyrer: Cand. theol. Hasund; Andenlærer: Seminarist E. Hole. Offentligt Tilskud: Kr. 2 310.

3) En praktisk Jenteskole i Ytre Holmedal med 9 Maaneders Kursus — fra 1 Marts til 30 Novbr. Denne Skole optager ifølge Planen indtil 20 Elever og meddeler Undervisning i tarveligt Husstel, Havedyrkning, Kreaturrøgt, Melkestel, Ost- og Smørtillavning samt kvindelig Haandgjerning, hvorhos der tillige meddeles theoretisk Undervisning i Modersmaal, Regning, Sundhedslære og Sang samt foredragsvis ogsaa i Historie og Geografi. Bestyrer: Amtsagronom E. Eide; Lærerinder: C. Wellin i theoretiske Fag, samt 2 Lærerinder i Haandgjerning og Meieri. Amtsbidrag: Kr. 2 333; Statsbidrag: Kr. 2 895.

I Søndre Bergenhus Amt:

Hardanger og Voss Amtsskole med et 7-maanedligt Guttekursus paa Voss. Bestyrer: Seminarist H. M. Kvalem, Andenlærer: Seminarist E. Kaland. Offentligt Tilskud: Kr. 2 600.

2) Nordhordlands Amtskole med et 7-maanedligt Guttekursus i Lindaas. Bestyrer: Cand. theol. G. Frette; Andenlærer: Seminarist L. Johnsen. Offentligt Tilskud: Kr. 2 550.

3) Søndhordlands Amtsskole med 7-maanedligt Pigekursus i Skonevik. Konstitueret Bestyrer: Cand. philos. P. Bergh; Andenlærer: Seminarist P. Lillebø; Lærerinde: Brita Skaalnes. Offentligt Tilskud: Kr. 3 800.

4) En praktisk Jenteskole paa Gaarden Gjerstad i Tysnæs med 9 Maaneders Kursus for 16 Elever. Skolen er i alt Væsentligt ordnet som den ovenfor nævnte Jenteskole i Ytre Holmedal. Bestyrer: Agronom A. Utne; Lærerinder: Bertha Moe, Jannike Engebø og Henrikke Løveide, henholdsvis i Haandarbeide, theoretiske Fag og Meieri med Vævning. Amtsbidrag: Kr. 2 922. Statsbidrag Kr. 2 138.

5) En praktisk Jenteskole paa Gaarden Onarheim i Kvindherred med 9 Maaneders Kursus for 20 Elever. Samme Plan som den foregaaende. Bestyrer: Agronom C. Lund; Lærer i theoretiske Fag: Student Gundersen; Lærerinder: Ingeleiv Utne i Haandarbeide og Synneva Glimme i Meieri og Vævning. Amtsbidrag: Kr. 3 462; Statsbidrag: Kr. 2 168.

Private Folkehøiskoler:

1) Sogn'dals Folkehøiskole i Nordre Bergenhus Amt. Bestyrer: Forhenværende Præst H. M. Dahl; Medlærere, Cand. theol. E. Sverdrup, Semina-

risterne V. Flugum og A. I. Hauge og for Pigekursets Vedkommende Kristine Flugum som Lærerinde i Haandarbeide. 6-maanedligt Guttekursus og 3-maanedligt Pigekursus. Offentligt Tilskud: Kr. 3 500.

Ullensvangs Folkehøiskole i Søndre Bergenhus Amt. Bestyrer: Seminarist J. Helleland; Medlærere: Nils Skaar, Andreas Austlid; Lærerinde: Aagot Monsen. Et Pigekursus fra 2 Novbr 1885 til 12 April 1886.

Elevernes Antal og Kursernes Vavighed ved de førnævnte almindelige Amtskoler og ovenstaaende Folkehøiskoler vil sees af nedenstaaende Tabel.

	Skolested.	Kursus for	Antal elever ved Kursets		Høieste Antal Elever.	Kursernes Varighed	
			Begyndelse.	Ende.		fra	til
Romsdals Amt	Stranden	Gutter	37	25	44	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{16}{4}$ 1886
		Piger	12	12	15	$\frac{28}{4}$ 1886	$\frac{17}{7}$ 1886
Nordre Bergenhus —	Gloppen	Gutter	30	36	40	$\frac{10}{8}$ 1885	$\frac{16}{4}$ 1886
		Piger	16	16	17	$\frac{28}{4}$ 1886	$\frac{30}{7}$ 1886
	Florø	Gutter	14	17	18	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{14}{4}$ 1886
	Sogndal	Gutter	55	79	88	$\frac{5}{10}$ 1885	$\frac{14}{4}$ 1886
		Piger	26	24	27	$\frac{29}{4}$ 1886	$\frac{24}{7}$ 1886
Søndre Bergenhus —	Voss	Gutter	22	32	35	$\frac{1}{10}$ 1885	$\frac{21}{4}$ 1886
	Lindaas	Gutter	23	33	35	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{10}{5}$ 1886
	Skonevik	Piger	5	10	10	$\frac{16}{10}$ 1885	$\frac{19}{4}$ 1886
	Ullensvang	Piger	34	26	36	$\frac{9}{11}$ 1885	$\frac{12}{4}$ 1886

Om samtlige her anførte Amtsskoler og Folkehøiskoler bliver forøvrigt udførlige Beretninger optagne i vedkommende trykte Amtsformandskabsforhandlinger, hvortil man tillader sig at henvise.

Bergens Stiftsdirektion 29 Octbr. 1886.

Gottfr. Hoffmann. **F. W. Hvoslef.** **A. Richter.**

Schematisk Beretning
om Amts- og Folkehøiskoler i Bergens Stift for 1885—86.

Skolens Navn.	Antal Elever ved Kursets Begyndelse		Antal Elever ved Kursets Ende		Høieste Antal Elever		Kurset for Gutter		Kurset for Piger	
	Gutter.	Piger.	Gutter.	Piger.	Gutter.	Piger.	begyndte.	sluttede.	begyndte.	sluttede.
Nordfjords Amtsskole .	30	16	36	16	40	17	$\frac{10}{7}$ 1885	$\frac{16}{4}$ 1886	$\frac{28}{4}$ 1886	$\frac{30}{7}$ 1886
Søndmøre — .	37	12	25	12	44	15	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{16}{4}$ 1886	$\frac{28}{4}$ 1886	$\frac{17}{7}$ 1886
Søndfjords — .	14	-	17	-	18	-	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{14}{4}$ 1886	—	—
Hardanger og Voss — .	22	-	32	-	35	-	$\frac{1}{10}$ 1885	$\frac{21}{4}$ 1886	—	—
Nordhordlands — .	23	-	33	-	35	-	$\frac{12}{10}$ 1885	$\frac{10}{5}$ 1886	—	—
Søndhordlands — .	-	5	-	10	-	10	—	—	$\frac{16}{10}$ 1885	$\frac{19}{4}$ 1886
Tilsammen	126	33	143	38	172	42	—	—	—	—
Ullensvangs Folkehøiskole	-	34	-	26	-	36	—	—	$\frac{2}{11}$ 1885	$\frac{17}{4}$ 1886
Sogndals —	55	26	79	24	88	27	$\frac{5}{10}$ 1885	$\frac{14}{4}$ 1886	$\frac{29}{4}$ 1885	$\frac{24}{7}$ 1885
Tilsammen	55	60	79	50	88	63	—	—	—	—

Amts- og Folkehøiskoler i Throndhjems Stift i 1885—86*).

		Skolested.	Kursus for	Antal elever ved Kursets Begyndelse.	Antal elever ved Udgangen af 1885.	Antal elever ved Kursets Slutning.	Kurset varede fra	Kurset varede til	Kristendomskundskab.	Modersmaal.	Historie.	Geografi.	Naturkundsk.	Regning.	Sang.	Skrivning og Tegning.	Haandarbeide.	Andre Fag.	Udgifter. Lønninger Kr.	Udgifter. Undervisningsmidler Kr.	Udgifter. Andre Udgifter.	Lærerpersonale.
Romsdals Amt.	Amtsskoler.	Næsset.	Gutter	40	52	40	1/10 1885	23/3 1886	2	9	5	2	4	7	2	3	-	-	2 433.00	24.00	126.00	Sem. O. Hansen, Bestyrer. do. A. O. Sand, Andenl. Kristine Bjering, Lærerinde.
			Piger	34	-	34	5/4 1886	14/7 1886	2	8	4	2	2	5	2	3	18	-	936.00	-	21.00	
		Strømsnæs.	Gutter	29	33	34	1/10 1885	31/3 1886	2	9	5	2à 3	4	7	2	3	-	2	2 466.66	27.67	88.25	Sem. J. Olafsen, Bestyrer. do. L. Solstad, Andenl. Margrethe Aasen, Lærerinde
			Piger.	15	-	14	5/4 1886	3/7 1886	2	9	3	2	2	5	2	2½	15	-	978.34	-	-	
Søndre Trondhjems Amt.	Amtsskoler.	Soknedalen.	Gutter	29	31	29	12/10 1885	10/4 1886	2	9	5	3	3	7	2	3	-	3	2 933.34	56.63	121.24	Cand. theol. F. Krogh, Bestyrer. Sem. A. Hagen, Andenlærer. Fru P. Krogh, Lærerinde.
			Piger	8	-	7	15/4 1886	17/7 1886	2	8	4	2	2	5	2	3	12	-	1 186.66	-	19.04	
		Ørkedalen.	Gutter	26	27	28	4/10 1885	7/4 1886	2	9	6	3	3	7	2	3	11	3	3 200.00	50.00	213.68	Sem. P. Dybdahl, Bestyrer. do. J. Kufaas, Andenlærer. Nikoline Parelius, Lærerinde.
			Piger	12	-	12	9/4 1886	12/7 1886	2	7	4	2	2	5	2	3	12	-	1 453.34	-		
Nordre Trondhjems Amt.	Amtsskl.	Snaasen.	Gutter	15	17	15	5/10 1885	3/4 1886	-	10	6	3	3	7	2	3	-	-	3 600.00	60.00	350.00	Cand. real. O. Five, Bestyrer. Sem. A. Schelde, Andenl. Kristine Tømmeraas, Lærerinde.
			Piger	15	-	14	12/4 1886	1/7 1886	-	9	5	2	2	5	2	3	12	-	240.00			
	Folkehøiskoler.	Levanger.	Gutter	21	36	23	20/10 1885	10/4 1886	-	8	6	3	6	4	2	3	-	4	2 400.00	100.00	100.00	Sem. O. K. Kuløy, Bestyrer. do. Hans Wexelsen. Agronom J. Okkenhaug. Karoline Kuløy, Lærerinde.
			Piger	13	-	13	5/1 1886	10/4 1886	-	8	6	3	3	4	2	-	10	-				
		Namsos.	Gutter	17	17	13	8/10 1885	8/4 1886	1	9	5	3	4	4	2	2	-	4	2 150.00	50.00	-	Cand. philos. M. Hægstad, Bestyrer. Sem. N. Fiskvik, Lars Stendal. Elen Høkenæs, Lærerinde.
			Piger	13	-	17	12/4 1886	12/7 1886	1	8	6	2	2	3	2	-	12	2		-	-	

*) Da Skoledirektørembedet paa den Tid, den almindelige Oversigt over Skolevæsenets Tilstand i Femaaret 1881—85 skulde udfærdiges, bestyredes af en da midlertidig antagen Direktør, der ikke havde havt Anledning til den nærmere umiddelbare Iagttagelse af Forholdene, har Stiftsdirektionen ikke antaget det hensigtsmæssigt at afgive en Beretning, der ikke vilde indeholde andet eller mere end, hvad der kunde uddrages af Tabellerne.

Tromsø Stift.

A. Almueskolevæsenet.

Under 5te November sidstleden indsendte man en foreløbig Indberetning angaaende Skolevæsenets Udvikling i Femaaret 1881—85. Istedetfor denne har man den Ære herved at afgive en noget udførligere Beretning.

1. Skolernes Ordning og Undervisningstid.

Til Belysning af den Gang, som Udviklingen af Kredsordningen og Skoleholdet i Femaaret er gaaet, meddeles følgende Tabel:

	Antal Kredse.	Antal Kredse, hvori Skolen holdes			Antal Kredse, delte i særskilt mødende Afdelinger.	Disse Afdelingers Antal.
		i fast Lokale		paa Omgang.		
		eget.	leiet.			
1880 .	1 148	205	815	128	368	797
1885 .	1 116	235	758	123	430	951

Som allerede i Indberetningen for nærmest foregaaende Femaar og i de aarlige senere afgivne Indberetninger paapeget, har Udviklingen af Kredsordningen gaaet i Retning af at søge Kredse forenede og derefter inddele de kombinerede Kredse i særskilt mødende Afdelinger. Erkjendelsen af den Forøgelse i Skolens Virkeevne, som Børnenes Fordeling paa særskilt mødende Afdelinger medfører, trænger mere og mere igjennem, hvorfor Bestræbelserne gaa ud paa at forene Kredsene i saadan Udstrækning, som Hensynet til Skolesøgningen maatte tillade. Ved Befølgelsen af dette Princip for Kredsordningen er Kredsantallet saaledes i Femaaret gaaet ned med 32 fra 1 148 Kredse til 1 116. Antallet af Kredse er dog fremdeles stort i Sammenligning med de øvrige Stifter og i Forhold til Antallet af skolepligtige Børn. Ihvorvel der vistnok her er Rum for længere Tids yderligere Arbeide i samme Retning, vil dog Stiftets lokale Forholde og den spredte Bebyggelse medføre, at Kredsantallet stedse vil komme til at holde sig høit.

Samtidig med denne Nedgang i Kredsenes samlede Antal er ogsaa Antallet af de Kredse, hvor afdelingsvis Skolegang er indført, tiltaget i ikke ringe Grad. Medens der i 1880 var 368 Kredse med 797 Afdelinger, er Antallet af saadanne Kredse i 1885 steget til 430 med 951 Afdelinger. Disse Tal vise, at ikke blot Antallet af klassedelte Kredse er steget, men, hvad der maa tillægges ikke

ringe Vægt, at ogsaa Antallet af Kredse, der ere delte i flere end to særskilt mødende Klasser, i Femaaret er forøget. Den jevne Udvikling paa dette Punkt vil end stærkere falde i Øinene, naar man medtager Aaret 1875, der udviser et Antal af 237 delte Kredse med 505 Afdelinger.

Den anførte Udvikling af Ordningen maa betegnes som et utvivlsomt Fremskridt, saavel naar hensees til Udbyttet af Skolens Gjerning som til Hjemmene. I første Henseende vil Erfaringen vise, at den delte Skole har et stort Fortrin i Virkeevne for den udelte, ligesom den samme Erfaring gjøres, naar Resultatet af den tre- eller firdelte Skoles Arbeide sammenlignes med den todelte Skoles. I sidstnævnte Henseende bemærkes, at det i mange Hjem, der have flere skolepligtige Børn, erkjendes at være en Lettelse, at ikke alle Børn paa samme Tid skulle søge Skolen. Der er saaledes fuld Opfordring til at søge Udviklingen fortsat i samme Retning, i hvilken den saaledes er bragt; men paa den anden Side vil det være selvfølgeligt, at man af Hensyn til Skolesøgningen maa gaa frem med Omtanke og Varsomhed i et Stift, hvor Befolkningen bor saa spredt, og hvor iøvrigt saa mange Vanskeligheder for Skolesøgningen møde.

Antallet af Skolevæsenet tilhørende Lokaler er i Femaaret forøget med 30; som anført er Kredsenes Antal gaaet ned med 32. Antallet af leiede Lokaler og af Omgangsskolerne er gaaet ned med det tilsvarende Antal eller 62, hvoraf 57 falder paa de leiede Lokaler og 5 paa Omgangsskolen.

Omgangsskolen, der i Femaaret 1876—80 aftog jevnt og stærkt, er i foreliggende Periode ophævet for kun 5 Kredse. Denne Skole holder sig væsentlig paa Helgeland og i Salten samt delvis i Tromsø Amt, medens den i hele Finmarken og i Lofoten og Vesteraalens Fogderi er saa godt som ophævet. Stiftsdirektionen skal med Hensyn til denne Skole gjentage, hvad man i Beretningen for forrige Periode udtalte, at ihvorvel der gives Tilfælde, hvor Skolen omfattes med Velvillie og Interesse af Gammel og Ung paa de Gaarde, hvor den holdes, og hvor man derfor ikke skulde ønske Omgangsskolen ombyttet med Skolen i faste Lokaler, maa det dog i det Store og Hele taget, eftersom Forholdene inden Stiftet i Virkeligheden fremtræde, betragtes som en glædelig Fremgang, naar Omgangsskolen aftager.

Kredsskolens Undervisningstid er i Femaaret bleven jevnt forøget, saaledes som sees af nedenstaaende Tabel:

	Antal Skoleuger			Forøgelse for hvert Aar.	
	lovbefalede.	frivillige.	tilsammen.		
1880	12 605	109	12 714		
1881	12 970	81	13 051	+ 337	
1882	13 207	81	13 288	+ 237	
1883	13 411	101	13 512	+ 224	
1884	13 588	129	13 717	+ 205	
1885	14 144	121	14 265	+ 548	+ 1 551

Tilvæxten i det samlede Ugetal (lovbefalede som frivillige) sees saaledes at udgjøre 1 551 Uger, der saagodtsom udelukkende kommer den lovbefalede Skole tilgode. Af dette Antal falder 606 Uger paa Nordlands Amt, 514 paa Tromsø og 431 paa Finmarkens. I Forhold til Antallet af Kredse og skolepligtige Børn er Udviklingen gaaet langsomst i Nordlands Amt, ulige stærkest i Finmarkens.

Til at bedømme Udviklingen af dette for Almueskolen saa betydningsfulde Punkt vil det være oplysende at medtage ogsaa Femaaret 1876—80. Ved Begyndelsen af førstnævnte Aar udgjorde Antallet af Skoleuger 11 106 (11 029 lovbefalede og 77 frivillige) og er ved Periodens Afslutning steget til 12 714 (12 605 lovbefalede og 109 frivillige). Tilvæxten har saaledes været 1 608 Uger, nemlig for Nordlands Amt 593, Tromsø 450 og Finmarken 565. Til nærmere Belysning opstilles følgende Tabel.

	Nordlands Amt. Skoleuger		Til-væxt.	Tromsø Amt. Skoleuger		Til-væxt.	Finmarkens Amt. Skoleuger		Til-væxt.	Tromsø Stift. Skoleuger		Til-væxt.
	lovbe-falede.	fri-vil-lige.		lovbe-falede.	fri-vil-lige.		lovbe-falede.	fri-vil-lige.		lovbe-falede.	fri-vil-lige.	
1875	6 677	61		2 882	-		1 470	16		11 029	77	
1880	7 257	74	593	3 332	-	450	2 016	35	565	12 605	109	1 608
1885	7 873	64	606	3 840	6	514	2 431	51	431	14 144	121	1 551
	-	-	1 199	-	-	964	-	-	996	-	-	3 159

I Løbet af Tiaaret 1876—85 er saaledes den lovbefalede Skoletid forøget med over 3 100 Skoleuger. Ihvorvel der herved er taget et godt Skridt mod Maalet, nemlig at naa frem til lovbestemt Skoletid, staar der endnu Meget tilbage, førend dette Maal er naaet. Efter den foran meddelte Opgave over Kredsenes og Afdelingernes Antal, bliver der meddelt Undervisning i 1 637 udelte Kredse og Afdelinger. Det anførte lovbefalede Ugetal giver en Gjennemsnitstid for hver Kreds eller Afdeling af omtrent 52 Skoledage mod 47 i 1880, i hvilket Aar der derhos meddeltes Undervisning kun i 1 577 Kredse og Afdelinger.

Da der imidlertid i Henseende til Skoletidens Varighed finder en ikke liden Forskjel Sted mellem Amterne indbyrdes, vil den anførte Gjennemsnitsberegning ikke give et fuldt korrekt Billede af Stillingen. Paa hvert Skolehold i Nordlands Amt falder gjennemsnitlig omtrent 52 Skoledage, medens Antallet i Tromsø Amt gaar ned til omtrent 46 Dage, i Finmarkens derimod op til omtrent 64 Dage. I 1880 vare Dagene beregnede paa samme Maade henholdsvis 49, 40 og 61. Det vil saaledes sees, at Skoletiden er længst i Finmarkens Amt; tages derhos Hensyn til, at hver Afdeling i Virkeligheden er tillagt kun 54 Dage (9 Uger), vil det fremgaa, at Skoletiden for de udelte Kredse inden dette Amt er

i det Væsentlige naaet frem til lovbefalet Varighed. I Tromsø Amt er Skoletiden fremdeles kortest, medens det paa den anden Side vil sees, at det her er gaaet godt fremad i Femaaret.

Som en Følge af Skoletidens Forlængelse i den sidste Periode mærker man nu ogsaa en kjendelig Fremgang i Antallet af Børn, for hvem Skoletid af lovbefalet Varighed er anordnet. I 1880 var det samlede Antal skolepligtige Børn i Stiftet 28 103, hvoraf 18 960 havde en kortere Skoletid end lovbestemt. Heraf fremgaar, at lovbefalet Skoletid var anordnet for 9 143 Børn. I 1885 er dette Antal steget til 13 136 Børn efter lignende Beregning (30 496 skolepligtige Børn, hvoraf for 17 360 kortere Skoletid end lovbefalet). Antallet af Børn, der ere henviste til Skoler med en Undervisningstid af lovbefalet Varighed, er saaledes i Femaaret forøget med omtrent 4 000.

Ogsaa i denne Henseende stiller Forholdet mellem Stiftets Amter sig yderst forskjelligt. Bedst stillet er Finmarkens Amt, af hvis 3 843 skolepligtige Børn kun 524 havde en kortere Skoletid end lovbefalet, et Antal, der senere er end yderligere indskrænket. Den næste Plads i Rækken indtager Nordlands Amt, hvor ikke fuldt Halvdelen af de skolepligtige Børn har naaet frem til Skoletid af lovbefalet Varighed (af 17 612 Børn har 9 144 kortere Skoletid). Paa sidste Plads staar Tromsø Amt, hvor der kun inden et Par Kommuner er naaet frem til lovbestemt Skoletid.

Til nærmere Belysning skal anføres, at i Finmarkens Amt falder en større Del af det forholdsvis ringe Antal Børn, for hvem lovbestemt Skoletid endnu ikke er anordnet, paa et enkelt Præstegjeld, nemlig Kautokeino, medens Antallet iøvrigt fordeler sig nogenlunde ligelig over det hele Amtsdistrikt. I Nordlands Amt finder derimod stor Forskjel mellem Fogderierne Sted. Medens i Saltens Fogderi omkring de fire Femtedele af Børnene have en kortere Skoletid end lovbestemt, er dette Tilfælde i Nordre Helgeland for kun en Femtedel, i Lofoten og Vesteraalen for omtrent to Femtedele og i Søndre Helgeland for omtrent Halvdelen af Børnene.

Forlængelse af Undervisningstiden har selvfølgelig inden dette Stift, hvor Skoletiden ligger saa langt under, hvad derom er lovbestemt, stedse været Gjenstand for Skolebestyrelsens Arbeide. Det tør nu efter det Anførte vistnok udtales, at Udviklingen har været tilfredsstillende. Stiftsdirektionens Arbeide paa dette Punkt har i Regelen fundet velvillig Modtagelse inden Kommunerne i Forhold til den økonomiske Evne. Der har i en større Del af Perioden hvilet et tungt økonomisk Tryk over Stiftet, saa man maa undres over, at det er lykkedes at faa Undervisningstiden saa vidt forlænget. Det har selvfølgelig været Gjenstand for Stiftsdirektionens Overveielse, om man ikke burde paaskynde Udviklingen end yderligere, t. Ex. ved at paabyde inden en kortere Frist lovbefalet Skoletid etableret overalt. Men med dette Stifts lokale Forholde og dets Bebyggelse for Øie, hvorved Skolevæsenet stedse vil falde forholdsvis kostbart for Kommunen og Skolesøgningen byrdefuld for de Foresatte, og med Kjendskab til den økonomiske Tilstand inden de forskjellige Kommuner, har

Stiftsdirektionen ikke været i Tvivl om, at en saadan brat Udvikling vilde være overhovedet lidet at anbefale, bortseet fra, at der er Kommuner inden Stiftets to sydlige Amter, som ikke vilde magte ved egne Midler at gjennemføre en Skoleordning med lovbestemt Skoletid. For Stiftsdirektionen har det staaet som utvivlsomt, at Skoletidens Forlængelse og Kredsordningens Forbedring iøvrigt burde fremmes gjennem en jevn Udvikling, afpasset efter de forskjellige Kommuners lokale Forholde og økonomiske Forfatning. Efter denne Opfatning vil Udviklingen fremdeles søges fortsat, saameget mere som det, om det maatte gaa herefter lige saa hurtigt fremad som i de to sidste Femaar, ikke vil hengaa en saa ret lang Tid, forinden lovbestemt Skoletid er naaet for det overveiende Antal af de skolepligtige Børn.

Den frivillige Skoletid har for dette Stift kun ringe Betydning, hvad jo er en naturlig Følge af, at Kræfterne maa koncentreres inden de fleste Kommuner om Udviklingen af den lovbefalede Skole. Det vil ogsaa af de foran meddelte Opgaver sees, at de faa Uger, som ere tillagte denne Undervisning, ikke er i Løbet af Perioden jevnt forøgede — naar undtages Finmarkens Amt. Den Nedgang, som i enkelte Aar har fundet Sted, hidrører fra, at man har overført frivillige Skoleuger til den lovbefalede Skole. Det forholdsvis største Antal, nemlig 51 Uger af 121, falder paa Finmarkens Amt og kommer et Antal af 595 Børn eller henved en Sjettepart af samtlige Børn tilgode. Det er væsentlig de vanskeligste Sprogkredse, inden hvilke man har søgt at styrke Skoletiden saameget som muligt. Den frivillige Skoletid anvendes her uden Forandring af Timetabel og Undervisningsstof som den lovbefalede; Søgningen er ogsaa den samme.

I Stegen, Vaagen, Hadsel, Sortlands, Altens, Vadsø og Sydvaranger Præstegjeld ere Haandgjerningsskoler for Piger i Virksomhed. Samtlige disse Skoler oppebære Bidrag af Amtsskolekassen. Ved Udgangen af Aaret 1880 var saadanne Skoler i Virksomhed i kun 5 Præstegjeld; Antallet af Præstegjeld er nu steget til 7.

Inden Nordlands og Tromsø Amter er Smaabørnsskole fremdeles ikke kommen igang paa et enkelt Præstegjeld nær. Derimod er Smaabørnskolen i Finmarkens Amt bleven jevnt udviklet. Medens denne Skole var ved Begyndelsen af Femaaret sat igang i 5 Præstegjeld, virker den ved Femaarets Afslutning i 8 Præstegjeld (Alten, Kistrand, Karasjok, Tanen, Næsseby, Vadsø, Sydvaranger og Vardø), ligesom Antallet af de ved samme ansatte Lærerinder stiger i Femaaret fra 6 til 11. Inden flere af disse Præstegjeld er Skoletiden bleven betragtelig forøget. De Distrikter, som man nærmest har havt for Øie ved Oprettelsen af disse Skoler, ere de af Lapper og Kvæner beboede Strøg. Skolerne omfattes i Regelen med Interesse af Befolkningen, dog kommer endnu paa enkelte Steder nogen Træghed og Lunkenhed tilsyne. Stiftsdirektionen maa, som flere Gange tidligere udtalt, tillægge disse Skoler stor Betydning i Sprogdistrikterne. Det stadfæstes fra alle Hold, at disse Skoler yde Kredsskolen et værdifuldt Forarbeide, der i øiensynligt Mon har fremmet Udbyttet af Kreds-

skolens Gjerning. Børnenes Standpunkt i Kredsskolen er blevet jevnere og Fremskridtene mere paatagelige, alt eftersom Smaabørnskolen har virket. Som det hidtil stedse har været Gjenstand for Stiftsdirektionens Bestræbelse at faa udviklet denne Skole, vil man i Fremtiden arbeide i samme Retning.

2. Antallet af skolepligtige Børn. Skolesøgningen.

De Forandringer, som i Femaaret er foregaaet med Antallet af de skolepligtige Børn, samt disses Fordeling paa de forskjellige Arter Skole, vil sees af nedenstaaende Tabel:

	Antal skolepligtige Børn.	Deraf Børn som undervistes i faste Skoler.	Deraf Børn som undervistes i Omgangsskoler.	Deraf Børn som undervistes udenfor Kredsskolen.	Deraf Børn som ikke søgte Skolen.	
1880 . .	28 103	24 712	1 914	498	979	
1881 . .	28 273	24 385	2 262	507	1 119	
1882 . .	27 959	24 850	—	—	—	For disse Aar haves efter det anordnede Schema ikke Opgaver for de uudfyldte Rubrikers Vedkommende.
1883 . .	28 428	25 738	—	—	—	
1884 . .	29 392	26 808	—	—	—	
1885 . .	30 496	26 622	2 275	550	1 049	

Antallet af skolepligtige Børn er saaledes — paa et enkelt Aar nær — jevnt tiltaget. Tilvæxten udgjør 2 393.

Som ved Indberetningen for Aaret 1881 bemærket, hidrører Forøgelsen af Omgangsskolens Børn i Periodens første Aar fra et enkelt Præstegjeld, i hvis samtlige 34 Kredse Skolen angaves i 1880 at være holdt i leiet Lokale, medens i 1881 Skolen for 20 Kredses Vedkommende holdes paa Omgang. I Løbet af Femaaret holder Antallet af Omgangsskolens Børn sig temmelig uforandret. Derimod stiger Fastskolens Børn i Femaaret med 1 910. Med andre Ord: den aldeles overveiende Del af Forøgelsen i det samlede Børnetal gaar til den faste Skole.

Et trist Indtryk giver Tabellen, forsaavidt den viser, at Antallet af de Børn, som aldeles udeblev fra Skolen, fremdeles holder sig paa et høit Punkt. Det maa herved bemærkes, at dette Forhold stedse inden Stiftet har været ugunstigt I 1875 var Antallet af disse Børn saaledes 1 006 af et samlet Børnetal 27 438. Tages Hensyn til den senere stedfundne Forøgelse i det samlede Børnetal, stiller Forholdet sig i Virkeligheden noget gunstigere end i 1875. Man har havt sin Opmærksomhed særlig henvendt paa dette Punkt, ogsaa fordi det kunde afgive et Vidnesbyrd om, hvorvidt man var gaaet for raskt frem med Sammendragning

af Kredse, — en Forføining, der i Regelen vil i nogen Grad besværliggjøre Skolesøgningen. Men der vil ikke kunne paavises nogen jevn Forøgelse af Antallet af denne Klasse Børn i Løbet af Femaaret eller noget uheldigere Forhold i Sammenligning med tidligere Perioder. Man kan saaledes ikke søge Aarsagen i den forandrede Udvikling af Kredsordningen, men har vistnok her for sig en Følge af trange økonomiske Kaar og de vanskelige lokale Forholde. Under en spredt Bebyggelse langs en veirhaard Kyst eller ved skarpe Fjorde vil der stedse være en stor Del af Indvaanerne, som maa sende Børnene bort fra Hjemmet til Skolen og lade dem opholde sig paa Skolestedet i Skoletiden, hvorledes man end ordner Kredsene; men dette overstiger mangens økonomiske Evne.

Den anførte Tabel viser, at Antallet af de skolesøgende Børn i 1885 var 28 897. Det er foran bemærket, at Undervisningen meddeltes i 1 637 Kredse og Afdelinger. Deles det skolesøgende Børnetal mellem disse, falder omtrent 17 Børn paa hver Kreds eller Afdeling; inden Amterne stiller Forholdet sig saaledes: i Nordlands Amt vel 18, i Tromsø mellem 17 og 18 og i Finmarken omtrent 15. Det forholdsvis ringe Elevantal, som Læreren saaledes har til samtidig Undervisning, vil i nogen Grad bøde paa den kortere Undervisningstid.

Til Belysning af Skolesøgningen i Femaaret anføres følgende Tabel:

	Antal lovbefalede Skoledage.	Deraf forsømte.	Forsømmelserne procentvis.	Antal forsømte Dage for hvert skolesøgende Barn.	
1880 . .	1 256 401	215 698	17,2 pCt.	8,1 Dag.	
1881 . .	1 311 511	227 044	17,3 —	8,5 —	
1882 . .	1 313 131	227 557	17,3 —	—	Kan efter det for disse Aar anvendte Schema ikke beregnes.
1883 . .	1 348 973	214 290	15,9 —	—	
1884 . .	1 409 223	223 506	15,9 —	—	
1885 . .	1 467 905	232 583	15,8 —	8,0 —	

Som det vil sees, falder de største Forsømmelser i Aarene 1881 og 1882, medens Periodens tre sidste Aar vise nogen Nedgang. Det ugunstige Forhold i de to førstnævnte Aar maa tilskrives forskjellige samvirkende Omstændigheder. Vinteren 1880—81 var usædvanlig streng, ligesom det store Snefald vanskeliggjorde Samfærselen paa mange Steder, saaledes at Forsømmelserne i den første Halvdel af Aaret faldt talrigere end under normale Forholde. Over flere og store Strøg af Stiftet gik desuden ondartede epidemiske Sygdomme, der holdt sig ogsaa i det efterfølgende Aar (1882). Hertil maa da føies økonomisk Trang.

Den anførte Tabel viser, at Antallet af forsømte Dage for hvert skolesøgende Barn er gaaet noget ned. Da nu tillige, som foran paavist, Antallet af Skoledage er i Periodens Løb forøget, saa vil det heraf fremgaa, at hvert Barn, som i Femaarets sidste Del har søgt Skolen, ogsaa har faaet en længere aarlig Skoletid end tidligere. Forholdet her vil belyses ved følgende Tabel:

	Antallet af lovbefalede Skoledage, gjennemsnitlig for hvert Barn.	Deraf forsømte.	Altsaa gjennems. Antal Dage, hvori hvert Barn virkelig har søgt Skolen.
1880 . .	47	8,1	38,9
1885 . .	52	8,0	44,0

Forsømmelserne falder i Regelen talrigst i de Skolekommuner, der for en væsentlig Del omfatte Øgrupper, eller som ere stærkt gjennemskaarne af Fjorde. I begge Tilfælde har man lidet af Landeveie, medens man stadig maa ty til Baaden forat komme fra Sted til Sted. Det hænder da ofte, at det i den mørke og stormfulde Vintertid er i flere Dage ugjørligt at komme fra Gaardene ad Søveien, og altid er Besværet ved paa Baad at føre Børnene til og fra Skolestederne ulige større, end naar man har Landeveien foran sig. I det Anførte har man en Hovedaarsag til Forsømmelserne her i Stiftet.

I Indlandsdistrikterne samt i Distrikter, der, skjønt beliggende ved Kysten, dog frembyde Landeveien som Færdselsvei, staar Skolesøgningen høiest.

Tager man Nordlands Amt for sig, vil det vise sig, at Forsømmelsesprocenten udgjør for Amtet 15,6 pCt. (mod 16,5 pCt. i 1880), samt at hvert skolesøgende Barn forsømmer gjennemsnitlig 8 Dage (det samme Antal som i 1880); hvert skolesøgende Barn faar saaledes i Virkeligheden 44 Undervisningsdage (mod 41 i 1880). Forholdet mellem Kommunerne er imidlertid høist forskjelligt, og sondrer man af Amtets 47 Skolekommuner ud de 12 Kommuner, i hvilke Forsømmelserne falde talrigst, kommer der paa Amtets øvrige 35 Kommuner et gjennemsnitligt Tab af kun 6,4 Dag, medens Forsømmelsesprocenten gaar ned til 12,5 pCt. Idet bemærkes, at de 12 Kommuner, som ere udsondrede, have et samlet Børnetal (skolesøgende) af 3 872, stiller Forholdet sig sammenlignet med Tilstanden i 1880 i Rigets sydligere Stifter for henved 13 000 af Amtets Børn nok saa gunstigt. I flere af Kommunerne ere Forsømmelserne gaaede ned saa langt, som vel kan ventes; i Saltdalen, Skjærstad, Dønnæs, Ledingen, Mo, Værø, Vegø, Bindalen, Rørstad og Næsne Skolekommuner varierer Forsømmelsesprocenten mellem 2,3 og 8,8 pCt., og er Tabet for hvert Barn fra 1,2 til 5,1 Skoledag.

I Tromsø Amt er Forsømmelsesprocenten gjennemsnitlig 15,5 pCt. (mod 18,2 pCt. i 1880), og falder der paa hvert Barn et Tab af 6,7 Skoledag (man erindre den forholdsvis korte Skoletid, som Amtet har). Udsondrer man her de slettest stillede 10 Kommuner, hvis Børnetal tilsammen er 2 759, udgjør i Amtets øvrige Kommuner med et samlet Børnetal af 5 902 Forsømmelsesprocenten gjennemsnitlig kun 9,8 pCt. og Tabet af Skoletid pr. Barn 4,3 Dag; inden denne Gruppe er Stillingen bedst i Bardo, Throndenæs, Salangen, Dyrø, Maalselven, Senjens Nikkelværk, Kvædfjord og Tranø-Reisen Skolekommuner, inden hvilke Forsømmelsesprocenten ikke overstiger 8,4 pCt. Uheldigst stillet ere Kommunerne i Amtsdistriktets nordlige Del — Tromsø Provsti; af dette

Provsties 9 Skolekommuner henhøre samtlige med Undtagelse af Malangen og Tromsøsundet til denne Gruppe, hvorunder ogsaa de to paa Senjens Yderside liggende Kommuner af Senjens Provsti, Berg og Torsken, blive at henføre.

I Finmarkens Amt er den gjennemsnitlige Forsømmelsesprocent 17,3 pCt. med et Tab af 11,3 Skoledag for hvert Barn (man erindre her Amtets forholdsvis lange Skoletid). For 11 af Amtets Skolekommuner med et samlet Børnetal af 2 756 udgjør den gjennemsnitlige Forsømmelsesprocent 12,7 pCt. med et Tab af 8,5 Dag for hvert Barn; inden denne Gruppe er Stillingen heldigst i Tanen, Karasjok, Næsseby og Kautokeino, hvor Forsømmelsesprocenten ikke overstiger 7,8; for Kautokeinos Vedkommende maa dog bemærkes, at Antallet af Børn, som aldeles udeblive fra Skolen, er usædvanlig stort.

Til yderligere Belysning af Skoleforsømmelserne meddeles nedenstaaende Oversigt, for hvilken ligger til Grund Beregning af Skoleforsømmelserne i hver Kommune samt Antallet af de skolesøgende Børn inden hver Kommune:

For Kommuner med et Antal skolesøgende Børn af i				
Nordlands Amt.	Tromsø Amt.	Finmarkens Amt.	Tromsø Stift.	er Forsømmelsesprocenten.
944	225	293	1 462	indtil 5 pCt.
3 370	2 961	958	7 289	mellem 5 og 10 pCt.
4 027	1 763	593	6 383	— 10 » 15 »
4 127	953	511	5 591	— 15 » 20 »
4 230	2 759	1 183	8 172	over 20 »

En særegen Grund til Skoleforsømmelser i dette Stift er de ældre Børns Deltagelse i de større Fiskerier, særlig Lofotfisket. Stiftsdirektionen har herom udtalt sig nærmere i Indberetningen for Perioden 1876—80. Man skal her kun tilføie, at man efter den da udtalte Opfatning fremdeles har fortsat med Arbeidet for at oprette Særskoler for Børn, der af den anførte Aarsag forsømme den sædvanlige Kredsskole, idet disse Særskoler skulde have den Opgave at erstatte, hvad Børnene havde forsømt under Fisket. I enkelte Kommuner ere saadanne Skoler komne igang, ligesom det erfares, at Forføiningen, hvor disse Skoler have virket, erkjendes at være hensigtsmæssig. Men paa den anden Side maa man udtale, at Forføiningen dog ikke er kommen til Anvendelse i saa mange Kommuner, som paa Forhaand antaget. Det staar for Stiftsdirektionen, at der maa være Behov for disse Skoler i videre Omfang, hvorfor Spørgsmaalet fremdeles vil være Gjenstand for fortsat Opmærksomhed.

3. Lærerne, deres Uddannelse og Kaar.

	Antal Lærere.	Deraf examinerede.	Antal Lærerinder.	Deraf examinerede.	Alderstillæg	
					1ste Grad.	2den Grad.
1880 . .	380	358	5	3	59	184
1885 . .	405	391	13	11	76	211

Antallet af Lærere er i Femaaret forøget med 25, af Lærerinder med 8. Antallet af uexaminerede Lærere er gaaet ned fra 22 til 14. Den aldeles overveiende Flerhed af de Lærere, som i Femaaret ere traadte ind i Skolens Tjeneste, har gjennemgaaet et Stiftsseminarium.

Anvendelsen af Lærerinder i Kredsskolen er endnu i sin Begyndelse her i Stiftet. Det synes dog, som om det mere og mere erkjendes, at en Lærerinde har sin rette Plads ved Undervisningen af de yngste Børn, hvorfor der i Periodens sidste Del ved Omordning af Kredsskolen og under Arbeidet paa Forlængelse af Skoletiden er ansat flere Lærerinder i Skolens nederste Afdeling. I enkelte Tilfælde er med Lærerindepost bleven forenet Undervisning i kvindelig Haandgjerning.

Den aarlige Undervisningstid, der gjennemsnitlig falder paa hver Lærer (og Lærerinde), er omtrent 34 Uger. I Nordlands Amt er den omtrent 34,2, i Tromsø 34,9, i Finmarkens 32,7. Sammenlignet med Aaret 1880 viser disse Tal nogen Stigen over hele Stiftet. Som Forholdene i Almindelighed stille sig inden Stiftet, vil en Undervisningstid af indtil 35 à 36 Uger være et passende Ugetal, naar Skoleholdet skal kunne forlægges til de for Skolesøgningen heldigste Aarstider. Dette er den almindelig raadende Opfatning, og er det saaledes ikke at antage, at Skoletiden vil komme til i nogen væsentlig Grad at overstige det anførte Ugetal.

Antallet af Lærerjorder, der fyldestgjøre Skolelovens Fordring af at føde mindst 2 Kjør, er i Femaaret steget fra 83 til 95, medens Antallet af mindre Jordveie er gaaet ned fra 28 til 25 som Følge af, at enkelte Jordveie af denne Klasse er ved Opdyrkning bragte op til førstnævnte Gruppe.

Som anført, udgjorde Antallet af Jordveie af lovbefalet Størrelse 95. Da Skolekommunernes Antal er 87, kunde det antages, at Lovens Fordring var fyldestgjort i alle Kommuner. Dette er imidlertid ikke Tilfælde; 3 Kommuner inden Nordlands, det samme Antal i Tromsø og 2 i Finmarken savne aldeles Lærerjord. En Kommune inden Tromsø Amt og 7 inden Finmarkens havde Jordveie af ringere Størrelse end den lovbefalede. Schematisk fremstillet er altsaa Forholdet følgende:

Af Nordlands 47 Kommuner havde 44 Jordvei af lovbefalet Størrelse, ingen af mindre, 3 manglede.

Af Tromsø's 23 Kommuner havde 19 Jordvei af lovbefalet Størrelse, 1 af mindre, 3 manglede.

Af Finmarkens 17 Kommuner havde 8 Jordvei af lovbefalet Størrelse, 7 af mindre, 2 manglede.

Lavmaalslønnen for Skoleugen har i hele Femaaret holdt sig uforandret, nemlig Kr. 8 i Nordlands og Tromsø Amter, Kr. 10 i Finmarkens Amt.

De af Amfsformandskaberne i 1879 fastsatte Beløb for Kostholds- og Herbergegodtgjørelsen have i Femaaret ikke undergaaet nogen Forandring. Beløbene ere fastsatte saaledes: a) for Lærere i de tre Helgelandske Provstier til Kr. 5,50, i Saltens to Provstier og Vesteraalens Provsti til Kr. 6,00, i Lofotens Provsti Kr. 6,50, i Tromsø Amt Kr. 5,00, i Finmarkens Kr. 6,00; b) for Lærerinder i de tre Helgelandske, Saltens to og Vesteraalens Provsti Kr. 4,50, i Lofotens Provsti Kr. 5,00, i Tromsø Amt Kr. 3,00, i Finmarken Kr. 5,00, — alt pr. Skoleuge.

Regnskabsextrakterne for de kommunale Skolekasser til og med 1883 (for 1884 og 1885 ere disse Extrakter bearbeidede af det statistiske Centralbureau, udenat man imidlertid kjender Resultaterne) udvise, at der er i Lærerlønninger og Herberge med Kostholdsgodtgjørelse er udredet:

	Lærerlønning. Kr.	Kostholds- & Herbergegodtgjørelse. Kr.
1880	119 173	70 679
1881	120 932	71 555
1882	127 729	72 760
1883	127 309	74 408

Stigningen i disse Udgiftsposter hidrører først og fremst fra den jevne Udvidelse af Skoletiden, som har fundet Sted. Denne Udvidelse modsvarer temmelig nøie Stigningen i Udgifterne til Kostholdsgodtgjørelsen og er den væsentligste Aarsag til Stigningen i Udgifterne til Lærerløn. Dog har antagelig, hvad Lærerlønnen angaar, ved den stærke Stigning fra 1881 til 1882 Bevilgning inden enkelte Kommuner af Tillæg til Lavmaalslønnen været for en mindre Del medvirkende Aarsag. Men overhovedet tør den stedfundne Stigning ikke have medført nogen Forbedring af Lærernes økonomiske Kaar. Forholdet stiller sig her temmelig uforandret.

Alderstillæggene ere i samtlige Amter udredede med de samme Beløb som tidligere, nemlig 1ste Grads med Kr. 80 i Nordlands, Kr. 96 i Tromsø og Kr. 100 i Finmarken, og 2den Grads med henholdsvis Kr. 160, Kr. 160 og Kr. 200.

Som Tillæg til Lærerne i de lappiske og kvænske Sprogdistrikter er udredet Kr. 3 300,00 aarlig — som tidligere.

Til de anførte Indtægtsposter kommer de af Statskassen udredede Lønstillæg samt Kirkesangerindtægterne, hvilke sidste angives til et samlet Pengebeløb af Kr. 27 102 fordelt paa 100 Lærere eller gjennemsnitlig Kr. 271 paa hver. I 1880 angaves disse Indtægter til Kr. 26 115, fordelt paa 99 Lærere eller gjennemsnitlig Kr. 264 paa hver.

I Løbet af 1885 er af de ved Stiftets Landdistrikts Kredsskole fast ansatte Lærere 2 afgaaet ved Døden, 2 entlediget med Pension, 1 ansat i anden offentlig Bestilling samt 2 overgaaet til anden Livsstilling.

Under Henvisning til de hvert Aar indsendte Afgangslister stiller Afgangen fra Stiftets Landdistrikts Kredsskole sig i Løbet af Femaaret saaledes:

i 1881	afgik	16
- 1882	»	8
- 1883	»	17
- 1884	»	10
- 1885	»	7

tilsammen 58, af hvilke 13 ere afgaaede ved Døden, 9 entledigede med Pension, 3 ansatte i anden offentlig Bestilling, 11 udvandrede til Amerika, 17 gaaede over til anden Livsstilling (Handel, Jordbrug, Fiskeri og for at studere) samt 5 entledigede uden Pension.

Idet der, som foran bemærket, i Løbet af Femaaret er oprettet 25 nye Lærerposter ved Kredsskolen, har der saaledes været Behov for en Tilgang af 83 Lærere, hvilket Behov fuldstændig er bleven fyldestgjort ved det Antal Elever, som hvert Aar udgaar fra Stiftsseminariet med bestaaet Afgangsexamen.

4. De kommunale Skolekasser.

A. Indtægt.

Som alt bemærket, ere Skolekassernes Regnskabsextrakter blevne bearbeidede af Stiftsdirektionen kun for de tre første Aar af Perioden, medens dette Arbeide fra og med Aaret 1884 er gaaet over til det statistiske Centralbureau; Resultaterne for Periodens to sidste Aar ere Stiftsdirektionen ubekjendte.

Ihvorvel der ved den nye Skattelov er etableret en forandret Udligningsmaade, har man dog troet at burde meddele en Oversigt over de kommunale Skolekassers Indtægter efter samme Schema som i Indberetningen for nærmest foregaaende Femaar befulgt. Man vil saaledes faa en Oversigt over disse Forholde lige indtil den Tid, da den ældre Skattelov afløstes af den nugjældende.

	Skat paa Matrikulen.	Personskat.	Skat paa Formue og Næring.	Samlet Beløb, tilveiebragt ved Udligning.	Samlet ren Indtægt.	Samlet Indt. (den rene Indt. + optagne Laan, Forskud, Refus. og Decisansv.)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1880 .	6 944	11 385	225 061	243 390	295 490	341 954
1881 .	6 411	11 378	228 217	246 006	300 932	358 802
1882 .	4 429	10 554	232 827	247 810	296 413	356 452
1883 .	4 647	11 315	239 813	255 775	312 333	363 819

Denne Tabel viser, at de Krav, som Skolevæsenet stiller til Kommunerne, ere jevnt voxende. Udligningen er i de tre Aar 1881—83 steget med Kr. 12 385; haves saa i Erindring, at denne Stigning kommer efter et Femaar (1876—80), i hvilket Udligningen forøgedes med ikke mindre end Kr. 60 670,

vil det maatte erkjendes, at Stiftets Kommuner i det Hele have lagt for Dagen ikke ringe Villighed til at fremme sit Skolevæsen.

Den Bevægelse, som i Indberetning for forrige Femaar blev paapeget, i Retning af at overføre Skatten mere og mere paa Formue og Næring, sees at være fortsat i de anførte tre Aar. Den Forøgelse af Indtægterne, som Skolevæsenets Udvikling har krævet, nemlig som anført Kr. 12 385, er hel og holden tilveiebragt ved Udligning paa Formue og Næring; desuden har dette Skattefundament maattet overtage et Beløb af Kr. 2 367, hvormed Person- og Matrikulskatten er fra 1880—1883 bleven lettet.

Som sees, dannes den væsentlige Del af den saakaldte «rene Indtægt» ved det Beløb, som indkommer ved Udligning. Iøvrigt kommer herunder Amtsskolekassernes Bidrag, det Nordlandske Kirke- og Skolefonds Bidrag samt det Offentliges Bidrag til Skolens Udvikling i de lappiske og kvænske Distrikter.

De Bidrag, som fra Amtsskolekasserne ere indgaaede i de kommunale Skolekasser, have været underkastet adskillig Foranderlighed. Medens Totalsummen af disse Bidrag stiger i 1881 til Kr. 18 273 (mod Kr. 16 335 i 1880), gaar Beløbet i 1882 ned til Kr. 11 548, for atter i 1883 at hæve sig til Kr. 17 173.

Det Offentliges Bidrag til Skolevæsenet i de lappiske og kvænske Distrikter udviser en jevn Stigen; som indgaaet i Skolekasserne opgives i 1880 Kr. 8 799, 1881 Kr. 11 979, 1882 Kr. 12 891 og i 1883 Kr. 13 938.

Bidragene fra det Nordlandske Kirke- & Skolefond ere derimod gaaede noget ned; der angives nemlig at være indkommet i Skolekasserne: i 1880 Kr. 11 176, 1881 Kr. 11 169, 1882 Kr. 10 225 og 1883 Kr. 10 692.

Sees hen til den samlede «rene Indtægt», udviser denne Post en Nedgang i 1882. Denne Nedgang hidrører fra den anførte Nedgang i de Bidrag, som i dette Aar indgik fra Amtsskolekasserne i de kommunale Skolekasser, og betegner saaledes ikke nogen Lettelse for Kommunerne, der tvertimod have i det nævnte Aar udlignet et høiere Beløb end i nærmest foregaaende. Tager man Udgangspunktet i 1880, har den samlede «rene Indtægt» faaet i 1883 en Tilvæxt af Kr. 16 843. Heraf udreder — som anført — Kommunerne gjennem forøget Udligning Kr. 12 385, hvorhos det Offentliges Bidrag til Skolen i de lappiske og kvænske Distrikter er forøget med Kr. 5 139 samt Amtsskolekassernes Bidrag med Kr. 838, altsaa en samlet Forøgelse af Kr. 18 362. Derimod udviser det Nordlandske Kirke- og Skolefonds Bidrag en Nedgang af Kr. 484 og de øvrige Indtægter af Kr. 1 035, tilsammen Kr. 1 519. Totalresultatet bliver saaledes, som anført, en Forøgelse af Kr. 16 843.

B. Udgift.

De Udgiftsposter, hvoraf Skolevæsenets Udvikling væsentlig afhænger, anføres i nedenstaaende Tabel.

	Lærerlønninger.	Godtgjørelse for Kosthold og Herberge.	Skolehuse.	Leie af Skolelokaler.	Bøger og Læremidler.	Samlet ren Udgift.	Samlet Udgift (den rene Udgift + Afdrag, Udlaan osv.)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.
1880 .	119 173	70 679	25 184	22 122	6 018	275 520	326 777
1881 .	120 932	71 555	24 661	22 375	5 938	279 949	338 583
1882 .	127 729	72 760	23 816	23 854	6 899	291 257	351 001
1883 .	127 309	74 408	26 543	23 178	5 254	294 007	358 834

Som anført, antages Stigningen under Posterne Lærerlønninger og Godtgjørelse for Kosthold og Herberge for den væsentlige Del at hidrøre fra Skoletidens Forlængelse og kommer saaledes væsentlig de nyoprettede Lærerposter tilgode. Idet derhos Lærernes gjennemsnitlige Undervisningstid, som foran paapeget, er forlænget kun ubetydeligt, vil der, saavidt skjønnes, ikke være indtraadt nogen mærkbar Forbedring i Lærernes Kaar.

Udgifterne til Skolehuse have gjennem hele Perioden holdt sig paa et høit Punkt.

Særlig tror man at burde fremhæve de ret anseelige Beløb, som fremdeles anvendes til Anskaffelse af Undervisningsmidler. Det blev ved forrige Indberetning paapeget, at denne Udgiftspost ogsaa i forrige Periode havde andraget til et betydeligt Beløb. En kjendelig Forbedring i Skolernes Udstyr er ogsaa i denne Tid indtraadt med Skolernes Forsyning med Undervisningsmidler.

Sees hen til den samlede rene Udgift, viser denne en Stigning fra 1880 til 1883 af Kr. 18 487, hvoraf Kr. 8 136 falder paa Lærerlønninger, Kr. 3 729 paa Godtgjørelse for Lærernes Kosthold og Herberge, Kr. 1 359 paa Opførelse af Skolelokaler og Kr. 1 056 paa Leie af Lokaler. Forøgelsen under disse Poster udgjør tilsammen Kr. 14 280; Resten af Forøgelsen falder paa de øvrige Udgiftsposter (Pensioner, Lærerjord, Renter, Løn til Regnskabsførere o. s. v.).

Den aldeles overveiende Del af Udgifterne til Skolevæsenet udredes over det hele Stift af de fælles Skolekasser. Det er en rent forsvindende Anpart af Udgifterne, som de enkelte Kredse have baaret dels som Udredsler i Penge dels som Naturalydelser. Det høieste Beløb i Femaaret naaede Kredsenes samlede Udgifter i 1885, nemlig Kr. 13 816, medens Beløbet iøvrigt har varieret mellem Kr. 10 763 og det nævnte Tal. Udgifterne ere saaledes i aldeles overveiende Grad samlede paa de fælles Skolekasser. Forklaringen hertil maa vistnok søges i den Opfatning, at der paa denne Maade opnaaes en mere ligelig Fordeling af Byrderne. Efter Stiftets Forholde vil en og samme Naturalpræstation have en saare forskjellig Værdi i de forskjellige Kredse og saaledes

komme til at falde med ulige Tyngsel inden de forskjellige Kredse. I de mange Kommuner, som omfatte saavel Indlands- som Kyststrækninger, vil t. Ex. Ydelse af Brænde til Skolen have en ganske anden Værdi for Kystboerne end for Indlandsopsidderne. Den samme Forskjel vil ogsaa vise sig ved Byggearbeider og tildels ved Ydelse af Lærerens Kosthold og Herberge. Dette Forhold er saa almindeligt inden Stiftet, at det kun vil blive Undtagelsen, om Skolens Udvikling skal fremmes ved Kredsens egne Bestræbelser. Enkeltvis finder dette Sted, navnlig idet enkelte Kredse have selv besørget Skolelokaler opførte og bidraget til Anskaffelse af Læremidler.

I Indberetningen for Femaaret 1876—80 blev meddelt en Beregning over den gjennemsnitlige Aarsudgift for hvert Barns Undervisning, sammenstillet med Aaret 1873, det nærmest forangaaende, for hvilket saadan Beregning var udført. I Tilslutning til disse Beregninger meddeles lignende Opgave efter Regnskabsextrakterne for 1883, idet samme Fremgangsmaade som tidligere befølges, nemlig at til Grund for Beregningen lægges Skolekassernes og Kredsenes samlede Udgifter samt samtlige skolepligtige Børn.

Den gjennemsnitlige Aarsudgift for hvert Barns Undervisning udgjorde:

	for Stiftet —	Nordlands Amt.	Tromsø Amt.	Finmarkens Amt.
1873 . . .	2,11 Spd.	1,82 Spd.	1,96 Spd.	3,78 Spd.
1880 . . .	Kr. 12,00	Kr. 11,58	Kr. 9,14	Kr. 21,24
1883 . . .	» 13,03	» 11,80	» 10,29	» 25,31.

Fradrages de Bidrag af offentlige Fonds (Amtsskolekasserne, Oplysningsvæsenets Fond, Nordlandske Kirke- og Skolefond, Bevilgningen til Foranstaltninger i Sprogdistrikterne og Brændevinsafgiftskassen), som i de nævnte Aar ere indgaaede i Skolekasserne, stiller Forholdet sig saaledes:

Den gjennemsnitlige Aarsudgift udgjorde:

	for Stiftet —	Nordlands Amt.	Tromsø Amt.	Finmarkens Amt.
1873 . . .	1,93 Spd.	1,73 Spd.	1,84 Spd.	3,07 Spd.
1880 . . .	Kr. 10,76	Kr. 10,96	Kr. 8,38	Kr. 15,58
1883 . . .	» 11,49	» 11,12	» 9,54	» 17,83.

Aarsudgiften sees saaledes jevnt at være steget, hvad jo maatte ventes, efter hvad foran er bemærket angaaende Skoletidens Forlængelse og som en Følge af den Forbedring i Lærernes Kaar, som i det Tidsrum, Beregningen omfatter, er indtraadt, og af den Udvikling, Skolevæsenet iøvrigt har undergaaet.

Den overveiende Del af de Bidrag, som fra de ovenfor nævnte offentlige Fonds indgaa i Skolekasserne, komme Finmarkens Kommuner tilgode; i 1883 var der saaledes fra disse Fond indgaaet i Skolekasserne Kr. 44 027, hvoraf Kr. 26 558 falder alene paa Finmarkens Amt. Uagtet de betydelige Bidrag, som saaledes tilflyder dette Amts Skolevæsen, have dog, som vil sees, Amtets Kommuner selv maattet udrede for hvert Barns Undervisning et ikke lidet høiere Beløb end Kommunerne i Stiftets øvrige to Amter.

5. Amtsskolekasserne.

Til Belysning af Amtsskolekassernes Evne til at virke for de for samme lovbestemte Øiemed, dels ved Alderstillæg at forbedre Lærernes Kaar, dels ved Tilskud til Kommunerne at fremme Skolevæsenets Udvikling, har man opstillet efter de vedtagne Budgetter nedenstaaende Tabel, der udviser de Beløb, som man hvert Aar har havt til Raadighed til nye Bevilgninger, samt tillige hvor stor Del af disse Beløb der har været anvendt til de to væsentligste Udgiftsposter.

	Samlet Indtægt.	Deraf bevilget til	
		Alderstillæg.	Skolehuse og Jordvei.
	Kr.	Kr.	Kr.
1880 .	67 657	40 612	18 887
1881 .	64 746	41 800	16 089
1882 .	62 835	43 357	14 182
1883 .	62 251	44 867	11 632
1884 .	64 736	45 260	14 140
1885 .	64 802	45 914	14 491

De samlede Indtægter ere gaaede noget ned i Periodens tre første Aar, væsentlig som en Følge af, at Udligningen til Finmarkens Amtsskolekasse under den yderst trykkede økonomiske Tilstand blev nedsat i 1881 til 20 Øre pr. Individ af Landdistriktets Folketal efter Folketællingen i 1875 mod 30 Øre pr. Individ i 1880. Udligningen er senere steget og udgjorde for de to sidste Aar 25 Øre pr. Individ.

Fra Aaret 1884 af er Udligningen i Nordlands Amt forhøiet fra $7\frac{1}{2}$ til $8\frac{1}{2}$ Øre pr. Individ af Landdistriktets Folketal efter Folketællingen i 1875.

Iøvrigt hidrører Forandringerne i Indtægterne fra den Omstændighed, at uanvendte Beholdninger af ældre Bevilgninger, der, saa snart ske kan, inddrages i Amtsskolekasserne forat anvendes til nye Bevilgninger, stille sig forskjelligt fra det ene Aar til det andet.

Hovedudgiftsposten: Alderstillæg har været i jevnt Stigende, uagtet der ikke har fundet nogen Forhøielse af Alderstillæggene eller nogen ny Bevilgning af Gratialer Sted. De Beløb, hvormed Alderstillæggene udredes, ere foran anførte.

Til Bevilgning udenfor de anførte Hovedudgiftsposter har der, som vil sees, staaet forholdsvis smaa Midler til Raadighed. Den væsentlige Del heraf anvendes i Finmarkens Amt, hvor et Beløb af Kr. 3 753,00 i de senere Aar har været bevilget som Bidrag til Skoletidens Forlængelse ved Kredsskolen samt til Smaabørns- og Haandgjerningsskoler. Desuden er der i Tromsø og Finmarkens Amter jevnlig anvendt en Del som Bidrag til Anskaffelse af Undervisningsmateriel. Sluttelig maa fremhæves, at Tromsø Amtsformandskab i 1883 imødekom Stiftsdirektionens Forslag om at optage som ny Bevilgningspost Bidrag til at fremme Skolernes Udstyr med hensigtsmæssigt Skoleinventarium; hvortil da i

de sidste Aar af Perioden Bidrag har været ydet mod, at Kommunerne udrede mindst et tilsvarende Beløb samt paa Betingelse, at Inventariets Størrelse, Form m. m. er undergivet Stiftsdirektionens Approbation. Ihvorvel man ikke har havt saa store Midler til Raadighed for dette Øiemed, har dog denne Bevilgning virket ret opmuntrende paa Kommunerne til at tage sig af dette for Skolen saa vigtige Anliggende. Forslag om lignende Bevilgning af de to andre Amtsskolekasser vil blive fremmet, saasnart Kassernes Stilling maatte tillade at optage Bidrag til omhandlede Øiemed.

6. Skolernes Udstyr.

Angaaende dette Punkt kan Stiftsdirektionen henholde sig til sin Udtalelse i Indberetning for Femaaret 1876—80. Der er fremdeles paa de forskjellige Punkter arbeidet i samme Retning. De nye Lokaler — 30 i Tallet — som ere opførte, tilfredsstille Fordringerne, hvad Størrelse og Lysningsforholde angaar.

Ad den i forrige Indberetning antydede Vei, nemlig ved mindre Laan at sætte Opsiddere istand til dels gjennem Tilbygning dels ved Indredning af et forhaandenværende Værelse at skaffe Skolen et passende Lokale, har man fremdeles skaffet flere Kredse ret hensigtsmæssige Lokaler.

Hvad Skolernes Udstyr med Inventarium og Læremidler angaar, er det gaaet jevnt fremad i Femaaret, navnlig hvad Anskaffelsen af Læremidler angaar.

Inventariet er vistnok endnu mangen Gang, særlig i de leiede Lokaler, baade uhensigtsmæssigt og utilstrækkeligt; men det skal dog ikke tilbageholdes, at der vises som oftest Villighed til efterhaanden at skaffe, hvad der fornødiges.

Angaaende Skolen i de lappiske og kvænske Distrikter har Stiftsdirektionen nærmere udtalt sig i de aarlige Indberetninger for hvert af Periodens fire første Aar. Da derhos Skoledirektøren efter et længere Ophold i Finmarken under 23de November sidstleden har afgivet en udførligere Indberetning om Skolevæsenets Tilstand i disse Distrikter, har man troet at kunne undlade ved denne Anledning at udtale sig derom.

Samler man i et Overblik Resultatet af de foran anførte statistiske Oplysninger, vil det maatte erkjendes, at Skolen har været i Fremgang i Løbet af Femaaret. Kredsordningen er bleven forbedret og Undervisningstiden forlænget, Lærerkræfterne forøgede og større Udgifter til Skolen udredede, ligesom Skolernes Udstyr er gaaet frem; paa samme Tid er Skolesøgningen ikke svækket. Der anvendes saaledes stedse voxende Arbeide, stedse længere Tid og stedse øgende Pengemidler til Skolen.

De paapegede Forholde bidrage hver paa sin Vis til at lette og fremme Skolens Gjerning og gjøre den mere frugtbringende. Ligesom Skolens Evne til at føre Børnene frem til et noget større Maal af Oplysning derved er bleven styrket,

saaledes tør det ogsaa antages, at Skolen i Virkeligheden fører Børnene længere frem i Oplysning. Navnlig synes Erfaringen at stadfæste, at den tidligere udtryks- og meningsløse Indenadlæsning og tankeløse Udenadlæsning mere og mere fjernes fra Skolen og giver Pladsen for en Tilegnelse og Gjengivelse af det Læste, der peger hen paa, at dette er forstaaet. Ligesaa stadfæster ogsaa Erfaringen, at Omfanget af, hvad der læres, i nogen Grad øges, fremdeles at Skrivefærdigheden bliver større og Evnen til at skrive sit Modersmaal paa en forstaaelig Maade almindeligere. Selvfølgelig stiller Forholdet sig saare forskjelligt, og kun altfor mange ere de Steder, hvor der er Grund til at klage over Tilstanden i og for sig som over den ringe Fremgang.

Ihvorvel det saaledes i det Store og Hele taget maa erkjendes, at en Fremgang har fundet Sted, saavel hvad Skolens ydre Ordning som dens egentlige Gjerning angaar, saa staar dog for dette Stifts Vedkommende saare Meget tilbage at gjøre for at udvikle Skoleordningen, ligesom det Maal, hvortil Skolen selv med de dygtigste og nidkjæreste Lærere fører frem, endnu maa betegnes som tarveligt. Hovedmangelen ved Ordningen er i dette Stift den korte Skoletid, der, som vil sees, endnu ikke er naaet til lovbefalet Varighed for det overveiende Antal Børn. Skal Skolens Maal i væsentlig Mon hæves, maa Skoletiden forlænges ikke blot til den nu lovbestemte Varighed, men ogsaa udover denne. Her staar man foran Hovedmidlet til at hæve Skolen. Med den knappe Skoletid, som nu er tillagt de fleste Skoler, og med de mange Hindringer, der møder Skolen, maa man saare ofte undres over, at det lykkes Lærerne at bringe Børnene saa vidt frem, som de i Virkeligheden gjør, og overhovedet maa det vistnok erkjendes, at det Maal, som naaes, vidner om, at Lærerne i Almindelighed med Dygtighed og Troskab gjøre sin Gjerning. Men den korte Skoletid træder hindrende iveien for, at Udbyttet skal kunne hæve sig over det Tarvelige. Stiftsdirektionen har foran udtalt sig om, hvorledes efter dens Formening Arbeidet paa dette Punkt bør fremmes.

En anden Hindring for Skolens Gjerning er de store Skoleforsømmelser. Der arbeides fra alle Hold paa at indskrænke disse, og det tør haabes, at Arbeidet vil bære nogen Frugt.

Af stor Betydning for at hæve Kredsskolen vilde Oprettelse af Smaabørnsskoler være. Det er kun inden Finmarkens Amt, at Smaabørnskolen har virket i videre Omfang; Erfaringen herfra har stedse gaaet ud paa, at denne Skole har ydet Kredsskolen et værdifuldt Forarbeide, der har lettet den Arbeidet paa forskjellige Maader; Børnenes Standpunkt i Kredsskolen er blevet jevnere og Fremskridtene mere paatagelige. Den saaledes vundne Erfaring opfordrer paa det Kraftigste til at søge denne Skole fremmet inden Stiftet.

Over Hjemmets Forhold til Skolen høres der jo ofte Anker; Ligegyldighed for Skolens Gjerning, Træghed til at sende Børnene til Skolen, Misnøie med den store Skoleskat og deraf flydende Uvillie mod selve Institutionen nævnes fra mange Kanter. Men paa den anden Side skal det heller ikke tilbageholdes, at der haves mange Vidnesbyrd om, at Erkjendelsen af Oplysningens Værd

trænger mere og mere igjennem og paatrykker Hjemmets Forhold til Skolen sit Præg. Og skal man dømme efter den Offervillighed, som de statistiske Oplysninger udviser, maa det siges, at Skolen i det Store og Hele taget bliver omfattet med Velvillie af Kommunerne. Stiftsdirektionen nærer det Haab, at, eftersom Skolen selv mere hæves, og eftersom Udbyttet af dens Gjerning mere og mere kundgjør sig i en stigende, paa christelig Grund hvilende Oplysning, vil ogsaa Hjemmene knyttes nærmere til Skolen og et inderligere Samarbeide indtræde.

Skolen vil ved sit bedre Arbeide drage Hjemmet til sig.

Tromsø den 12te Marts 1887.

Chr. Kjerschow. **J. N. Skaar.** **J. Killengren.**

Bilag.

— — Angaaende Skolevæsenets Udvikling i Løbet af Femaaret 1881—1885 maa Stiftsdirektionen nu foreløbig tillade sig at henvise til de for hvert af Periodens fire første Aar afgivne Indberetninger, idet man tilføier følgende Bemærkninger:

Indberetningerne for 1884 udvise et samlet Antal Kredse af 1 137, medens efter de foreliggende Indberetninger for 1885 Antallet udgjør kun 1 116. Kredsenes Antal er vistnok fremdeles gaaet ned; men den anførte betydelige Forskjel hidrører for en Del derfra, at i Indberetningerne for 1884, der ere afgivne efter et Schema, som ikke har nogen Rubrik for «enslig beliggende Bosteder», ere disse delvis medregnede som Kredse, medens samme i Indberetningerne for 1885 ere udsondrede under særskilt Opgave. Et mere korrekt Indblik i Udviklingen vil vindes ved at sammenligne Aaret 1880, for hvilket Indberetningerne ere afgivne efter samme Schema som det foreliggende. Kredsenes Antal var i 1880 1 148 og er i Femaaret gaaet ned til 1 116.

Antallet af Kredse, for hvilke afdelingsvis Skolegang er bleven indført, har været i Tiltagende i Løbet af Femaaret. Antallet af disse Kredse var i 1880 368 og er nu steget til 430; Afdelingernes Antal henholdsvis 797 og 951. Den jevne Udvikling her vil end stærkere falde i Øinene, naar Aaret 1875 medtages; i dette Aar var disse Kredses Antal 284 og Afdelingernes 505.

Skoleugernes Antal er i 1885 forøget med 556 lovbefalede, medens de frivillige ere gaaede ned med 8. Det samlede Antal er saaledes forøget med 548, hvoraf 200 falder paa Nordlands Amt, 333 paa Tromsø og 15 paa Finmarkens. Følgende Tabel vil vise Udviklingen her i det sidste Tiaar.

	Antal Skoleuger.		
	lovbefalede	frivillige	tilsammen
1875 .	11 029	77	11 106
1880 .	12 605	109	12 714
1885 .	14 144	121	14 265

Siden 1875 har Tilvæxten i det samlede Ugetal (lovbefalet og frivillig) været 3 159 Skoleuger, hvoraf 1 551 falder paa sidste Femaar.

Antallet af Børn, for hvem Skoletid af lovbefalet Varighed var anordnet, er steget i nogen Grad. I 1880 var det samlede Antal skolepligtige Børn 28 103
hvoraf kortere end lovbefalet Skoletid var anordnet for . . 18 960

Skoletid af lovbefalet Varighed havde saaledes dengang 9 143 Børn.

I 1885 stiller Forholdet sig saaledes: Af . . . . . 30 496 skolepligtige Børn er kortere Skoletid end lovbefalet anordnet for . 17 360, hvorefter lovbefalet Skoletid er anordnet for . . . . . 13 136 Børn.

Tromsø den 5te November 1886.

Chr. Kjerschow. **J. N. Skaar.** **J. Killengreen.**

B. Om Amts- og Aftenskoler.

Man giver sig herved den Ære at indsende de schematiske Indberetninger fra Stiftets Skolekommissioner angaaende de i Budgetaaret 1885—86 afholdte Aftenskoler, hvilke paa medfølgende Schemata ere samledefogderivis, amtsvis og for det hele Stift.

Saavel i Henseende til Antallet af Skoler som til det samlede Elevantal viser der sig i Sammenligning med nærmest foregaaende Termin en ikke ringe Nedgang, der falder paa samtlige tre Amter. Fra et Antal Skoler i Terminen 1884—85 af 121 er Antallet gaaet ned til 97, og medens i nærmest foregaaende Termin Skolerne ere aabnede med et Elevantal af 1 215, har i foreliggende Termin kun 979 Elever mødt frem ved Undervisningens Begyndelse. Derimod har Elevantallet i Løbet af Terminen holdt sig temmelig uforandret, idet Skolerne afsluttes med et samlet Elevantal af 968, altsaa med en Nedgang af kun 11 Elever fra Skolernes Aabning.

Den gjennemsnitlige Søgning til hver Skole holder sig paa samme Trin

som før; ved Undervisningens Begyndelse havde hver Skole 10 Elever og afsluttedes med samme Antal, en Søgning, der efter Stiftets Bebyggelse og lokale Forholde maa siges at være tilfredsstillende. Søgningen stiller sig ellers temmelig ens i Stiftets 3 Amter.

I det Hele blev der meddelt Undervisning i 3 518 Timer. Som tidligere falder det overveiende Antal paa Modersmaal og Regning; der blev anvendt til disse to Fag 3 008 Timer. De øvrige Timer falder hovedsagelig paa Sang, Skrivning, Historie og Geographi. Medens det samlede Timetal viser en Nedgang mod Terminen 1884—85, er der ikke synderlig Forskjel i Henseende til det gjennemsnitlige Antal Timer, som falder paa hver Skole; dette udgjør i Terminen 36—37 Timer mod 38—39 i nærmest foregaaende Termin.

De Bidrag, som Kommunerne have oppebaaret af offentlige Midler (Amtsformandskabernes Bevilgninger med tilsvarende Statstilskud), tilsammen Kr. 3 401,00, ere anvendte udelukkende til Udredelse af Lærerlønnen, der i Almindelighed har været 1 Krone, sjeldnere 80 Øre pr. Time.

Ogsaa under Lofotfisket i 1886 var igang flere Skoler for den fiskesøgende Ungdom. Saadanne Skoler bleve holdte i Sund, paa Balstad, Stene, Vikerø, i Kirkevaag og Svolvær. Lærerlønnen blev fastsat paa samme Maade som i Indberetning for Terminen 1884—85 omhandlet og udgjorde Kr. 850,00. Af det Nordlandske Kirke- og Skolefonds Bevilgning til Leie af Lokaler m. M. kom til Anvendelse Kr. 264,08.

I Budgetaaret 1885—86 har som tidligere 4 Amtsskoler været i Virksomhed i Stiftet, nemlig 2 i Nordlands, 1 i Tromsø og 1 i Finmarkens Amt. Angaaende de afholdte Kurser og Søgningen til samme meddeles følgende Oversigt:

1. Helgelands Skole	Guttekursus i Hemnæs	$\frac{1}{9}$ 85—$\frac{6}{3}$ 86.	Høieste Elevantal	31
	Pigekursus - —	$\frac{8}{3}$ 86—$\frac{7}{7}$ 86.	—»—	19
2. Lofoten & Vesteraalens	Guttekursus i Hadsel Skole	$\frac{18}{5}$85—$\frac{4}{12}$85.	—»—	23
	(5 Ugers Sommerferie)			
	Pigekursus i Hadsel	$\frac{4}{1}$ 86—$\frac{13}{5}$86.	—»—	18
3. Tromsø Amtsskole	Pigekursus i Trondenæs	$\frac{8}{4}$ 85—$\frac{31}{7}$85.	—»—	20
	Guttekursus - Maalselven	$\frac{28}{9}$85—$\frac{3}{4}$ 86.	—»—	28
	Pigeknrsus - —	$\frac{5}{4}$ 86—$\frac{30}{7}$86.	—»—	15
4. Finmarkens do.	Pigekursus i Vadsø	$\frac{23}{3}$85—$\frac{23}{7}$85.	—»—	24
	Guttekursus - —	$\frac{15}{9}$85—$\frac{13}{3}$86.	—»—	25

Ved hver af Skolerne har i hele Terminen været ansat 2 Lærere samt under Pigekurserne tillige en Lærerinde.

Tromsø den 31te Marts 1887.

Chr. Kjerschow. **J. N. Skaar.** **J. Killengreen.**

Fortsættelse. (Suite.)

No. 54. Jordbrug og Fædrift 1876–1885. *(Agriculture et élève du betail.)*
— 55. De offentlige Jernbaner 1886 87. *(Rapport sur les chemins de fer publics.)*
— 56. Distriktsfængsler 1885 og 1886. *(Prisons départementales.)*
— 57. Skifteväsenet 1885. *(Tableaux des successions et faillites.)*
— 58. Skolestatistik 1883. *(Statistique de l'instruction publique.)*
— 59. Norges Skibsfart 1886. *(Tableaux de la navigation.)*
— 60. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1887. *(Rapports consulaires.)*
— 61. Arbeidslønninger 1875, 1880 og 1885. *(Gages des domestiques et salaires des ouvriers.)*
— 62. Rekruteringsstatistik 1887. *(Statistique du recrutement.)*
— 63. Norges Handel 1887. *(Tableaux du commerce.)*
— 64. Fattigstatistik 1884 og 1885. *(Statistique de l'assistance publique.)*
— 65. Norges Sparebanker 1887. *(Statistique des caisses d'épargne.)*
— 66. Norges Postvæsen 1887. *(Statistique postale.)*
— 67. Den norske Statstelegraf 1887. *(Statistique des télégraphes de l'État.)*
— 68. Livs- og Dødstabeller $18^{71}{}_{72}$--$18^{80}{}_{81}$. *(Tables de mortalité et de survie.)*
— 69. Kriminalstatistiske Tabeller. *(Statistique de la justice criminelle.)*
— 70. Kriminalstatistik, Oversigt 1846–1885. *(Statistique de la justice criminelle. — Introduction et tableaux rétrospectifs.)*
— 71. De Spedalske i Norge 1881—1885. *(Les lépreux en Norvége.)*
— 72. Strafarbeidsanstalter 1886 87. *(Rapport sur les établissements pénitentiaires.)*
— 73. De faste Eiendomme 1876—1885. *(Propriétés foncières.)*
— 74. Skolestatistik 1884. *(Statistique de l'instruction publique.)*
— 75. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1886. *(Rapport sur l'état sanitaire et médical.)*
— 76. Distriktsfængsler 1887. *(Prisons départementales.)*
— 77. Sindssygeasylernes Virksomhed 1887. *(Statistique des hospices d'aliénés.)*
— 78. Civil Retspleie 1886. *(Statistique de la justice civile.)*
— 79. Kriminalstatistiske Tabeller 1886. *(Statistique de la justice criminelle.)*
— 80. Norges Skibsfart 1887. *(Tableaux de la navigation.)*
— 81. Norges Fiskerier 1887. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 82. De offentlige Jernbaner 1887 88. *(Rapport sur les chemins de fer publics.)*
— 83. Skolestatistik 1885. *(Statistique de l'instruction publique.)*

Hos H. Aschehoug & Co. erholdes ligeledes tilkjøbs følgende af det statistiske Centralbureau udgivne Værker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I. Jaugeage des navires. Christiania 1876. *II. Les marines marchandes.* Christiania 1881. *III. A. Jaugeage des navires. (Renseignements complémentaires.) B. Les marines marchandes 1880 1886.* Christiania 1887.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850–1886. Kristiania 1887.

Annuaire statistique de la Norvége. Première—Cinquième Année (1879—1884.) Kristiania 1879—1884.

Statistisk Aarbog for Kongeriget Norge. Første--Femte Aargang (1880–1884). Kristiania 1881—1884.

Statistisk Aarbog for Kongeriget Norge. Sjette Aargang (1885–1886), Syvende Aargang (1887), Ottende Aargang (1888.) — *Annuaire statistique de la Norvége. Sixième Année (1885–1886), Septième Année (1887), Huitième Année (1888.)* Kristiania 1886—1888.

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Første–Sjette Bind (1882–1888). Kristiania 1883—1889. *(Journal du Bureau central de Statistique.)*

Oversigt over Kongeriget Norges geistlige, civile og judicielle Inddeling med Angivelse af Folkemængden efter Folketællingen 31te December 1875. Kristiania 1883. Med Tillæg udgivet 31te Marts 1885.

5 Marts 1889.

1889.